Raport Roczny 2007

Warszawa, 2008

Sławomir Stanisław Skrzypek
Prezes Narodowego Banku Polskiego

Przekazuję Państwu Raport Roczny z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2007 r. Był to pierwszy rok mojej kadencji na stanowisku prezesa NBP.

W ubiegłym roku rozpoczęły się poważne zawirowania na globalnych rynkach finansowych. W lipcu pojawiły się pierwsze wyraźne oznaki kryzysu na rynku kredytów hipotecznych w Stanach Zjednoczonych. Silnie rosnące ceny surowców i żywności przyczyniły się do istotnego wzrostu inflacji na świecie. W 2007 r. mieliśmy również do czynienia z silną aprecjacją złotego w stosunku do głównych walut. Mimo tych trudnych okoliczności sytuacja monetarna w Polsce pozostała stabilna. Średnioroczna inflacja ukształtowała się na poziomie około 2,5%, czyli celu inflacyjnego. Jednak wzmiankowane powyżej czynniki, pozostające zasadniczo poza wpływem instrumentów Rady Polityki Pieniężnej, spowodowały wzrost inflacji powyżej dopuszczalnego pułapu 3,5% w listopadzie ub.r. Od kwietnia 2007 r. Rada zacieśniała politykę monetarną. Do końca roku stopy procentowe zostały podniesione łącznie o 100 punktów bazowych, z 4,25% do 5,25%.

Począwszy od maja 2007 r., Narodowy Bank Polski publikuje co miesiąc „Opisy dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych RPP". W podsumowaniu prezentowane są najważniejsze zagadnienia rozpatrywane podczas posiedzeń Rady oraz argumenty wysuwane przez uczestników dyskusji. Rozpoczęcie publikacji tego dokumentu istotnie zwiększyło przejrzystość prowadzonej polityki pieniężnej i zbliżyło standardy komunikacji NBP do praktyki najlepszych banków centralnych.

Skuteczna polityka pieniężna wymaga rozwiniętego zaplecza analitycznego i badawczego, co potwierdzają doświadczenia głównych banków centralnych na świecie. W 2007 r. prowadzone były prace przygotowujące powołanie w NBP Instytutu Ekonomicznego jako departamentu kompleksowo i wszechstronnie zajmującego się działalnością badawczo-analityczną. Ta zmiana jest pierwszym z szeregu zaplanowanych kroków zmierzających do wzmocnienia roli banku centralnego również jako ośrodka badawczo-naukowego. Instytut Ekonomiczny swymi analizami wspiera bieżące decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz prowadzi autonomiczne badania z dziedziny makroekonomii. Działalność ta będzie rozwijana zgodnie z długodystansowym celem uczynienia z Instytutu jednego z głównych ośrodków badawczo-analitycznych w naszej części Europy.

Modyfikacje strategii zarządzania rezerwami walutowymi Polski podniosły ich dochodowość – w 2007 r. wyniosła ona 5,4% i była niemal dwa razy wyższa niż w poprzednich latach. Rezerwy walutowe naszego kraju zwiększyły się z niespełna 37 mld euro do blisko 45 mld euro. Jest to szczególnie istotne w przypadku podjęcia przez rząd decyzji o przystąpieniu do strefy euro i konieczności utrzymania stabilnego kursu złotego do euro w czasie dwóch lat przebywania w ERM II, pierwszego etapu wprowadzania wspólnej europejskiej waluty.

W 2007 r. wynik finansowy NBP był ujemny. Nie oznacza to jednak, że zmniejszyła się ilość środków pieniężnych będących w dyspozycji banku; strata ma jedynie charakter księgowy. Wynika ona z silnej aprecjacji złotego w relacji do walut obcych, w których utrzymywane są nasze rezerwy dewizowe. Na skutek umacniania się naszej waluty spadła, wyrażona w złotych, wartość rezerw zagranicznych Polski, mimo że w 2007 r. ich nominalna wielkość, wyrażona w euro, wzrosła. Aprecjacja polskiej waluty negatywnie wpływa na wynik finansowy NBP. Wcześniej wpływ ten był neutralizowany przez utworzoną jeszcze w latach 90. rezerwę rewaluacyjną. Na początku 2007 r. została ona wyczerpana, co spowodowało pojawienie się straty z tytułu niezrealizowanych różnic kursowych.

Umacnianie się złotego ma jednak również pozytywne skutki: obniżają się zagraniczne zobowiązania Polski, zarówno publiczne, jak i prywatne. Polska jest dłużnikiem netto wobec zagranicy, a zatem aprecjacja złotego powoduje zmniejszenie wartości zaciągniętych przez nas zobowiązań.

Na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym z końcem 2007 r. zniesiona została Komisja Nadzoru Bankowego i nastąpiła likwidacja Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego w NBP, a od 1 stycznia 2008 r. zadania należące wcześniej do Komisji Nadzoru Bankowego przejęła Komisja Nadzoru Finansowego. NBP dołożył wszelkich starań, aby przekazanie KNF zadań nadzorczych przebiegło sprawnie i nie zwiększyło ryzyka dla systemu bankowego. Ponadto w celu utrzymania stabilności i bezpieczeństwa systemu finansowego w Polsce Narodowy Bank Polski wspierał działania zmierzające do podpisania porozumienia pomiędzy Ministrem Finansów, Prezesem NBP i Przewodniczącym KNF w sprawie współpracy na rzecz wspierania stabilności krajowego systemu finansowego. Na jego mocy został powołany Komitet Stabilności Finansowej.

Podsumowując, ubiegły rok był udany dla naszej gospodarki, wzrosły produkcja i poziom życia Polaków. Narodowy Bank Polski, dbając o stabilność i wartość polskiego złotego, będzie jednocześnie wspierał utrzymanie szybkiego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego naszego kraju.

Prezes Narodowego Banku Polskiego

Sławomir Stanisław Skrzypek

SPIS TREŚCI

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ 10
ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO 11
SCHEMAT ORGANIZACYJNY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO 12
SYNTEZA 15

1. FUNKCJONOWANIE ORGANÓW NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO 21
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego 22
1.2. Rada Polityki Pieniężnej 22
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego 23
1.4. Realizacja *Planu działalności NBP na lata 2007–2009* 26

2. POLITYKA PIENIĘŻNA 27
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2007 r. 28
2.2. Polityka pieniężna w 2007 r. 30
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej 37
2.3.1. Nadpłynność sektora bankowego 37
2.3.2. Narzędzia realizacji polityki pieniężnej 38
2.3.2.1. Stopa procentowa 38
2.3.2.2. Operacje otwartego rynku 40
2.3.2.3. Rezerwa obowiązkowa 41
2.3.2.4. Operacje depozytowo-kredytowe 42
2.3.2.5. Pozostałe operacje 42

3. NADZÓR BANKOWY 45
3.1. Zadania licencyjne 46
3.2. Zadania regulacyjne 48
3.3. Zadania analityczne 50
3.4. Zadania inspekcyjne 52
3.5. Międzynarodowa współpraca nadzorcza 52
3.6. Udział Narodowego Banku Polskiego w sanacji banków 53
3.7. Działania nadzoru bankowego przyczyniające się do kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego 53
3.8. Prace nad przekazaniem nadzoru bankowego Komisji Nadzoru Finansowego 54

4. DZIAŁALNOŚĆ EMISYJNA NBP 57
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu 58
4.2. Emisja monet kolekcjonerskich 58
4.3. Wycofywanie z obiegu uszkodzonych lub zużytych znaków pieniężnych 59
4.4. Fałszerstwa znaków pieniężnych w walucie polskiej 59

4.5. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne 60
4.6. Wymiana znaków pieniężnych, które przestały być prawnym środkiem płatniczym 60
4.7. Prace Komisji ds. Strategii Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro 60

5. ZARZĄDZANIE REZERWAMI DEWIZOWYMI 63
5.1. Ogólne zasady zarządzania rezerwami dewizowymi 64
5.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi 65
5.3. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych 65
5.4. Strategia zarządzania rezerwami walutowymi 66
5.5. Uwarunkowania rynkowe w 2007 r. 67
5.5.1. Rynek amerykańskich papierów rządowych 68
5.5.2. Rynek papierów rządowych strefy euro 68
5.5.3. Rynek brytyjskich papierów rządowych 69
5.5.4. Australijski rynek lokat międzybankowych 70
5.6. Dochodowość rezerw walutowych 70
5.7. Dochód z działalności inwestycyjnej 72
5.8. Działania mające na celu podwyższenie dochodowości rezerw dewizowych 72

6. DZIAŁALNOŚĆ DEWIZOWA 75
6.1. Rejestr działalności kantorowej 76
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych 76
6.3. Kontrola obrotu dewizowego 76

7. DZIAŁANIA NA RZECZ SYSTEMU PŁATNICZEGO 77
7.1. Integracja z systemami płatności funkcjonującymi w Unii Europejskiej 78
7.2. Nadzór nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych 78
7.3. Działania regulacyjne w zakresie systemu płatniczego 79
7.4. Obsługa rachunków bieżących banków w Centrali NBP 79
7.4.1. Liczba rachunków bieżących banków prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET 79
7.4.2. Operacje przeprowadzone na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET 80
7.4.3. Liczba rachunków bieżących banków prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET-EURO 80
7.4.4. Operacje przeprowadzone na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET-EURO 80
7.5. Standaryzacja i normalizacja 83

7.6. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego 84
7.7. Współpraca z sektorem bankowym w zakresie pozostałych przedsięwzięć międzybankowych 85

8. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I INFORMACYJNA 87
8.1. Działalność promocyjna 88
8.2. Działalność wydawnicza 88
8.3. Działalność informacyjna 88
8.3.1. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi 89
8.3.2. Strona internetowa NBP 89
8.3.3. Rozpatrywanie petycji, skarg, wniosków i listów 89
8.4. Działalność edukacyjna 90
8.4.1. Program edukacji ekonomicznej 90
8.4.2. Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl 90
8.5. Centralna Biblioteka NBP 90

9. OBSŁUGA SKARBU PAŃSTWA 93
9.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP 94
9.1.1. Obsługa rachunków bankowych 94
9.1.2. Rodzaje rachunków prowadzonych przez NBP 95
9.2. Obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa 95
9.3. Obsługa obrotu skarbowymi papierami wartościowymi 96
9.3.1. Przetargi skarbowych papierów wartościowych 96
9.3.2. System dealerów skarbowych papierów wartościowych (DSPW) 96
9.4. Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym 97

10. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA 99
10.1. Badania związane z uczestnictwem w systemie *Exchange Rate Mechanism II (ERM II)* 100
10.2. Badania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych 100
10.3. Inne badania makroekonomiczne 101
10.4. Działania i badania dotyczące rozwoju i stabilności systemu finansowego 104
10.5. Prace nad Raportem dotyczącym pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej 105
10.6. Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez NBP 107

11. DZIAŁALNOŚĆ STATYSTYCZNA 109
11.1. Zadania w zakresie statystyki monetarnej, instytucji i rynków finansowych, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej 110

11.2. Działania dostosowawcze do wymogów EBC z zakresu statystyki 111
11.2.1. Dostosowanie statystyki monetarnej oraz instytucji i rynków finansowych 112
11.2.2. Dostosowanie kwartalnych rachunków finansowych 112
11.2.3. Dostosowanie statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych 112
11.2.4. Dostosowanie statystyki sektora realnego 113
11.2.5. Dostosowanie statystyki bilansu płatniczego 113

12. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA 115
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP oraz Komisji Nadzoru Bankowego 116
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych i nienormatywnych 116
12.3. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego 117
12.3.1. Projekty ustaw opracowane w Narodowym Banku Polskim 117
12.3.2. Pozostałe projekty ustaw 118
12.4. Udział NBP w konsultowaniu projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich UE i innych dokumentów 118

13. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA 121
13.1. Działania związane z realizacją zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej 122
13.1.1. Współpraca z Europejskim Systemem Banków Centralnych 122
13.1.2. Uczestnictwo NBP w pracach innych organów wspólnotowych 122
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi 123
13.2.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) 123
13.2.2. Współpraca z Grupą Banku Światowego oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym 123
13.2.3. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) 124
13.2.4. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju 124
13.2.5. Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej 124
13.3. Pomoc techniczna i szkoleniowa udzielana bankom centralnym 125

14. DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA 127
14.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi 128
14.1.1. Zatrudnienie w NBP 128

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP 128
14.2. Zmiany organizacyjne 128
14.3. Zarządzanie ryzykiem 129
14.4. Obsługa informatyczna systemu bankowego oraz NBP 130
14.5. Ochrona i zabezpieczenia 131
14.6. Audyt wewnętrzny 131
14.7. Zasady etyki 131

15. BILANS I RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT NBP 133
15.1. Podstawy prawne rachunkowości NBP 134
15.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP 134
15.3. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym 136
15.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru 137
15.5. Zmiany w pozycjach bilansu NBP 137
15.5.1. Zmiany w pozycjach aktywów 137
15.5.2. Zmiany w pozycjach pasywów 139
15.5.3. Zmiany w strukturze aktywów 141
15.5.4. Zmiany w strukturze pasywów 142
15.6. Zmiany w rachunku zysków i strat NBP 143
15.6.1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii 144
15.6.2. Wynik z operacji finansowych 146
15.6.3. Wynik z tytułu opłat i prowizji 147
15.6.4. Wynik z tytułu akcji i udziałów 147
15.6.5. Pozostałe przychody 147
15.6.6. Koszty działania NBP 148
15.6.6.1. Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami 148
15.6.6.2. Koszty administracyjne 148
15.6.6.3. Koszty emisji znaków pieniężnych 149
15.6.7. Koszty amortyzacji 149
15.6.8. Pozostałe koszty 150
15.7. Zmiany w pozycjach pozabilansowych NBP 143
15.7.1. Pozycje pozabilansowe 150
15.7.2. Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej 151

ZAŁĄCZNIKI 153
ZAŁĄCZNIK 1 PKB I POPYT FINALNY 154
ZAŁĄCZNIK 2 CENY TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH 156
ZAŁĄCZNIK 3 BILANS PŁATNICZY 158
ZAŁĄCZNIK 4 PIENIĄDZ I KREDYT 160
ZAŁĄCZNIK 5 PROJEKCJE INFLACJI NBP 167

ZAŁĄCZNIK 6 OPIS DYSKUSJI NA POSIEDZENIACH DECYZYJNYCH RADY POLITYKI PIENIĘŻNEJ W 2007 R. 170
ZAŁĄCZNIK 7 WYBRANE INFORMACJE O SEKTORZE BANKOWYM 194
ZAŁĄCZNIK 8 ZESTAWIENIE OTWARTYCH SEMINARIÓW NAUKOWYCH W 2007 R. 197
ZAŁĄCZNIK 9 WYNIKI GŁOSOWANIA CZŁONKÓW RADY POLITYKI PIENIĘŻNEJ NAD WNIOSKAMI I UCHWAŁAMI W 2007 R. 198
ZAŁĄCZNIK 10 OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA 202

ANEKS STATYSTYCZNY 205
UWAGI METODYCZNE 230
WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW 239

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący

Sławomir S. Skrzypek

(od 11 stycznia 2007 r.)

Członkowie:

Jan Czekaj
Dariusz Filar
Stanisław Nieckarz
Marian Noga
Stanisław Owsiak
Mirosław Pietrewicz
Andrzej Sławiński
Halina Wasilewska-Trenkner
Andrzej Wojtyna

Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Przewodniczący

Sławomir S. Skrzypek

(powołany na wniosek Prezydenta RP przez Sejm RP 10 stycznia 2007 r., objął obowiązki 11 stycznia 2007 r., po złożeniu przysięgi zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o NBP)

Członkowie:

Jerzy Pruski
I Zastępca Prezesa NBP
(od 25 marca 2004 r. do 19 lutego 2008 r.)*

Krzysztof Rybiński
Wiceprezes NBP
(od 25 marca 2004 r. do 19 lutego 2008 r.)**

Zbigniew Hockuba (od 2 listopada 2007 r.)

Tomasz Pasikowski (do 15 lutego 2007 r.)

Paweł Samecki (od 13 grudnia 2004 r.)

Jakub Skiba (od 2 listopada 2007 r.)

Józef Sobota (do 2 listopada 2007 r.)

Zdzisław Sokal (od 13 marca 2007 r.)

Jerzy Stopyra (od 25 marca 2004 r.)

Anna Trzecińska (od 2 czerwca 2005 r.)

* Po zrzeczeniu się sprawowanej funkcji w dniu 24 stycznia 2008 r. został odwołany 19 lutego 2008 r.

** Po zrzeczeniu się sprawowanej funkcji w dniu 2 stycznia 2008 r. został odwołany 19 lutego 2008 r.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Stan na dzień 1 I 2007 r.

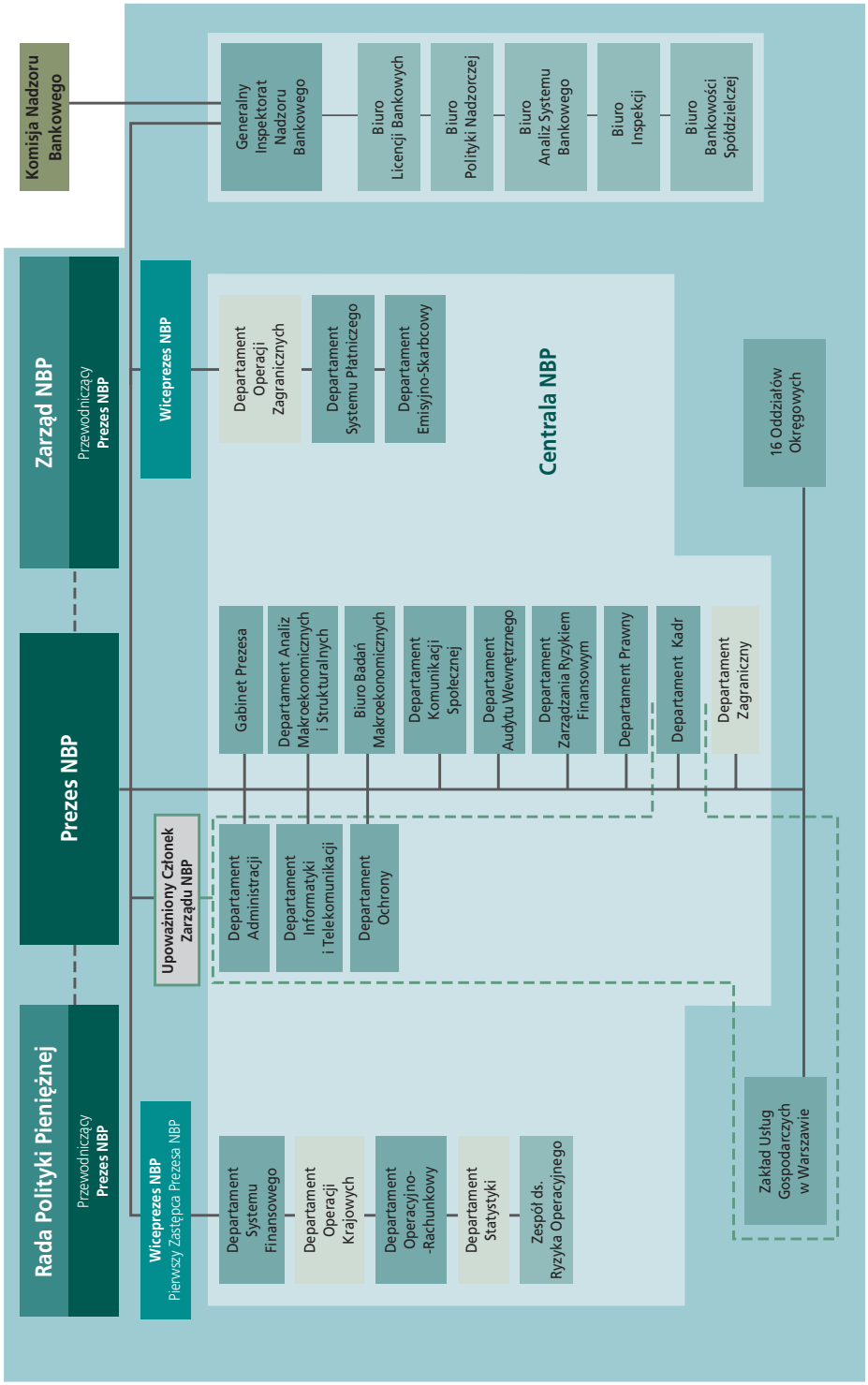

bieżący nadzór sprawowany na podstawie upoważnienia udzielonego przez Prezesa NBP Członkowi Zarządu NBP zgodnie z §12 Regulaminu organizacyjnego NBP

departamenty kierowane przez Członków Zarządu NBP

Stan na dzień 31 XII 2007 r.

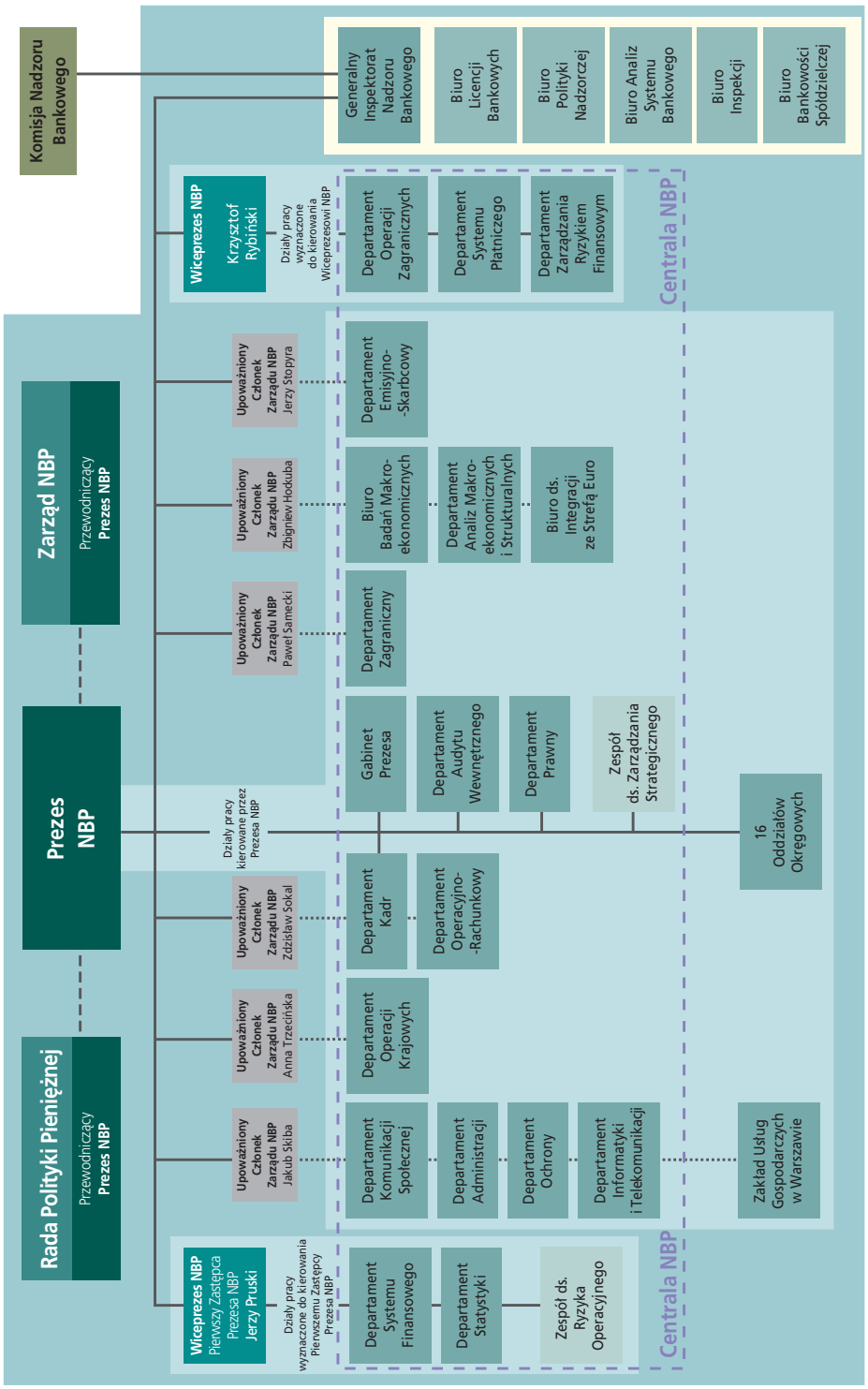

SYNTEZA

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza. Podstawowe zadania NBP określają ustawa o Narodowym Banku Polskim i ustawa Prawo bankowe oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską i Statut ESBC i EBC. W 2007 r. NBP działał zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku* i *Założeniami polityki pieniężnej na 2007 rok* oraz *Planem działalności NBP na lata 2007–2009*.

2. Raport przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2007 r. w podziale na następujące obszary: politykę pieniężną, nadzór bankowy, działalność emisyjną, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizową, działania na rzecz systemu płatniczego, działalność edukacyjną i informacyjną, obsługę Skarbu Państwa, działalność badawczą, działalność statystyczną i współpracę międzynarodową. W Raporcie przedstawiono również działalność legislacyjną, działalność wewnętrzną oraz bilans i rachunek zysków i strat NBP.

3. Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2007 r. struktura organizacyjna NBP obejmowała: Centralę, 17 jednostek organizacyjnych oraz Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego – organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego wydzielony organizacyjnie w strukturze NBP[1].

4. W 2007 r. przedstawiciele NBP brali udział w pracach komitetów i grup roboczych EBC i ESBC[2]. Pozostałe najważniejsze działania w zakresie integracji europejskiej objęły: współpracę z EBC w zakresie projektów badawczych, prace nad *Raportem dotyczącym pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej*, przygotowania do włączenia polskiego systemu płatniczego do jednolitego obszaru płatniczego UE, dalsze dostosowania w zakresie statystki, opiniowanie projektów prawa wspólnotowego oraz monitorowanie bieżących wydarzeń w UE.

5. Polityka pieniężna w 2007 r. prowadzona była w warunkach wysokiego wzrostu gospodarczego, obniżającego się bezrobocia, postępującego wzrostu otwartości polskiej gospodarki oraz stopniowego wzrostu inflacji. Roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) wzrósł z 1,6% r/r w styczniu do 4,0% r/r w grudniu 2007 r. W okresie styczeń – październik 2007 r. inflacja kształtowała się w pobliżu celu inflacyjnego NBP (2,5%). W listopadzie i grudniu 2007 r. inflacja przekroczyła górną granicę odchyleń od celu (3,5%). Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 2,5%, a zatem ukształtował się na poziomie celu inflacyjnego NBP. Do stopniowego wzrostu inflacji w 2007 r. przyczyniał się przede wszystkim wzrost cen żywności oraz cen paliw, wynikający w dużej mierze ze wzrostu cen na światowych rynkach surowcowych oraz rolno-spożywczych. Wzrost cen na rynkach światowych spowodował istotne przyspieszenie inflacji w większości krajów świata. W kierunku wzrostu inflacji w Polsce oddziaływało również wysokie tempo wzrostu PKB, które w 2007 r. wyniosło 6,6%. W warunkach wysokiego wzrostu gospodarczego nastąpiło znaczne zwiększenie się zatrudnienia i spadek bezrobocia, jakkolwiek towarzyszył temu spadek liczby aktywnych zawodowo. Znaczący spadek bezrobocia przyczynił się do przyspieszenia wzrostu wynagrodzeń oraz jednostkowych kosztów pracy. Do ograniczania inflacji przyczyniał się utrzymujący się spadek cen towarów importowanych z krajów o niskich kosztach wytwarzania. Ograniczeniu inflacji sprzyjało także umocnienie kursu złotego w 2007 r. (kurs złotego umocnił się o 5,4% wobec euro oraz 14,2% wobec dolara amerykańskiego). Dążąc do stabilizowania inflacji na poziomie celu w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej, Rada czterokrotnie podwyższyła stopy procentowe w 2007 r. – w kwietniu, czerwcu, sierpniu i listopadzie, każdorazowo o 0,25 punktu procentowego. W rezultacie stopa referencyjna NBP wzrosła do poziomu 5,0%.

---

[1] Do 31 grudnia 2007 r.

[2] W związku z tym, że Polska uczestniczy w Unii Gospodarczej i Walutowej w niepełnym zakresie, jako państwo członkowskie z derogacją, przedstawiciele NBP biorą udział w pracach ESBC na zasadach określonych dla państw członkowskich UE pozostających poza strefą euro.

6. NBP realizował politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjętych przez Radę Polityki Pieniężnej w *Założeniach polityki pieniężnej na 2007 rok*. Podstawowym instrumentem pozostała stopa procentowa NBP. Stopa referencyjna określała minimalną rentowność podstawowych operacji otwartego rynku i wpływała na poziom stawki rynkowej o terminie jednego tygodnia (WIBOR SW). W 2007 r. operacje podstawowe były przeprowadzane, podobnie jak w 2006 r., w formie emisji bonów pieniężnych z 7-dniowym terminem zapadalności. Przy użyciu bonów NBP absorbował nadwyżkę środków płynnych utrzymującą się w sektorze bankowym. Stopy depozytowa i lombardowa wyznaczały rentowność operacji depozytowo-kredytowych oraz korytarz wahań stawki rynkowej *overnight*. Korzystając z kredytu lombardowego i depozytu na koniec dnia, banki mogły uzupełniać niedobory i lokować nadwyżki środków w banku centralnym.

7. Poziom nadpłynności sektora bankowego, mierzony jako średnioroczne saldo bonów pieniężnych NBP, wyniósł 19 302 mln zł i był niższy o 456 mln zł w porównaniu ze średnim poziomem w 2006 r. Spadek nadpłynności nastąpił głównie w wyniku wzrostu pieniądza gotówkowego w obiegu oraz wzrostu poziomu rezerwy obowiązkowej banków. Równolegle, czynnikami zwiększającymi płynność w sektorze bankowym były: nadwyżka skupu przez NBP walut obcych nad ich sprzedażą (głównie z tytułu wykorzystania funduszy unijnych w złotych), wpłata części zysku NBP za 2006 r. do budżetu państwa oraz wypłacone odsetki od złotowych i walutowych lokat terminowych Ministerstwa Finansów w NBP.

8. Jednym z celów prowadzonej polityki pieniężnej jest umacnianie wiarygodności NBP jako instytucji odpowiedzialnej za wartość polskiego pieniądza. NBP stale wzmacnia przejrzystość swojego działania i dba o jak najlepszą komunikację z rynkami finansowymi, przedsiębiorstwami i społeczeństwem. W tym celu w 2007 r. rozpoczęto publikowanie na stronie internetowej NBP opisu dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej – tzw. *minutes*. Ponadto udzielono około 320 odpowiedzi pisemnych na pytania dziennikarzy dotyczące działalności NBP i zorganizowano blisko 200 wywiadów i spotkań z członkami Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej.

9. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego". Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły poprzez działania na rzecz utrzymania stabilnego i niskiego poziomu inflacji. W 2007 r. NBP koncentrował się ponadto na rozwoju i zapewnieniu płynności systemu płatniczego oraz zapewnieniu bezpieczeństwa środków pieniężnych na rachunkach bankowych (por. pkt 14 *Syntezy*). NBP brał także udział w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził badania stabilności systemu finansowego, współpracował z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym oraz Związkiem Banków Polskich.

10. Do końca 2007 r. w strukturze organizacyjnej NBP funkcjonował Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego (GINB), jako organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego. Zgodnie z ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym 31 grudnia 2007 r. Komisja Nadzoru Bankowego została zniesiona, a GINB został zlikwidowany. Od początku 2008 r. nadzór nad bankami przejęła Komisja Nadzoru Finansowego (KNF). W związku z tym w 2007 r. NBP prowadził działania mające na celu sprawne przekazanie nadzoru bankowego Komisji Nadzoru Finansowego oraz zapewnienie współpracy NBP z KNF. Dotyczyły one m.in. określenia zakresu i trybu wymiany informacji między KNF a NBP, systemów informatycznych, przekazania mienia służącego do wykonywania zadań nadzoru bankowego, spraw kadrowych oraz nadawania numerów rozliczeniowych bankom.

    Wg stanu na 31 grudnia 2007 r. nadzorem bankowym było objętych 645 banków, w tym 49 banków w formie spółki akcyjnej, 1 bank państwowy, 14 oddziałów instytucji kredytowych i 581 banków spółdzielczych. W 2007 r. o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Polski powiadomiły nadzór bankowy 72 instytucje kredytowe. Przeprowadzono m.in. 93 inspekcje kompleksowe i 43 inspekcje problemowe. W 2007 r. GINB zakończył prace nad wprowadzeniem NUK do polskiego systemu bankowego, w tym dotyczące przygotowania odpowiednich projektów aktów prawnych.

11. Głównym celem działalności emisyjnej NBP było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. NBP kontynuował emitowanie cieszących się niesłabnącym zainteresowaniem społecznym monet kolekcjonerskich. W 2007 r. wyemitowano 660,7 tys. sztuk monet dotyczących 11 tematów – 43,7 tys. sztuk monet złotych oraz 617 tys. sztuk monet srebrnych.

12. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dążył do uzyskania maksymalnych dochodów przy zapewnieniu bezpieczeństwa inwestowanych środków i niezbędnej płynności rezerw. W 2007 r. w ramach działań mających na celu podwyższenie dochodowości rezerw zakończono prace nad *Długoterminową strategią zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego*. Ponadto na podstawie analiz globalnych perspektyw makroekonomicznych, prognoz rozwoju sytuacji na światowych rynkach finansowych oraz wyników analizy optymalizacyjnej Zarząd NBP podjął decyzję o zmniejszeniu w strukturze walutowej rezerw udziału dolara amerykańskiego i rozpoczęciu inwestycji w dolarze australijskim. Decyzja ta korzystnie oddziaływała na dochodowość, która była najwyższa w ostatnich latach i wyniosła 5,4%.

13. Działalność dewizowa NBP prowadzona przez Centralę i oddziały okręgowe polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli obrotu dewizowego. W 2007 r. wydano ogółem 2 473 decyzje i 25 postanowień w sprawach dewizowych oraz przeprowadzono 2 980 kontroli obrotu dewizowego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. w Polsce działało 4 187 kantorów.

14. Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego polegały przede wszystkim na organizowaniu rozliczeń pieniężnych, prowadzeniu nadzoru nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz systemami rozrachunku papierów wartościowych. W 2007 r. NBP koncentrował się na przygotowaniach do udziału w systemie TARGET2 oraz Jednolitym Obszarze Płatności (SEPA *Credit Transfer*) i systemie STEP2 SCT. Ponadto NBP uczestniczył w pracach nad przygotowaniem publikacji EBC dotyczącej systemów płatności i systemów rozrachunku papierów wartościowych – *Blue Book*. NBP kontynuował także współpracę ze środowiskiem bankowym, przede wszystkim w ramach Rady ds. Systemu Płatniczego i przedsięwzięć podejmowanych ze Związkiem Banków Polskich.

15. W 2007 r. kontynuowano działania informacyjne i edukacyjne. Po raz czwarty zorganizowano Dni Otwarte NBP, podczas których Bank (Centralę i oddziały okręgowe) odwiedziło około 50 tys. osób. Zrealizowano 12 projektów edukacyjnych skierowanych do środowisk szkolnych, studenckich, dziennikarzy i osób duchownych oraz 5 projektów we współpracy z mediami publicznymi i prywatnymi. Kolejny raz wzrosło zainteresowanie stroną internetową NBP i NBPortalem – liczba wizyt na stronie wzrosła do 6,2 mln, NBPortal.pl odwiedziło prawie 1 700 tys. użytkowników.

16. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa rachunków bankowych przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. W 2007 r. NBP obsługiwał 3 765 posiadaczy rachunków i prowadził 16 537 rachunków. Kontynuowano prace nad wprowadzeniem nowych zasad obsługi budżetu państwa. Rozszerzono możliwości systemu Bankowości Elektronicznej, wprowadzając przesyłanie zleceń płatniczych w walutach obcych innych niż euro, kierowanych na rachunki prowadzone poza NBP oraz udogodnienia przy składaniu zleceń w trybie awaryjnym. W 2007 r. przygotowano także zmiany mające ułatwić zarządzanie środkami zgromadzonymi na rachunkach bankowych. Bank centralny prowadził ponadto obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obsługę obrotu skarbowymi papierami wartościowymi, a także współpracował z Ministerstwem Finansów w zakresie zarządzania długiem publicznym.

17. W 2007 r. prace badawcze koncentrowały się na zagadnieniach dotyczących: uczestnictwa w systemie *Exchange Rate Mechanism II*, polityki pieniężnej i procesów inflacyjnych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i sektora gospodarstw domowych, finansów publicznych, zmian strukturalnych w gospodarce, determinant rozwoju gospodarczego, gospodarki światowej, koniunktury w kraju i na świecie, bilansu płatniczego oraz rynku pracy i nieruchomości. Wyniki

prac badawczych i analitycznych posłużyły za podstawy decyzji podejmowanych przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej. W zakresie polityki pieniężnej prowadzono badania dotyczące sztywności wynagrodzeń w Polsce i przeanalizowano determinanty realnych stóp procentowych. Ponadto badano stan konkurencji i dokonano aktualizacji danych dotyczących reglamentacji działalności gospodarczej w Polsce. Doskonalono modele prognostyczne: model równowagi ogólnej (CGE) dla Polski i model ECMOD. NBP brał udział w pracach na rzecz wspierania krajowego systemu finansowego i prowadził regularne badania dotyczące stabilności i rozwoju polskiego systemu finansowego, publikując raporty na ten temat. Powołano Biuro ds. Integracji ze Strefą Euro, którego zadaniem jest przeprowadzenie badań i konsultacji społecznych w zakresie pełnego uczestnictwa Polski w trzecim etapie UGiW (por. pkt 4 *Syntezy*). W 2007 r. w NBP odbyło się 7 międzynarodowych konferencji naukowych i 12 otwartych seminariów naukowych.

18. NBP prowadził dalsze prace dostosowujące działalność statystyczną do wymogów EBC w zakresie statystyki pieniężnej, bankowej i finansowej, bilansu płatniczego, rachunków finansowych i statystyki pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego oraz statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2007 r. zakończono budowę systemu informacji sprawozdawczej SIS i kontynuowano prace nad stworzeniem trzech nowych systemów: systemu statystyki monetarnej, systemu statystyki funduszy inwestycyjnych oraz systemu zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego. NBP brał także udział w pracach koordynowanych przez GUS pod nazwą *Operacja 2007*, których celem było ujednolicenie klasyfikacji na poziomie europejskim, a tym samym dostosowywanie się do światowych klasyfikacji przyjętych przez ONZ. Ponadto NBP rozszerzył zakres działalności statystycznej, wykonując zadania związane ze sprawozdawczością ostrożnościową.

19. Przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Komitetu Rady Ministrów i Komitetu Europejskiego Rady Ministrów. W 2007 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów m.in. w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Ponadto przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach takich międzyresortowych gremiów, jak: Komisja Nadzoru Finansowego, Komisja Nadzoru Bankowego[3], Rada Rozwoju Rynku Finansowego. NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych i nienormatywnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. Jako członek ESBC NBP opiniował projekty wspólnotowych aktów prawnych, a także projekty krajowych aktów prawnych państw UE dotyczących kompetencji banku centralnego. Nową formą współpracy NBP z Ministerstwem Finansów i Komisją Nadzoru Finansowego jest powołany w grudniu 2007 r. Komitet Stabilności Finansowej.

20. Reprezentując bank centralny i Polskę na arenie międzynarodowej, w 2007 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach m.in. takich gremiów, jak: Rada Ogólna EBC, komitety i grupy robocze ESBC, Rada ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitety i grupy robocze Rady UE i Komisji Europejskiej. NBP kontynuował też współpracę z Bankiem Światowym, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz brał udział w pracach grupy roboczej ONZ-UNICITRAL i pracach UNIDROIT. W 2007 r. NBP kontynuował świadczenie pomocy technicznej i szkoleniowej na rzecz banków centralnych z krajów będących w trakcie transformacji.

21. W 2007 r. przeciętne średnioroczne zatrudnienie w NBP wyniosło 4 424 etaty i zmniejszyło się w porównaniu z 2006 r. o 57 etatów, tj. o 1,3%. Koszty wynagrodzeń zwiększyły się o 4,5% w porównaniu z 2006 r. Zwiększenie kosztów było zgodne z założeniami przyjętymi w planie finansowym NBP na 2007 r. W 2007 r. w szkoleniach organizowanych dla pracowników przez NBP wzięły udział 9 204 osoby[4].

22. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim *Sprawozdanie finansowe NBP za 2007 r.* zostało zbadane przez biegłego rewidenta, wybranego przez Radę Polityki Pieniężnej

[3] Do 31 grudnia 2007 r.

[4] Niektórzy pracownicy uczestniczyli w szkoleniach więcej niż jeden raz.

nej. Zdaniem biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi NBP przepisami prawa oraz przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową NBP na dzień 31 grudnia 2007 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. Opinię niezależnego biegłego rewidenta zawiera załącznik do *Raportu*.

23. Rok 2007 NBP zakończył ujemnym wynikiem finansowym w wysokości 12 427 261,7 tys. zł. Główny wpływ na jego wielkość miała obserwowana w 2007 r. aprecjacja złotego w stosunku do walut obcych. Umocnienie złotego spowodowało wystąpienie na koniec 2007 r. kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych w kwocie 15 014 602,5 tys. zł. Pozostałe składniki rachunku zysków i strat NBP ukształtowały się w łącznej kwocie 2 587 340,8 tys. zł.

1

FUNKCJONOWANIE ORGANÓW NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim[5], obowiązującą od 1 stycznia 1998 r., organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

Prezes Narodowego Banku Polskiego w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz uczestniczył w posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego we Frankfurcie nad Menem.

Reprezentując bank centralny i Polskę w kontaktach z instytucjami zagranicznymi, w 2007 r. Prezes NBP wziął udział m.in. w następujących spotkaniach:

- dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- nieformalnym posiedzeniu Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

W 2007 r. Prezes NBP wydał 25 zarządzeń dotyczących m.in.

- ustalania wzorów, stopu, próby, masy i wielkości emisji monet,
- sposobów i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w znaki pieniężne.

Prezes NBP, jako przełożony pracowników, brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2007 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku* i *Założeniami polityki pieniężnej na 2007 rok*.

W 2007 r. RPP odbyła 22 posiedzenia (w tym 12 dwudniowych), na których podjęła 13 uchwał, opublikowanych w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym NBP. Ponadto RPP odbyła 4 spotkania robocze.

RPP podjęła 4 uchwały w sprawie podniesienia stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim. Wysokość stóp procentowych NBP na koniec 2006 i 2007 r. przedstawia tabela 1.

[5] Dz.U. z 2005 r. nr 1, poz. 2 z późniejszymi zmianami.

Tabela 1

Wysokość stóp procentowych NBP na koniec 2006 i 2007 r. (w %)

Stopa referencyjna		Kredyt lombardowy		Lokata w NBP		Redyskonto weksli	
31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007
4,5	5,0	5,5	6,5	2,5	3,5	4,25	5,25

Źródło: dane NBP.

RPP podjęła również uchwały w następujących sprawach:

- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego NBP na dzień 31 grudnia 2006 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w 2006 r.,
- oceny działalności Zarządu NBP w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej w 2006 r.,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności NBP w 2006 r.,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2008,
- zmiany zasad prowadzenia operacji otwartego rynku,
- określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez NBP pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych,
- zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2008.

Realizując obowiązek wynikający z art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim, RPP przyjęła następujące dokumenty:

- bilanse płatnicze Rzeczypospolitej Polskiej za III i IV kwartał 2006 r. oraz za I i II kwartał 2007 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2006 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Polski na 2008 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na 2008 r.*

Ponadto Rada przyjęła cztery kwartalne raporty o inflacji (w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku), zawierające ocenę perspektyw procesów inflacyjnych w kontekście polityki pieniężnej.

W dniu 4 grudnia 2007 r. odbyło się doroczne spotkanie Rady Polityki Pieniężnej z przedstawicielami banków komercyjnych. Podczas spotkania zaprezentowano *Założenia polityki pieniężnej na rok 2008*.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim działalnością NBP kieruje Zarząd. Zarząd NBP podejmuje uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP

oraz realizuje uchwały RPP. Podstawowe zadania Zarząd NBP realizował zgodnie z *Planem działalności NBP na lata 2007–2009* oraz *Planem finansowym*.

W 2007 r. Zarząd rozpatrywał projekty uchwał i materiały kierowane na posiedzenia RPP.

Zarząd NBP zajmował się także zagadnieniami makroekonomicznymi, sytuacją sektora finansowego, w tym bankowego, zagadnieniami wynikającymi z procesu integracji europejskiej oraz bieżącymi sprawami związanymi z działalnością Banku. Na posiedzeniach omawiano m.in.:

- projekcje inflacji,
- bieżącą sytuację makroekonomiczną, w tym przebieg procesów inflacyjnych, sytuację finansów publicznych, sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, sytuację na rynku pracy, rynku nieruchomości oraz na rynku finansowym i kredytowym,
- ekonomiczne i formalne uwarunkowania przystąpienia Polski do ERM II i strefy euro,
- funkcjonowanie Polski jako członka Unii Europejskiej,
- stabilność sektora finansowego, w tym ocenę funkcjonowania i perspektywy rozwoju systemu bankowego[6],
- model sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce (*safety net*),
- operacje otwartego rynku,
- zarządzanie rezerwami dewizowymi, w tym długoterminową strategię inwestycyjną oraz benchmark strategiczny,
- prace nad budową systemu informacji sprawozdawczej (SIS),
- prace związane z projektem Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA) oraz przystąpieniem NBP do systemu STEP2,
- dostosowanie NBP do wymagań związanych z uczestnictwem w systemie TARGET2,
- działalność badawczą i naukową,
- przebieg prac związanych z systemową zmianą organizacji nadzoru bankowego polegającą na przekazaniu zadań nadzoru bankowego Komisji Nadzoru Finansowego oraz określeniem zasad współpracy i wymiany informacji pomiędzy NBP a KNF.

W 2007 r. Zarząd NBP odbył 65 posiedzeń, na których podjął 55 uchwał normatywnych, 22 uchwały nienormatywne oraz 362 postanowienia. Najważniejsze decyzje obejmowały:

- Podjęcie uchwał w następujących sprawach:
  - Zmiany uchwały w sprawie „Regulaminu otwierania i prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych w walutach obcych z wykorzystaniem Bankowości Elektronicznej" oraz wzorów umów rachunku bankowego. Wprowadzana zmiana wynika z wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy Prawo dewizowe oraz innych ustaw. W myśl nowych przepisów posiadacz rachunku nie jest zobowiązany do przedstawienia indywidualnego zezwolenia dewizowego, dokumentów

[6] Szczegółowe działania w tym zakresie zostały opisane w kolejnych rozdziałach.

potwierdzających tytuł prawny przekazu lub rozliczenia oraz oświadczenia o przyczynach braku dokumentów.

- Powołania przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego organu opiniodawczo-doradczego o nazwie Rada Naukowa Narodowego Banku Polskiego. Działalność Rady ma wspierać dążenia NBP do uzyskania pozycji liczącego się w kraju oraz w ramach ESBC ośrodka naukowego zajmującego się badaniami ekonomicznymi, oraz wspomagać upowszechnianie wiedzy ekonomicznej.

- Zmiany uchwały w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego. Zmiana jest związana z zakończeniem projektu SIS (System Informacji Sprawozdawczej). Stworzenie tego systemu zmieniło sposób zbierania, przetwarzania i analizy danych finansowych banków i oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych.

- Zmiany uchwały w sprawie zasad i trybu naliczania oraz utrzymywania przez banki rezerwy obowiązkowej. Wprowadzono przepisy określające sposób podziału rezerwy obowiązkowej pomiędzy bank podlegający podziałowi i bank przejmujący oraz zapisy umożliwiające prawidłowe naliczenie rezerwy obowiązkowej w sytuacji podziału banku. Regulacje te opierają się na standardach EBC i były konsultowane z Europejskim Bankiem Centralnym.

- Zmiany uchwały w sprawie zarządzania rezerwami dewizowymi. Proponowane modyfikacje mają przede wszystkim dostosować zasady zarządzania rezerwami dewizowymi do założeń długoterminowej strategii inwestycyjnej przyjętej przez Zarząd NBP 15 października 2007 r. Główne zmiany wprowadzone uchwałą dotyczą procesu decyzyjnego związanego z zarządzaniem rezerwami dewizowymi oraz systemu ograniczeń inwestycyjnych.

- Zmiany Regulaminu organizacyjnego NBP z dnia 5 listopada 2007 r. (patrz szerzej rozdział: *Działalność wewnętrzna*, str. 126)

- Powołania Pełnomocnika Zarządu ds. usprawnienia działalności oddziałów okręgowych Narodowego Banku Polskiego. Do zadań Pełnomocnika należy przygotowanie propozycji rozwiązań usprawniających organizację pracy w oddziałach okręgowych NBP, w tym m.in. w zakresie podziału zadań pomiędzy Centralą a oddziałami okręgowymi NBP.

- Utworzenia z dniem 1 stycznia 2008 r. Instytutu Ekonomicznego z połączenia Departamentu Analiz Makroekonomicznych i Strukturalnych oraz Biura Badań Makroekonomicznych (patrz rozdziały: *Działalność badawcza* i *Działalność wewnętrzna*).

- Podjęcie postanowień dotyczących:

  – zaakceptowania treści umowy o współpracy oraz wymianie informacji między Komisją Nadzoru Finansowego a Narodowym Bankiem Polskim oraz treści porozumienia w sprawie współpracy na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego pomiędzy MF, NBP i KNF,

  – przygotowania *Strategii optymalizacji zarządzania NBP*,

  – przyjęcia *Długoterminowej strategii zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego*,

  – zaakceptowania *Konspektu Raportu dotyczącego uczestnictwa RP w III etapie UGiW*,

  – zaakceptowania treści umów w sprawie przystąpienia NBP do systemu TARGET 2.

1.4. Realizacja *Planu działalności NBP na lata 2007–2009*

W dniu 3 stycznia 2007 r. Zarząd NBP uchwalił *Plan działalności NBP na lata 2007–2009*. *Plan* określa obszary, uwarunkowania i cele działalności NBP, a w części szczegółowej wyznacza zadania służące realizacji przyjętych celów.

W *Planie* założono, że NBP będzie dążył do osiągnięcia sześciu celów, tj.: stabilności monetarnej, stabilności systemu finansowego, gotowości do udziału polskiej waluty w mechanizmie kursowym ERM II, uzyskania pozycji liczącego się ośrodka naukowego zajmującego się badaniami ekonomicznymi w kraju oraz w ramach ESBC, upowszechniania wiedzy ekonomicznej oraz wzmocnienia czołowej pozycji w działalności edukacyjnej wśród banków centralnych UE, a także zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji.

W *Planie* znalazło się 27 zadań priorytetowych oraz 19 innych zadań. Nowością w stosunku do poprzednich planów jest umieszczenie w opisie każdego z zadań: uzasadnienia potrzeby jego realizacji oraz najważniejszych działań w poszczególnych latach. Zmiana ma zwiększyć przejrzystość *Planu* oraz usprawnić system oceny jego realizacji.

Podobnie jak w latach poprzednich NBP na bieżąco monitoruje stan realizacji planu działalności. W celu udoskonalenia tego procesu podjęto prace nad przygotowaniem zestawu mierników realizacji celów określonych w planie działalności NBP.

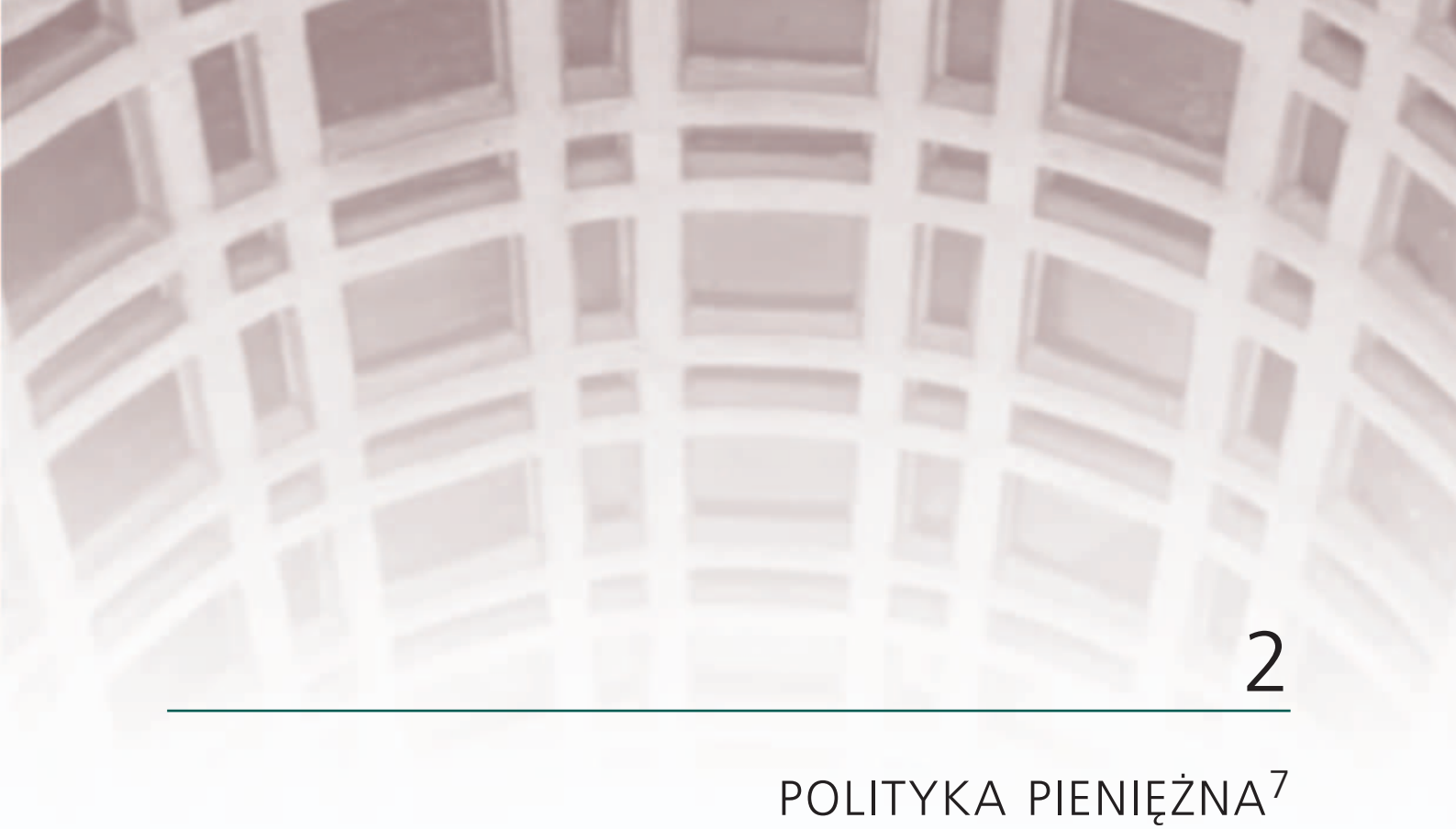

2

POLITYKA PIENIĘŻNA[7]

[7] Rozdział *Polityka pieniężna* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej w 2007 r.*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 21 maja 2008 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2, 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6. ustawy o NBP.

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2007 r.

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza". Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim w art. 3 określa, że „podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP".

Współcześnie banki centralne przez stabilność cen rozumieją inflację na tyle niską, aby nie wywierała ona negatywnego wpływu na inwestycje, oszczędności i inne ważne decyzje podejmowane przez uczestników życia gospodarczego. Zapewnienie tak rozumianej stabilności cen jest podstawowym sposobem, w jaki bank centralny przyczynia się swoimi decyzjami do osiągania wysokiego i trwałego wzrostu gospodarczego. Banki centralne traktują stabilność cen symetrycznie, co oznacza, że reagują zarówno na zagrożenia inflacyjne, jak i deflacyjne.

Rada Polityki Pieniężnej opiera politykę pieniężną na strategii bezpośredniego celu inflacyjnego. Doświadczenia międzynarodowe pokazują, że taka strategia jest skutecznym sposobem zapewnienia stabilności cen. Po sprowadzeniu inflacji do niskiego poziomu, począwszy od 2004 r. RPP przyjęła ciągły cel inflacyjny na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyleń o szerokości ±1 punkt procentowy. Horyzontem jego obowiązywania może być wejście Polski do ERM II. RPP realizuje strategię w warunkach płynnego kursu walutowego, który powinien być utrzymany do momentu przystąpienia Polski do ERM II. System płynnego kursu nie wyklucza prowadzenia interwencji na rynku walutowym, gdyby okazało się to niezbędne do realizacji celu inflacyjnego.

W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2007* Rada Polityki Pieniężnej następująco przedstawiła sposób rozumienia celu ciągłego i jego realizacji:

- Po pierwsze, określenie cel *ciągły* oznacza, że odnosi się on do inflacji mierzonej roczną zmianą cen towarów i usług konsumpcyjnych w każdym miesiącu w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku. Dla lepszego zrozumienia procesów inflacyjnych uzasadnione jest również posługiwanie się rocznymi i kwartalnymi wskaźnikami inflacji, takimi jak stosowane w projekcji inflacji NBP i w budżecie państwa. Przy ocenie presji inflacyjnej ważną rolę odgrywają także miary inflacji bazowej.

- Po drugie, przyjęte rozwiązanie oznacza, że polityka pieniężna jest jednoznacznie ukierunkowana na utrzymanie inflacji jak najbliżej celu 2,5%, a nie jedynie wewnątrz przedziału wahań. Rozwiązanie takie pozwala na zakotwiczenie oczekiwań inflacyjnych, co sprzyja prowadzeniu polityki pieniężnej, która w reakcji na wstrząsy wymaga mniejszych i rzadszych zmian stóp procentowych.

- Po trzecie, występowanie wstrząsów w gospodarce jest nieuniknione. W zależności od siły wstrząsu i stopnia inercyjności oczekiwań inflacyjnych różne są skala i okres odchylenia inflacji od przyjętego celu. Bank centralny zazwyczaj nie reaguje na takie odchylenia inflacji, które uznaje za przejściowe i które mieszczą się w przedziale wahań wokół celu. W krajach o trwale niskiej stopie inflacji bank nie musi reagować nawet wówczas, gdy przejściowo inflacja odchyli się poza granice tego przedziału. W przypadku wstrząsów, które oceniane są jako powodujące trwałe odchylenie inflacji od celu, bank centralny odpowiednio modyfikuje politykę pieniężną.

- Po czwarte, reakcja polityki pieniężnej na wstrząsy zależy od ich przyczyn i charakteru. Reakcja na wstrząsy popytowe stanowi problem relatywnie łatwiejszy, ponieważ w tym przypadku inflacja i produkcja zmieniają się w tym samym kierunku. Podwyżka stóp procentowych osłabia aktywność gospodarczą i w dalszej kolejności presję inflacyjną. Wstrząsy podażowe stanowią trudniejszy problem dla polityki pieniężnej, gdyż w tym przypadku produkcja i inflacja zmieniają się w przeciwnych kierunkach. Niewłaściwa reakcja polityki pieniężnej może mieć daleko idące niekorzystne skutki dla gospodarki.

Próba całkowitego zneutralizowania przez politykę pieniężną wpływu wstrząsu podażowego na inflację może prowadzić niepotrzebnie do znacznego spadku produkcji, ponieważ już sam wstrząs podażowy wpływa niekorzystnie na konsumpcję i inwestycje. Z kolei próba pełnego zamortyzowania skutków wstrząsu podażowego wywołującego wzrost cen i spadek produkcji – poprzez ekspansywną politykę pieniężną – powoduje z reguły utrwalenie się wyższej inflacji i wymaga podjęcia w następnych okresach znacznie bardziej restrykcyjnej polityki pieniężnej, powodującej silniejsze spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego. Reakcja banku centralnego powinna zależeć od oceny trwałości wstrząsu.

- Po piąte, znaczna część wstrząsów podażowych ma przejściowy charakter i niewielką skalę, w związku z czym nie ma potrzeby natychmiastowego reagowania na nie. Przy większych wstrząsach nawet przejściowe przyspieszenie wzrostu cen może wywołać względnie trwały wzrost oczekiwań inflacyjnych, a w konsekwencji wzrost inflacji ze względu na pojawienie się żądań płacowych. Zadaniem polityki pieniężnej jest więc w takiej sytuacji zapobieganie wtórnym skutkom wstrząsu podażowego (tzw. efektów drugiej rundy). Ryzyko powstania tego rodzaju efektów jest znaczne w krajach o krótkiej historii niskiej inflacji. Przy analizie wstrząsów podażowych bardzo przydatne stają się miary inflacji bazowej, które pozwalają przynajmniej częściowo odróżnić skutki przejściowe od trwałych zmian presji inflacyjnej.

- Po szóste, ze względu na opóźnienia reakcji produkcji i inflacji na prowadzoną politykę pieniężną wpływa ona w niewielkim stopniu na poziom bieżącej inflacji. Bieżące decyzje władz monetarnych oddziałują na zachowanie cen w przyszłości, podobnie jak bieżąca inflacja pozostaje pod wpływem zmian stóp procentowych dokonanych kilka kwartałów wcześniej. Długość tych opóźnień nie jest jednak stała i zależy w dużej mierze od zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych i instytucjonalnych. Zmiany w mechanizmie transmisji impulsów monetarnych powodują, że banki centralne tylko w przybliżeniu mogą określić opóźnienie, jakie występuje od podjęcia decyzji do zaobserwowania najsilniejszego jej wpływu na wielkości realne (produkcję, zatrudnienie), a następnie na inflację.

- Po siódme, polityka pieniężna oddziałuje na gospodarkę nie tylko poprzez zmiany stóp procentowych, ale również poprzez utrzymanie ich przez pewien czas na określonym poziomie. Utrzymanie stóp procentowych przez kilka okresów (miesięcy lub kwartałów) na niezmienionym poziomie jest również decyzją o istotnych konsekwencjach dla gospodarki, gdyż prowadzi do stopniowego zamykania albo otwierania się luki popytowej.

- Po ósme, polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności. Wysoka niepewność wynika między innymi z faktu, że modele wykorzystywane przez banki centralne do prognozowania inflacji mogą zacząć gorzej odwzorowywać zachowanie gospodarki ze względu na zachodzące w niej zmiany strukturalne. Oznacza to, że: a) przy podejmowaniu decyzji konieczne jest uwzględnianie całokształtu dostępnej informacji, a nie tylko wyników projekcji inflacji; b) nie jest możliwe posługiwanie się prostą regułą polityki, która *ex ante* mogłaby być znana uczestnikom rynku oraz c) ukierunkowana na przyszłość polityka pieniężna musi być przedstawiana otoczeniu jako dążenie do zrealizowania celu inflacyjnego w warunkach niepewności, a nie jako sprawowanie ścisłej kontroli nad przebiegiem procesów gospodarczych.

- Po dziewiąte, w ocenie perspektyw inflacji – szczególnie, gdy jest ona niska – banki centralne w prowadzeniu polityki pieniężnej uwzględniają kształtowanie się cen aktywów w związku z potrzebą zapewnienia stabilności finansowej. W warunkach zliberalizowanych rynków finansowych oraz sprzyjających niskiej inflacji korzystnych zjawisk po podażowej stronie gospodarki wzrasta potrzeba uwzględniania stabilności finansowej w decyzjach władz monetarnych. Jeśli w reakcji na niską inflację banki centralne nadmiernie obniżą stopy procentowe, może to prowadzić do szybkiego wzrostu cen aktywów. Wzrostowi temu towarzyszy ryzyko tzw. niestabilnego boomu, w którym wyższa inflacja

pojawia się ze znacznym opóźnieniem. Wraz z szybkim wzrostem cen aktywów narasta ryzyko gwałtownego i znacznego ich spadku, co rodzi zagrożenie dla stabilności systemu finansowego i sfery realnej. Stabilność systemu finansowego umożliwia efektywne funkcjonowanie mechanizmu transmisji, co jest kluczowe dla właściwej realizacji polityki pieniężnej. Przy ocenie ryzyka wystąpienia zaburzeń na rynku aktywów oraz perspektyw inflacji na dłuższą metę przydatne może być uwzględnianie kształtowania się agregatów monetarnych.

- Po dziesiąte, przy ocenie stopnia restrykcyjności polityki pieniężnej należy brać pod uwagę nie tylko wysokość realnych stóp procentowych, ale także poziom realnego kursu walutowego. Tak rozumiana restrykcyjność polityki pieniężnej wpływa wraz z realizowaną polityką fiskalną na łączną restrykcyjność polityki makroekonomicznej. Nadmiernie ekspansywna polityka fiskalna jest najczęstszym powodem konieczności utrzymania stóp procentowych na wyższym poziomie.

- Po jedenaste, istotną przesłanką podejmowania decyzji w polityce pieniężnej jest bilans czynników wpływających na prawdopodobieństwa ukształtowania się przyszłej inflacji powyżej lub poniżej celu. Bilans ten jest tworzony na podstawie projekcji inflacji, oceny rzeczywistego przebiegu procesów gospodarczych, które mogą odbiegać od przebiegu przedstawionego w projekcji, a także kształtowania się zmiennych oraz informacji nieuwzględnionych bezpośrednio w projekcji. Oceniając czynniki wpływające na kształtowanie się przyszłej inflacji, należy brać pod uwagę długość okresu utrzymywania się niskiej inflacji.

Ponadto Rada podtrzymała w *Założeniach* przekonanie, że najbardziej korzystna dla Polski byłaby realizacja strategii gospodarczej nastawionej na stworzenie warunków umożliwiających wprowadzenie euro w najbliższym możliwym terminie.

2.2. Polityka pieniężna w 2007 r.

Oceniając politykę pieniężną w 2007 r., należy uwzględnić, że podobnie jak w latach poprzednich była ona prowadzona w warunkach niepewności. Decyzje banku centralnego są podejmowane na podstawie informacji i prognoz dostępnych w chwili ich podejmowania, co sprawia, że z późniejszej perspektywy nie zawsze muszą się one wydawać optymalne z punktu widzenia konieczności stabilizowania inflacji jak najbliżej celu. Natura polityki pieniężnej, w tym przede wszystkim znaczne opóźnienia pomiędzy decyzjami banku centralnego i ich skutkami dla gospodarki, sprawia, że decyzje muszą być podejmowane z wyprzedzeniem i że ich późniejsza ocena musi uwzględniać towarzyszącą im niepewność. Dlatego też ocena polityki pieniężnej prowadzonej w przeszłości wymaga uwzględnienia zakresu informacji, jaki był dostępny w momencie podejmowania decyzji, ponieważ z natury rzeczy jest on mniejszy od zakresu informacji dostępnego w momencie dokonywania oceny *ex post*.

Główną przyczyną niepewności w polityce pieniężnej jest to, że od podjęcia decyzji dotyczących stóp procentowych do czasu uwidocznienia się ich najsilniejszego wpływu na inflację upływa kilka kwartałów. Procesy inflacyjne w 2007 r. kształtowały się zatem w znacznym stopniu pod wpływem polityki pieniężnej prowadzonej w latach 2005–2006. Natomiast polityka pieniężna prowadzona w 2007 r. będzie oddziaływać przede wszystkim na procesy inflacyjne w 2008 i 2009 r.

W 2007 r. istotny wpływ na politykę pieniężną wielu banków centralnych, w tym na politykę Narodowego Banku Polskiego, miały zaburzenia obserwowane w II połowie roku w gospodarce światowej. Zaburzenia te stanowiły pewne zaskoczenie zarówno dla uczestników rynków finansowych, jak i większości banków centralnych. Skutkiem ich wystąpienia był znaczny wzrost

niepewności oraz stopniowe rewizje formułowanych w I połowie roku ocen przyszłej sytuacji gospodarczej (wykres 1).

Po pierwsze, do wyraźnego wzrostu niepewności w II połowie 2007 r. przyczyniły się zawirowania na międzynarodowych rynkach finansowych zapoczątkowane na rynku kredytów hipotecznych typu *subprime* w Stanach Zjednoczonych. W miarę napływu nowych informacji coraz powszechniejsze stawało się przekonanie o możliwości znacznego negatywnego wpływu tych zaburzeń na aktywność gospodarczą w Stanach Zjednoczonych, a także w innych krajach, w tym w strefie euro. Rosnące prawdopodobieństwo takiego rozwoju wydarzeń skłoniło główne banki centralne do łagodzenia lub powstrzymania się od zaostrzania polityki pieniężnej, mimo wzrostu bieżącej inflacji. Łagodzenie polityki pieniężnej w niektórych krajach związane było także ze wzrostem zagrożenia stabilności ich systemów finansowych. Jednocześnie znaczna niepewność dotycząca skali i trwałości spowolnienia w Stanach Zjednoczonych i jego wpływu na inne gospodarki utrudniała ocenę ryzyka dla stabilności cen w krajach, które nie zostały bezpośrednio dotknięte przez kryzys zapoczątkowany na rynku kredytów *subprime*.

Po drugie, znaczny wzrost cen surowców energetycznych, zwłaszcza ropy naftowej, oraz cen żywności i surowców rolnych na rynkach światowych przyczynił się w IV kwartale 2007 r. do wyraźnego przyspieszenia inflacji w wielu krajach, w tym w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Na koniec 2007 r. inflacja w Czechach wyniosła 5,4% r/r, na Węgrzech 7,4% r/r, a na Słowacji 3,4% r/r.

Istotne znaczenie dla banków centralnych przy reakcji na te szoki cenowe miała zmieniająca się w czasie ocena trwałości tych szoków. Stopniowo dochodzono do przekonania, że oba szoki mają prawdopodobnie bardziej trwały charakter niż typowe wstrząsy cenowe wynikające z przejściowych zakłóceń podaży. Relatywnie długi okres podwyższonego wzrostu cen tych produktów sugerował, że wstrząsy te wynikają w znacznej części ze zmian strukturalnych, w tym m.in. ze wzrostu popytu na surowce i żywność w krajach rozwijających się oraz zwiększenia produkcji biopaliw na świecie. W tych warunkach niewłaściwa reakcja polityki pieniężnej na te wstrząsy mogłaby przyczynić się do nadmiernych wahań produkcji i zatrudnienia.

Wykres 1

Prognozy wzrostu gospodarczego i inflacji w strefie euro i Stanach Zjednoczonych na rok 2008 (% r/r)

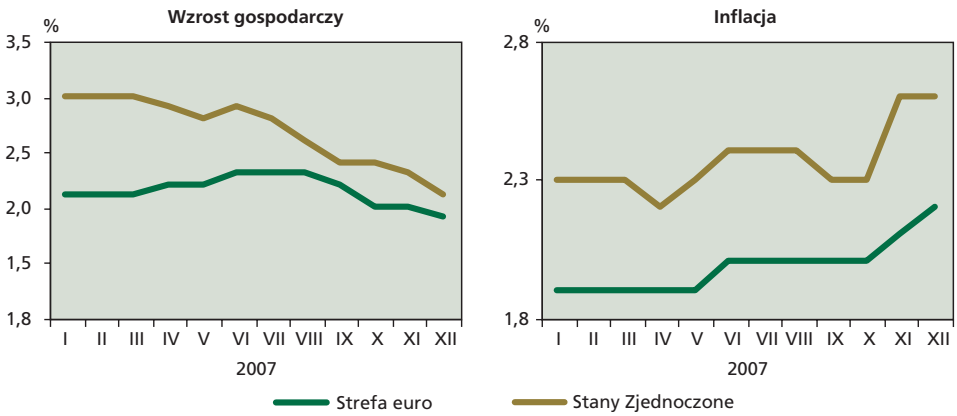

Źródło: Foreign Exchange Consensus Forecasts.

Banki centralne musiały brać pod uwagę ryzyko obniżenia wiarygodności swojej polityki wskutek wzrostu inflacji, mimo że wynikał on w znaczącej części z oddziaływania czynników, które pozostawały poza bezpośrednim wpływem ich polityki pieniężnej. Ponadto, banki musiały uwzględniać ryzyko, że silny wzrost cen dóbr stosunkowo często nabywanych (żywność, paliwa)

może wpłynąć na wzrost oczekiwań inflacyjnych, a w konsekwencji – poprzez ewentualne efekty drugiej rundy – na utrwalenie podwyższonej inflacji.

W 2007 r. w Polsce polityka pieniężna była prowadzona – podobnie jak w innych krajach – w warunkach stopniowego wzrostu inflacji. Roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) wzrósł z 1,6% r/r w styczniu do 4,0% r/r w grudniu 2007 r. (wykres 2). W okresie styczeń – październik 2007 r. inflacja kształtowała się w przedziale odchyleń od celu inflacyjnego NBP (2,5% ±1 punkt procentowy). W listopadzie i grudniu 2007 r. inflacja przekroczyła górną granicę odchyleń od celu (3,5%). Mimo to średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 2,5%, a zatem ukształtował się na poziomie celu inflacyjnego NBP. Wyraźny wzrost inflacji pod koniec 2007 r. spowodował, że mimo podwyższenia podstawowych stóp procentowych NBP w 2007 r. łącznie o 1 punkt procentowy realne stopy procentowe *ex post* (deflowane bieżącym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych) były w grudniu 2007 r. o 1,6 punktu procentowego niższe niż rok wcześniej. Obniżenie realnych stóp procentowych, do którego przyczyniło się przede wszystkim znaczne przyspieszenie inflacji, obserwowane było także w wielu innych krajach.

Do stopniowego wzrostu inflacji w 2007 r. przyczyniały się przede wszystkim wzrosty dynamiki cen żywności oraz cen paliw, o czym świadczy znaczna różnica między inflacją CPI a wskaźnikiem inflacji bazowej netto. Roczne tempo zmian cen żywności wzrosło z 2,8% r/r w styczniu do 7,9% r/r w grudniu 2007 r., co było efektem działania kilku czynników. W kierunku wzrostu cen żywności oddziaływały niekorzystne warunki podażowe w kraju, w tym niska podaż zbóż w początkowych miesiącach 2007 r. (po suszy w 2006 r.) oraz słabsze niż w latach ubiegłych zbiory owoców, związane z przymrozkami w maju 2007 r. Ponadto, wysokie tempo wzrostu cen żywności w Polsce w dużej mierze wynikało ze znacznego wzrostu cen na międzynarodowych rynkach rolno-spożywczych.

W pierwszych dwóch miesiącach 2007 r. dynamika cen paliw była czynnikiem obniżającym stopę inflacji. W okresie marzec – wrzesień 2007 r. wzrost cen paliw jedynie nieznacznie przyczyniał się do wzrostu ogólnego wskaźnika cen konsumpcyjnych. W dalszej części roku obserwowany był silny wzrost cen ropy na światowych rynkach surowcowych, który jednak był częściowo amortyzowany aprecjacją kursu złotego do dolara amerykańskiego. Wzrost cen ropy w połączeniu z niską bazą poprzedniego roku wpłynął, począwszy od października 2007 r., na znaczny wzrost rocznej dynamiki cen paliw (z 2,5% we wrześniu do 18,1% w grudniu), co w konsekwencji spowodowało wzrost rocznego wskaźnika CPI w tym okresie. Do podniesienia ogólnego poziomu cen konsumpcyjnych w 2007 r. w Polsce dodatkowo przyczynił się także wzrost cen wyrobów tytoniowych, będący skutkiem podwyższenia stawki akcyzy na te wyroby w styczniu 2007 r. Należy podkreślić, że omawiane czynniki, odpowiadające w znacznej mierze za wzrost inflacji w II połowie 2007 r., znajdowały się poza bezpośrednim oddziaływaniem krajowej polityki pieniężnej.

W 2007 r. do wzrostu inflacji przyczyniało się również wysokie tempo wzrostu gospodarczego; PKB wzrósł o 6,6%, co było najwyższym tempem wzrostu w ciągu ostatnich 10 lat. Dominujący udział we wzroście PKB miał dynamiczny wzrost inwestycji oraz wzrost konsumpcji indywidualnej. Struktura wzrostu w 2007 r. była korzystna z punktu widzenia przyszłej presji inflacyjnej, gdyż wysoki udział inwestycji we wzroście PKB będzie sprzyjał wzrostowi produktu potencjalnego oraz wydajności pracy w średnim okresie.

Wzrost gospodarczy w Polsce w ostatnim okresie przyczynił się do zwiększenia popytu na pracę. Rosnącej liczbie pracujących i szybko obniżającej się stopie bezrobocia towarzyszył jednak spadek liczby aktywnych zawodowo. Zmniejszająca się podaż pracy w kraju wynikała m.in. z wycofywania się z rynku pracy osób uprawnionych do wcześniejszych emerytur oraz emigracji zarobkowej Polaków do krajów UE. Miało to swoje odzwierciedlenie w szybkim wzroście wynagrodzeń. Rosnąca dynamika wynagrodzeń w gospodarce, w połączeniu z niższym wzrostem wydajności pracy, przełożyła się na wyższe w porównaniu z 2006 r. tempo wzrostu jednostkowych kosztów pracy w gospodarce. Jednakże w 2007 r. wzrost wynagrodzeń przenosił się na ceny w ograniczonym stopniu, m.in. dzięki dobrej sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz relatywnie

małemu udziałowi kosztów pracy w łącznych kosztach produkcji. W 2007 r. na bardzo niskim poziomie utrzymywał się odsetek przedsiębiorstw, które w badaniach ankietowych wskazywały, że wzrost płac stanowi główną lub jedną z przyczyn podwyżek cen.

Do ograniczania inflacji przyczyniały się również silna konkurencja na rynkach międzynarodowych oraz wzrost otwartości polskiej gospodarki, których efektem był utrzymujący się spadek cen towarów importowanych z krajów o niskich kosztach wytwarzania. Od II kwartału 2007 r. obniżaniu inflacji sprzyjał także spadek cen importu wyrażonych w złotych, do którego przyczyniło się umocnienie kursu złotego w tym okresie.

Wykres 2

Inflacja i cel inflacyjny w latach 2004–2007

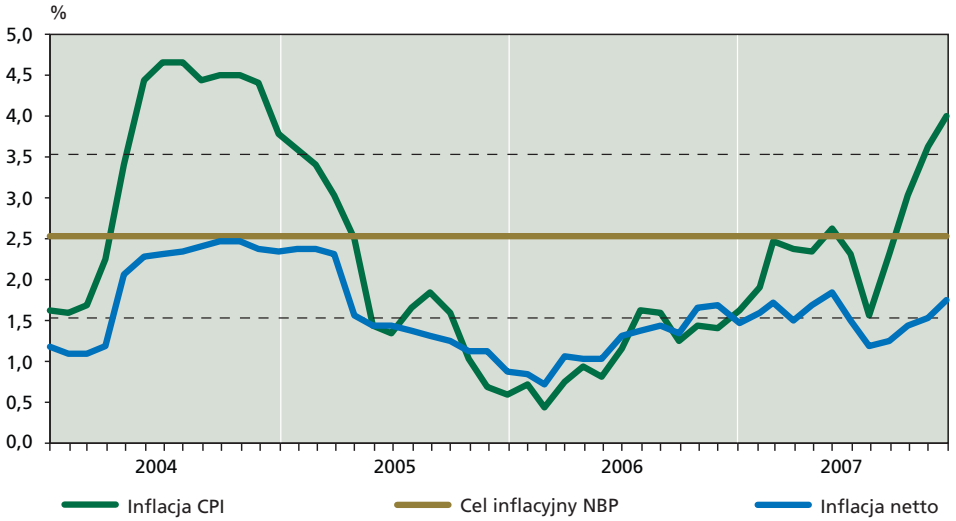

Źródło: dane GUS, NBP.

Dążąc do utrzymania inflacji na poziomie celu inflacyjnego w horyzoncie oddziaływania instrumentów polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej w 2007 r. czterokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP – w kwietniu, czerwcu, sierpniu i listopadzie, każdorazowo o 0,25 punktu procentowego. Podejmując decyzję o poziomie stóp procentowych NBP, Rada każdorazowo brała pod uwagę perspektywy kształtowania się inflacji, w tym wyniki kolejnych projekcji, oceniając je w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Zgodnie z centralną ścieżką projekcji inflacji ze stycznia 2007 r., przy założeniu stałych stóp procentowych, w I połowie 2007 r. inflacja miała powrócić do celu inflacyjnego. Przewidywano, że w 2008 r. inflacja będzie nadal wzrastać, a w II połowie 2009 r. przekroczy górną granicę odchyleń od celu [8]. Dane makroekonomiczne napływające w okresie styczeń – marzec 2007 r. wskazywały na utrzymywanie się w Polsce wysokiego poziomu aktywności gospodarczej, któremu towarzyszyły dynamicznie rosnący popyt na pracę oraz wysokie tempo wzrostu wynagrodzeń. Rada oceniała jednak, że w krótkim okresie zarówno wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, jak i inflacja bazowa netto będą wyraźnie niższe, niż wskazywała na to projekcja styczniowa. W średnim okresie, zdaniem Rady, można było natomiast oczekiwać kontynuacji stopniowego zwiększania

[8] Projekcje inflacji opracowane przez zespół ekonomistów NBP stanowią jedną z przesłanek, na podstawie których Rada Polityki Pieniężnej podejmuje decyzje w sprawie stóp procentowych NBP. Projekcje opublikowane w 2007 r. przedstawione są w Załączniku 5.

dynamiki płac, co mogło prowadzić do wzrostu inflacji. Rada oceniała, że wzrost inflacji będzie prawdopodobnie umiarkowany, o ile utrzymają się wysokie tempo wzrostu wydajności oraz niska dynamika cen zewnętrznych, związana z procesem globalizacji i towarzyszącym jej wzrostem konkurencji na rynku dóbr i usług podlegających wymianie międzynarodowej.

W styczniu i lutym Rada uznała, że ówczesny poziom stóp procentowych NBP powinien sprzyjać utrzymaniu inflacji w średnim okresie w pobliżu celu (2,5%) i w związku z tym utrzymała stopy procentowe na niezmienionym poziomie. Jednocześnie Rada sygnalizowała, że ustabilizowanie inflacji w pobliżu celu i stworzenie w ten sposób warunków do stabilnego długofalowego wzrostu gospodarczego może wymagać zacieśnienia polityki pieniężnej, a przyszłe decyzje Rady będą zależały od nowych informacji dotyczących przebiegu procesów gospodarczych w Polsce i na świecie oraz ich wpływu na perspektywy inflacji w Polsce. W marcu 2007 r., utrzymując stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie, Rada podtrzymała opinię o potrzebie zacieśnienia polityki pieniężnej, dodając, że może ono nastąpić w najbliższym czasie.

Na posiedzeniu w kwietniu 2007 r. Rada zapoznała się z kolejną projekcją inflacji, która wskazywała, że do połowy 2008 r. inflacja kształtować się będzie poniżej celu. Przewidywano jednak, że począwszy od końca 2007 r. tempo wzrostu cen konsumpcyjnych będzie systematycznie rosnąć, a na koniec horyzontu projekcji zbliży się do górnej granicy odchyleń od celu.

Biorąc pod uwagę dostępne w kwietniu 2007 r. dane, Rada oceniała, że gospodarka polska znajdowała się w okresie silnego wzrostu, który powinien się utrzymać przynajmniej w kilku następnych kwartałach. Sprzyjać temu miała wysoka aktywność w gospodarce światowej, w tym w strefie euro. Rada uznała, że w kolejnych kwartałach utrzyma się także wysokie tempo wzrostu popytu krajowego, najprawdopodobniej przewyższające tempo wzrostu potencjalnego PKB, co mogło spowodować stopniowe narastanie presji płacowej i inflacyjnej. Uwzględniając wyniki kwietniowej projekcji inflacji, Rada oceniła, że w II połowie 2007 r. inflacja powinna przejściowo obniżyć się do poziomu wyraźnie niższego od celu inflacyjnego (2,5%). Natomiast w średnim okresie, zdaniem Rady, pogorszył się bilans czynników kształtujących przyszłą inflację i prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji powyżej celu stało się wyższe niż prawdopodobieństwo, że będzie ona niższa od celu. W związku z tym Rada postanowiła podwyższyć stopy procentowe NBP o 0,25 punktu procentowego.

W okresie maj – lipiec 2007 r. Rada podtrzymywała swoją ocenę perspektyw wzrostu gospodarczego w Polsce i na świecie wyrażoną na kwietniowym posiedzeniu, zaznaczając równocześnie, że tempo wzrostu gospodarczego w Polsce w kolejnych kwartałach będzie prawdopodobnie nieco niższe niż w I kwartale 2007 r.

Na podstawie dostępnych w maju danych o sytuacji na rynku pracy Rada oceniła, że istnieje niebezpieczeństwo dalszego narastania presji płacowej, które mogłoby prowadzić do wzrostu inflacji. Jednak w średnim okresie wzrost inflacji miał być ograniczany przede wszystkim przez prawdopodobne utrzymanie się wysokiego tempa wzrostu wydajności, któremu sprzyjać powinien dynamiczny wzrost nakładów inwestycyjnych, bardzo dobrą sytuację finansową przedsiębiorstw oraz niską dynamikę cen zewnętrznych, związaną z procesem globalizacji. Równocześnie Rada oceniała, że w średnim okresie prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego obniżyło się jako efekt kwietniowej podwyżki stóp procentowych NBP, choć nadal było wyższe niż prawdopodobieństwo, że inflacja będzie niższa od celu. Utrzymując w maju stopy procentowe na niezmienionym poziomie, Rada wskazywała, że pełniejsza ocena skali ryzyka wzrostu inflacji ponad cel inflacyjny będzie możliwa po analizie kolejnych danych.

W czerwcu Rada zwróciła uwagę, że dostępne wówczas dane o rynku pracy wskazywały na pogorszenie się relacji między wzrostem wynagrodzeń i wydajności pracy. Wprawdzie – podobnie jak na wcześniejszych posiedzeniach – Rada wskazała na czynniki, które mogłyby ograniczyć wzrost inflacji w średnim okresie (tj. utrzymanie wysokiego tempa wzrostu wydajności, bardzo dobrą sytuację finansową przedsiębiorstw oraz niską dynamikę cen zewnętrznych), jednak uznała siłę ich oddziaływania za niewystarczającą do utrzymania inflacji na poziomie celu w horyzoncie

oddziaływania polityki pieniężnej. Rada postanowiła podwyższyć stopy procentowe NBP o 0,25 punktu procentowego.

W lipcu Rada zapoznała się z nową projekcją inflacji, która wskazywała, że cel inflacyjny (2,5%) zostanie przekroczony w IV kwartale 2007 r., natomiast do końca horyzontu projekcji inflacja może kształtować się w paśmie odchyleń od celu, zbliżając się do jego górnej granicy pod koniec 2009 r.

W uzasadnieniu lipcowej decyzji o utrzymaniu stóp procentowych na niezmienionym poziomie Rada ponownie zwróciła uwagę na wcześniej wymieniane czynniki oddziałujące zarówno w kierunku wzrostu, jak i ograniczenia presji inflacyjnej. Jako dodatkowy argument przemawiający za ograniczeniem wzrostu inflacji w średnim okresie wskazano na niską dynamikę cen zewnętrznych. Zwracano równocześnie uwagę na politykę pieniężną prowadzoną przez główne banki centralne. Rada oceniała, że w średnim okresie, wskutek dokonanego wcześniej zacieśnienia polityki pieniężnej, bilans czynników kształtujących przyszłą inflację wskazywał na pewien spadek prawdopodobieństwa ukształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego, choć ryzyko realizacji takiego scenariusza pozostało wyższe niż tego, że inflacja będzie niższa od celu.

W sierpniu wystąpiły zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych. Spowodowało to wzrost ryzyka, że osłabienie aktywności w gospodarce Stanów Zjednoczonych, a w konsekwencji także w strefie euro będzie większe, niż wcześniej oczekiwano. Mimo zwiększenia się niepewności dotyczącej uwarunkowań zewnętrznych Rada podtrzymała pozytywną ocenę perspektyw wzrostu polskiej gospodarki, zwracając przy tym uwagę na głębsze, niż wcześniej szacowano, pogorszenie się relacji między wzrostem wynagrodzeń i wydajności pracy. Wskazała również na ryzyko pogorszenia równowagi finansów publicznych, do którego mogły prowadzić decyzje zmniejszające dochody i zwiększające wydatki sektora finansów publicznych, podjęte w okresie bezpośrednio poprzedzającym sierpniowe posiedzenie. Czynniki te mogły skutkować dodatkową presją inflacyjną w średnim okresie. Rada uznała, że ocena bilansu czynników kształtujących przyszłą inflację wskazywała na konieczność zacieśnienia polityki pieniężnej, i podjęła decyzję o podwyższeniu stóp procentowych NBP o 0,25 punktu procentowego.

Na wrześniowym posiedzeniu Rada potwierdziła swoją wcześniejszą ocenę dotyczącą perspektyw inflacji, podkreślając równocześnie trudności w ocenie skali wpływu występujących od sierpnia 2007 r. zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych na wzrost gospodarki amerykańskiej i strefy euro, a w konsekwencji na gospodarkę polską. Rada wskazała jednak na ewentualne spowolnienie wzrostu w gospodarce światowej jako na czynnik mogący ograniczyć presję inflacyjną.

Na posiedzeniu w październiku Rada zapoznała się z najnowszą projekcją inflacji. Zgodnie ze ścieżką centralną cel inflacyjny (2,5%) miał zostać przekroczony w IV kwartale 2007 r. Równocześnie przewidywano, że w horyzoncie projekcji inflacja będzie stopniowo przyspieszać (poza krótkotrwałym wyhamowaniem w I połowie 2008 r.) i od II kwartału 2009 r. do końca horyzontu projekcji pozostanie powyżej górnej granicy odchyleń od celu.

Rada zwróciła uwagę na nieznaczne obniżenie prognoz wzrostu gospodarki amerykańskiej i strefy euro, do czego przyczyniły się zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych. Wskazywano także, że dostępne w październiku dane makroekonomiczne sygnalizowały możliwość osłabienia wzrostu gospodarczego w Polsce. Na posiedzeniu zwracano również uwagę na znaczną aprecjację kursu złotego, która nastąpiła w poprzednich dwóch miesiącach. Czynniki te, zdaniem Rady, powinny ograniczać przyszłą inflację. Równocześnie obejmujący gospodarkę światową proces wzrostu cen żywności zwiększał ryzyko wzrostu inflacji.

W uzasadnieniu decyzji wrześniowej i październikowej Rada wskazywała, że w średnim okresie, wskutek dokonanego wcześniej zacieśnienia polityki pieniężnej, poprawił się bilans czynników kształtujących przyszłą inflację. Rada postanowiła utrzymać stopy procentowe na niezmienionym poziomie, w oczekiwaniu na kolejne dane umożliwiające pełniejszą ocenę skali ryzyka wzrostu inflacji ponad cel inflacyjny NBP.

W listopadzie Rada podkreślała, że wzrosła niepewność co do skali wpływu zaburzeń na rynkach finansowych na tempo wzrostu gospodarczego w Stanach Zjednoczonych i strefie euro. Jednocześnie inflacja w październiku okazała się nieco wyższa od oczekiwań i wyniosła 3,0%, a więc przekroczyła cel inflacyjny NBP. Na podstawie najnowszych danych makroekonomicznych Rada uznała, że w kolejnych miesiącach inflacja ukształtuje się powyżej ścieżki centralnej z październikowej projekcji. Zwrócono także uwagę, że ryzyko wzrostu inflacji w Polsce zwiększał obejmujący gospodarkę światową i oddziałujący na rynek krajowy proces wzrostu cen żywności oraz wyższe od założonych w październikowej projekcji ceny ropy. Ponadto, przekazany wówczas do parlamentu projekt budżetu państwa wskazywał, zdaniem Rady, na procykliczne oddziaływanie polityki fiskalnej na gospodarkę w 2008 r. Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, a także uwzględniając ryzyko wtórnych efektów wzrostu bieżącej inflacji, Rada podjęła decyzję o podwyższeniu stóp procentowych NBP o 0,25 punktu procentowego, zaznaczając, że będzie dążyć do obniżenia inflacji w średnim okresie do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym.

W grudniu wyraźnie wyższa listopadowa inflacja i związane z tym ryzyko wzrostu oczekiwań inflacyjnych, a także napięcia na rynku pracy stanowiły, zdaniem większości członków Rady, istotny czynnik ryzyka dla stabilności cen. Jednak, ze względu na wcześniejszy niż w innych miesiącach termin posiedzenia, Rada dysponowała mniejszą niż zwykle ilością informacji na temat procesów gospodarczych. Rada stwierdziła, że pełniejsza ocena ryzyka utrzymania się inflacji na podwyższonym poziomie będzie możliwa na kolejnym posiedzeniu oraz że dotychczasowe tempo zacieśniania polityki pieniężnej było wystarczające z punktu widzenia stabilizacji inflacji na poziomie celu inflacyjnego w średnim okresie. Rada zdecydowała się zatem utrzymać stopy procentowe na niezmienionym poziomie, jednocześnie podtrzymując deklarację, że będzie dążyć do obniżenia inflacji w średnim okresie do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym.

Na koniec 2007 r. podstawowe stopy procentowe NBP były o 1 punkt procentowy wyższe niż na początku 2007 r. i wynosiły: stopa referencyjna 5,00%, stopa lombardowa 6,50%, stopa depozytowa 3,50%, stopa redyskonta weksli 5,25%.

Wykres 3

Podstawowe stopy procentowe NBP w latach 2004–2007

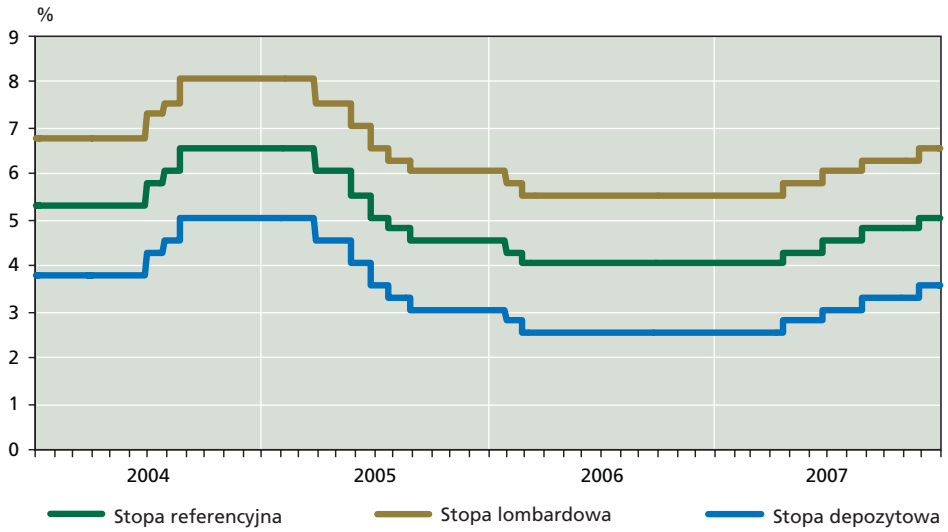

Źródło: dane NBP.

Ważnym elementem realizacji polityki pieniężnej opartej na strategii bezpośredniego celu inflacyjnego była, tak jak w poprzednich latach, komunikacja z otoczeniem. W jej ramach Rada przedstawiała swoje oceny aktualnego stanu gospodarki oraz przyszłego przebiegu procesów

gospodarczych. Do najważniejszych instrumentów w sferze komunikacji w 2007 r. nadal należały: *Raport o inflacji*, *Informacja po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej* oraz konferencja prasowa po posiedzeniu Rady. Dążąc do zwiększenia przejrzystości prowadzonej polityki pieniężnej, od maja Rada rozpoczęła publikowanie, zgodnie w praktyką wielu banków centralnych, *Opisu dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym Rady Polityki Pieniężnej*. W comiesięcznym *Opisie dyskusji* prezentowane są najważniejsze zagadnienia rozpatrywane podczas posiedzeń Rady oraz argumenty wysuwane przez uczestników dyskusji. Głównymi zagadnieniami omawianymi przez Radę[9] w 2007 r. były średniookresowe perspektywy inflacji, perspektywy wzrostu gospodarczego w Polsce i na świecie, a także zmiany obserwowane na rynku pracy. Na posiedzeniach dyskutowano także o kształtowaniu się kursu złotego i cen żywności, o zaburzeniach na międzynarodowych rynkach finansowych, polityce pieniężnej prowadzonej przez inne banki centralne oraz sytuacji finansów publicznych. Przedmiotem dyskusji były również zmiany bieżącej inflacji i związane z tym zmiany oczekiwań inflacyjnych, w tym ryzyko wystąpienia efektów drugiej rundy, kształtowanie się agregatów monetarnych, wpływ globalizacji na procesy gospodarcze w Polsce, perspektywy spełniania przez Polskę kryterium stabilności cen z Maastricht oraz zmiany nierównowagi zewnętrznej polskiej gospodarki.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej

W 2007 r. NBP realizował politykę pieniężną, oddziałując na poziom inflacji za pomocą stóp procentowych. RPP określała wysokość oficjalnych stóp procentowych NBP, które wyznaczały rentowności instrumentów polityki pieniężnej. W celu kształtowania krótkoterminowych stóp procentowych, zgodnie z zasadami ustalonymi przez RPP, NBP wykorzystywał następujące instrumenty: operacje otwartego rynku, operacje depozytowo-kredytowe oraz rezerwę obowiązkową. Wpływając na poziom krótkoterminowych stóp procentowych rynku pieniężnego, RPP dążyła do osiągnięcia takiego poziomu stóp procentowych w gospodarce, który byłby spójny z założonym celem inflacyjnym.

2.3.1. Nadpłynność sektora bankowego

Nadpłynność sektora bankowego w 2007 r. nieznacznie spadła. Jej poziom, mierzony jako średnioroczne saldo bonów pieniężnych NBP, wyniósł 19 302 mln zł i był niższy o 456 mln zł, tj. o 2,3% niż w 2006 r.

Na kształtowanie się płynności wpływały zmiany czynników niezależnych od decyzji NBP. W kierunku zwiększenia skali nadpłynności oddziaływał głównie skup walut netto przez NBP, co miało wpływ na wzrost nadpłynności w ujęciu średniorocznym o 6 254 mln zł. Innymi czynnikami działającymi w kierunku wzrostu płynności były wypłaty NBP obejmujące między innymi: dyskonto bonów pieniężnych NBP, wpłatę części zysku NBP za 2006 r. do budżetu państwa, odsetki od rezerwy obowiązkowej i obligacji NBP. Na zmniejszenie poziomu nadpłynności wpłynęły między innymi: przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu (średnio w roku o 11 502 mln zł), zwiększenie rezerwy obowiązkowej banków, wzrost depozytów budżetowych w NBP.

Dodatkowo, nadpłynność sektora bankowego absorbowana była przez obligacje wyemitowane przez NBP w 2002 r. w kwocie 7 816 mln zł, których termin zapadalności przypada na 2012 r.

[9] Szerszy opis zagadnień omawianych na posiedzeniach Rady Polityki Pieniężnej w 2007 r. znajduje się w rozdziale „Polityka pieniężna" *Raportów o Inflacji* z kwietnia, lipca i października 2007 r. oraz z lutego 2008 r. Od maja 2007 r. opisy dyskusji publikowane są także co miesiąc jako odrębny dokument (tj. *Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym Rady Polityki Pieniężnej*). Opublikowane w 2007 r. *Opisy dyskusji* znajdują się w Załączniku 6.

W II połowie 2007 r., a zwłaszcza w grudniu, banki ograniczały swoje zaangażowanie w zakup bonów pieniężnych NBP i na większą skalę wykorzystywały depozyt na koniec dnia w banku centralnym. Chęć banków do utrzymywania wyższego poziomu wolnych środków spowodowana była sytuacją na rynkach światowych, związaną z kryzysem na rynku kredytów hipotecznych w Stanach Zjednoczonych.

2.3.2. Narzędzia realizacji polityki pieniężnej

2.3.2.1. Stopa procentowa

W 2007 r. podstawowym instrumentem polityki pieniężnej była krótkoterminowa stopa procentowa. Rada Polityki Pieniężnej określała wysokość stóp procentowych NBP, które wyznaczały oprocentowanie instrumentów polityki pieniężnej, tj.: operacji otwartego rynku, rezerwy obowiązkowej oraz operacji depozytowo-kredytowych.

Główną stopą NBP była stopa referencyjna. Stopa ta oddziaływała na poziom stawki rynkowej o terminie porównywalnym z zapadalnością podstawowych operacji otwartego rynku (WIBOR SW[10]). Stopy depozytowa i lombardowa NBP wyznaczały pasmo wahań stóp procentowych *overnight* na rynku międzybankowym. Stopa redyskonta weksli pośrednio określała oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej.

Wykres 4

Stopy procentowe NBP oraz stawka rynku międzybankowego WIBOR SW w 2007 r.

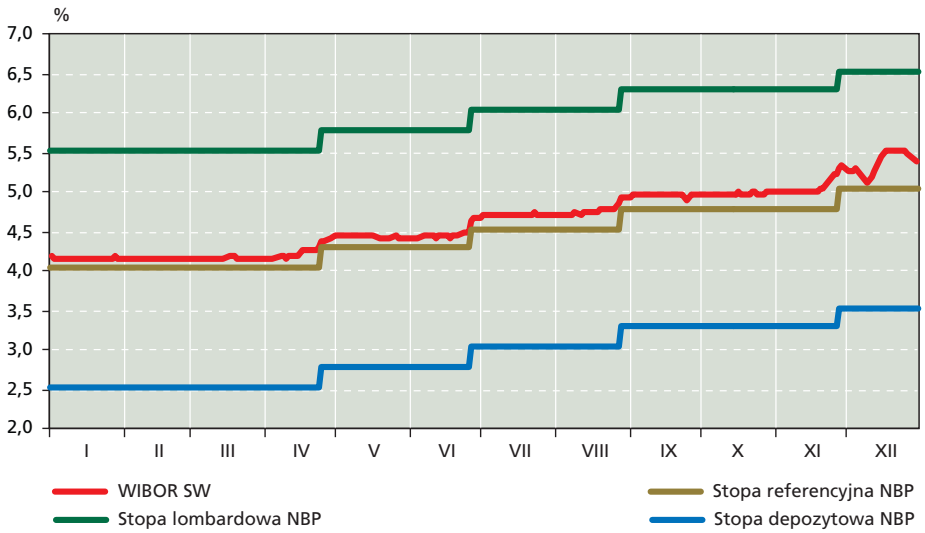

Źródło: dane NBP.

W 2007 r. Rada Polityki Pieniężnej czterokrotnie dokonywała podwyżki stóp podstawowych NBP. Stopa referencyjna została podniesiona łącznie z 4,00% do 5,00%, stopa lombardowa z 5,50% do 6,50%, depozytowa z 2,50% do 3,50%, a redyskonta weksli z 4,25% do 5,25%. Szerokość korytarza wahań krótkoterminowych stawek rynkowych pozostała niezmieniona i wynosiła +/-1,5 punktu procentowego wokół stopy referencyjnej.

[10] WIBOR SW (ang. *Warsaw Interbank Offer Rate Spot Week*) – stawka, po której banki są gotowe udzielić pożyczki na rynku niezabezpieczonych lokat międzybankowych na okres 7 dni. Obliczana jest jako średnia arytmetyczna z kwotowań przekazywanych przez uczestników tzw. fixingu, przeprowadzanego każdego dnia roboczego o godz. 11.00, i publikowana na stronie serwisu informacyjnego Reuters (WIBO). Organizatorem fixingu jest ACI Polska.

W ślad za podwyżkami stopy referencyjnej podążały krótkoterminowe stopy procentowe na rynku międzybankowym. Stawka WIBOR SW oscylowała wokół stopy referencyjnej NBP i utrzymywała się w korytarzu wahań wyznaczonym przez stopy lombardową i depozytową NBP. Średnie odchylenie[11] tej stawki od stopy referencyjnej NBP w 2007 r. wyniosło 9 punktów bazowych i było wyższe o 3 punkty bazowe w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost odchylenia stawki WIBOR SW w stosunku do 2006 r. wystąpił w II połowie, w szczególności w IV kwartale 2007 r. Wynikał głównie z:

– nasilenia się oczekiwań na podwyżki stóp procentowych NBP oraz

– wzrostu awersji do ryzyka na rynku międzybankowym, będącego następstwem kryzysu na rynku kredytów hipotecznych w Stanach Zjednoczonych i związanych z tym zaburzeń płynnościowych na rynkach światowych.

Tabela 2

Decyzje Rady Polityki Pieniężnej dotyczące zmian oficjalnych stóp procentowych w 2007 r.

Data podjęcia decyzji*	Decyzja
25 kwietnia 2007 r.	Podwyższenie minimalnej stopy rentowności 7-dniowych operacji otwartego rynku z 4,00% do 4,25% Podwyższenie stopy oprocentowania kredytu lombardowego z 5,50% do 5,75% Podwyższenie stopy redyskonta weksli z 4,25% do 4,50% Podwyxszenie stopy depozytowej z 2,00% do 2,75%
27 czerwca 2007 r.	Podwyższenie minimalnej stopy rentowności 7-dniowych operacji otwartego rynku z 4,25% do 4,50% Podwyższenie stopy oprocentowania kredytu lombardowego z 5,75% do 6,00% Podwyższenie stopy redyskonta weksli z 4,50% do 4,75% Podwyxszenie stopy depozytowej z 2,75% do 3,00%
29 sierpnia 2007 r.	Podwyższenie minimalnej stopy rentowności 7-dniowych operacji otwartego rynku z 4,50% do 4,75% Podwyższenie stopy oprocentowania kredytu lombardowego z 6,00% do 6,25% Podwyższenie stopy redyskonta weksli z 4,75% do 5,00% Podwyższenie stopy depozytowej z 3,00% do 3,25%
28 listopada 2007 r.	Podwyższenie minimalnej stopy rentowności 7-dniowych operacji otwartego rynku z 4,75% do 5,00% Podwyższenie stopy oprocentowania kredytu lombardowego z 6,25% do 6,50% Podwyższenie stopy redyskonta weksli z 5,00% do 5,25% Podwyższenie stopy depozytowej z 3,25% do 3,50%

* decyzje wchodziły w życie następnego dnia roboczego

Źródło: dane NBP.

[11] Średnie odchylenie stawki WIBOR SW, a także stawek WIBOR O/N i POLONIA zostało przeliczone wg jednolitej bazy 365 dni w roku.

Średnie odchylenie stawki POLONIA[12] od stopy referencyjnej NBP w 2007 r. wyniosło 23 punkty bazowe, natomiast stawki WIBOR O/N – 19 punktów bazowych (w 2006 r. odpowiednio 16 i 10 punktów bazowych).

2.3.2.2. Operacje otwartego rynku

W 2007 r. operacje otwartego rynku były podstawowym instrumentem umożliwiającym utrzymywanie krótkoterminowych stóp procentowych na poziomie spójnym z realizacją ustalonego przez RPP celu inflacyjnego. W ramach tego rodzaju operacji NBP mógł stosować operacje podstawowe, dostrajające oraz strukturalne.

Operacje podstawowe były przeprowadzane w formie emisji bonów pieniężnych NBP z 7-dniowym terminem zapadalności. Stosowano je, podobnie jak w roku poprzednim, w sposób regularny (raz w tygodniu).

Wykres 5

Średnie w miesiącu saldo podstawowych operacji otwartego rynku w latach 1995–2007

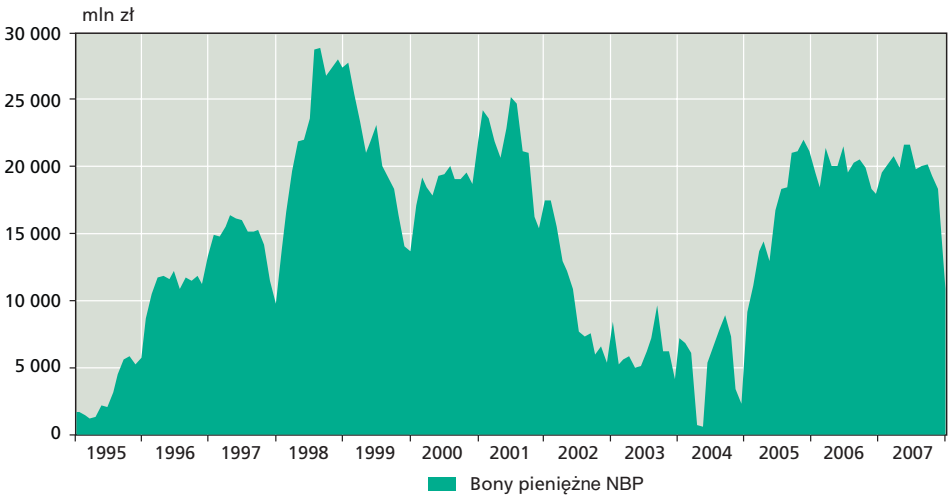

Źródło: dane NBP.

Od 1 stycznia 2006 r. dostęp do operacji podstawowych mają wszystkie banki uczestniczące w systemie SORBNET, posiadające jednocześnie rachunek w Rejestrze Papierów Wartościowych prowadzonym w NBP oraz aplikację ELBON.

W 2007 r. Narodowy Bank Polski, poza podstawowymi operacjami otwartego rynku, miał również możliwość przeprowadzania operacji dostrajających. Operacje te mogły mieć charakter zarówno operacji absorbujących, jak i zasilających. Dostęp do nich miało 13 banków najbardziej aktywnych na rynku pieniężnym i walutowym, z którymi Narodowy Bank Polski podpisał umowy w sprawie pełnienia funkcji Dealera Rynku Pieniężnego. Operacje te mogły zostać podjęte w celu łagodzenia wpływu nieoczekiwanych zmian w poziomie płynności sektora bankowego na wysokość krótkoterminowych stóp procentowych. W 2007 r. nie wystąpiły przesłanki przeprowadzenia tego typu operacji.

W 2007 r. utrzymywała się nadpłynność sektora bankowego, a prognozy na kolejne lata przewidywały jej zmniejszanie. Sytuacja taka powodowała, że nie zaistniała również konieczność zmiany długoterminowej struktury płynności sektora bankowego.

[12] POLONIA (ang. *Polish Overnight Index Avarage*) – średnia stawka *overnight* ważona wielkością transakcji na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych. NBP publikuje wysokość tej stawki na stronie serwisu informacyjnego Reuters (NBPS) każdego dnia o godzinie 17.00.

2.3.2.3. Rezerwa obowiązkowa

W 2007 r. obowiązkowi utrzymywania rezerwy obowiązkowej na rachunkach w NBP podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych działających w Polsce. Rezerwa obowiązkowa była utrzymywana w systemie uśrednionym. Banki były zobowiązane do utrzymywania średniego stanu środków na rachunkach w NBP w okresie utrzymywania rezerw na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

Podstawę naliczania rezerwy obowiązkowej stanowiły zwrotne środki pieniężne gromadzone na rachunkach bankowych oraz uzyskane ze sprzedaży papierów wartościowych. Z podstawy naliczania rezerwy wyłączone były środki przyjęte od innego banku krajowego, pozyskane z zagranicy na co najmniej dwa lata oraz gromadzone na rachunkach oszczędnościowo-kredytowych w kasach mieszkaniowych i na indywidualnych kontach emerytalnych. Rezerwa obowiązkowa była naliczana i utrzymywana w złotych.

W 2007 r. stopy rezerwy nie zostały zmienione i wynosiły: 3,5% od wszystkich zobowiązań, z wyjątkiem środków pozyskanych ze sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, od których stopa rezerwy wynosiła 0%. Wartość naliczonej rezerwy banki pomniejszały o równowartość 500 tys. euro.

Środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane. Od maja 2004 r. obowiązuje oprocentowanie, ustalone przez Radę Polityki Pieniężnej, na poziomie 0,9 stopy redyskonta weksli. Począwszy od 2007 r. banki otrzymują całość oprocentowania[13].

Poziom rezerwy obowiązkowej na dzień 31 grudnia 2007 r. wyniósł 16 966 mln zł i w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2006 r. wzrósł o 2 996 mln zł (21,4%). Na wzrost wielkości rezerwy obowiązkowej największy wpływ miał przyrost o 20,3% depozytów stanowiących podstawę jej naliczania, objętych dodatnią stopą rezerwy.

Wykres 6

Zmiany w poziomie rezerwy obowiązkowej i odchylenia od rezerwy wymaganej w 2007 r.

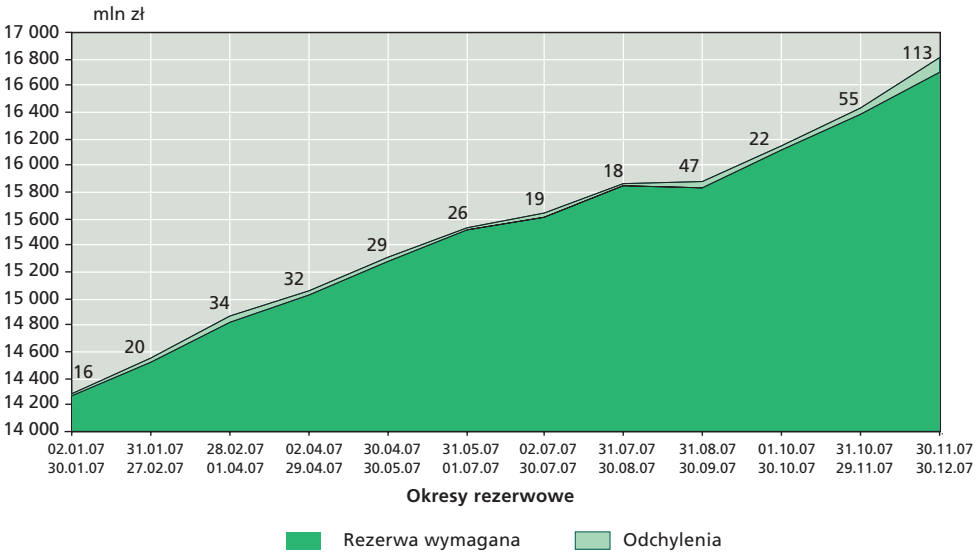

Źródło: dane NBP.

[13] W latach 2004–2006 NBP zobowiązany był przekazywać odpowiednio 80%, 60% i 50% środków z tytułu oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej na rzecz Funduszu.

We wszystkich okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej na rachunkach banków utrzymywała się nadwyżka średniego stanu środków w stosunku do wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej, która przeciętnie wyniosła 36 mln zł (tj. 0,23%). Niewielkie różnice pomiędzy rezerwą wymaganą a utrzymywaną na rachunkach w NBP w poszczególnych okresach (z wyjątkiem grudnia) były efektem:

– prawidłowego zarządzania aktywami w bankach,

– korzystania przez banki z instrumentów ułatwiających zarządzanie środkami na rachunkach w NBP (kredyt techniczny, depozyt na koniec dnia oraz kredyt lombardowy), a także

– obowiązującej od maja 2004 r. zasady oprocentowania środków rezerwy wyłącznie do wysokości rezerwy wymaganej.

W grudniu nadwyżka średniego stanu środków w stosunku do poziomu rezerwy wymaganej wyniosła 113 mln zł (0,68%). Większa różnica, w porównaniu z poprzednimi miesiącami, była wynikiem ostrożnego zarządzania bieżącą płynnością przez banki w końcu roku, przy występujących jednocześnie zaburzeniach płynnościowych na rynkach światowych.

2.3.2.4. Operacje depozytowo-kredytowe

Operacje depozytowo-kredytowe dokonywane z bankiem centralnym miały na celu lokowanie przez banki nadwyżek wolnych środków na okresy jednodniowe w NBP bądź krótkoterminowe uzupełnienie płynności sektora bankowego. Operacje te, przeprowadzane z inicjatywy banków komercyjnych, zapobiegały nadmiernym wahaniom stóp na rynku międzybankowym. Do operacji depozytowo-kredytowych zalicza się depozyt na koniec dnia oraz kredyt lombardowy.

Stopa procentowa kredytu lombardowego wyznaczająca maksymalną cenę pozyskania pieniądza w NBP określała jednocześnie górną granicę wahań stóp na rynku międzybankowym, natomiast stopa depozytowa stanowiła ograniczenie korytarza ich odchyleń od dołu.

W 2007 r. banki złożyły lokaty terminowe w NBP ogółem w kwocie 195,3 mld zł i były one 3,5-krotnie wyższe w stosunku do depozytów złożonych w roku poprzednim. Średni w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. dzienny poziom depozytu na koniec dnia wyniósł 535,1 mln zł, w stosunku do 149,9 mln zł w 2006 r. Szczególnie wysokie wykorzystanie operacji depozytowych wystąpiło w grudniu – średnio 2 964,0 mln zł. Spowodowane to było chęcią banków do utrzymywania większej ilości środków na przełomie roku.

Łączna wysokość depozytu na koniec dnia składanego przez banki wahała się od 0,1 mln zł do 11,8 mld zł. Najwyższe kwoty środków banki lokowały w ostatnich dniach okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

W 2007 r. banki korzystały z kredytu lombardowego pod zastaw skarbowych papierów wartościowych, uzupełniając bieżącą płynność w terminach kończących okresy utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach bieżących w NBP. Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku wyniosła 11,4 mld zł wobec 15,5 mld zł w 2006 r., natomiast średnie dzienne wykorzystanie kredytu lombardowego wyniosło 31,3 mln zł w stosunku do 42,6 mln zł w 2006 r.

2.3.2.5. Pozostałe operacje

Kredyt techniczny, jako instrument ułatwiający bankom zarządzanie płynnością w ciągu dnia operacyjnego, zapewnia jednocześnie płynność rozrachunku międzybankowego w NBP. Jest to kredyt nieoprocentowany, zabezpieczany skarbowymi papierami wartościowymi, zaciągany i spłacany w tym samym dniu operacyjnym. W 2007 r. dzienne zasilenie banków płynnością

operacyjną kształtowało się w granicach od 10,4 mld zł do 18,7 mld zł. Wykorzystanie kredytu technicznego wzrosło o 15,2% w stosunku do 2006 r.

Kredyt śróddzienny w euro pełni rolę instrumentu zapewniającego płynność rozrachunku w systemie SORBNET – EURO. Zabezpieczany obligacjami skarbowymi uprzednio zaakceptowanymi przez EBC, podlega spłacie w ciągu dnia operacyjnego. W 2007 r. dzienne zasilanie banków płynnością operacyjną w euro wahało się w granicach od 0,5 mln euro do 2,4 mln euro. Wykorzystanie kredytu śróddziennego w euro w 2007 r. wzrosło o 7,1% w stosunku do 2006 r.

2.3.2.5. Pozostałe operacje

Kredyt techniczny, jako instrument ułatwiający bankom zarządzanie płynnością w ciągu dnia operacyjnego, zapewnia jednocześnie płynność rozrachunku międzybankowego w NBP. Jest to kredyt nieoprocentowany, zabezpieczany skarbowymi papierami wartościowymi, zaciągany i spłacany w tym samym dniu operacyjnym. W 2007 r. dzienne zasilenie banków płynnością operacyjną kształtowało się w granicach od 10,4 mld zł do 18,7 mld zł. Wykorzystanie kredytu technicznego wzrosło o 15,2% w stosunku do 2006 r.

Kredyt śróddzienny w euro pełni rolę instrumentu zapewniającego płynność rozrachunku w systemie SORBNET – EURO. Zabezpieczany obligacjami skarbowymi uprzednio zaakceptowanymi przez EBC, podlega spłacie w ciągu dnia operacyjnego. W 2007 r. dzienne zasilanie banków płynnością operacyjną w euro wahało się w granicach od 0,5 mln euro do 2,4 mln euro. Wykorzystanie kredytu śróddziennego w euro w 2007 r. wzrosło o 7,1% w stosunku do 2006 r.

3

NADZÓR BANKOWY[14]

[14] Zadania w tym obszarze były realizowane m.in. na podstawie art. 25, art. 27–30 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów rozdziału 11 i 11a Prawa bankowego (art. 131 i następne).

Do 31 grudnia 2007 r. zadania nadzorcze nad bankami, określone w ustawie Prawo bankowe, realizował Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego (GINB). Był to organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego (KNB) wydzielony organizacyjnie w strukturze NBP. Zadania nadzorcze polegały na zapewnieniu bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych oraz zgodności działalności banków z przepisami prawa, statutem i decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku. Zgodnie z postanowieniem ustawy z 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym z dniem 31 grudnia 2007 r. KNB została zniesiona, a GINB został zlikwidowany. Od 1 stycznia 2008 r. zadania należące dotychczas do KNB wykonuje, utworzona na mocy wyżej wymienionej ustawy, Komisja Nadzoru Finansowego (KNF).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. nadzorem bankowym było objętych 645 banków (na koniec 2006 r. 647 banków), w tym:

– 49 banków w formie spółki akcyjnej (w tym 3 banki zrzeszające banki spółdzielcze),

– 1 bank państwowy,

– 14 oddziałów instytucji kredytowych,

– 581 banków spółdzielczych.

W 2007 r. o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Polski powiadomiły nadzór bankowy 72 instytucje kredytowe.

Dodatkowe, szczegółowe informacje o sytuacji sektora bankowego na koniec 2007 r. przedstawiono w załączniku.

3.1. Zadania licencyjne

Do podstawowych zadań licencyjnych w 2007 r. należało rozpatrywanie kierowanych do KNB wniosków i zawiadomień dotyczących:

- Tworzenia banków oraz podejmowania przez banki działalności operacyjnej

  W 2007 r. rozpatrywano 3 wnioski o wydanie zezwolenia na utworzenie nowych banków.

- Wykonywania prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banków w formie spółki akcyjnej

  W 2007 r. KNB wydała 8 uchwał, w tym: 7 uchwał dotyczących wydania zezwolenia na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku i 1 uchwałę dotyczącą umorzenia postępowania o zmianę uchwały KNB w sprawie wydania zezwolenia na wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy banku.

- Zmian składu zarządów banków

  W 2007 r. KNB podjęła 54 uchwały dotyczące powołania członków zarządów banków, w tym: 31 uchwał w sprawie powołania członków zarządów banków działających w formie spółek akcyjnych i 23 uchwały w sprawie powołań prezesów zarządów w bankach spółdzielczych.

• Zmian w statutach banków

W 2007 r. KNB wydała 218 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków, w tym: 49 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków działających w formie spółki akcyjnej i 169 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków spółdzielczych.

• Prowadzenia działalności poprzez oddziały lub w ramach działalności transgranicznej

W 2007 r. wpłynęło do KNB od właściwych władz nadzorczych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG):

– 7 zawiadomień (notyfikacji) w sprawie podjęcia działalności poprzez oddział na terytorium Polski przez instytucje kredytowe mające siedziby w Hiszpanii, Szwecji, Luksemburgu, Francji, Portugalii, Irlandii (2 notyfikacje),

– 72 zawiadomienia (notyfikacje) w sprawie podjęcia działalności transgranicznej na terytorium Polski przez instytucje kredytowe,

– 1 zawiadomienie informujące o zakończeniu działalności oddziału instytucji kredytowej na terytorium Polski.

Ponadto od banków krajowych wpłynęło:

– 5 zawiadomień (notyfikacji) w sprawie podjęcia działalności transgranicznej na terytoriach państw należących do EOG;

– 7 zawiadomień (notyfikacji) w sprawie podjęcia działalności poprzez oddziały na terytoriach państw należących do EOG; postępowania w sprawie 5 zawiadomień nie zostały zakończone w 2007 r.;

• Otwierania przedstawicielstw banków zagranicznych i instytucji kredytowych

Po rozpatrzeniu złożonych wniosków dotyczących otwarcia w Polsce przedstawicielstw instytucji kredytowych KNB wydała w 2007 r. 4 decyzje zezwalające na ich otwarcie[15].

• Podziału banków

W 2007 r. KNB wydała 1 uchwałę w tej sprawie dotyczącą wniosku Banku Pekao SA i Banku BPH SA.

• Łączenia banków

W 2007 r. KNB wydała 1 uchwałę w sprawie połączenia Banku DnB NORD Polska SA i Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA.

W ramach stałych zadań licencyjnych wykonywano również inne czynności, w tym m.in. prowadzono i aktualizowano ewidencję banków[16] oraz udzielano informacji i opinii na temat obowiązujących regulacji prawnych dotyczących zadań licencyjnych osobom fizycznym, przedsiębiorcom i instytucjom państwowym.

---

[15] Na koniec 2007 r. w Polsce działało 20 przedstawicielstw banków zagranicznych i instytucji kredytowych, w tym: 5 z Niemiec, 3 z Białorusi, 3 z Austrii, 2 z USA oraz po 1 z Francji, Szwajcarii, Irlandii, Tajwanu, Hiszpanii, Włoch i Luksemburga.

[16] Na podstawie Zarządzenia nr 25/2007 Prezesa NBP z dnia 21 grudnia 2007 r., zmieniającego zarządzenie w sprawie sposobu numeracji banków i ich jednostek organizacyjnych, zadanie dotyczące prowadzenia ewidencji banków zostało przekazane 28 grudnia 2007 r. do Departamentu Systemu Płatniczego NBP – patrz również pkt 3.8.

3.2. Zadania regulacyjne

W 2007 r. główne zadania regulacyjne nadzoru bankowego koncentrowały się na wprowadzaniu postanowień Nowej Umowy Kapitałowej (NUK) i Dyrektywy CRD (*Capital Requirements Directive*)[17] do krajowych regulacji prawnych.

W związku z tym KNB przyjęła następujące uchwały:

– nr 1/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączanych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposobu korzystania z ocen, nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania[18];

– nr 2/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie innych pomniejszeń funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszeń funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku; oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych;

– nr 3/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, określenia zaangażowań, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz warunków, jakie muszą one spełniać, określenia zaangażowań, wobec których wymagane jest uzyskanie zgody Komisji Nadzoru Bankowego na niestosowanie przepisów dotyczących limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach, w obliczaniu limitów koncentracji zaangażowań;

– nr 4/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;

– nr 5/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących identyfikacji, monitorowania i kontroli koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań;

– nr 6/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu;

---

[17] Szczegółowe informacje nt. NUK i Dyrektywy CRD zawiera *Sprawozdanie z działalności NBP w 2005 r.*

[18] Uchwała została zmieniona uchwałą nr 12/2007 KNB z dnia 8 sierpnia 2007 r. Nowelizacja polegała na dopisaniu dwóch banków do listy wielostronnych banków rozwoju, w ust. 44 załącznika nr 4.

– nr 7/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. zmieniającą uchwałę w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego;

– nr 8/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wykazu dokumentów załączanych do wniosków do KNB w sprawach o wydanie zezwolenia na utworzenie banku, o wyrażenie zgody na powołanie członków zarządu banku oraz do informacji o składzie zarządu przedstawianej KNB przez radę nadzorczą banku;

– nr 9/2007 KNB z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Na posiedzeniu 6 czerwca 2007 r. KNB przyjęła uchwałę nr 10/2007 KNB w sprawie określenia ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej, z których to ocen bank może korzystać w celu ustalenia wymogów kapitałowych i zakresu korzystania z tychże ocen oraz ich powiązania ze stopniami jakości kredytowej[19].

NUK, przyjęta w 2004 r. przez Bazylejski Komitet ds. Nadzoru Bankowego, stanowi nowy międzynarodowy standard obliczania kapitału regulacyjnego. Na grunt unijny postanowienia NUK zostały przeniesione w Dyrektywach: 2006/48/WE – w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe i 2006/49/WE – w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zwanych łącznie Dyrektywą CRD.

Wymieniony wyżej pakiet uchwał KNB stanowi akty wykonawcze do znowelizowanych przepisów ustawy Prawo bankowe i przenosi do polskiego porządku prawnego postanowienia Dyrektywy CRD.

Znaczna część przepisów wynikających z wyżej wymienionych uchwał KNB była objęta okresem przejściowym do 31 grudnia 2007 r., a banki miały swobodę wyboru stosowania tych przepisów. W związku z tym większość banków[20] korzystała z okresu przejściowego i dopiero od 1 stycznia 2008 r. cały sektor bankowy podlega wymogom regulacyjnym uchwał KNB z 13 marca 2007 r., z wyłączeniem uchwały nr 2/2007 KNB w sprawie rachunku funduszy własnych, która obowiązywała w całości od 1 kwietnia 2007 r., oraz uchwały nr 9/2007 KNB, która weszła w życie 1 stycznia 2008 r., z tym że banki i oddziały instytucji kredytowych nie są zobowiązane do przestrzegania limitów nadzorczych miar płynności do 29 czerwca 2008 r. W okresie przejściowym, tj. do 29 czerwca 2008 r., banki i oddziały instytucji kredytowych mają obowiązek obliczania nadzorczych miar płynności w celu monitorowania kształtowania się poziomu płynności i wypełniania nadzorczych miar płynności, a także weryfikacji obowiązujących wewnętrznych procedur w tym zakresie.

Szczególnym zagadnieniem w nowych regulacjach jest tzw. II filar NUK, obligujący banki do oszacowania kapitału niezbędnego do pokrycia ryzyka wynikającego z całej działalności banku (kapitału wewnętrznego) oraz weryfikacji tego oszacowania podczas czynności nadzorczych (badanie i ocena nadzorcza). W dotychczasowej polskiej praktyce nadzorczej oceniano ryzyko działalności banku, ale wyniki tych ocen nie skutkowały koniecznością alokowania na oszacowane ryzyko kapitału przewyższającego sumę minimalnych wymogów kapitałowych, które obecnie występują w I filarze NUK.

Nowym zagadnieniem w tych regulacjach jest również III filar NUK (dyscyplina rynkowa), który nakłada na banki obowiązek pełnego informowania uczestników rynku o najistotniejszych elementach profilu ryzyka wynikającego z działalności prowadzonej przez banki. Przekazywanie tych informacji do publicznej wiadomości powinno prowadzić do poprawy jakości zarządzania bankami i stanowić czynnik zwiększający bezpieczeństwo klientów.

---

[19] Uchwała zmieniona uchwałą nr 11/2007 KNB z dnia 8 sierpnia 2007 r.

[20] 46 banków komercyjnych (na 49 ogółem) oraz bank państwowy BGK i wszystkie banki spółdzielcze.

Ponadto w 2007 r. nadzór bankowy brał udział w opiniowaniu następujących aktów prawnych:

– ustawy o zmianie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,

– ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw,

– ustawy o zmianie ustaw w celu ujednolicenia terminologii informatycznej,

– rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych,

– rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych,

– rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich i jednostek organizacyjnych banków, w ramach których prowadzona jest działalność maklerska,

– rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń,

– zmiany do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zasad sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków oraz skonsolidowanych sprawozdań holdingu finansowego,

– rozporządzenia Rady UE w sprawie MSSF[21] 8 „Segmenty operacyjne".

3.3. Zadania analityczne

Zadania analityczne nadzoru bankowego w 2007 r. obejmowały:

• Bezpośredni nadzór analityczny nad bankami, tj.:

– bieżącą i kwartalną analizę oraz ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych banków, w ramach której m.in. aktualizowano Arkusze Analityczno-Nadzorcze, zawierające najistotniejsze informacje finansowe dotyczące poszczególnych banków[22] , nadawano oceny poszczególnym obszarom ryzyka oraz ocenę ogólną w systemie punktowym (CAEL)[23] i przekazywano te informacje zarządom i radom nadzorczym banków[24], a w przypadku banków objętych postępowaniem naprawczym również Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (BFG),

– współpracę z nadzorami zagranicznymi,

[21] Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej.

[22] Zawierają one m.in. punktową ocenę banku, charakterystykę ponoszonego przez bank ryzyka oraz przestrzegania norm określonych w ustawie Prawo bankowe i innych przepisach oraz regulacjach nadzorczych.

[23] Stanowi ona metodę oszacowania poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego i służy m.in. do planowania terminów i częstotliwości inspekcji kompleksowych i problemowych. Poszczególne litery oznaczają: adekwatność kapitału (C), jakość aktywów (A), wynik finansowy (E) i płynność (L).

[24] W przypadku banków spółdzielczych o sumie bilansowej powyżej 100 mln zł.

– monitorowanie przygotowania banków do wprowadzenia NUK,

– analizę wniosków dotyczących umów outsourcingowych zawartych przez banki,

– monitorowanie realizacji zaleceń poinspekcyjnych,

– analizę planów działania banków i ich realizacji,

– przygotowywanie informacji dla KNB o ważniejszych zjawiskach występujących w bankach – w 2007 r. szczególną wagę nadano problemom związanym z zaangażowaniem banków w finansowanie rynku nieruchomości,

– podejmowanie działań wyjaśniających, informacyjnych i interwencyjnych – w 2007 r. działania te były m.in. związane z kryzysem na amerykańskim rynku *subprime* i jego wpływem na sytuację sektora bankowego w Polsce.

• Nadzór nad bankami w trudnej sytuacji finansowej

W 2007 r. postępowaniem naprawczym było objętych 6 banków komercyjnych (w 2006 r. 7 banków), a 2 banki prowadziły działania restrukturyzacyjne w przejętych przedsiębiorstwach bankowych innych banków (w 2006 r. 5 banków). W ramach działań podejmowanych w trybie nadzoru w przypadku 1 banku komercyjnego KNB zdecydowała o ograniczeniu zakresu jego działalności. W ramach nadzoru analitycznego podejmowano również przewidziane w ustawie Prawo bankowe czynności wobec banków objętych postępowaniem upadłościowym i likwidacyjnym.

• Kompleksową analizę sytuacji sektora bankowego, w tym:

– opracowywanie kwartalnych *Raportów o sytuacji sektora bankowego*[25] ,

– udostępnianie odbiorcom zewnętrznym (w kraju i za granicą) podstawowych danych o sektorze bankowym w opracowaniu pt. *Sytuacja finansowa banków. Synteza*,

– przygotowanie rocznej oceny pt. *Wpływ polityki pieniężnej, podatkowej i nadzorczej na rozwój banków w 2006 r.*,

– opracowanie rocznego raportu pt. *Finansowanie nieruchomości przez banki w Polsce*,

– przygotowywanie rocznej informacji pt. *Wyniki finansowe banków po audytach oraz w świetle sprawozdań skonsolidowanych*,

– przygotowanie rocznej *Informacji na temat podziału zysku przez banki krajowe za poprzedni rok*,

– przygotowywanie kwartalnych Informacji na temat banków objętych postępowaniem naprawczym,

– prowadzenie ewidencji zagranicznych osób będących klientami lub udziałowcami klientów banków,

– prowadzenie analizy ryzyka związanego ze znacznymi zaangażowaniami banków.

[25] Raport roczny za 2006 r. oraz za I półrocze 2007 r. otrzymali: Prezydent RP, Marszałkowie Sejmu i Senatu, Prezes Rady Ministrów, wybrani ministrowie i kierownicy urzędów centralnych oraz przewodniczący trzech komisji sejmowych.

3.4. Zadania inspekcyjne

Zadania inspekcyjne nadzoru bankowego w 2007 r. obejmowały przygotowanie oraz przeprowadzenie w bankach czynności kontrolnych, przy zapewnieniu jednolitych standardów przeprowadzanych badań. W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzanych na podstawie uchwały KNB nr 4/2002 z dnia 6 marca 2002 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego, szczególną uwagę zwracano na:

– przygotowanie banków do wprowadzenia przepisów znowelizowanej ustawy Prawo bankowe oraz uchwał KNB, wprowadzających postanowienia Dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady UE[26] ,

– stosowane w bankach zasady zarządzania ryzykiem związanym z kredytami na finansowanie nieruchomości, m.in. w zakresie zapisów *Rekomendacji S*, będącej zbiorem dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (ze szczególnym uwzględnieniem mieszkaniowych kredytów walutowych dla osób fizycznych).

W 2007 r. czynności kontrolne wykonywało 214 inspektorów nadzoru bankowego. Przeprowadzone czynności kontrolne objęły:

- 93 inspekcje kompleksowe (w 2006 r. 106 inspekcji), w tym:
  - 19 inspekcji w bankach komercyjnych,
  - 74 inspekcje w bankach spółdzielczych,
- 43 inspekcje problemowe (w 2006 r. 40 inspekcji), w tym:
  - 20 inspekcji w bankach komercyjnych, dotyczących wybranych obszarów działalności,
  - 23 inspekcje w bankach spółdzielczych,
- 2 inspekcje w przedstawicielstwie banku zagranicznego,
- 2 inspekcje w przedstawicielstwach instytucji kredytowych,
- 3 wizyty nadzorcze w związku z oceną wniosków banków o wyrażenie zgody na stosowanie zaawansowanych metod wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

3.5. Międzynarodowa współpraca nadzorcza

W 2007 r. międzynarodowa współpraca nadzorcza koncentrowała się na zadaniach związanych z:

– prowadzeniem przez polski nadzór bankowy Sekretariatu Grupy Nadzorców Bankowych z państw Europy Środkowej i Wschodniej – *Banking Supervisors from Central and Eastern Europe* (BSCEE),

[26] 2006/48/WE – w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe i 2006/49/WE – w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych.

– podpisaniem przez KNB porozumień o współpracy z władzami nadzorczymi kolejnych państw. W dniu 21 września 2007 r. KNB podpisała porozumienie w sprawie zasad i trybu wykonywania nadzoru skonsolidowanego nad bankami z Departamentem Bankowym Stanu Nowy Jork (New York State Banking Department)[27]. W dniu 25 października 2007 r. KNB podpisała *Memorandum of Understanding* (Porozumienie o współpracy) z Narodowym Bankiem Ukrainy.

3.6. Udział Narodowego Banku Polskiego w sanacji banków

W 2007 r. NBP nie udzielał finansowego wsparcia w realizacji programów postępowania naprawczego banków, nadzorował natomiast realizację i terminowość spłat zadłużenia zgodnie z ustaleniami wynikającymi z zawartych porozumień.

Pomoc finansowa w formie kredytu wekslowego była utrzymywana w jednym banku. Całkowita spłata weksla w kwocie 5,71 mln zł została dokonana 6 listopada 2007 r. W związku z całkowitą spłatą należności z tytułu udzielonego kredytu wekslowego na dzień 31 grudnia 2007 r. NBP nie jest zaangażowany finansowo we wspieranie realizacji programów naprawczych banków.

Ponadto, według stanu na 31 grudnia 2007 r. żaden bank nie korzystał ze zwolnienia z obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

3.7. Działania nadzoru bankowego przyczyniające się do kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego

Najważniejsze działania nadzoru bankowego w 2007 r., które przyczyniły się do kształtowania warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego, obejmowały:

– prace nad uregulowaniami wprowadzającymi postanowienia NUK i Dyrektyw: 2006/48/WE i 2006/49/WE do polskiego systemu bankowego oraz monitorowanie działań banków w tym zakresie,

– prace nad nowym systemem sprawozdawczości dla banków,

– nadzór skonsolidowany,

– monitorowanie działań banków spółdzielczych, mających na celu osiągnięcie do końca 2007 r. funduszy własnych na poziomie 1 mln euro,

– wykonywanie czynności kontrolnych, dzięki którym identyfikowano i eliminowano działania banków niezgodne z przepisami prawa regulującymi ich działalność, jak również nieostrożne praktyki bankowe oraz zalecano poprawę jakości zarządzania ryzykiem,

– upowszechnianie wśród banków zasad ładu korporacyjnego, których stosowanie zapewnia przejrzystość sektora bankowego,

[27] Jest to piąta instytucja nadzorcza Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, z którą KNB podpisała porozumienie nadzorcze.

– współpracę z BFG w zakresie zapewnienia stabilności i bezpieczeństwa sektora bankowego oraz poszczególnych banków,

– współpracę z zagranicznymi instytucjami nadzorującymi banki, co umożliwiło wymianę informacji i doświadczeń związanych z wprowadzaniem postanowień NUK oraz Dyrektyw: 2006/48/WE i 2006/49/WE, a także identyfikację ryzyka w międzynarodowych grupach kapitałowych.

3.8. Prace nad przekazaniem nadzoru bankowego Komisji Nadzoru Finansowego

Wejście w życie przepisów ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym spowodowało konieczność podjęcia w Narodowym Banku Polskim działań gwarantujących sprawne przekazanie nadzoru bankowego Komisji Nadzoru Finansowego oraz zapewnienie współpracy NBP z nadzorem bankowym działającym w strukturze Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego od 1 stycznia 2008 r.

Najważniejsze działania prowadzone w NBP[28] w tym zakresie objęły:

- Wymianę informacji między NBP a KNF

  Podczas prac nad ustaleniem zasad współpracy pomiędzy KNF a NBP przeanalizowano, jakie informacje i w jakim zakresie powinny być wymieniane przez te instytucje. Na tej podstawie opracowano projekt umowy, która została podpisana 14 grudnia 2007 r. Umowa ta jest podstawą do formalnego pozyskiwania przez NBP od UKNF (Urząd Komisji Nadzoru Finansowego) informacji niezbędnych do realizacji ustawowych celów Banku oraz uzyskiwania przez KNF informacji z NBP, które są zbierane przez bank centralny, a mogą być niezbędne do wypełniania zadań przez nadzór bankowy.

- Systemy informatyczne

  Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie nadzoru bankowego po 31 grudnia 2007 r., niezbędne było zapewnienie obsługi informatycznej pracowników nadzoru. Podstawowym założeniem było zagwarantowanie ciągłości wsparcia informatycznego nadzoru bankowego w nowej strukturze organizacyjnej po 1 stycznia 2008 r., a w szczególności systemów informatycznych eksploatowanych wcześniej przez GINB.

  Opracowana przez NBP propozycja zakładała bezpłatne przekazanie części sprzętu i oprogramowania oraz udostępnienie przez NBP Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego systemów informatycznych wspomagających wykonywanie zadań przez nadzór bankowy przez okres niezbędny do zbudowania właściwej infrastruktury teleinformatycznej w KNF. W celu realizacji tej propozycji NBP wykonał liczne prace, w tym m.in. analizę systemów aplikacyjnych, inwentaryzację oprogramowania informatycznego, zestawienia kosztów licencji. W ramach przekazania KNF mienia służącego do wykonywania zadań przez nadzór bankowy przekazano bezpłatnie sprzęt informatyczny oraz część oprogramowania. Stosowna umowa z KNF dotycząca świadczenia usług teleinformatycznych została podpisana 28 grudnia 2007 r. Dzięki temu od 1 stycznia 2008 r. pracownikom nadzoru bankowego w KNF umożliwiono zdalny dostęp do systemów informatycznych funkcjonujących w NBP.

[28] Koordynowane przez utworzoną 21 września 2006 r. Komisję do spraw wydzielenia GINB z NBP.

- Mienie służące do wykonywania zadań nadzoru bankowego

  W ramach prac mających na celu przekazanie mienia służącego do wykonywania zadań nadzoru bankowego:

  – ustalono, że mienie służące do wykonywania zadań przez nadzór bankowy zostanie przekazane do UKNF bezpłatnie,

  – dokonano spisu mienia służącego do wykonywania zadań nadzoru bankowego,

  – wypracowano stanowisko w sprawie trybu i formy przekazania majątku NBP na potrzeby nadzoru bankowego,

  – ustalono zasady korzystania z pomieszczeń NBP przez pracowników nadzoru bankowego po 1 stycznia 2008 r.,

  – 20 grudnia 2007 r. zostało podpisane przez Prezesa Rady Ministrów i Prezesa NBP porozumienie w sprawie przeznaczenia mienia służącego do wykonywania zadań KNB i GINB,

  – przekazano mienie do UKNF (środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne),

  – przygotowano i przekazano do UKNF dokumentację archiwalną i dokumentację spraw w toku GINB.

- Sprawy kadrowe

  Działania z tego zakresu miały zapewnić sprawne przekazanie do UKNF danych kadrowych i dokumentów związanych z zatrudnieniem pracowników GINB oraz ograniczyć ryzyko kadrowe związane z wydzieleniem GINB z NBP (poprzez informowanie pracowników GINB o sprawach związanych z wydzieleniem nadzoru bankowego ze struktur NBP). W tym celu m.in.:

  – przekazano do UKNF przepisy określające zasady wynagradzania oraz informacje o przysługujących pracownikom świadczeniach pozapłacowych w NBP, a także zestawienia danych niezbędnych do prognozy budżetu UKNF na 2008 r. i przygotowania projektu rozporządzenia o zasadach wynagradzania pracowników UKNF,

  – pracowników GINB poinformowano o wynikającej z ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym zmianie pracodawcy, która może mieć wpływ na indywidualne umowy o pracę,

  – na początku stycznia 2008 r. przekazano do UKNF dane wszystkich pracowników GINB, którzy stali się pracownikami UKNF, łącznie z aktami osobowymi i dokumentami płacowymi.

- Nadawanie numerów bankom

  Na podstawie przepisów ustawy o NBP i zarządzenia Prezesa NBP z 21 grudnia 2007 r. zadania związane z nadawaniem numerów rozliczeniowych bankom i ich jednostkom organizacyjnym są nadal wykonywane w NBP (do 31 grudnia 2007 r. zadania te realizował GINB).

- Funkcjonowanie w ramach NBP wydziału obsługującego system SIS

  W związku z wykonywaniem zadań ustawowych NBP ma prawo do zbierania od banków danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej

państwa oraz oceny ich sytuacji finansowej i ryzyka sektora bankowego. W obecnym stanie prawnym zadanie to nie może być realizowane przez nadzór bankowy w strukturze UKNF. Wobec powyższego zadania związane z budową i eksploatacją systemu przetwarzającego dane ostrożnościowo-stabilnościowe po 31 grudnia 2007 r. muszą być nadal realizowane w NBP. Aby to umożliwić, Zarząd NBP podjął 29 listopada 2007 r. decyzję o dalszym administrowaniu przez NBP Systemem Informacji Sprawozdawczej – SIS, zawierającym dane ostrożnościowo-stabilnościowe, oraz stworzył w Departamencie Statystyki wydział do realizacji tego zadania.

Najważniejsze działania w 2007 r.

- Według stanu na 31 grudnia 2007 r. nadzorem bankowym było objętych 645 banków, w tym 49 banków w formie spółki akcyjnej, 1 bank państwowy, 14 oddziałów instytucji kredytowych i 581 banków spółdzielczych.
- W 2007 r. o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Polski powiadomiły nadzór bankowy 72 instytucje kredytowe.
- Przeprowadzono m.in. 93 inspekcje kompleksowe i 43 inspekcje problemowe.
- GINB zakończył prace nad wprowadzeniem NUK do polskiego systemu bankowego, w tym dotyczące przygotowania odpowiednich projektów aktów prawnych.
- Prowadzono działania zapewniające sprawne wyłączenie Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego ze struktur NBP.

4

DZIAŁALNOŚĆ EMISYJNA NBP[29]

[29] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o NBP.

Na mocy ustawy NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zapewniając bezpieczeństwo, płynność i jakość obrotu gotówkowego, NBP przyczyniał się do utrzymania stabilności monetarnej.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Pieniądz gotówkowy w obiegu (ze środkami w kasach banków) wg stanu na 31 grudnia 2007 r. osiągnął wartość 85 994,3 mln zł [30]. Oznacza to wzrost wartości pieniądza gotówkowego o 10 617,1 mln zł, tj. o 14,09% w stosunku do stanu na 31 grudnia 2006 r.

W 2007 r. producenci znaków pieniężnych, tj. Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA (PWPW SA) i Mennica Polska SA (MP SA), dostarczyli do NBP 1 312 787,2 tys. szt. banknotów i monet. Łączny koszt zakupu wyniósł 261,1 mln zł, co stanowi wzrost o 26,7% w stosunku do 2006 r. (206 mln zł).

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. banknoty stanowiły 97,16%, a monety 2,84% wartości obiegu gotówkowego (w 2006 r. banknoty stanowiły 97,19 %, monety 2,81%).

W ujęciu ilościowym banknoty stanowiły 9,93%, a monety 90,07% znaków pieniężnych (w 2006 r. banknoty stanowiły 9,7%, monety 90,3%).

W strukturze wartościowej obiegu banknotów na koniec 2007 r. największy udział miały banknoty o nominałach: 100 zł – 63,58% (w 2006 r. – 61,8%) i 200 zł – 23,58% (w 2006 r. – 24,92%), a w strukturze obiegu monet nominały: 5 zł – 31,38% (w 2006 r. – 29,67%) i 2 zł – 28,46% (w 2006 r. – 28,8%).

Ilościowo największy udział w obiegu na koniec 2007 r. miały banknoty o nominałach: 100 zł – 54,41% (w 2006 r. – 52,48%) i 50 zł – 16,76% (w 2006 r. – 17,05%). W przypadku monet dominowały nominały: 1 gr – 36,57% (w 2006 r. – 36,9%) oraz 2 gr – 17,84% (w 2006 r. – 17,8%).

4.2. Emisja monet kolekcjonerskich

NBP emituje monety kolekcjonerskie, mając na celu m.in. upowszechnianie wiedzy o kulturze i historii Polski. W 2007 r. w ramach 11 tematów wyemitowano 660,7 tys. sztuk monet, z czego: 43,7 tys. sztuk monet złotych oraz 617 tys. sztuk monet srebrnych.

Wyemitowano 16 rodzajów monet kolekcjonerskich:

- 5 ze złota o nominałach 200 zł i 100 zł,
- 11 ze srebra o nominałach 20 zł i 10 zł.

Wśród nich były tzw. monety niestandardowe:

- moneta srebrna z cyrkonią („Polscy Podróżnicy i Badacze – Henryk Arctowski i Antoni B. Dobrowolski"),

[30] W tym 176,1 mln zł to wartość znaków pieniężnych emisji wycofanej z obiegu w związku z denominacją złotego, które nie zostały do końca 2007 r. wymienione na nowe nominały.

- moneta srebrna z zastosowaniem techniki tampondruku („Polscy malarze XIX/XX – Leon Wyczółkowski 1852–1936"),
- moneta srebrna z hologramem („Konrad Korzeniowski – Joseph Conrad"),
- moneta srebrna w kształcie prostokąta („Historia Jazdy Polskiej – Rycerz ciężkozbrojny – XV wiek").

Ponadto NBP kontynuował: emisję monet powszechnego obiegu o nominale 2 zł ze stopu Nordic Gold, towarzyszących poszczególnym emisjom monet kolekcjonerskich, a także emisję serii monet o nominale 2 zł ze stopu Nordic Gold Historyczne Miasta w Polsce, w ramach której co miesiąc wprowadzano do obiegu monetę poświęconą kolejnemu miastu. W 2007 r. wyemitowano łącznie 23 monety tego rodzaju.

W 2007 r. NBP wyemitował 7,5 tys. monet złotych uncjowych, które miały charakter lokacyjny.

4.3. Wycofywanie z obiegu uszkodzonych lub zużytych znaków pieniężnych

W 2007 r. wycofano z obiegu 296,8 mln sztuk banknotów i monet (w 2006 r. – 322,1 mln) z powodu ich zużycia lub utraty zabezpieczeń przed fałszerstwami. Średnia żywotność banknotów w obiegu wiąże się z wartością nominalną i waha się od 9 miesięcy dla banknotów 10-złotowych do 126 miesięcy dla 200-złotowych. Żywotność monet wynosi kilkanaście lat.

4.4. Fałszerstwa znaków pieniężnych w walucie polskiej

Liczba falsyfikatów znaków pieniężnych w walucie polskiej zmniejszyła się o 29,52% w stosunku do 2006 r. Liczbę i strukturę fałszerstw ujawnionych w 2007 r. w porównaniu z 2006 r. przedstawia tabela 3.

Do falsyfikatów monet starych emisji zaliczono autentyczne monety powszechnego obiegu o nominałach 10 zł i 20 zł, wycofane z obiegu w 1994 r., które zostały przerobione (np. opiłowane) i wykorzystane w automatach wrzutowych.

Tabela 3

Liczba i struktura ujawnionych falsyfikatów znaków pieniężnych w walucie polskiej

Falsyfikaty	2006		2007		Przyrost/ spadek (w %)
	liczba (w sztukach)	struktura (w %)	liczba (w sztukach)	struktura (w %)	
Banknoty emisji 1994 „Władcy polscy"	23 874	44,96	15 227	40,68	-36,22
Banknoty starych emisji „Wielcy Polacy"	26	0,05	24	0,06	-7,69
Monety obecnej emisji	27 891	52,52	19 911	53,20	-28,61
Monety starych emisji, wycofane w 1994 r.	1 313	2,47	2 267	6,06	+72,66
Ogółem	53 104	100	37 429	100	-29,52

Źródło: dane NBP.

4.5. Zaopatrywanie banków w znaki pieniężne

W 2007 r. banki komercyjne zakupiły w NBP znaki pieniężne w walucie polskiej na kwotę 155,5 mld zł (145,3 mld zł w 2006 r.), z czego 96,4 mld zł, tj. 62% ogólnej wartości, stanowiły transakcje zakupu znaków pieniężnych na podstawie umowy przechowania i zakupu znaków pieniężnych złożonych jako depozyt NBP[31] (58,7% w 2006 r.), a 59,1 mld zł, tj. 38% ogólnej wartości, stanowiły transakcje zakupu zawarte na podstawie umów w sprawie trybu realizacji umów kupna-sprzedaży znaków pieniężnych w walucie polskiej[32] (41,3% w 2006 r.).

4.6. Wymiana znaków pieniężnych, które przestały być prawnym środkiem płatniczym

NBP oraz banki krajowe prowadzące obsługę kasową kontynuowały wymianę znaków pieniężnych wyemitowanych przed 1 stycznia 1995 r., tj. przed denominacją złotego. Do końca 2007 r. wymieniono 99,80% wartości znaków pieniężnych sprzed denominacji, co stanowi 92,85% łącznej ilości tych znaków.

4.7. Prace Komisji ds. Strategii Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro

Komisja ds. Strategii Wprowadzenia Banknotów i Monet Euro została powołana w 2005 r. Jej celem jest wypracowanie strategii wprowadzenia banknotów i monet euro w Polsce oraz koordynacja działań w tym zakresie. Wypracowaniu strategii ma służyć gromadzenie, systematyzowanie i analizowanie informacji dotyczących:

– doświadczeń państw strefy euro z procesu wymiany gotówki,

– identyfikacji zadań w zakresie logistyki wprowadzenia banknotów i monet euro,

– uwarunkowań poszczególnych scenariuszy wprowadzenia euro.

Prace Komisji koncentrowały się dotychczas na zagadnieniach, które będą miały bezpośredni wpływ na wybór scenariusza wprowadzenia banknotów i monet euro w Polsce, i dotyczyły w 2007 r. m.in.:

– doświadczeń Słowenii związanych z wprowadzaniem gotówki euro,

– wariantów technicznych wprowadzenia banknotów i monet euro w Polsce z uwzględnieniem:

  – obsługi transportów banknotów i monet euro,

  – magazynowania banknotów i monet euro,

  – organizacji i ochrony transportów banknotów i monet euro.

---

[31] *Na podstawie tej umowy banki przechowują w swoich skarbcach banknoty i monety będące własnością NBP z możliwością ich wykupu.*

[32] Tj. umowa regulująca czynności pobierania lub odprowadzania przez banki banknotów i monet z i do NBP.

Najważniejsze działania w 2007 r.

- NBP upowszechniał wiedzę o historii i kulturze Polski m.in. poprzez emisję monet kolekcjonerskich.
- Liczba falsyfikatów znaków pieniężnych w walucie polskiej zmniejszyła się o 29,52% w stosunku do 2006 r.

5

ZARZĄDZANIE REZERWAMI DEWIZOWYMI[33]

[33] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o NBP.

Narodowy Bank Polski spełnia funkcje centralnej bankowej instytucji dewizowej poprzez gromadzenie rezerw dewizowych, zarządzanie rezerwami dewizowymi oraz podejmowanie czynności bankowych i innych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego oraz płynności płatniczej kraju. Rezerwy dewizowe służą przede wszystkim zapewnieniu wiarygodności i stabilności finansowej kraju, a ich wielkość i struktura powinny umożliwiać skuteczne prowadzenie polityki pieniężnej i kursowej.

Realizując zadania związane z zarządzaniem rezerwami dewizowymi, NBP dąży do osiągnięcia jak najwyższej dochodowości rezerw przy zapewnieniu wysokiego bezpieczeństwa inwestowanych środków i niezbędnej płynności rezerw dewizowych.

5.1. Ogólne zasady zarządzania rezerwami dewizowymi

Podstawowe zasady zarządzania rezerwami dewizowymi wprowadza uchwała Zarządu NBP, określająca w szczególności wykorzystywane instrumenty inwestycyjne, a także zasady ustalania limitów i kryteria wyboru kontrahentów NBP.

Corocznie Zarząd NBP uchwala strategiczne założenia procesu inwestycyjnego, czyli główne parametry portfela porównawczego (benchmarku). Należą do nich przede wszystkim:

– struktura walutowa i inwestycyjna,

– poziom *modified duration*, odzwierciedlający wrażliwość inwestycji na zmiany rentowności instrumentów (ryzyko stopy procentowej).

Równocześnie Zarząd NBP ustala dopuszczalne przedziały odchyleń parametrów rzeczywistych od benchmarkowych, wyznaczające zakres aktywnej polityki inwestycyjnej. Benchmark stanowi również obiektywny punkt odniesienia w ocenie efektywności zarządzania rezerwami walutowymi.

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP inwestuje w typowe instrumenty, stosowane przez inne banki centralne. Jak obrazuje wykres 7, dominującą część rezerw walutowych stanowią rządowe papiery wartościowe. NBP inwestuje również w pozarządowe papiery wartościowe, emitowane przez instytucje międzynarodowe oraz amerykańskie i europejskie agencje rządowe. Ponadto część rezerw utrzymywana jest w lokatach zawieranych z renomowanymi bankami.

Wykres 7

Średni udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach walutowych NBP w 2007 r.

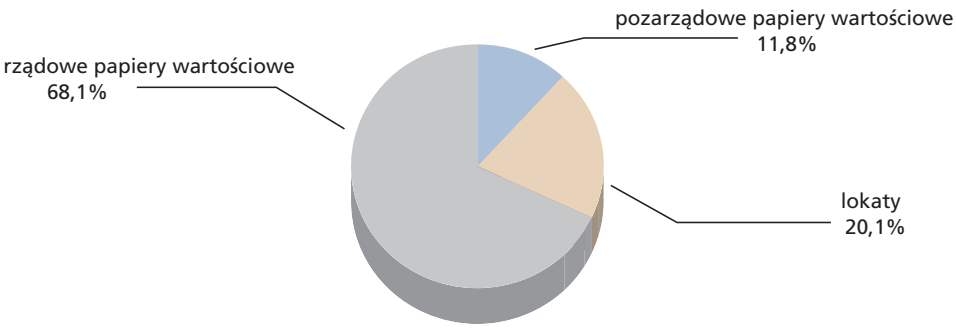

Źródło: dane NBP.

5.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z najważniejszych elementów procesu zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem towarzyszącym dokonywanym inwestycjom. Podstawowe zasady tego procesu określa zaakceptowany przez Zarząd NBP system limitów i ograniczeń inwestycyjnych.

Podstawowe rodzaje ryzyka finansowego występujące w procesie zarządzania rezerwami walutowymi oraz stosowane w NBP metody ich ograniczania zostały przedstawione w tabeli 4.

Tabela 4

Zestawienie ograniczeń inwestycyjnych obowiązujących w procesie zarządzania ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych i wymiany walutowej Minimalny rating papierów wartościowych Limity zaangażowania dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Kursowe	Optymalna struktura walutowa Przedziały wahań struktury walutowej
Stopy procentowej	Maksymalny poziom *modified duration* rezerw Optymalny poziom *modified duration* rezerw określony w benchmarku Benchmarkowe przedziały wahań *modified duration* portfeli walutowych
Płynności	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

Źródło: dane NBP.

5.3. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych[34]

W 2007 r. oficjalne aktywa rezerwowe NBP wzrosły:

– w przeliczeniu na euro – o 7,9 mld EUR do 44,7 mld EUR (21,3%),

– w przeliczeniu na dolary – o 17,3 mld USD do 65,7 mld USD (35,6%),

– w przeliczeniu na złote – o 19,0 mld PLN do 160,1 mld PLN (13,4%).

Stan rezerw dewizowych w latach 2004–2007 przedstawia wykres 8.

[34] Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne będące w posiadaniu banku centralnego. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnienia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

Wykres 8

Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2004–2007

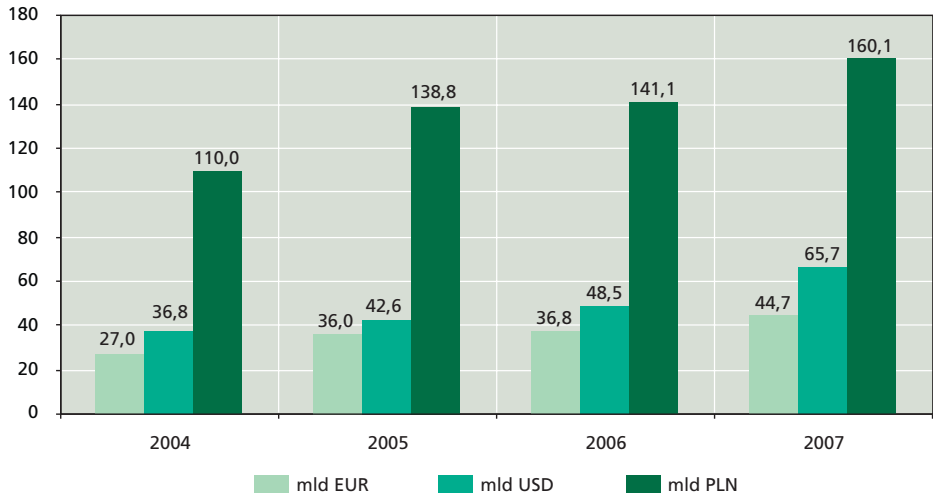

Źródło: dane NBP.

Wzrost wartości rezerw był spowodowany przede wszystkim dodatnim saldem przepływów zewnętrznych, zwłaszcza napływem środków z Unii Europejskiej, oraz dochodem z inwestowania. Najsilniej oficjalne aktywa dewizowe wzrosły w wyrażeniu dolarowym. W tym przypadku dodatkowym czynnikiem oddziałującym na ich wzrost była deprecjacja dolara względem pozostałych walut rezerwowych.

Mniejszy przyrost rezerw wyrażonych w EUR i PLN był związany z umocnieniem się tych walut – EUR przede wszystkim w relacji do USD oraz GBP, PLN zaś wobec wszystkich walut rezerwowych.

W 2007 r. pod wpływem silnego wzrostu ceny złota (około 31%) wartość złota monetarnego w posiadaniu NBP wzrosła:

– w przeliczeniu na euro – o 0,3 mld EUR do 1,9 mld EUR,

– w przeliczeniu na dolary – o 0,7 mld USD do 2,8 mld USD,

– w przeliczeniu na złote – o 0,6 mld PLN do 6,7 mld PLN.

5.4. Strategia zarządzania rezerwami walutowymi

Wysokość stopy zwrotu uzyskanej z inwestowania rezerw walutowych jest w znacznym stopniu uzależniona od przyjętych na dany rok przez Zarząd NBP parametrów benchmarku, które odzwierciedlają strategiczne założenia procesu alokacji aktywów.

Na podstawie przeprowadzonej pod koniec 2006 r. analizy globalnych perspektyw makroekonomicznych, prognoz rozwoju sytuacji na światowych rynkach finansowych oraz wyników analizy optymalizacyjnej Zarząd NBP zdecydował się zmniejszyć udział dolara amerykańskiego w strukturze walutowej rezerw i rozpocząć inwestycje w dolarze australijskim. Poziom

modified duration portfela porównawczego nie uległ istotnej zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

Strukturę walutową i *modified duration* benchmarku w latach 2004–2007 przedstawia tabela 5.

Tabela 5

Struktura walutowa i *modified duration* benchmarku w latach 2004–2007 (w %)

	Struktura walutowa benchmarku				*Modified duration*
	USD	EUR	GDP	AUD	
2004	50	40	10	0	1,75
2005	50	40	10	0	1,76
2006	45	40	15	0	1,55
2007	40	40	15	5	1,52

Źródło: dane NBP.

Decyzja o zmianie struktury walutowej rezerw korzystnie oddziaływała na uzyskaną dochodowość. Dochodowość benchmarkowa rezerw wyznaczona w PLN była wyższa o 53,4 punktu bazowego w porównaniu z dochodowością, jaka zostałaby uzyskana, gdyby struktura walutowa nie uległa zmianie. To podwyższenie dochodowości było rezultatem ograniczenia udziału waluty ulegającej większemu osłabieniu względem PLN na rzecz waluty, która mniej straciła na wartości wobec PLN (w 2007 r. kursy USD/PLN i AUD/PLN obniżyły się odpowiednio o 16% i 7%).

5.5. Uwarunkowania rynkowe w 2007 r.

Dochodowość rezerw walutowych jest ściśle związana z kształtowaniem się cen na rynkach finansowych.

Poniżej zostały przedstawione główne tendencje występujące w ciągu roku na rynkach, których instrumenty dominowały w poszczególnych portfelach walutowych. W portfelach USD, EUR i GBP największe zaangażowanie było utrzymywane w rządowych papierach dłużnych. Z kolei w powstałym w 2007 r. portfelu AUD znajdowały się przede wszystkim lokaty międzybankowe.

W 2007 r. sytuację na rynkach kształtowały z jednej strony czynniki wewnętrzne (zwłaszcza oczekiwania dotyczące polityki pieniężnej banków centralnych), z drugiej – globalne. W II połowie roku silny wpływ na rynki papierów dłużnych wywarł kryzys na amerykańskim rynku kredytów hipotecznych o podwyższonym ryzyku. Jednym z jego skutków było gwałtowne zwiększenie awersji inwestorów do ryzyka, powodujące napływ kapitału na rynki papierów rządowych z rynków obarczonych większym ryzykiem. W konsekwencji ceny obligacji rządowych wzrastały.

W 2007 r. najsilniejszy spadek rentowności (wzrost cen papierów wartościowych) odnotowano na rynku amerykańskim, mniejszy – na brytyjskim (rentowność obligacji 2-letnich uległa obniżeniu odpowiednio o 176 pb i 85 pb, 10-letnich zaś o 68 pb i 23 pb). Natomiast na rynku strefy euro rentowności wzrosły (obligacji 2-letniej o 6 pb, 10-letniej zaś o 38 pb).

5.5.1. Rynek amerykańskich papierów rządowych

W 2007 r. rentowność amerykańskich papierów rządowych uległa znacznemu obniżeniu w wyniku spadkowego trendu zapoczątkowanego w czerwcu.

W I połowie roku dominował wzrost rentowności obligacji, związany z oddalaniem się perspektywy obniżek stóp procentowych przez Bank Rezerwy Federalnej (FED). Oczekiwania inwestorów na redukcję oficjalnego oprocentowania ulegały osłabieniu po publikacji danych z gospodarki amerykańskiej, zwłaszcza tych, które wskazywały na rosnącą presję inflacyjną.

Wykres 9

Rentowność amerykańskich papierów rządowych na tle stopy *fed funds*

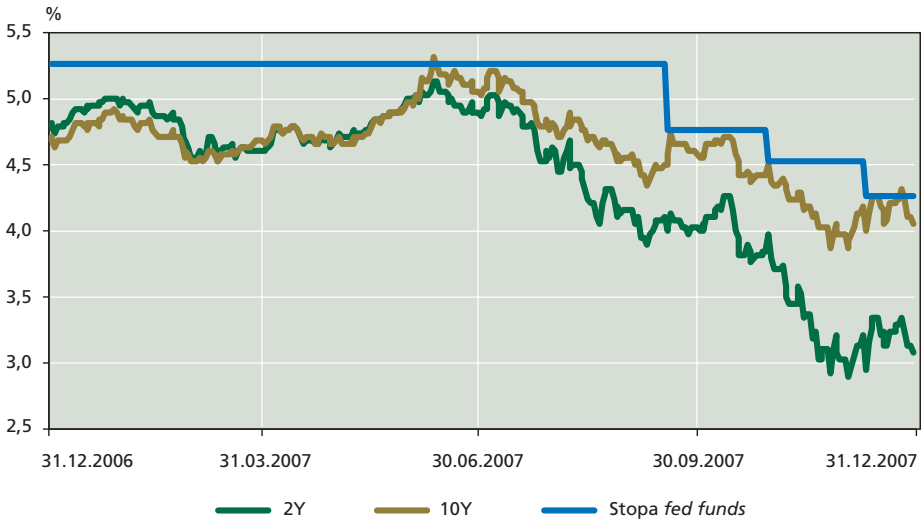

Źródło: Bloomberg.

Koniec II kwartału przyniósł zmianę sytuacji na rynku – rozpoczął się trend spadkowy rentowności, najsilniejszy w przypadku papierów krótkoterminowych. Wzrost cen długu rządowego był pochodną kryzysu na rynku kredytów hipotecznych USA, między innymi narastania oczekiwań inwestorów na redukcję przez FED oficjalnego oprocentowania, mającą na celu ochronę gospodarki przed negatywnymi skutkami kryzysu. W związku z pojawiającymi się oznakami spowolnienia gospodarki FED dokonał 3 obniżek stopy funduszy federalnych, łącznie o 100 pb.

5.5.2. Rynek papierów rządowych strefy euro

W 2007 r. na rynku europejskich obligacji rządowych występowały zmienne tendencje, w skali całego roku rentowność jednak wzrosła.

Podobnie jak na wiodącym rynku amerykańskim w I półroczu dominowała wzrostowa tendencja rentowności. Zadecydowały o niej, oprócz czynników globalnych, oczekiwania inwestorów na zaostrzenie polityki pieniężnej przez Europejski Bank Centralny (EBC). Oczekiwania te narastały po opublikowaniu danych makroekonomicznych potwierdzających wysokie tempo wzrostu gospodarki strefy euro. W tym czasie EBC dokonał dwóch podwyżek stopy refinansowej, łącznie o 50 pb.

Wykres 10

Rentowność papierów rządowych strefy euro na tle stopy refinansowej

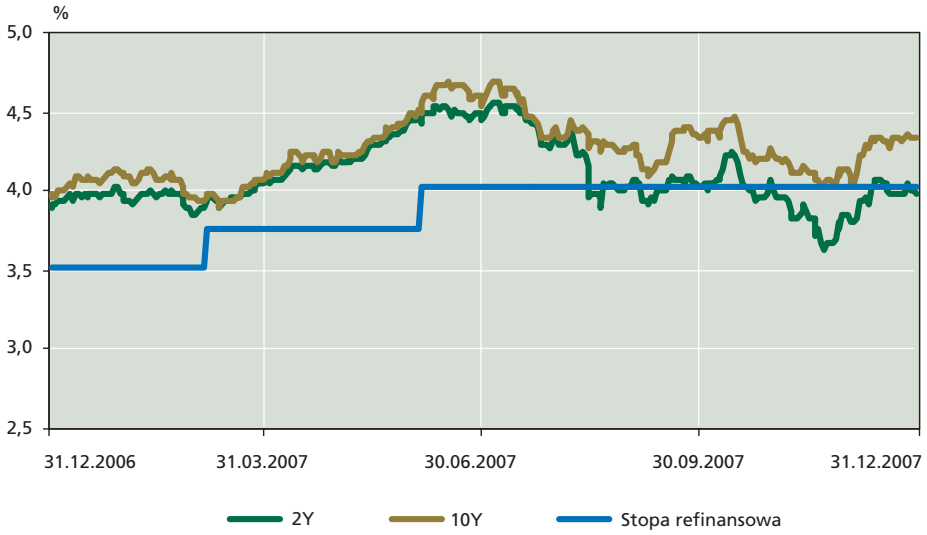

Źródło: Bloomberg.

W II połowie roku sytuacja na rynku europejskich obligacji rządowych kształtowała się pod wpływem skutków kryzysu na rynku kredytów hipotecznych USA. W tym okresie przeważał spadek rentowności, jednak nie tak silny jak w USA. Pomimo napięć na rynkach finansowych i słabszych danych z gospodarki UGiW inwestorzy byli zdania, że EBC nie obniży stóp, ale utrzyma je na dotychczasowym poziomie.

5.5.3. Rynek brytyjskich papierów rządowych

W 2007 r. na rynku brytyjskich obligacji rządowych rentowności spadły – skala spadku była jednak znacznie mniejsza niż na rynku amerykańskim.

Wykres 11

Rentowność papierów rządowych Wielkiej Brytanii na tle stopy bazowej

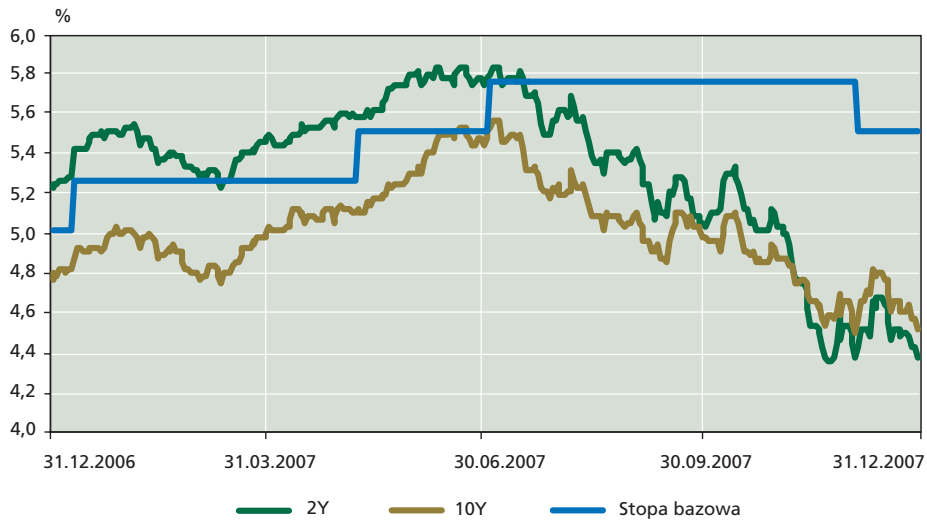

Źródło: Bloomberg.

W I półroczu wzrost rentowności obligacji brytyjskich był silniejszy niż amerykańskich i strefy euro. Stanowiło to skutek oczekiwań inwestorów na kontynuację cyklu podwyżek stopy bazowej przez Bank Anglii (BoE). Oczekiwania te wynikały m.in. ze wzrostu inflacji do poziomu najwyższego od dekady. W okresie od stycznia do lipca BoE wprowadził trzy podwyżki oprocentowania, łącznie o 75 pb.

Do zmiany sytuacji na rynku, która miała miejsce w połowie roku, przyczynił się kryzys na amerykańskim rynku kredytów hipotecznych. Korzystnie na ceny brytyjskich papierów dłużnych wpływały także publikacje niższych od prognoz analityków danych statystycznych, zwłaszcza inflacyjnych, dotyczących gospodarki Wielkiej Brytanii. Przyczyniły się one do wzrostu oczekiwań na złagodzenie polityki pieniężnej BoE (w grudniu bank obniżył poziom oficjalnego oprocentowania o 25 pb).

5.5.4. Australijski rynek lokat międzybankowych

W 2007 r. stawki LIBOR w AUD znacznie wzrosły. Najsilniejszy wzrost wystąpił w II połowie roku. Był on związany ze wzrostem inflacji w Australii i wynikającymi z tego oczekiwaniami na podwyżki oprocentowania przez bank centralny Austalii (do końca 2007 r. bank dwa razy, łącznie o 50 pb, podwyższał oprocentowanie; w grudniu rynek całkowicie dyskontował trzecią podwyżkę, spodziewaną w I kwartale 2008 r.). Na wzrost stawek LIBOR w AUD istotnie wpływał również niedobór płynności na rynkach finansowych, będący konsekwencją kryzysu na rynku kredytowym USA.

Wykres 12

Poziom 3-miesięcznej stawki LIBOR dolara australijskiego na tle stopy *cash target*

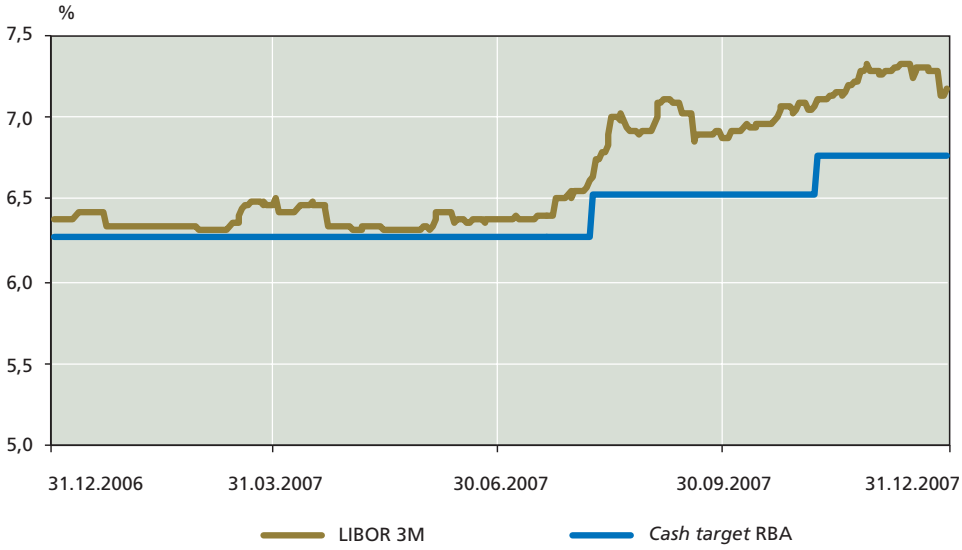

Źródło: Bloomberg.

5.6. Dochodowość rezerw walutowych

W 2007 r. NBP osiągnął najwyższą w ostatnich latach dochodowość liczoną w walucie instrumentów[35]. Wyniosła ona 5,4%. Wzrost dochodowości rezerw był między innymi związany z wyższą rentownością inwestycji dla większości walut rezerwowych. Poza tym na osiągniętą stopę zwrotu korzystnie wpływał wzrost cen obligacji rządowych, który w ciągu roku odnotowano w USA i Wielkiej Brytanii. Dzięki temu dochodowość rezerw walutowych przewyższyła średnie oficjalne oprocentowanie dla walut rezerwowych.

[35] Dochodowość rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów.

Wykres 13

Dochodowość rezerw walutowych NBP (bez uwzględnienia wpływu zmian kursów walutowych)

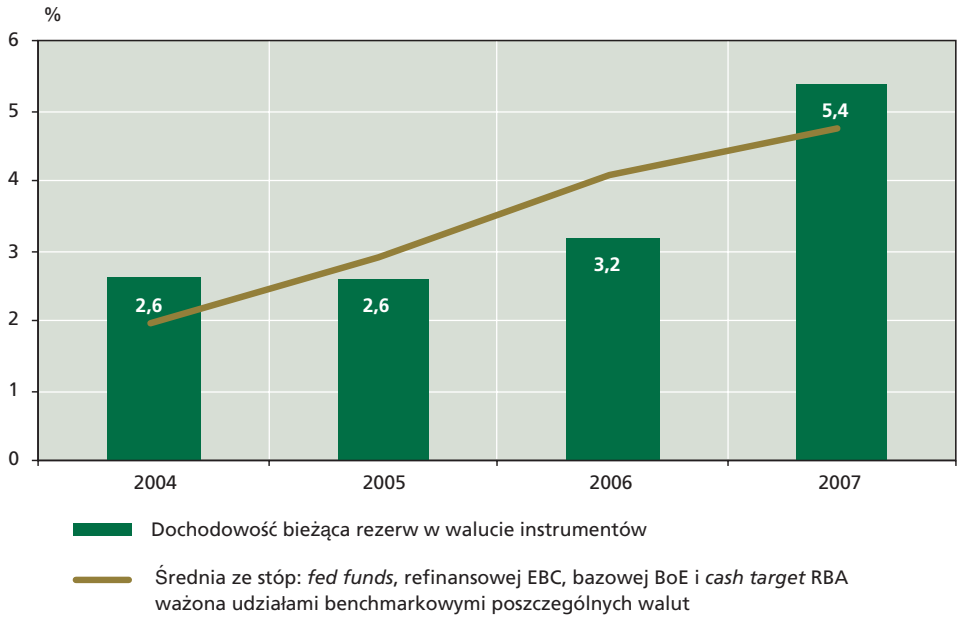

Źródło: dane NBP.

Dochodowość rezerw wyliczona w PLN[36] była ujemna (wykres 14). Było to skutkiem widocznej na wykresie 15 aprecjacji złotego względem wszystkich walut rezerwowych, której skala przewyższała stopę zwrotu w walucie instrumentów (w 2007 r. kurs USD/PLN spadł o 16%, GBP/PLN o 15%, natomiast EUR/PLN i AUD/PLN o 7%).

Wykres 14

Dochodowość rezerw walutowych (z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych)

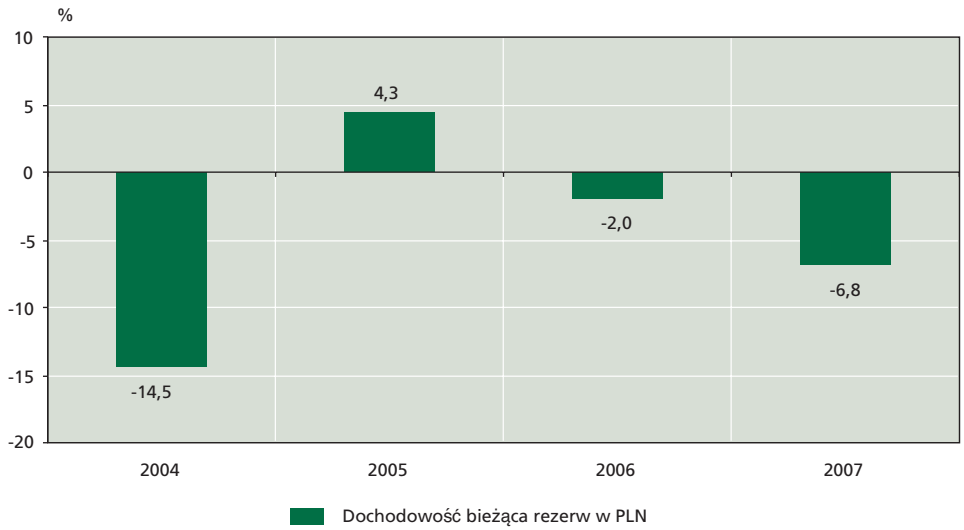

Źródło: dane NBP.

[36] Dochodowość rezerw walutowych w PLN dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych w relacji do złotego.

Wykres 15

Kursy walut rezerwowych w relacji do PLN w latach 2004-2007 (poziom na koniec okresów)

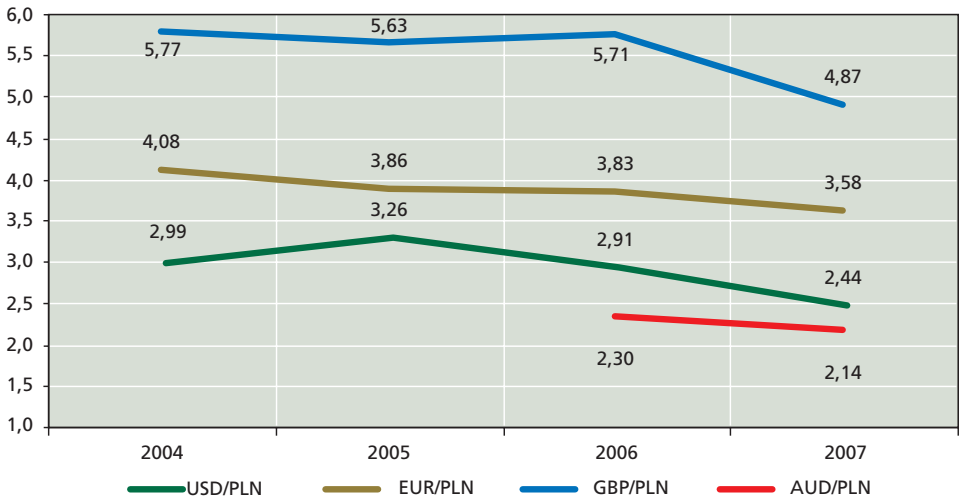

Źródło: dane NBP.

5.7. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2007 r. dochód z działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi – bez uwzględnienia kosztów z wyceny kursowej, powstałych w wyniku aprecjacji kursu PLN do walut obcych – wyniósł 6,1 mld PLN, co stanowi równowartość 1,6 mld EUR lub 2,2 mld USD (4,3 mld PLN w 2006 r.).

Natomiast wynik z tytułu zarządzania rezerwami dewizowymi z uwzględnieniem różnic kursowych od walut obcych w 2007 r. wyniósł -9,4 mld PLN, co stanowi równowartość -2,5 mld EUR oraz -3,4 mld USD (1,8 mld PLN w 2006 r.).

5.8. Działania mające na celu podwyższenie dochodowości rezerw dewizowych

W 2007 r. w NBP prowadzono następujące działania mające na celu podwyższenie dochodowości rezerw dewizowych:

- Zakończono prace nad *Długoterminową strategią zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego*. Strategia ta określa wizję, misję, wartości, uwarunkowania, cele i działania strategiczne podejmowane przez NBP w latach 2007–2012 w dziedzinie zarządzania rezerwami walutowymi. Jej streszczenie zostało opublikowane na stronie internetowej NBP.

- Kontynuowano współpracę z kadrą naukową Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego. Celem tej współpracy jest rozwój metod wykorzystywanych przy optymalizacji struktury walutowej oraz inwestycyjnej rezerw, a także przy zarządzaniu ryzykiem towarzyszącym dokonywanym inwestycjom.

- Znowelizowano uchwałę w sprawie zarządzania rezerwami dewizowymi, umożliwiającą rozszerzenie instrumentarium inwestycyjnego oraz usprawnienie systemu limitów inwestycyjnych.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- Dochodowość rezerw walutowych NBP była najwyższa w ostatnich latach i wyniosła 5,4%. W wyniku aprecjacji złotego względem walut rezerwowych dochodowość rezerw walutowych NBP liczona w PLN była jednak ujemna (-6,8%).

- W ramach działań na rzecz podwyższenia dochodowości rezerw opracowano *Długoterminową strategię zarządzania rezerwami dewizowymi Narodowego Banku Polskiego* i współpracowano z kadrą naukową Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego.

6

DZIAŁALNOŚĆ DEWIZOWA[37]

[37] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ustawy o NBP oraz przepisów ustawy Prawo dewizowe.

Działalność dewizowa NBP polega na podejmowaniu czynności mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego oraz wykonywaniu kontroli w zakresie określonym w przepisach Prawa dewizowego. Odbywa się m.in. poprzez prowadzenie rejestru działalności kantorowej, wydawanie decyzji w sprawach dewizowych oraz kontrolę obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

W 2007 r. dokonano 900 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2006 r. – 865) z tego 217 wpisów dotyczyło nowych przedsiębiorców rozpoczynających działalność, pozostałe dotyczyły wykreślenia wpisanych przedsiębiorców oraz zmiany danych objętych wpisem do rejestru. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w Polsce działało 4 187 kantorów (na 31 grudnia 2006 r. – 4 034).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2007 r. wydano ogółem 2 473 decyzje dewizowe, z tego: 1 772 zezwolenia, 701 innych decyzji[38] oraz 25 postanowień (w 2006 r. – 2 453 decyzje oraz 20 postanowień).

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

W 2007 r. przeprowadzono ogółem 2 980 kontroli (w 2006 r. – 2 752), w tym:

– 1 891 kontroli w zakresie wykonywania obowiązków sprawozdawczych do bilansu płatniczego (w 2006 r. – 1 484), w tym 61 połączonych z kontrolą realizacji zezwoleń dewizowych (w 2006 r. – 64),

– 1 089 kontroli działalności kantorowej (w 2006 r. – 1 041).

Nieprawidłowości stwierdzono w wyniku 1 268 kontroli, czyli w 43% wszystkich przeprowadzonych kontroli (w 2006 r. – 1 258, tj. 46%). W przypadku każdej nieprawidłowości do kierowników kontrolowanych jednostek wystosowano zalecenia pokontrolne, wzywające do przestrzegania obowiązujących przepisów.

Najważniejsze działania NBP w 2006 r.

- Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w Polsce działało 4 187 kantorów.
- Wydano ogółem 2 473 decyzje dewizowe.
- Nieprawidłowości stwierdzono w wyniku 1 268 kontroli, czyli w 43% wszystkich przeprowadzonych kontroli.

[38] Dotyczyły one umorzenia postępowania oraz zmiany zezwolenia

7

DZIAŁANIA NA RZECZ SYSTEMU PŁATNICZEGO[39]

[39] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy o NBP, a także ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami.

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego polegają przede wszystkim na organizowaniu rozliczeń pieniężnych, prowadzeniu nadzoru nad systemami płatności i rozliczeń oraz systemami rozrachunku papierów wartościowych, a także przygotowywaniu odpowiednich regulacji prawnych.

W 2007 r. koncentrowano się na realizacji funkcji nadzorczych, na bieżącej obsłudze systemów SORBNET i SORBNET-EURO, a także na przygotowaniach do uczestnictwa NBP w systemie TARGET2.

7.1. Integracja z systemami płatności funkcjonującymi w Unii Europejskiej

W 2007 r. kontynuowano prace nad dostosowaniem polskiej infrastruktury płatniczej i zasad funkcjonowania systemu płatniczego do wymagań współpracy i integracji europejskiej. NBP kontynuował przygotowania do udziału w systemie TARGET2, który od listopada 2007 r. stopniowo zastępuje funkcjonujący obecnie system TARGET. Prace koncentrowały się na wprowadzaniu zmian w systemie SORBNET-EURO, niezbędnych z punktu widzenia uczestnictwa w systemie TARGET2, a także na tworzeniu odpowiednich ram prawnych związanych z uczestnictwem polskich banków w tym systemie bezpośrednio lub za pośrednictwem NBP. Bezpośrednie uczestnictwo NBP i trzech polskich banków komercyjnych w systemie TARGET2-NBP, umiejscowionym na wspólnej platformie systemu TARGET2, rozpocznie się 19 maja 2008 r.

NBP realizował również prace mające na celu przystąpienie od stycznia 2008 r. do Jednolitego Obszaru Płatności (*SEPA Credit Transfer*) oraz systemu STEP2 SCT.

7.2. Nadzór nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz nad systemami rozrachunku papierów wartościowych

Do zadań Narodowego Banku Polskiego należy sprawowanie nadzoru nad systemami płatności, systemami autoryzacji i rozliczeń oraz systemami rozrachunku papierów wartościowych w celu minimalizowania ryzyka związanego z ewentualnymi zakłóceniami w funkcjonowaniu tych systemów.

W 2007 r. NBP w tym zakresie:

- Zbierał i analizował dane statystyczne i informacje dotyczące funkcjonowania systemów płatności wysokokwotowych, tj. SORBNET i SORBNET-EURO, analizował poziom płynności z punktu widzenia bezpieczeństwa rozrachunku oraz przygotowywał zmiany w tych systemach mające na celu minimalizowanie ryzyka systemowego.

- W styczniu 2007 r. udzielił zgody na prowadzenie systemu autoryzacji i rozliczeń dla płatności mobilnych mPay przez spółkę MPAY SA.

- W czerwcu 2007 r. wydał zgodę na prowadzenie przez PWPW – Technologie Informatyczne Sp. z o.o. systemu płatności Easy Pay i SIM Easy Pay.

- W czerwcu 2007 r. wyraził zgodę na prowadzenie przez PayU SA systemu autoryzacji i rozliczeń – System płatności.pl.

- Dokonał wstępnej oceny spełniania przez system SORBNET-EURO Podstawowych Zasad dla

Systemowo Ważnych Systemów Płatności[40]. Przeprowadzenie tej oceny było warunkiem połączenia systemu SORBNET-EURO z systemem TARGET2.

Ponadto NBP uczestniczył w pracach mających na celu przygotowanie nowej edycji publikacji Europejskiego Banku Centralnego dotyczącej funkcjonowania systemów płatności oraz systemów rozrachunku papierów wartościowych w krajach Unii Europejskiej, tzw. *Blue Book* (Niebieskiej Księgi).

7.3. Działania regulacyjne w zakresie systemu płatniczego

W związku z przygotowaniami do uczestnictwa w systemie TARGET2 opracowano projekty uchwał nowelizujące obowiązujące przepisy, które wejdą w życie z dniem przystąpienia NBP do systemu TARGET2, czyli 19 maja 2008 r.

Przygotowano także projekt nowelizacji ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami[41].

Przedstawiciele NBP brali udział w pracach grupy roboczej do spraw usług płatniczych, powołanej w ramach Rady Rozwoju Rynku Finansowego, działającej przy Ministrze Finansów. Grupa ma na celu m.in. przygotowanie projektu aktu prawnego wprowadzającego do krajowego systemu prawnego zapisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego.

7.4. Obsługa rachunków bieżących banków w Centrali NBP

W 2007 r., podobnie jak przez ostatnie lata, działania NBP związane z obsługą systemów SORBNET i SORBNET-EURO koncentrowały się na:

– rozszerzaniu funkcjonalności ww. systemów,

– zwiększeniu funkcji kontrolnych w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów w tych systemach,

– zwiększeniu bezpieczeństwa poprzez realizację i poszerzanie zakresu Planu Ciągłości Działania NBP.

7.4.1. Liczba rachunków bieżących banków prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET

Według stanu na koniec grudnia 2007 r. w Centrali NBP prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 52 banków, tj. o 3 mniej niż rok wcześniej.

---

[40] *Core Principles for Systemically Important Payment Systems, BIS, styczeń 2001 r.* – raport opracowany przez Komitet ds. Systemów Płatności i Systemów Rozrachunku przy Banku Rozrachunków Międzynarodowych i przyjęty przez ESBC jako obowiązujące wytyczne do oceny systemów płatności w krajach członkowskich (publikacja dostępna na stronie internetowej NBP www.nbp.pl w zakładce *System płatniczy – Nadzór nad systemem płatniczym*).

[41] Projekt został przekazany Ministerstwu Finansów.

W 2007 r. zamknięto 3 rachunki bieżące w złotych dla:

- Danske Banku Polska S.A. – w dniu 4 kwietnia, w związku z wypowiedzeniem umowy rachunku bankowego,
- BNP Paribas Banku Polska S.A. – w dniu 31 października, w związku z wcześniejszym utworzeniem BNP Paribas S.A. Oddziału w Polsce,
- Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. – w dniu 30 listopada, w związku z fuzją z Bankiem DnB NORD Polska S.A.

7.4.2. Operacje przeprowadzane na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET

W 2007 r. na rachunkach bieżących banków w Centrali NBP przeprowadzono około 1 455 tys. operacji w złotych (w 2006 r. – 1 269 tys.) na kwotę 32,5 bln zł (w 2006 r. – 29,2 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych operacji o 186 tys. (około 15%) oraz ich wartości o 3,3 bln zł (około 11%) w stosunku do 2006 r. Średnia wartość operacji w 2007 r. wyniosła 22,3 mln zł (w 2006 r. – 23,0 mln zł), co stanowi spadek o 3%.

Strukturę obrotów na rachunkach bieżących banków w złotych w Centrali NBP w systemie SORBNET i strukturę liczby zleceń według głównych typów operacji przeprowadzonych na tych rachunkach przedstawiają tabele 6 i 7.

7.4.3. Liczba rachunków bieżących banków prowadzonych przez NBP w systemie SORBNET-EURO

Według stanu na koniec grudnia 2007 r. w Centrali NBP prowadzono rachunki bieżące w euro dla 35 banków, tj. o 2 mniej niż rok wcześniej.

W 2007 r. zamknięto 2 rachunki bieżące dla:

- Danske Banku A/S Spółki Akcyjnej Oddział w Polsce – w dniu 15 marca, w związku z wypowiedzeniem umowy rachunku bankowego,
- Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. – w dniu 31 października, w związku z fuzją z Bankiem DnB NORD Polska S.A.

7.4.4. Operacje przeprowadzane na rachunkach bieżących banków w NBP w systemie SORBNET-EURO

W 2007 r. na rachunkach bieżących banków przeprowadzono około 153 tys. operacji w euro (w 2006 r. – 114 tys.) na kwotę 23,1 mld euro (w 2006 r. – 17,2 mld euro). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych operacji o 39 tys. (około 34%) oraz ich wartości o 5,9 mld euro (również około 34%) w stosunku do 2006 r. Średnia wartość operacji wyniosła około 151 tys. euro (w 2006 r. – 150,9 tys. euro), co stanowi niewielki wzrost średniej wartości operacji: o 0,1 tys. euro.

Strukturę obrotów na rachunkach bieżących banków euro w systemie SORBNET-EURO i strukturę liczby zleceń według głównych typów operacji przeprowadzonych na tych rachunkach ilustrują tabele 8 i 9.

Tabela 6

Struktura obrotów na rachunkach bieżących banków w złotych w systemie SORBNET w 2007 r.

Rodzaje operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących	Obroty (w mln zł)			Struktura obrotów w %	
	saldo obrotów	w tym:			
		strony WN	strony MA	strony WN	strony MA
Zmiana stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	5 147,5	32 476 523,6	32 481 671,0	100,0	100,0
1) zleceń klientowskich:	305 626,2	18 046 151,0	18 351 777,1	55,6	56,5
– międzybankowych	0,0	17 306 020,9	17 306 020,9	53,3	53,3
– z udziałem KDPW	-6 492,1	40 109,0	33 616,9	0,1	0,1
– z udziałem innych klientów NBP	312 118,2	700 021,1	1 012 139,3	2,2	3,1
2) operacji na międzybankowym rynku:	0,0	6 934 103,9	6 934 103,9	21,4	21,3
– pieniężnym	0,0	5 787 817,7	5 787 817,7	17,8	17,8
– walutowym	0,0	962 556,5	962 556,5	3,0	3,0
– papierów wartościowych	0,0	183 729,7	183 729,7	0,6	0,6
w tym na rynku wtórnym:					
bonów skarbowych	0,0	104 832,2	104 832,2	0,3	0,3
bonów pieniężnych NBP	0,0	35 590,8	35 590,8	0,1	0,1
3) wykorzystania lub spłaty kredytów udzielonych bankom przez NBP	-1 677,7	3 210 073,4	3 208 395,7	9,9	9,9
4) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	6 467,7	2 274 901,7	2 281 369,4	7,0	7,0
5) zakupu (wykupu) papierów wartościowych od NBP	10 985,2	996 235,4	1 007 220,6	3,1	3,1
– bonów pieniężnych NBP	5 774,3	996 235,4	1 002 009,7	3,1	3,1
– innych papierów	5 210,9	0,0	5 210,9	0,0	0,0
6) wymiany zleceń za pośrednictwem KIR SA:	-294 974,7	641 207,9	346 233,2	2,0	1,1
– poranna sesja rozrachunkowa	-241 586,6	354 865,9	113 279,3	1,1	0,3
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	- 64 607,1	174 744,8	110 137,7	0,5	0,3
– wieczorna sesja rozrachunkowa	11 219,1	111 597,2	122 816,3	0,3	0,4
7) zakupu lub sprzedaży w NBP znaków pieniężnych:	-10 535,1	155 956,3	145 421,2	0,5	0,4
– krajowych	-10 527,5	155 948,7	145 421,2	0,5	0,4
– zagranicznych	-7,6	7,6	0,0	0,0	0,0
8) złożenia i zwrotu lokat terminowych w NBP	2 346,2	104 278,9	106 625,2	0,3	0,3
9) zakupu lub wykupu papierów wartościowych Skarbu Państwa	-16 288,9	73 500,2	57 211,2	0,2	0,2
– bonów skarbowych	855,0	21 809,2	22 664,2	0,1	0,1
– innych papierów	-17 143,9	51 691,0	34 547,0	0,2	0,1
10) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	905,4	137,5	1 042,9	0,0	0,0
11) zakupu lub sprzedaży w NBP walut obcych	-665,8	758,0	92,2	0,0	0,0
12) operacji na rachunkach rezerwy obowiązkowej	-97,6	232,2	135,6	0,0	0,0
13) operacji otwartego rynku:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– *repo*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– *reverse repo*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– *outright*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14) pozostałych operacji	3 056,7	38 986,1	42 042,2	0,1	0,1

Źródło: dane NBP.

Tabela 7

Liczba zleceń według głównych typów operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących banków w złotych w systemie SORBNET w 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących (w sztukach)			Struktura liczby zleceń (w %)	
	ogółem	w tym na:			
		stronie WN	stronie MA	strony WN	strony MA
Ogólna liczba zleceń płatniczych zrealizowanych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	1 445 149	1 308 503	1 349 078	100,0	100,0
1) zleceń klientowskich:	1 103 424	1 061 904	1 092 163	81,2	81,0
– międzybankowych	1 050 643	1 050 643	1 050 643	80,3	77,9
– z udziałem KDPW SA	1 179	870	309	0,1	0,0
– z udziałem innych klientów NBP	51 602	10 391	41 211	0,8	3,1
2) operacji na międzybankowym rynku:	149 980	149 980	149 980	11,5	11,1
– pieniężnym	92 772	92 772	92 772	7,1	6,9
– walutowym	51 896	51 896	51 896	4,0	3,8
– papierów wartościowych	5 312	5 312	5 312	0,4	0,4
w tym na rynku wtórnym:					
bonów skarbowych	3 355	3 355	3 355	0,3	0,2
bonów pieniężnych NBP	223	223	223	0,0	0,0
3) wykorzystania lub spłaty kredytów udzielonych bankom przez NBP	25 154	9 339	15 815	0,7	1,2
4) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	41 429	19 239	22 190	1,5	1,6
5) zakupu (wykupu) papierów wartościowych od NBP	2 202	1 071	1 131	0,1	0,1
– bonów pieniężnych NBP	2 163	1 071	1 092	0,1	0,1
– innych papierów	39	0	39	0,0	0,0
6) wymiany zleceń za pośrednictwem KIR SA	40 065	20 694	19 371	1,6	1,4
– poranna sesja rozrachunkowa	13 380	5 648	7 732	0,4	0,6
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	13 367	8 463	4 904	0,6	0,4
– wieczorna sesja rozrachunkowa	13 318	6 583	6 735	0,5	0,5
7) zakupu lub sprzedaży w NBP znaków pieniężnych	77 182	38 057	39 125	2,9	2,9
– krajowych	77 151	38 026	39 125	2,9	2,9
– zagranicznych	31	31	0	0,0	0,0
8) złożenia i zwrotu lokat terminowych w NBP	1 795	905	890	0,1	0,1
9) zakupu lub wykupu papierów wartościowych Skarbu Państwa	3 498	1 196	2 293	0,1	0,2
– bonów skarbowych	706	196	510	0,0	0,0
– innych papierów	2 783	1 000	1 783	0,1	0,1
10) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	3 669	1 981	1 688	0,2	0,1
11) zakupu lub sprzedaży w NBP walut obcych	71	20	51	0,0	0,0
12) operacji na rachunkach rezerwy obowiązkowej	115	92	23	0,0	0,0
13) operacji otwartego rynku:	0	0	0	0,0	0,0
– *repo*	0	0	0	0,0	0,0
– *reverse repo*	0	0	0	0,0	0,0
– *outright*	0	0	0	0,0	0,0
14) pozostałych operacji	6 574	4 025	4 358	0,3	0,3

Źródło: dane NBP.

Tabela 8

Struktura obrotów na rachunkach bieżących banków w euro w systemie SORBNET-EURO w 2007 r.

Rodzaje operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących	Obroty (w tys. euro)			Struktura obrotów (w %)	
	saldo obrotów	w tym:			
		strony WN	strony MA	strony WN	strony MA
Zmiana stanu środków pieniężnych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	6 966,4	23 108 785,5	23 115 752,0	100,0	100,0
1) transgranicznych płatności międzybankowych	-4 725 393,5	16 256 072,2	11 530 678,7	70,3	49,9
2) wymiany transgranicznych zleceń za pośrednictwem KIR SA	1 120 456,5	3 210 434,2	4 330 890,8	13,9	18,7
3) wymiany krajowych zleceń za pośrednictwem KIR SA	25 666,1	2 116 871,2	2 142 537,2	9,2	9,3
– poranna sesja rozrachunkowa	14 401,5	812 964,8	827 366,4	3,5	3,6
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	11 264,5	1 303 906,3	1 315 170,9	5,6	5,7
4) transgranicznych płatności klientowskich	2 799 705,0	693 039,6	3 492 744,7	3,0	15,1
5) krajowych zleceń klientowskich:	781 399,4	526 027,5	1 307 426,9	2,3	5,7
– międzybankowych	0,0	525 509,0	525 509,0	2,3	2,3
– z udziałem KDPW SA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– z udziałem innych klientów NBP	781 399,4	518,5	781 917,9	0,0	3,4
6) wykorzystania lub spłaty kredytu *intraday* udzielonego bankom przez NBP	0	165 709,7	165 709,7	0,7	0,7
7) krajowych operacji na międzybankowym rynku	0,0	111 714,9	111 714,9	0,5	0,5
– pieniężnym	0,0	66 187,1	66 187,1	0,3	0,3
– walutowym	0,0	45 525,5	45 525,5	0,2	0,2
– papierów wartościowych	0,0	2,2	2,2	0,0	0,0
8) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	3 005,4	0,0	3 005,4	0,0	0,0
9) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	2 127,5	43,9	2 171,4	0,0	0,0
10) pozostałych operacji	-0,0	28 872,3	28 872,3	0,1	0,1

Źródło: dane NBP.

7.5. Standaryzacja i normalizacja

W 2007 r. kontynuowano prace standaryzacyjne i normalizacyjne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności działania polskiego systemu płatniczego oraz dostosowanie infrastruktury bankowej do wymagań i standardów Unii Europejskiej.

Przedstawiciele NBP brali udział w spotkaniach roboczych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, w trakcie których opracowywano projekty polskich norm zharmonizowanych z normami międzynarodowymi ISO.

Prace standaryzacyjne były prowadzone przez gremia ekspertów działające przy ZBP, z udziałem przedstawicieli NBP, ZBP, KIR SA i środowiska bankowego. W szczególności zajmowano się wymaganiami Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA).

Tabela 9

Liczba zleceń według głównych typów operacji przeprowadzanych na rachunkach bieżących banków w euro w systemie SORBNET-EURO w 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących (w sztukach)			Struktura liczby zleceń (w %)	
	ogółem	w tym na:			
		stronie WN	stronie MA	strony WN	strony MA
Ogólna liczba zleceń płatniczych realizowanych na rachunkach bieżących banków, z tego z tytułu:	153 332	30 648	126 079	100,0	100,0
1) transgranicznych płatności międzybankowych	18 844	7 811	11 033	25,5	8,8
2) wymiany transgranicznych zleceń za pośrednictwem KIR SA	8 412	2 381	6 031	7,8	4,8
3) wymiany krajowych zleceń za pośrednictwem KIR SA:	11 870	1 879	9 991	6,81	7,9
– poranna sesja rozrachunkowa	5 015	872	4 143	2,8	3,3
– popołudniowa sesja rozrachunkowa	6 855	1 007	5 848	3,3	4,6
4) transgranicznych płatności klientowskich	108 185	14 329	93 856	46,8	74,4
5) krajowych zleceń klientowskich:	4 259	3 359	4 226	11,0	3,4
– międzybankowych	3 355	3 355	3 326	10,9	2,6
– z udziałem KDPW SA	0	0	0	0,0	0,0
– z udziałem innych klientów NBP	904	4	900	0,0	0,7
6) wykorzystania lub spłaty kredytu *intraday* udzielonego bankom przez NBP	502	251	251	0,8	0,2
7) krajowych operacji na międzybankowym rynku:	69	69	69	0,2	0,1
– pieniężnym	25	25	25	0,1	0,0
– walutowym	43	43	43	0,1	0,0
– papierów wartościowych	1	1	1	0,0	0,0
8) transakcji i operacji rozliczanych przez KDPW SA	74	0	74	0,0	0,1
9) przekazania lub otrzymania odsetek przez banki	889	455	434	1,5	0,3
10) pozostałych operacji	228	114	114	0,4	0,1

Źródło: dane NBP.

7.6. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

W 2007 r. odbyły się cztery posiedzenia Rady ds. Systemu Płatniczego, w trakcie których rozpatrzono:

- Zagadnienia związane z dostosowaniem polskiego systemu płatniczego do wymagań stawianych systemom płatniczym krajów członkowskich Unii Europejskiej, obejmujące:
  - porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów UE,
  - znaczenie dyrektywy o usługach płatniczych w Polsce i w Europie.
- Zagadnienia związane z włączeniem polskiego systemu płatniczego do jednolitego obszaru płatniczego UE, takie jak:

– stan prac przygotowawczych dotyczących uczestnictwa w systemie TARGET2,

– techniczne aspekty przyjęcia euro w sektorze bankowym w kontekście sprawnego funkcjonowania systemu płatniczego,

– koszty przelewów transgranicznych w euro w Polsce i krajach strefy euro,

– porównanie wysokości opłat za przelewy transgraniczne w euro w polskich bankach.

- Zagadnienia systemowe związane z usprawnieniem obrotu płatniczego, w tym:

  – ocenę realizacji strategicznego celu polskiego systemu płatniczego,

  – porównanie wysokości opłat i prowizji w złotych związanych z rozliczeniami pieniężnymi w polskim sektorze bankowym,

  – wyniki badania dotyczącego wykorzystywania usług bankowych przez przedsiębiorstwa,

  – rozwój bankowości elektronicznej,

  – innowacyjne usługi płatnicze w Polsce – wyniki badania przeprowadzonego w Polsce wśród osób fizycznych.

Rada opiniowała ponadto półroczne oceny funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

7.7. Współpraca z sektorem bankowym w zakresie pozostałych przedsięwzięć międzybankowych

W 2007 r. NBP kontynuował współpracę ze Związkiem Banków Polskich. W ramach współpracy:

- Podejmowano działania związane z rozwojem i promocją obrotu bezgotówkowego. Między innymi utworzono przy ZBP, pod honorowym patronatem Prezesa NBP, Koalicję na rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności, która ma na celu rozwój i upowszechnianie elektronicznych instrumentów płatniczych.

- Przygotowano strategię wprowadzania SEPA w Polsce, w tym m.in. prowadzono prace nad projektem Krajowego Planu Implementacji i Migracji SEPA, podjęto prace nad standardami do obsługi płatności masowych na rzecz ZUS i US, tzw. AOS (usługi dodatkowe w ramach ustalonego standardu), wypracowano koncepcję przystąpienia do europejskiego systemu rozliczeniowego STEP2 SCT rozliczającego polecenia przelewu w standardzie SEPA.

- Przygotowano projekt dwóch części normy PN-ISO 13616-1 i 2 *Usługi finansowe – Międzynarodowy Numer Rachunku Bankowego – Część 1 Struktura IBAN*, *Część 2 Rola i obowiązki organu rejestrującego*.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- W systemie SORBNET prowadzono rachunki dla 52 banków, natomiast w systemie SORBNET-EURO prowadzono rachunki dla 35 banków.
- Kontynuowano prace przygotowawcze umożliwiające uczestnictwo NBP w systemie STEP2 SCT od 25 stycznia 2008 r. oraz w systemie TARGET2 od 19 maja 2008 r.
- W ramach prac Rady ds. Systemu Płatniczego i współpracy ze Związkiem Banków Polskich omówiono m.in. koncepcję systemu TARGET2 oraz regulacje prawne związane z projektem budowy i wprowadzeniem Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA).

8

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizuje również projekty edukacyjne i informacyjne, mające na celu zwiększenie przejrzystości działania NBP i podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zasad funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

8.1. Działalność promocyjna

W 2007 r. prowadzono działania promocyjne dotyczące emisji monet kolekcjonerskich, monet dwuzłotowych ze stopu Nordic Gold z serii *Historyczne miasta w Polsce* oraz banknotu kolekcjonerskiego wyemitowanego w 2006 r., upamiętniającego papieża Jana Pawła II. Współpracowano z mediami, organizowano liczne konkursy i konferencje prasowe, a przedstawiciele NBP cyklicznie spotykali się z władzami i mieszkańcami miast upamiętnionych serią monet *Historyczne miasta w Polsce*.

W 2007 r. Narodowy Bank Polski po raz czwarty zorganizował Dni Otwarte. Podczas Dni Otwartych Centralę i oddziały okręgowe odwiedziło ponad 50 tys. zwiedzających (w 2006 r. – około 40 tys.).

8.2. Działalność wydawnicza

W 2007 r. działalność wydawnicza NBP obejmowała – tak jak w latach poprzednich – publikacje periodyczne, w tym przede wszystkim:

– roczniki: *Raport Roczny*, *Sprawozdanie z działalności NBP*, *Założenia polityki pieniężnej*, *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, *Raport o stabilności systemu finansowego*, *Sprawozdanie z działalności KNB*, *Instrumenty polityki pieniężnej*, *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*;

– kwartalniki: *Raport o inflacji*, *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*;

– miesięczniki: *Biuletyn Informacyjny*, *Informacja Wstępna* oraz *Bank i Kredyt*, zawierający w 2007 r. wkładkę edukacyjną pt. *Integracja rynków finansowych w Unii Europejskiej od A do Z*.

Większość roczników, kwartalników i miesięczników ukazuje się w dwóch wersjach językowych – po polsku i angielsku – w nakładach po około 1 000 egz. w każdej wersji.

Ponadto w ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym NBP opublikował po polsku: kwartalne wydania *Biuletynu Miesięcznego* oraz opracowanie pt. *Europejski Bank Centralny – historia, rola i funkcje*.

Ukazywały się opracowania z serii *Materiały i Studia* (8 zeszytów w wersji polskiej i 6 zeszytów w wersji angielskiej). Wydano też: dwie edycje *Badań rynku pracy w województwie mazowieckim*, *Raport z badania cen na rynkach nieruchomości w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem warszawskiego rynku mieszkaniowego* oraz książkę *Bankowość centralna od A do Z*.

8.3. Działalność informacyjna

8.3.1. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W 2007 r. NBP zorganizował 26 konferencji prasowych i spotkań z dziennikarzami, w tym cykliczne konferencje po posiedzeniach Rady Polityki Pieniężnej oraz konferencje poświęcone prezentacji projekcji inflacji. Wydano także ponad 100 komunikatów prasowych.

Udzielono około 320 pisemnych odpowiedzi na pytania dziennikarzy dotyczące działalności NBP oraz zorganizowano około 200 wywiadów i spotkań z członkami Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej.

W celu zwiększenia przejrzystości polityki pieniężnej od maja 2007 r. na stronie internetowej NBP jest publikowany opis dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej – tzw. *minutes*.

8.3.2. Strona internetowa NBP

Strona internetowa NBP zawiera informacje o bieżącej działalności Banku, prezentuje oficjalne stanowiska kierownictwa Banku, jak również dokumenty, statystyki, opracowania i analizy ekonomiczne NBP. W 2007 r. liczba wizyt na stronie wzrosła do 6,2 mln (5 mln w 2006 r.), z czego liczba stałych użytkowników przekroczyła w 2007 r. 2 mln osób (ponad 180 tys. miesięcznie).

8.3.3. Rozpatrywanie petycji, skarg, wniosków i listów

W 2007 r. rozpatrzono 6 969 spraw skierowanych do NBP (tj. o 23,5% mniej w porównaniu z 2006 r.), w tym 5 846 listów oraz 1 123 skargi i wnioski.

Spośród nadesłanych spraw 6 006 załatwiono w NBP, a 963 (tj. 13,8%) przekazano według właściwości rzeczowej do banków i innych instytucji.

Sprawy rozpatrzone w NBP dotyczyły przede wszystkim: próśb o wsparcie finansowe, udzielenia informacji o emitowanych monetach kolekcjonerskich, kursach walut, danych statystycznych, przepisach dewizowych oraz ofertach pracy.

NBP skierował do banków i innych instytucji korespondencję dotyczącą głównie usług bankowych, w tym błędów formalnych i merytorycznych przy obsłudze i udzielaniu kredytów, rewaloryzacji wkładów oszczędnościowych z lat 70. i 80. XX w., zasad naliczania premii gwarancyjnych od środków zdeponowanych na rachunkach książeczek mieszkaniowych oraz sposobu windykacji niespłaconych kredytów przez współpracujące z bankami firmy windykacyjne. Pozostałe sprawy dotyczyły obligacji emitowanych przed 1939 r., udzielenia pomocy w ustaleniu następców prawnych banków zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane w 1948 r. i następców prawnych banków, które zmieniły swą nazwę w wyniku przekształceń własnościowych po 1989 r., oraz informacji o produktach bankowych.

8.4. Działalność edukacyjna

NBP podejmuje działania służące upowszechnianiu wiedzy ekonomicznej w społeczeństwie, zrozumieniu zasad działania gospodarki rynkowej i procesów ekonomicznych oraz wypracowaniu umiejętności funkcjonowania w gospodarce rynkowej.

8.4.1. Program edukacji ekonomicznej

W ramach programów dla środowisk szkolnych, studenckich, dziennikarzy i osób duchownych zrealizowano m.in. następujące projekty: *Ekonomia w szkole*, *Podstawowe pojęcia ekonomiczne*, *Moje finanse*, *Z klasy do kasy edycja V*, *Ekonomia na co dzień*, *Konkurs na pracę pisemną*, *Olimpiada przedsiębiorczości*, *Program Kluby Przedsiębiorczości Impuls*, *Polska przedsiębiorcza – edukacja ekonomiczna studentów*, *Kapitalizm i ewangelia*, *Serwis edukacji ekonomicznej w portalu Opoka*, *Nagroda im. W. Grabskiego*.

Zrealizowano także następujące programy we współpracy z mediami publicznymi i prywatnymi: *Motel w pół drogi*, *Polaków portfel własny*, *Wolny wybór*, *Internetowy serwis edukacyjny Co?*, *Kto pod firmą dołki kopie*.

8.4.2. Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl

Głównym celem funkcjonowania NBPortal.pl jest przekazywanie za pośrednictwem Internetu wiedzy ekonomicznej w prosty i przystępny sposób.

Od momentu udostępnienia Portalu Edukacji Ekonomicznej w marcu 2004 r. liczba osób stale korzystających z NBPortal.pl nieustannie rośnie. W 2007 r. NBPortal.pl odwiedziła rekordowa liczba – prawie 1 700 tys. użytkowników (w 2006 r. – około 1 300 tys. użytkowników).

8.5. Centralna Biblioteka NBP

Centralna Biblioteka NBP gromadzi publikacje z zakresu nauk ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bankowości i pieniądza. Zbiory Biblioteki są udostępniane wszystkim zainteresowanym w czytelni lub za pośrednictwem wypożyczalni międzybibliotecznej. Korzystanie z baz danych w Centralnej Bibliotece NBP jest bezpłatne i dostępne dla wszystkich[42].

W 2007 r. z wypożyczalni skorzystało 10 139 czytelników, wypożyczono 12 255 woluminów książek. Czytelnię odwiedziło 9 221 osób (wzrost o 100% w stosunku do 2006 r.), którym udostępniono 19 081 woluminów książek.

[42] Kontakt z Centralną Biblioteką NBP jest możliwy za pomocą poczty elektronicznej: biblioteka@nbp.pl.

Tabela 10

Zbiory Centralnej Biblioteki NBP

Rodzaj wydawnictw	31.12.2004 r.	31.12.2005 r.	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.
Wydawnictwa zwarte	94 446 woluminów	99 237 woluminów	103 574 woluminy	108 017 woluminów
Wydawnictwa ciągłe	34 936 woluminów	37 685 woluminów	38 500 woluminów	39 000 woluminów
Czasopisma bieżące ogółem	386 tytułów	525 tytułów	525 tytułów	505 tytułów

Źródło: dane NBP.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- Kontynuowano działania edukacyjne.
- Rozpoczęto publikowanie na stronie internetowej NBP tzw. *minutes* z posiedzeń Rady Polityki Pieniężnej.
- W ramach Dni Otwartych Centralę i oddziały okręgowe NBP odwiedziło około 50 tys. osób.
- Rozbudowywano Portal Edukacji Ekonomicznej – NBPortal.pl.

9

OBSŁUGA SKARBU PAŃSTWA[43]

[43] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, 51, 52 ustawy o NBP, przepisów ustawy o finansach publicznych oraz przepisów Prawa bankowego.

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi i działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

9.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W ramach obsługi Skarbu Państwa w 2007 r. Narodowy Bank Polski prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 160 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych[44], w tym: centralny rachunek bieżący budżetu państwa, rachunki bieżące państwowych jednostek budżetowych, państwowych funduszy celowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz rachunki środków na wydatki niewygasające tych jednostek. NBP prowadzi również rachunki lokat terminowych w złotych i w walutach obcych dla podmiotów uprawnionych do posiadania rachunków w NBP.

Ponadto NBP prowadzi, za zgodą Prezesa NBP, rachunki innych osób prawnych, na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim (m.in. ZUS, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa rachunków budżetu państwa przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków publicznych.

9.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski realizuje na rachunkach operacje w formie bezgotówkowej – w systemie Bankowości Elektronicznej enbepe – oraz gotówkowej. Obsługa rachunków bankowych Departamentu Budżetu Państwa oraz Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów jest realizowana z wykorzystaniem międzysystemowego interfejsu B2B łączącego Zintegrowany System Księgowy NBP (ZSK) z systemem informatyczno-księgowym posiadacza rachunku.

W 2007 r. kontynuowano prace związane z uruchomieniem międzysystemowego interfejsu B2B dla innych posiadaczy rachunków. Prowadzono także, wspólnie z Ministerstwem Finansów, dalsze prace nad wprowadzeniem nowych zasad obsługi budżetu państwa. 10 grudnia 2007 r. udostępniono wpisywanie symbolu klasyfikacji budżetowej na poleceniach przelewu obciążających rachunki wydatków budżetu państwa i sporządzanie sprawozdawczości z wydatków.

W lutym 2007 r. nastąpiło bezpośrednie połączenie systemu ZSK NBP z systemem SWIFT, które zwiększyło funkcjonalność systemu Bankowości Elektronicznej. Bezpośrednie połączenie systemów pozwoliło na przesyłanie zleceń płatniczych w walutach obcych innych niż euro, kierowanych na rachunki prowadzone poza NBP. Wprowadzono także udogodnienia przy składaniu zleceń w trybie awaryjnym.

W 2007 r. przygotowano zmiany mające na celu ułatwienie posiadaczom rachunków zarządzania środkami zgromadzonymi na rachunkach bankowych. Do zmian tych należą przede wszystkim wydłużenie godzin pracy systemu Bankowości Elektronicznej i zmiana zasad kapitalizacji odsetek na rachunkach oprocentowanych w złotych (z rocznej na miesięczną). Umożliwia to posiadaczom rachunków bardziej płynne dysponowanie i rozliczanie środków pieniężnych,

[44] Dz.U. nr 249 z 2005 r., poz. 2104, z późn. zm.

w szczególności przechowywanych na rachunkach sum depozytowych (posiadacz rachunku jest zobowiązany zwrócić wpłacającemu depozyt wraz z naliczonymi odsetkami).

9.1.2. Rodzaje rachunków prowadzonych przez NBP

Narodowy Bank Polski prowadzi rachunki w złotych i w walutach obcych, w tym rachunki do obsługi środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W 2007 r. Narodowy Bank Polski obsługiwał 3 765 (w 2006 r. – 3 752) klientów, dla których oddziały okręgowe prowadziły około 16 537 rachunków, w tym m.in.

- w złotych:
  - 8 246 rachunków bieżących (w 2006 r. – 8 205),
  - 4 428 rachunków pomocniczych (w 2006 r. – 3 972),
  - 2 995 rachunków funduszy celowych i zakładowych funduszy świadczeń socjalnych jednostek budżetowych (w 2006 r. – 2 817),
- w walutach obcych:
  - 153 rachunki bieżące i pomocnicze w euro dla obsługi środków pochodzących z funduszy strukturalnych oraz środków otrzymanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (w 2006 r. – 133),
  - 240 rachunków instytucji rządowych – w walutach obcych (w 2006 r. – 222).

9.2. Obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa

Narodowy Bank Polski prowadził, na podstawie umów agencyjnych podpisanych w latach ubiegłych z Ministrem Finansów, obsługę zobowiązań i należności budżetu państwa z tytułu:

- 51 kredytów udzielonych Rządowi RP przez międzynarodowe instytucje i organizacje finansowe (w 2006 r. – 49),
- 56 gwarantowanych przez Rząd RP kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym (w 2006 r. – 56),
- 2 umów o udostępnienie środków kredytów podmiotom krajowym (w 2006 r. – 4).

Pełniąc funkcję depozytariusza Banku Światowego i jego agend oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, NBP obsługiwał 18 skryptów dłużnych wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w tych organizacjach.

9.3. Obsługa obrotu skarbowymi papierami wartościowymi

9.3.1. Przetargi skarbowych papierów wartościowych

Pełniąc funkcję agenta emisji skarbowych papierów wartościowych, NBP jest zobowiązany do organizacji przetargów sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargów sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych.

W 2007 r. NBP przeprowadził:

– 19 przetargów sprzedaży bonów skarbowych. Na 18 przetargach sprzedawano bony 52-tygodniowe, natomiast na ostatnim, grudniowym przetargu, którego sprzedaż stanowiła 31,4% ogółu sprzedaży roku 2007, sprzedano bony 6-, 13- oraz 39-tygodniowe.

– 38 przetargów sprzedaży obligacji skarbowych, w tym 7 przetargów uzupełniających. W sprzedaży dominowały obligacje pięcioletnie o stałym oprocentowaniu oraz zerokuponowe (odpowiednio 33,4% oraz 24,1% ogółu sprzedaży). Sprzedawano również obligacje dziesięcio-, dwudziesto- i trzydziestoletnie o stałym oprocentowaniu, a także dziesięcioletnie o oprocentowaniu zmiennym oraz dwunastoletnią obligację indeksowaną.

– 11 przetargów zamiany obligacji skarbowych, na których MF odkupiło obligacje o wartości 27,5 mld zł, a sprzedało o wartości 27,7 mld zł. Większość obligacji sprzedanych na przetargach zamiany stanowiły obligacje pięcioletnie o stałym oprocentowaniu (49,4%) oraz dziesięcioletnie o oprocentowaniu zmiennym (31,2%).

W 2007 r. nie były organizowane przetargi odkupu skarbowych papierów wartościowych.

9.3.2. System dealerów skarbowych papierów wartościowych (DSPW)

Rozwój systemu DSPW[45] stanowi jedno z zadań *Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych*.

Na podstawie zawartej z Ministerstwem Finansów *Umowy o współpracy w zakresie funkcjonowania systemu Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych* NBP w 2007 r. wykonywał następujące obowiązki:

– przekazywał miesięczne i kwartalne oceny aktywności na rynku bonów i obligacji skarbowych oraz na rynku transakcji pochodnych banków DSPW i banków kandydujących do tej funkcji,

– pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych na platformie elektronicznej MTS Poland, której uruchomienie miało na celu poprawę przejrzystości obrotu papierami wartościowymi[46],

[45] Głównym celem systemu jest wyodrębnienie grupy banków (tzw. *primary dealers)*, które w zamian za określone przywileje są zobowiązane do zapewnienia płynności, przejrzystości i efektywności rynku skarbowych papierów wartościowych.

[46] Banki, w ramach pełnienia funkcji DSPW, mają obowiązek codziennego kwotowania na zorganizowanym elektronicznym rynku wtórnym (MTS Poland) cen kupna i sprzedaży obligacji skarbowych (głównie emisji bazowych), obowiązek zawierania transakcji zgodnie z przyjętą na platformie ceną oraz informowania rynku, w czasie rzeczywistym, o tych kwotowaniach.

– uczestniczył w organizowanych przez Ministerstwo Finansów spotkaniach Rady Uczestników Rynku.

Ponadto, w ramach współpracy z Ministerstwem Finansów NBP wykonywał czynności weryfikacyjno-kontrolne w bankach, których rachunki i konta depozytowe papierów wartościowych prowadzi w Rejestrze Papierów Wartościowych.

9.4. Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym

Działania na rzecz zarządzania długiem publicznym obejmują przede wszystkim współpracę NBP z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym[47].

Celem współpracy jest wymiana informacji służących koordynacji polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową (prowadzonymi przez NBP). Najważniejszymi zadaniami Komitetu są: wypracowanie długoterminowej strategii zaciągania długu publicznego, minimalizacja kosztów jego obsługi oraz stworzenie warunków do rozwoju rynków finansowych.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- NBP obsługiwał 3 765 klientów i prowadził 16 537 rachunków.
- Wprowadzano dalsze udogodnienia w zakresie systemu B2B i systemu Bankowości Elektronicznej.

[47] Powołanego na mocy porozumienia z 22 grudnia 1994 r. pomiędzy Narodowym Bankiem Polskim a Ministrem Finansów.

10

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA[48]

[48] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o NBP.

W 2007 r. prace badawcze koncentrowały się na zagadnieniach dotyczących uczestnictwa w systemie *Exchange Rate Mechanizm II* oraz polityce pieniężnej i procesach inflacyjnych, finansach publicznych, bilansie płatniczym, zmianach strukturalnych w gospodarce, determinantach rozwoju gospodarczego, gospodarce światowej, koniunkturze w kraju i na świecie, stabilności i rozwoju systemu finansowego, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz rynku pracy i nieruchomości. Wyniki prowadzonych badań wykorzystywano m.in. do budowy i doskonalenia narzędzi modelowych, służących do opracowywania projekcji i prognoz.

Prognozy te oraz wyniki prac badawczych i analitycznych były podstawą decyzji podejmowanych przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej.

W 2007 r. w uznanych periodykach krajowych i międzynarodowych ukazały się 82 publikacje naukowe, w tym 55 publikacji polskojęzycznych i 27 publikacji anglojęzycznych.

W ramach prowadzonych w 2007 r. prac Komisji Roboczej ds. Badań Naukowych w NBP (w tym analizy sposobów organizacji badań w wybranych bankach centralnych, tj.: EBC, Bundesbanku, Banku Norwegii, Banku Austrii, Banku Nowej Zelandii, Banku Szwecji, Banku Finlandii oraz Banku Anglii) sformułowano zalecenia dotyczące zmiany organizacji pionu analityczno-badawczego NBP. Sprawne przeprowadzanie badań ekonomicznych ma bowiem istotne znaczenie dla utrzymania wysokiej jakości pracy banku centralnego oraz jego prestiżu i reputacji jako instytucji zaufania publicznego. Na tej podstawie z dniem 1 stycznia 2008 r., w wyniku połączenia Departamentu Analiz Makroekonomicznych i Strukturalnych oraz Biura Badań Makroekonomicznych, został utworzony Instytut Ekonomiczny (patrz również rozdział: *Działalność wewnętrzna*).

10.1. Badania związane z uczestnictwem w systemie *Exchange Rate Mechanism II* (ERM II)

- Badania związane z udziałem polskiej waluty w ERM II
  - prowadzono badania nad optymalnym saldem na rachunku obrotów bieżących, opracowano różne warianty poziomu kursu równowagi złotego oraz przeprowadzono oceny skali odchylenia bieżącego kursu od kursu równowagi złotego.
- Ustalenie optymalnego parytetu centralnego w ERM II
  - aktualizowano co kwartał obliczenia poziomu kursu równowagi fundamentalnej,
  - doskonalono narzędzia analizy wpływu zmian kursu walutowego na gospodarkę,
  - analizowano zmiany kursu realnego oraz siły nabywczej złotego,
  - dokonywano analizy oszacowań kursu równowagi przez ośrodki zewnętrzne.

10.2. Badania przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

- Rozwój analiz i prognoz dotyczących sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw na podstawie badań ankietowych

Celem analiz jest dostarczanie danych na temat obszarów wzajemnego oddziaływania polityki pieniężnej i sfery realnej. Rozwój badań sektora przedsiębiorstw zakłada poszerzanie analizowanych obszarów tematycznych oraz wdrażanie nowoczesnych metod i rozwiązań stosowanych w głównych ośrodkach badawczych oraz bankach centralnych.

- Badania ankietowe przedsiębiorstw dotyczące sytuacji ekonomicznej

Oceniano stan i prognozy koniunktury, jak również analizowano następujące zagadnienia: aktywność inwestycyjną, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu niepewności popytu na decyzje inwestycyjne przedsiębiorstw, mechanizmy cenotwórcze, w tym porównanie tych mechanizmów w polskich przedsiębiorstwach z krajami UE, dostępność kredytu, zwłaszcza dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), sposoby zabezpieczania się przedsiębiorstw przed ryzykiem kursowym, konkurencję, konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw, elastyczność płac i cen.

- Analiza sektora gospodarstw domowych

Analizami objęto zagadnienia dotyczące: tworzenia i podziału dochodów, kształtowania się popytu konsumpcyjnego, przebiegu procesów oszczędzania i problematyki zadłużenia, z uwzględnieniem procesów inflacyjnych. Analizowano mechanizmy i czynniki determinujące kształtowanie się dochodów będących do dyspozycji gospodarstw domowych i rodzaje tych dochodów oraz tendencje zmian ich poziomu i struktury. Prowadzono także analizy czynników oddziałujących na konsumpcję gospodarstw domowych.

10.3. Inne badania makroekonomiczne

- Polityka pieniężna

  – Prowadzono badania efektywności mechanizmu transmisji polityki pieniężnej.

  – Analizowano sposoby prowadzenia polityki pieniężnej przez wybrane banki centralne stosujące strategię bezpośredniego celu inflacyjnego oraz przez Europejski Bank Centralny. Przedmiotem analizy były podstawowe aspekty strategii polityki pieniężnej, a także proces decyzyjny oraz sposób komunikowania się banku centralnego z otoczeniem.

  – Prowadzono badania w zakresie uwarunkowań polityki pieniężnej. Analizie poddano oczekiwania inflacyjne polskich przedsiębiorstw związane ze zmianami przejrzystości polityki monetarnej NBP. Zaproponowano przy tym nową metodę modelowania kształtowania się oczekiwań inflacyjnych.

  – Prowadzono badania dotyczące sztywności wynagrodzeń w Polsce.

  – Przeanalizowano determinanty realnych stóp procentowych (w podziale na czynniki o charakterze światowym, regionalnym i krajowym) oraz wpływ systemów kursowych na siłę oddziaływania tych czynników w 22 krajach OECD.

- Analizy i badania cen towarów oraz usług konsumpcyjnych

  – Prowadzono bieżące analizy i badania procesów inflacyjnych w gospodarce narodowej oraz opracowano projekcje zmian cen konsumpcyjnych na wybranych obszarach.

– Prowadzono prace dotyczące struktury i funkcjonowania rynków energii elektrycznej, paliw gazowych, paliw płynnych oraz telekomunikacji oraz wpływu liberalizacji rynków energetycznych i telekomunikacyjnych na procesy inflacyjne.

– Analizowano wpływ tendencji na światowych rynkach surowcowych na zmiany różnych kategorii cen w gospodarce narodowej.

– Prowadzono prace metodologiczne w zakresie budowy, funkcjonowania i ewolucji wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) oraz badania związane ze wskaźnikami inflacji bazowej.

– Prowadzono także badania i analizy wpływu zmian cen regulowanych oraz zmian stawek podatków pośrednich na procesy inflacyjne w gospodarce.

- Strukturalne uwarunkowania potencjalnego wzrostu gospodarki

  – Badano m.in. stan konkurencji poprzez określenie marż monopolistycznych oraz korzyści skali w poszczególnych gałęziach gospodarki. Wyniki znajdą zastosowanie w kalibracji parametrów powstającego dynamicznego modelu równowagi ogólnej dla gospodarki polskiej.

- Model równowagi ogólnej (CGE) dla Polski

  – Prowadzono prace nad zastosowaniem modelu CGE do badania rezultatów reform podatkowych (redukcja składki rentowej) oraz skutków globalizacji dla gospodarki Polski. Rozpoczęto prace nad budową w pełni dynamicznego modelu CGE dla Polski, który zostanie zastosowany w przygotowaniu raportu o kosztach i korzyściach przystąpienia Polski do strefy euro.

- Analiza otoczenia regulacyjnego gospodarki

  – Dokonano aktualizacji danych dotyczących reglamentacji działalności gospodarczej w Polsce.

  – Prowadzono badania w ramach *European Network for Better Regulation* (Europejskiej sieci na rzecz poprawy jakości regulacji), obejmujące analizę zasad i procesów tworzenia prawa gospodarczego.

- Analiza sytuacji finansowej sektora finansów publicznych, w tym badanie relacji między polityką pieniężną a polityką fiskalną

  – Doskonalono narzędzia prognostyczne wykorzystywane do oceny polityki fiskalnej. Przeprowadzono badanie reguł fiskalnych i wpływu działań jednorazowych na ocenę sytuacji finansów publicznych.

  – Prowadzono prace badawcze dotyczące oszacowania wielkości ukrytych zobowiązań polskiego systemu emerytalnego przy wykorzystaniu modelu PROST, opracowanego przez Bank Światowy, oraz oceny skutków makroekonomicznych obniżenia składki rentowej.

- Badania w zakresie globalizacji i jej wpływu na koniunkturę międzynarodową, w tym sytuację gospodarczą w krajach UE

  – Prowadzono badania w zakresie wpływu globalizacji na inflację i politykę pieniężną, modelowania gospodarek USA i strefy euro, międzynarodowych stóp procentowych oraz cykli koniunkturalnych (w tym celu m.in. zbudowano model ekonometryczny dla

gospodarek USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii i Australii). Ponadto analizowano zjawiska tzw. nierównowagi globalnej.

- Badanie cen nieruchomości w Polsce

  – Monitorowano rozwój sektora nieruchomości. Wprowadzono system badania cen nieruchomości na lokalnych rynkach mieszkaniowych we wszystkich województwach.

  – Prowadzono badania strukturalne największych rynków mieszkaniowych w Polsce. Trwają prace nad stworzeniem tzw. bieżącego monitoringu sytuacji na rynku nieruchomości.

  – Prowadzono prace nad stworzeniem indeksu cen nieruchomości mieszkaniowych metodą średniej ważonej.

  – Opracowano analizy sytuacji na zagranicznych rynkach nieruchomości, zwłaszcza na rynku amerykańskim.

- Badanie regionalnych rynków pracy

  – Przeprowadzono dwie edycje badań regionalnych rynków pracy. Na tej podstawie przygotowano raport dla Zarządu NBP i RPP. W listopadzie 2007 r. – we współpracy z EBC – przeprowadzono badanie elastyczności płac i cen w ramach sieci badawczej *Wage Dynamics Network*.

- Udział w badaniach podstawowych zaplecza naukowego ESBC, w tym współpraca w zakresie analiz i prognoz ekonomicznych

  – Doskonalono główny model prognostyczny NBP – ECMOD.

  – Sporządzano kwartalne prognozy makroekonomiczne polskiej gospodarki na potrzeby RPP. Przygotowywano półroczne prognozy makroekonomiczne polskiej gospodarki na potrzeby EBC.

- Rozwój narzędzi symulacyjnych i prognostycznych

  – Kontynuowano prace nad narzędziami strukturalnego prognozowania krótkookresowego oraz metodami ekonometrii bayesowskiej, a także nad modelem SOE-PL, będącym modelem klasy DSGE.

  – Udoskonalono narzędzia służące do prognozowania rachunków narodowych z wykorzystaniem danych bieżących (ang. *nowcasting*). Finalizowane są prace nad wprowadzeniem narzędzi do krótkookresowego prognozowania komponentów PKB, wykorzystujących dynamiczne modele czynnikowe, model VAR estymowany metodami bayesowskimi oraz wyprzedzające wskaźniki aktywności gospodarczej.

  – W modelu ECMOD dokonano endogenizacji stopy bezrobocia NAWRU poprzez zmianę w specyfikacji modułów rynku pracy i fiskalnego.

  – Podczas prac nad rozwojem modelu ECMOD badano wpływ oczekiwanej inflacji na bieżący poziom dynamiki cen na podstawie estymacji nowej krzywej Phillipsa. Testowano również relatywną istotność oczekiwań antycypacyjnych oraz adaptacyjnych dla kształtowania się inflacji w Polsce. Wykorzystując teorię oczekiwań terminowej struktury stopy procentowej, wprowadzono także elementy antycypacyjne do równania długookresowych stóp procentowych.

- Przygotowanie rocznych planów badań naukowych NBP wraz z określeniem warunków ich realizacji, a także opracowywanie sprawozdań z ich realizacji

  Zakończono pracę nad pierwszą częścią Raportu z prac Komisji Roboczej ds. Badań Naukowych w NBP, opisującego znaczenie badań dla banków centralnych, diagnozę obecnego stanu działalności badawczo-analitycznej w NBP oraz propozycje zmian zarówno w strukturze organizacyjnej, jak i w sposobie prowadzenia działalności badawczo-analitycznej.

10.4. Działania i badania dotyczące rozwoju i stabilności systemu finansowego

W ramach działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego prowadzono prace nad modyfikacją zasad funkcjonowania sieci bezpieczeństwa w nowych uwarunkowaniach prawnych (likwidacja GINB i przejęcie zadań z zakresu nadzoru bankowego przez KNF na mocy ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, patrz również rozdział: *Nadzór bankowy*), w tym m.in.:

- 14 grudnia 2007 r. Prezes Narodowego Banku Polskiego i Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego podpisali umowę o określeniu zasad współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy Narodowym Bankiem Polskim a Komisją Nadzoru Finansowego.

- 21 grudnia 2007 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Prezesem Narodowego Banku Polskiego, Ministrem Finansów i Przewodniczącym Komisji Nadzoru Finansowego o współpracy we wspieraniu stabilności krajowego systemu finansowego. Porozumienie powołuje Komitet Stabilności Finansowej oraz określa zasady współdziałania w celu wypracowania skutecznych mechanizmów na wypadek kryzysu finansowego. Zawarcie porozumienia realizuje ideę tworzenia efektywnych krajowych systemów zarządzania w sytuacjach kryzysowych w krajach członkowskich UE, zgodnie z podpisanymi w 2005 r. oraz 2008 r. Memorandami nt. wspierania stabilności finansowej oraz współpracy w zakresie zarządzania kryzysowego w Unii Europejskiej pomiędzy bankami centralnymi, instytucjami nadzoru bankowego i ministerstwami finansów.

W ramach prac badawczych i analitycznych w 2007 r.

- Opublikowano *Raport o stabilności systemu finansowego w 2006 r.* i *Przegląd stabilności systemu finansowego. I półrocze 2007 r.*, w których zaprezentowano analizy stabilności najważniejszych segmentów systemu finansowego w Polsce (m.in. sektora bankowego, ubezpieczeniowego i emerytalnego), w tym ocenę stanu bieżącego oraz perspektywy na kolejne kwartały. W publikacjach zwrócono uwagę na utrzymujący się szybki wzrost kredytów gospodarstw domowych na cele mieszkaniowe na tle kształtowania się cen na rynku nieruchomości.

- Przygotowano kolejną edycję opracowania *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, w którym opisano zmiany, które zaszły w systemie finansowym w 2006 r., oraz przedstawiono tendencje, bariery i prawdopodobne scenariusze rozwoju poszczególnych segmentów systemu finansowego w Polsce. Przeanalizowano także zmiany infrastruktury i regulacji prawnych dotyczących sektora finansowego oraz inicjatywy mające integrować rynek finansowy w Unii Europejskiej.

- Opracowano raporty nt. sytuacji na rynku kredytowym, przygotowywane na podstawie wyników ankiet przeprowadzanych wśród największych banków. Raporty przedstawiają tendencje oraz przyczyny zmian polityki kredytowej i popytu na kredyt.

- Kontynuowano prace nad schematem analitycznym sektora bankowego. Opracowano kolejne moduły dotyczące strat kredytowych i wyniku odsetkowego.

- Prowadzono badania poświęcone systemowej ocenie płynności banków. Przeprowadzono symulację polskiego systemu bankowego w celu oceny możliwości przenoszenia się problemów braku płynności pomiędzy bankami (tzw. efekt zarażania). Wynik wskazuje na niskie prawdopodobieństwo wystąpienia efektu zarażania w polskim systemie bankowym.

- Kontynuowano badania poświęcone określeniu stopnia obciążeń gospodarstw domowych spłatami kredytów oraz wrażliwości gospodarstw na szoki: stopy procentowej, kursu walutowego i bezrobocia. Na podstawie danych z budżetów gospodarstw domowych oszacowano odsetek gospodarstw o nadmiernym obciążeniu dochodów kosztami spłat kredytów i ich udział w akcji kredytowej. Porównano również wpływ poszczególnych szoków na zdolność gospodarstw domowych do obsługi kredytów.

- We współpracy z Tilburg University i CEPII[49] zbadano wpływ struktury własnościowej banków oraz sposobu wejścia banków zagranicznych na polski rynek na strukturę portfela kredytowego banków i poziom oprocentowania kredytów.

- NBP uczestniczył w przeprowadzeniu badania ankietowego, realizowanego przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych, dotyczącego rozwoju światowego i krajowego rynku walutowego oraz pozagiełdowych instrumentów pochodnych[50]. Wyniki badania obrotów na świecie zostały opublikowane na stronach internetowych BIS i NBP.

10.5. Prace nad Raportem dotyczącym pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej

Z dniem 15 maja 2007 r. w NBP zostało powołane Biuro ds. Integracji ze Strefą Euro. Głównym zadaniem Biura jest opracowanie *Raportu dotyczącego pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej*.

Do szczegółowych zadań Biura należą:

- ocena dotychczasowego funkcjonowania strefy euro,

- zdefiniowanie warunków optymalizujących wprowadzenie euro w Polsce,

- oszacowanie korzyści i kosztów przystąpienia do strefy euro,

- sformułowanie ocen, rekomendacji i postulatów mających znaczenie dla decyzji podejmowanych w procesie uzyskiwania przez Polskę pełnego uczestnictwa w trzecim etapie UGiW.

[49] Centre d'Etudes Prospectives et d'Informations Internationales we Francji.

[50] Badanie jest przeprowadzane raz na trzy lata (poprzednia edycja – 2004 r.). W edycji z 2007 r. uczestniczyły banki centralne i władze monetarne 54 państw.

W 2007 r. zakończono dwa z czterech zaplanowanych etapów prac mających na celu przygotowanie *Raportu* (prace organizacyjne, prace koncepcyjno-projektowe). Trwają dwa pozostałe etapy, obejmujące: prace badawcze, prace analityczno-syntetyzujące i prace redakcyjne. Przygotowanie *Raportu* jest planowane na grudzień 2008 r.[51]

Zgodnie z przyjętą zasadą otwartości prac nad *Raportem* w 2007 r. prowadzono rozległe działania komunikacyjne, obejmujące:

- spotkania informacyjno-konsultacyjne z przedstawicielami różnych grup społecznych i zawodowych – organizacje oraz instytucje reprezentujące różne środowiska w Polsce mogą przedstawić swoje stanowisko na temat członkostwa Polski w strefie euro,

- seminaria i spotkania robocze – zarówno wewnętrzne w NBP, jak i z udziałem przedstawicieli zainteresowanych instytucji oraz organizacji krajowych i zagranicznych. Zgłaszane przez uczestników spotkań opinie i uwagi do prezentowanych materiałów są uwzględniane przy tworzeniu *Raportu*.

Listę najważniejszych działań komunikacyjnych w 2007 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Seminaria konsultacyjne

- Seminarium we współpracy z INE PAN – przedstawienie koncepcji *Raportu*, dyskusja z ekonomistami, 27 września 2007 r.

- Seminarium PTE – przedstawienie koncepcji *Raportu*, dyskusja z ekonomistami, 16 października 2007 r.

Seminaria badawcze i naukowe na temat integracji walutowej

- Seminarium we współpracy z INE PAN *Ekonomiczne, społeczne i polityczne przesłanki wprowadzenia euro w Polsce*, 11 października 2007 r.

- Seminarium *The Euro and the New Member States* (Nowe państwa członkowskie UE wobec waluty euro) z udziałem przedstawiciela Międzynarodowego Funduszu Walutowego, 29 października 2007 r.

- Seminarium *Exchange Rate Policies in a run-up to EMU* (Polityka kursu walutowego w drodze do pełnej realizacji UGiW), z udziałem prof. Ronalda MacDonalda z Uniwersytetu w Glasgow, 13 listopada 2007 r.

- Seminarium *Business cycle convergence in EMU*: *A first look at the second moment* (Konwergencja cykli koniunkturalnych w ramach UGW), profesor Jesus Crespo Cuaresma z Uniwersytetu w Insbruku, 7 grudnia 2007 r.

- Seminaria naukowe związane z pracami badawczymi nad *Raportem*: prezentacje projektów badawczych: 12, 13 i 20 grudnia 2007 r.

Spotkania z partnerami społecznymi

- Robocze spotkania z przedstawicielami organizacji pracodawców i pracobiorców, czerwiec – październik 2007 r.

[51] Opracowanie wersji roboczej jest planowane na sierpień 2008 r.

- Spotkanie z przedstawicielami organizacji pracodawców i pracobiorców, 10 grudnia 2007 r.

Debaty

- Z przedstawicielami świata finansów, 24 września 2007 r.
- Ze środowiskiem naukowców, 26 listopada 2007 r.

Spotkania z dziennikarzami

- 13 czerwca 2007 r.
- 3 grudnia 2007 r.

10.6. Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez NBP[52]

W 2007 r. NBP zorganizował następujące konferencje naukowe:

- Luty 2007 r. – konferencja dla uczczenia pamięci prof. Cezarego Józefiaka. Prof. Cezary Józefiak pełnił funkcje: przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN (1999–2007), dyrektora INE PAN (1990–1993) oraz członka Rady Polityki Pieniężnej (1998–2004).
- Czerwiec 2007 r. – konferencja pt. *The role of EURO for the future of Poland* (Rola euro dla przyszłości Polski) zorganizowana we współpracy z Ambasadą Niemiec w Polsce oraz Fundacją Konrada Adenauera. Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele polskiego rządu, parlamentarzyści, eurodeputowani, ambasadorowie, komisarze europejscy, prezesi banków centralnych UE oraz przedstawiciele środowiska akademickiego.
- Listopad 2007 r. – konferencja pt. *Monetary policy challenges resulting from the rapid credit growth in converging economies* (Wyzwania dla polityki pieniężnej stwarzane przez szybki wzrost akcji kredytowej w krajach w procesie konwergencji). Celem konferencji była prezentacja najnowszych badań, wskazujących determinanty wzrostu akcji kredytowej w gospodarkach w procesie konwergencji, wpływ tego zjawiska na gospodarkę oraz znaczenie dla polityki pieniężnej i nadzorczej.

Ponadto NBP zorganizował następujące międzynarodowe seminaria:

- Maj 2007 r. – seminarium z udziałem wiceprezesów banków centralnych Słowacji, Czech, Węgier, Słowenii. Omówiono następujące tematy: *The Experience of the Central Bank in the ERM II*, *The Foreign Exchange Rate Regime*, *The Open Market Operations versus Interest Rates Policy*, *The Successful Adoption of Euro in Slovenia* (Doświadczenia banku centralnego w ramach mechanizmu ERM II, System kursu walutowego, Operacje otwartego rynku a polityka stóp procentowych, Skuteczne wprowadzenie waluty euro w Słowenii).
- Październik 2007 r. – seminarium pt. *Wpływ zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych na sytuację gospodarczą Polski*. Seminarium stanowiło forum wymiany

[52] Z wyłączeniem konferencji i seminariów organizowanych przez BISE, które omówiono w pkt 10.5.

poglądów na temat stanu polskiej gospodarki, sytuacji na międzynarodowych rynkach finansowych i jej wpływu na sytuację gospodarczą w kraju. W seminarium uczestniczyli m.in. przedstawiciele nadzoru finansowego, banków oraz przedstawiciele środowiska akademickiego.

- Październik 2007 r. – seminarium pt. *What and how to measure when measuring financial stability, and what to do if it all goes wrong* (Przedmiot i metody pomiaru stabilności finansowej – problemy metodologiczne). Seminarium zorganizowano we współpracy z centrum szkoleniowym Banku Anglii (CCBS). Było ono skierowane do doświadczonych pracowników banków centralnych Europy Środkowej zajmujących się stabilnością systemu finansowego, jak również pracowników polskich instytucji tworzących sieć bezpieczeństwa finansowego.

- Listopad 2007 r. – seminarium pt. *Nowe wyzwania dla stabilności finansowej w świetle doświadczeń międzynarodowych*. Seminarium stanowiło forum wymiany poglądów między przedstawicielami banku centralnego, rynku finansowego i świata akademickiego na temat funkcjonowania sieci bezpieczeństwa finansowego i oddziaływania zaburzeń na rynkach finansowych na sytuację gospodarczą w Polsce.

Ponadto zorganizowano 12 otwartych seminariów naukowych, m.in. na temat perspektyw wejścia Polski do strefy euro, kryzysów bankowych, oceny płynności banków itp. Szczegółowy wykaz seminariów zawiera Załącznik 8.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- W 2007 r. w uznanych periodykach krajowych i międzynarodowych ukazały się 82 publikacje naukowe, w tym 55 publikacji polskojęzycznych i 27 publikacji anglojęzycznych.

- Udoskonalano model ECMOD oraz narzędzia służące do prognozowania rachunków narodowych.

- Powołano Biuro ds. Integracji ze Strefą Euro i prowadzono konsultacje społeczne związane z opracowaniem raportu dotyczącego przystąpienia Polski do strefy euro.

- Zorganizowano 7 konferencji i seminariów naukowych oraz 12 otwartych seminariów naukowych.

11

DZIAŁALNOŚĆ STATYSTYCZNA[53]

[53] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13, art. 23 ustawy o NBP oraz ustawy o statystyce publicznej.

Realizując zadania z zakresu polityki pieniężnej, Narodowy Bank Polski w dużym stopniu opiera się na samodzielnie pozyskiwanych i opracowywanych danych statystycznych. Informacje publikowane przez NBP są wykorzystywane przez odbiorców zewnętrznych przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych. NBP przekazuje także informacje sprawozdawcze instytucjom krajowym i międzynarodowym, w tym przede wszystkim Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

W 2007 r. NBP kontynuował prace dostosowujące działalność statystyczną do wymogów unijnych, zgodnie z zadaniami określonymi w *Planie działalności NBP na lata 2007–2009*.

11.1. Zadania z zakresu statystyki monetarnej, instytucji i rynków finansowych, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej

Zadania statystyczne w 2007 r. obejmowały:

- gromadzenie, weryfikację, przetwarzanie oraz bieżącą analizę danych dotyczących:
  - bilansu płatniczego, zadłużenia zagranicznego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
  - informacji bilansowej banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
  - stóp procentowych stosowanych przez banki;
- interpretację zjawisk monetarnych oraz operacji bilansu płatniczego na potrzeby bieżącej obserwacji zjawisk pieniężnych;
- przetwarzanie i interpretację informacji dotyczących sytuacji finansowej przedsiębiorstw;
- prace nad metodyką statystyki monetarnej, statystyki instytucji i rynków finansowych, bilansu płatniczego, rachunków finansowych oraz statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- modyfikowanie systemów informatycznych służących do zbierania i przetwarzania informacji statystycznych.

Wyniki prowadzonych prac były wykorzystywane do opracowania zestawień, materiałów analitycznych i publikacji, adresowanych zarówno do odbiorców w Banku, jak i odbiorców zewnętrznych. Najważniejsze z nich obejmowały:

- kwartalne opracowania dotyczące bilansu płatniczego oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*; dokumenty te, po zaakceptowaniu przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej, były przekazywane do Sejmu, Rady Ministrów oraz innych odbiorców;
- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju;
- miesięczne dane bilansu płatniczego;
- miesięczny bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, zawierający podstawowe agregaty monetarne (podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji); dane te stanowią podstawę do opracowania m.in. *Biuletynu Informacyjnego* oraz *Komentarza do zestawień dotyczących aktywów finansowych gospodarstw domowych*.

Informacje statystyczne były udostępniane podmiotom krajowym, tj.: Sejmowi, Radzie Ministrów, GUS, instytucjom naukowym, oraz przekazywane do EBC i innych organizacji międzynarodowych, tj.: MFW, Banku Światowego, OECD, BIS, Eurostatu.

Ponadto w 2007 r.:

- Zakończono prace nad projektem budowy systemu informacji sprawozdawczej – SIS. Wdrożenie SIS pozwoliło uwzględnić w sprawozdawczości wymogi prezentowania przez banki informacji na temat profilu ich ryzyka, modelu zarządzania ryzykiem wielkości i jakości kapitału, wynikających m.in. z postanowień Nowej Umowy Kapitałowej.

- NBP uczestniczył w pracach powołanego przez EBC i Eurostat Komitetu Sterującego ds. Metod Usuwania Efektów Sezonowych (*Steering Group on Seasonal Adjustment Network*). Na podstawie wytycznych Komitetu przeprowadzono audyt wewnętrzny w NBP. Wyniki wykazały zgodność stosowanej w Banku metodologii ze standardami europejskimi.

- W związku z przejęciem z dniem 1 stycznia 2008 r. zadań nadzoru bankowego przez KNF Narodowy Bank Polski rozszerzył działalność statystyczną o zadania związane ze sprawozdawczością ostrożnościową (patrz również rozdział: *Nadzór bankowy*).

- NBP prowadził prace statystyczno-analityczne dotyczące konstrukcji agregatów monetarnych. Na podstawie teorii mikroekonomicznych oszacowano tzw. indeksy Divisia, uwzględniające różnice w płynności i dochodowości aktywów pieniężnych wchodzących w skład agregatów M1, M2 i M3. Indeksy te mogą stanowić alternatywę wobec tradycyjnych miar pieniądza i znaleźć zastosowanie w modelowaniu procesów inflacyjnych.

11.2. Działania dostosowawcze do wymogów EBC z zakresu statystyki

W 2007 r., podobnie jak w poprzednich latach, prowadzono prace dostosowujące statystykę NBP do wymagań EBC w zakresie:

- statystyki monetarnej oraz instytucji i rynków finansowych,

- statystyki rachunków finansowych,

- statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych,

- statystyki sektora realnego,

- statystyki bilansu płatniczego.

Prace polegały na udziale w opiniowaniu proponowanych przez EBC zmian obowiązujących wymagań oraz analizie możliwości wdrożenia proponowanych rozwiązań przez polskie podmioty sprawozdawcze (w terminach zbliżonych do terminów obowiązujących kraje strefy euro). Zadania te realizowane były m.in. przez uczestnictwo w pracach Komitetu Statystyki EBC oraz działających w jego ramach grup roboczych i eksperckich, grup roboczych Eurostatu, a także Komitetu Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego (CMFB).

Prowadzono także działania związane z wdrożeniem standardu wymiany danych SDMX oraz wprowadzeniem metod odsezonowania zgodnych z wymogami Eurostatu.

11.2.1. Dostosowanie statystyki monetarnej oraz instytucji i rynków finansowych

Począwszy od 2005 r. NBP regularnie przekazuje do EBC zharmonizowane dane bilansu skonsolidowanego monetarnych instytucji finansowych (MIF)[54] oraz statystyki stóp procentowych[55]. W 2007 r. NBP brał udział w toczących się od 2005 r. w ESBC pracach nad modyfikacją zakresu danych sprawozdawczych pozyskiwanych od monetarnych instytucji finansowych. W 2007 r. prace te polegały przede wszystkim na kontynuacji prowadzonej w ESBC procedury oceny korzyści i kosztów nowych wymogów sprawozdawczych.

W 2007 r. kontynuowano prace nad koncepcją budowy nowego systemu sprawozdawczego na potrzeby statystyki monetarnej. Określony został zakres danych niezbędnych do bieżącego monitorowania sytuacji pieniężnej, a także do zaspokojenia potrzeb informacyjnych EBC, w tym również nowych wymogów sprawozdawczych zawartych w modyfikowanych rozporządzeniach EBC.

NBP kontynuował również prace nad budową systemu sprawozdawczego pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego, przede wszystkim funduszy inwestycyjnych. Uczestniczył w pracach EBC nad rozporządzeniem w sprawie statystyki funduszy inwestycyjnych[56] oraz rozporządzeniem w sprawie statystyki instytucji prowadzących działalność w zakresie sekurytyzacji aktywów. Przygotowując się do wprowadzenia wymogów europejskich w tym zakresie, NBP opracował wstępne założenia systemu służącego do zbierania i przetwarzania danych z funduszy inwestycyjnych oraz projekty regulacji prawnych w tej dziedzinie. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych były informowane o planach wdrożenia nowej sprawozdawczości oraz o najważniejszych założeniach metodycznych. Podjęto współpracę z Komisją Nadzoru Finanso-wego w zakresie danych o populacji funduszy inwestycyjnych. Zainicjowano również współpracę z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych dotyczącą papierów wartościowych będących w depozycie KDPW.

11.2.2. Dostosowanie kwartalnych rachunków finansowych

W 2007 r. kontynuowano prace zmierzające do wypełniania przez NBP wymogów EBC w zakresie kwartalnych rachunków finansowych. Opracowano pilotażowe kwartalne dane bilansowe o finansowych aktywach i pasywach obejmujące okres od IV kwartału 2004 r. do II kwartału 2007 r. w układzie określonym przez EBC. Stanowiły one jednocześnie podstawę wyliczenia wstępnych transakcji. W zestawieniach wykorzystano dane z systemów informacyjnych NBP oraz instytucji zewnętrznych (głównie GUS i KNF).

11.2.3. Dostosowanie statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych

W 2007 r. przedstawiciele NBP, GUS i MF brali udział w pracach nad statystyką sektora instytucji rządowych i samorządowych w ramach powołanego przez Prezesa GUS Zespołu ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych. W 2007 r. skupiono się na metodyce wyliczania dochodów i wydatków zgodnej ze standardami unijnymi oraz weryfikacji zakresu instytucjonalnego sektora.

---

[54] Rozporządzenie nr 2423/2001 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie bilansu skonsolidowanego sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2001/13).

[55] Rozporządzenie nr 63/2002 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie statystyki stóp procentowych stosowanych przez monetarne instytucje finansowe w odniesieniu do depozytów i kredytów dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw (EBC/2001/18).

[56] Rozporządzenie nr 958/2007 EBC z dnia 27 lipca 2007 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (EBC/2007/8).

11.2.4. Dostosowanie statystyki sektora realnego

NBP brał udział w pracach Europejskiego Komitetu Danych Bilansowych Podmiotów Niefinansowych (*European Committee of Central Balance Sheet Data Office*) oraz działającej w jego ramach grupy roboczej BACH (*Bank for the Acconunts of Companies Harmonised* – Baza danych bilansowych podmiotów niefinansowych). W wyniku tych działań NBP podjął prace zmierzające do zasilenia bazy BACH zagregowanymi danymi o podmiotach niefinansowych za lata 1995–2006 w wymaganych przekrojach.

NBP brał także udział w koordynowanych przez GUS pracach pod nazwą *Operacja 2007*, których celem było zharmonizowanie klasyfikacji z europejskimi wytycznymi w ramach dostosowywania do światowych klasyfikacji przyjętych przez ONZ. W 2007 r. zatwierdzono projekt Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), której podstawą jest *Statistical Classification of Economic Activities in the European Communities* (NACE Rev. 2 – Statystyczna klasyfikacja działalności we Wspólnocie Europejskiej). Rezultatem tych prac było przyjęcie przez Radę Ministrów rozporządzenia z 24 grudnia 2007 r., wprowadzającego nową klasyfikację PKD do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej.

Ponadto w 2007 r. kontynuowano prace nad europejską klasyfikacją wyrobów i usług CPA (*Classification of Products by Activity* – Klasyfikacja produktów wg działalności) i nad tworzoną na tej podstawie Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług 2008 (PKWiU 2008).

11.2.5. Dostosowanie statystyki bilansu płatniczego

NBP prowadził prace nad nowym systemem zbierania i przetwarzania danych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego. System będzie się opierać bardziej niż dotychczas na danych pochodzących bezpośrednio od podmiotów uczestniczących w obrotach z zagranicą. Prace są realizowane w ramach projektu *Budowa nowego systemu statystyki powiązań gospodarczych z zagranicą* (*PEGAZ*). Jego celem jest umożliwienie NBP opracowywania statystyki bilansu płatniczego w sytuacji, gdy zmiany regulacji prawnych nie pozwolą na pozyskiwanie danych z płatności bankowych, a także spełnienie nowych wymagań EBC w zakresie miesięcznego bilansu płatniczego oraz kwartalnej pozycji inwestycyjnej w podziale geograficznym. Nowy system zapewni: zwiększenie liczby dostępnych przekrojów analitycznych oraz łatwość i szybkość dostępu do danych. Zastosowane rozwiązania umożliwią dostosowanie tego obszaru do nowych standardów metodologicznych Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Kontynuowano prace nad zwiększeniem częstotliwości zestawiania międzynarodowej pozycji inwestycyjnej.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach Zespołu ds. Statystyki Sektora Zagranica Dla Potrzeb Rachunków Narodowych i Bilansu Płatniczego powołanego przez Prezesa GUS. Do jego zadań należą koordynacja przepływu informacji między GUS a NBP, wypracowanie propozycji rozwiązań metodologicznych i organizacyjnych oraz przedstawianie wniosków w tym zakresie.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- Zakończono budowę systemu informacji sprawozdawczej SIS.
- NBP kontynuował prace nad nowymi systemami sprawozdawczymi – systemem statystyki monetarnej, systemem statystyki powiązań gospodarczych z zagranicą i statystyki funduszy inwestycyjnych.
- NBP brał udział w pracach ESBC przy tworzeniu statystyki pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego oraz modyfikacji wymogów sprawozdawczych w zakresie bilansu skonsolidowanego monetarnych instytucji finansowych, a także statystyki stóp procentowych.

12

DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA[57]

[57] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów innych ustaw zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydania aktów prawnych.

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP oraz Komisji Nadzoru Bankowego

W 2007 r. organy NBP wydały 93 akty prawne, w tym: Prezes NBP – 25, Zarząd NBP – 55, a Rada Polityki Pieniężnej – 13. Spośród ogółu aktów prawnych wydanych przez organy NBP 24 zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", a 23 ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego. W 2007 r. Komisja Nadzoru Bankowego wydała 12 normatywnych aktów prawnych, które zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych i nienormatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych i nienormatywnych, które dotyczyły polityki gospodarczej i miały znaczenie dla systemu bankowego. Dążył przy tym do zapewnienia stabilności systemu finansowego, bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego oraz stabilności monetarnej.

W 2007 r. Narodowy Bank Polski zaopiniował następujące dokumenty:

– 118 dokumentów nadesłanych w toku uzgodnień międzyresortowych,

– 1 016 dokumentów nadesłanych przed rozpatrzeniem przez KRM.

Do najważniejszych projektów aktów prawnych zaopiniowanych przez NBP w 2007 r., niedotyczących bezpośrednio sektora bankowego (akty dotyczące sektora bankowego zostały szczegółowo opisane w pkt 12.3), należały:

- Ustawa o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw[58],
- Ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw[59],
- Projekt ustawy o przeciwdziałaniu niewypłacalności oraz o upadłości osoby fizycznej,
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie innych ustaw,
- Projekt ustawy o emeryturach pomostowych, projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, projekt ustawy o świadczeniach ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych oraz o zakładach emerytalnych,
- Projekt ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy – przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej,

[58] Ustawa została uchwalona w dniu 14.06.2007 r. (Dz.U. nr 125, poz. 873).

[59] Ustawa została uchwalona w dniu 07.09.2007 r. (Dz.U. nr 191, poz. 1368).

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości,

- Projekt ustawy o finansach publicznych wraz z projektem ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych.

Ponadto NBP zaopiniował 27 spośród około 2 500 dokumentów nadesłanych w związku z posiedzeniami Komitetu Europejskiego Rady Ministrów (KERM). Do najważniejszych należały:

- projekt Stanowiska Rządu w sprawie przyjęcia euro przez Cypr i Maltę,

- projekt Stanowiska Rządu do projektu rozporządzenia Rady UE zmieniającego rozporządzenie 1338/2001 i określającego środki niezbędne do ochrony euro przed fałszowaniem,

- projekt Stanowiska Rządu wobec komunikatu Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego przeglądu dyrektywy 94/12/WE w sprawie systemów gwarantowania depozytów,

- Zielona Księga w sprawie detalicznych usług finansowych.

- W 2007 r. pracownicy NBP wzięli udział w 20 konferencjach uzgodnieniowych i komisjach prawniczych, a także w posiedzeniach 56 komisji i podkomisji sejmowych oraz komisji senackich.

Ponadto NBP współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa poprzez udział w pracach następujących gremiów:

– Komisji Nadzoru Finansowego,

– Komisji Nadzoru Bankowego[60],

– Komitetu Standardów Rachunkowości,

– Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych,

– Rady Rozwoju Rynku Finansowego.

12.3. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

12.3.1. Projekty ustaw opracowane w Narodowym Banku Polskim

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw[61],

[60] Do 31 grudnia 2007 r.

[61] Projekt został przekazany Ministrowi Finansów i wniesiony do Sejmu jako projekt rządowy (druk sejmowy nr 2061). W związku ze skróceniem V kadencji Sejmu nie został rozpatrzony. Następnie został przedstawiony Sejmowi VI kadencji przez Prezydenta (druk sejmowy nr 30). Projekt odrzucono w pierwszym czytaniu. Projekt dotyczył przesunięcia w czasie – do 31 grudnia 2012 r. – przejęcia przez Komisję Nadzoru Finansowego zadań i kompetencji należących do Komisji Nadzoru Bankowego oraz GINB, modyfikacji składu i sposobu powoływania części członków KNF oraz utworzenia Komitetu Stabilności Finansowej.

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami[62].

12.3.2. Pozostałe projekty ustaw

Projekty uchwalonych ustaw

- Ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe[63]

Projekty rozpatrywanych i opiniowanych ustaw

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie ustawy – Prawo dewizowe,
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz o zmianie innych ustaw,
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw,
- Rządowe projekty ustaw zmieniających ustawy: o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych oraz o zmianie innych ustaw, o funduszach inwestycyjnych,
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu oraz o zmianie ustawy Kodeks karny (opracowany w Ministerstwie Finansów).

12.4. Udział NBP w konsultowaniu projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich UE i innych dokumentów

NBP jako członek ESBC uczestniczy w konsultacjach projektów wspólnotowych i krajowych aktów prawnych na podstawie art. 105 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz Statutu ESBC i EBC. W 2007 r. Narodowy Bank Polski zaopiniował w ramach konsultacji z członkami ESBC około 100 dokumentów, z których najważniejsze to:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (opinia EBC wydana na wniosek Ministra Finansów RP),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (opinia EBC wydana na wniosek Ministra Finansów RP),

[62] Projekt przekazano Ministrowi Finansów.

[63] Dz.U. nr 42, poz. 272.

- projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr 15/2004 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie zasad i trybu naliczania oraz utrzymywania przez banki rezerwy obowiązkowej (opinia EBC wydana na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego),

- propozycja przepisów Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk europejskich,

- projekt rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie w sprawie ochrony euro przed fałszowaniem.

NBP uczestniczył również w konsultacjach dotyczących dokumentów i aktów prawa wspólnotowego w związku z pracami innych gremiów wspólnotowych. Do najistotniejszych zaopiniowanych projektów należały:

- projekt stanowiska Rządu RP do dokumentu Zielona Księga w sprawie poprawy skuteczności wykonywania orzeczeń w Unii Europejskiej: zajmowanie rachunków bankowych,

- projekt stanowiska Rządu RP w sprawie Inicjatyw Komisji Europejskiej w zakresie detalicznych usług finansowych,

- projekt konkluzji Rady w sprawie Białej Księgi Komisji Europejskiej dotyczącej ulepszenia ram prawnych wspólnego rynku dla funduszy inwestycyjnych,

- projekt konkluzji Rady w sprawie funduszy hedgingowych,

- projekt dyrektywy w sprawie usług płatniczych na Rynku Wewnętrznym,

- raport Komisji Europejskiej dotyczący bankowości detalicznej,

- projekt konkluzji Rady w sprawie środków UE dotyczących stabilności finansowej,

- projekt konkluzji Rady w sprawie przeglądu procesu Lamfalussy'ego,

- kwestionariusz Komisji Europejskiej dotyczący przeglądu Dyrektywy 2001/24/WE w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych,

- projekt dyrektywy o kredycie konsumenckim,

- raport Komisji Europejskiej z postępów w tworzeniu jednolitego rynku usług finansowych.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- Opracowano projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

- NBP uczestniczył w opiniowaniu projektów ustaw oraz rządowych projektów aktów prawnych i innych dokumentów rządowych dotyczących funkcjonowania gospodarki i systemu bankowego.

- NBP, w ramach konsultacji prowadzonych przez EBC, uczestniczył w opiniowaniu projektów krajowych i wspólnotowych aktów prawnych.

13

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA[64]

[64] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów Statutu EBC i ESBC.

13.1. Działania związane z realizacją zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

13.1.1. Współpraca z Europejskim Systemem Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP brali udział w pracach ESBC w zakresie przewidzianym dla pozostających poza strefą euro przedstawicieli banków centralnych państw członkowskich UE.

W 2007 r. Prezes NBP uczestniczył w kwartalnych posiedzeniach Rady Ogólnej EBC, w skład której wchodzą prezesi banków centralnych państw członkowskich UE oraz Prezes i Wiceprezes EBC. Przedmiotem obrad były m.in. kwestie dotyczące rozwoju gospodarczego w strefie euro, polityki monetarnej i fiskalnej, struktury sektora bankowego UE, ERM II, monitorowania działalności banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania ze środków banku centralnego (wynikającym z art. 101 Traktatu) oraz zakazem uprzywilejowanego dostępu (wynikającym z art. 102 Traktatu).

Przedstawiciele NBP, jako członkowie 12 Komitetów ESBC[65] oraz 48 grup roboczych i zespołów zadaniowych działających w ramach komitetów, omawiali i przygotowywali rozwiązania dotyczące m.in.:

– regulacji prawnych odnoszących się do euro (ochrona przed fałszerstwami, transport gotówki, zarządzanie zapasami),

– funkcjonowania mechanizmu ERM II,

– problematyki SEPA,

– budowy systemu TARGET2,

– oceny stabilności i rozwoju systemu finansowego UE oraz wypracowania rozwiązań służących utrzymaniu tej stabilności.

13.1.2. Uczestnictwo NBP w pracach innych organów wspólnotowych

W 2007 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach następujących gremiów unijnych:

– Rady ECOFIN (udział w nieformalnych posiedzeniach),

– komitetów i grup roboczych Rady UE i Komisji Europejskiej[66],

– Komitetu ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego (CMFB) oraz grup roboczych Eurostatu.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach grup eksperckich zajmujących się międzynarodowym prawem finansowym (UNCITRAL, UNIDROIT).

---

[65] Są to: Komitet ds. Stosunków Międzynarodowych, Komitet ds. Polityki Pieniężnej, Komitet ds. Komunikacji Zewnętrznej, Komitet ds. Audytu Wewnętrznego, Komitet ds. Nadzoru Bankowego, Komitet Prawny, Komitet Operacji Rynkowych, Komitet ds. Technologii Informatycznych, Komitet ds. Systemów Płatności i Rozrachunku, Komitet ds. Statystyki, Komitet ds. Rachunkowości i Dochodów Pieniężnych.

[66] Komitet ds. Ekonomicznych i Finansowych, Grupa PAN II Komisji Europejskiej, Grupa Ekspertów ds. Fałszerstw Monet działająca przy Europejskim Biurze ds. Przeciwdziałania Oszustwom (OLAF).

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W ramach współpracy z OECD Narodowy Bank Polski:

– zaopiniował strategię działania OECD na lata 2009–2010 (określenie priorytetów i dokonanie ewentualnej relokacji środków),

– przekazywał OECD dane na temat podstawowych agregatów monetarnych oraz statystyki dotyczące międzynarodowego handlu usługami i inwestycji bezpośrednich,

– uczestniczył w realizacji projektu badawczego *OECD Regulation Inside Government* (Rządowe regulacje wewnętrzne), udostępniając wyniki przeprowadzonego przez NBP pilotażowego badania kosztów wynikających z obowiązków administracyjnych ponoszonych przez banki w Polsce.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli również w posiedzeniach komitetów i grup roboczych OECD[67].

Ponadto w listopadzie 2007 r. przebywała w Polsce misja Sekretariatu OECD, przygotowująca 10. przegląd gospodarczy Polski, którego głównym tematem były kwestie podatkowe. Podczas spotkań z przedstawicielami NBP omówiono zagadnienia dotyczące m.in. polityki monetarnej i kursowej oraz sytuacji gospodarczej w Polsce.

13.2.2. Współpraca z Grupą Banku Światowego oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym

Podobnie jak w latach ubiegłych przedstawiciele NBP wzięli udział w:

- Wiosennych Spotkaniach Rad Gubernatorów Banku Światowego (BŚ) i Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) w Waszyngtonie (kwiecień 2007 r.). Tematy obrad obejmowały: postęp w działaniach na rzecz osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwojowych (MDG), spadek realnych przepływów oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) oraz aktualny stan prac na rzecz przeciwdziałania korupcji. Dodatkowo omówiono sytuację gospodarczą na świecie oraz realizację średniookresowej strategii działania MFW.

- Spotkaniu grupy członkowskiej[68] w ramach BŚ i MFW w Bernie (październik 2007 r.). Głównym tematem była zależność pomiędzy transferami od migrantów a systemem finansowym.

- Dorocznych Spotkaniach Rad Gubernatorów BŚ i MFW w Waszyngtonie (październik 2007 r.). W trakcie spotkań omówiono m.in. sytuację gospodarki światowej, zwłaszcza skutki kryzysu na rynku kredytów hipotecznych w USA, rolę banków centralnych w zapewnianiu efektywnego funkcjonowania rynku pieniężnego, aktualny stan realizacji średnio-

[67] Były to: Komitet Polityki Ekonomicznej (Grupa Robocza ds. Krótkookresowych Prognoz Ekonomicznych, Grupa Robocza ds. Analiz Polityki Makroekonomicznej i Strukturalnej), Komitet Rynków Finansowych (Grupa Robocza ds. Statystyki Finansowej) oraz Komitet Inwestycji.

[68] Do grupy członkowskiej, do której należy Polska, wchodzą także: Azerbejdżan, Kirgizja, Serbia, Szwajcaria, Tadżykistan, Turkmenistan, Uzbekistan.

terminowej reformy MFW, kwestie finansowania działalności MFW i wzmocnienia działań nadzorczych Funduszu.

Ponadto w grudniu 2007 r. zakończyła się 15. runda negocjacji w sprawie uzupełnienia zasobów Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju (IDA) na lata 2009–2012. W jej trakcie omówiono m.in. wpłaty poszczególnych donatorów. Polska zadeklarowała wpłatę 4,3 mln SDR[69].

13.2.3. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)

Na dorocznym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy BIS przyjęto 77. Raport Roczny oraz zatwierdzono bilans na dzień 31 marca 2007 r. Zaakceptowano również rachunek wyników, który wykazał zysk netto w wysokości 639,4 mln SDR po odliczeniu kosztów administracyjnych, z czego 139,3 mln przeznaczono na wypłatę dywidendy[70].

NBP posiada 8 tys. akcji BIS o wartości nominalnej 40 mln SDR i otrzymał dywidendę w wysokości 2,04 mln SDR, tj. o 4,08% więcej niż w 2006 r.

13.2.4. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju

W maju 2007 r. odbyło się XVI Doroczne Spotkanie Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) w Kazaniu (Rosja). W swoim przemówieniu Prezes NBP przedstawił obszary, w których rozwój powinien się angażować EBOiR: rozwijanie nowych technologii zgodnie ze Strategią Lizbońską, wspieranie sektorów gospodarki niemających dostępu do alternatywnych źródeł finansowania oraz współfinansowanie inwestycji z krajów Europy Środkowej kierowanych do krajów Europy Południowej i Wschodniej.

Ponadto:

- W lipcu 2007 r. Prezes NBP złożył wizytę w EBOiR i spotkał się z Prezesem EBOiR Jeanem Lemierre.
- W listopadzie 2007 r. w siedzibie NBP odbyła się prezentacja cyklicznej publikacji EBOiR *Transition Report 2007*, zatytułowanej *People in Transition*.
- NBP, Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Spraw Zagranicznych prowadziły konsultacje w sprawie przeznaczenia zysku osiągniętego przez EBOiR. W ocenie polskiej administracji najkorzystniejsze będzie wsparcie projektów inwestycyjnych w krajach o najmniej zaawansowanej transformacji gospodarczej.

13.2.5. Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej

W 2007 r. przedstawiciele NBP wraz z przedstawicielami Ministerstwa Finansów uczestniczyli w posiedzeniach Rady MBWG oraz spotkaniach roboczych.

MBWG uzyskał pozytywną opinię audytora badającego sprawozdanie finansowe banku za rok zakończony 31 grudnia 2006 r.

---

[69] Łączne zadeklarowane wpłaty donatorów wyniosły 16,48 mld SDR.

[70] Płatną we wskazanej walucie wymienialnej z koszyka SDR w wysokości 255 SDR na każdą akcję.

13.3. Pomoc techniczna i szkoleniowa udzielana bankom centralnym

Pomoc techniczna i szkoleniowa oferowana przez NBP: Inicjatywa *Technical Cooperation for Transition* (Pomoc techniczna dla krajów przechodzących transformację) nadal cieszyła się dużym zainteresowaniem banków centralnych krajów przechodzących transformację.

W 2007 r. NBP zorganizował: 17 wizyt studyjnych (Mołdawia, Ukraina, Rosja, Serbia, Wietnam, Białoruś, Armenia, Azerbejdżan, Kirgizja, Czarnogóra oraz Gruzja), 4 seminaria[71], 2 staże (Czarnogóra, Albania) oraz 4 wizyty eksperckie (w Armenii, Gruzji, Słowenii oraz Mongolii).

Tematyka szkoleń i wizyt studyjnych zorganizowanych przez NBP obejmowała m.in. politykę pieniężną (w tym prognozowanie inflacji, modele ekonometryczne i politykę informacyjną), zarządzanie rezerwami dewizowymi, system płatniczy, rachunkowość, statystykę, usługi skarbcowe, bezpieczeństwo systemów informatycznych, audyt wewnętrzny, zagadnienia związane z zarządzaniem kadrami i szkoleniami.

Ogółem w 2007 r. z oferowanej przez NBP pomocy technicznej i szkoleniowej TCT skorzystało 136 osób z 20 krajów.

NBP kontynuował program pomocy szkoleniowej dla instytucji nadzorczych w ramach programu TIBS (*Training Initiative for Banking Supervision* – Inicjatywa szkoleniowa dla nadzoru bankowego). W 2007 r. zorganizowano dwa seminaria:

- *Practical Implementation of Pillar II* (Praktyczna realizacja II filaru) – we współpracy z brytyjskim nadzorem finansowym oraz Narodowym Bankiem Hiszpanii. Wzięło w nim udział 25 osób z 17 krajów: Albanii, Austrii, Bułgarii, Cypru, Czarnogóry, Czech, Estonii, Niemiec, Grecji, Litwy, Malty, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Węgier i Włoch.

- *Financing the real estate market* (Finansowanie rynku nieruchomości) – z udziałem 18 osób z 13 państw Europy Środkowej i Wschodniej.

Łącznie w latach 2001–2007 w ramach TIBS zorganizowano 18 seminariów, w tym 5 we współpracy z innymi instytucjami.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach komitetów i grup roboczych ESBC, Rady UE i Komisji Europejskiej.

- NBP uczestniczył w pracach na rzecz określenia kierunków dalszego zaangażowania EBOiR w finansowanie projektów inwestycyjnych.

- NBP prowadził rozległą działalność w zakresie pomocy technicznej i szkoleniowej.

[71] Dwa seminaria zorganizowano we współpracy z Narodowym Bankiem Serbii (w Belgradzie) i Narodowym Bankiem Szwajcarii (w Gerzensee).

14

DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA[72]

[72] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7–8, 10–11, art. 17 ust 1, ust. 3 pkt 2 i ust. 4 oraz art. 56–57 ustawy o NBP.

14.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

14.1.1. Zatrudnienie w NBP

W 2007 r. przeciętne średnioroczne zatrudnienie w NBP wyniosło 4 424 etaty i zmniejszyło się w porównaniu z 2006 r. o 57 etatów tj. o 1,3%. Wynika to z kontynuowania racjonalizacji zatrudnienia w oddziałach okręgowych NBP – naturalne zwolnienia (przejścia na emeryturę) i niezatrudnianie nowych pracowników w miejsce zwolnionych.

Koszty wynagrodzeń zwiększyły się o 4,5% w porównaniu z 2006 r. Wyższe koszty wynagrodzeń w 2007 r. są zgodne z założeniami przyjętymi do planu finansowego NBP na 2007 r. Na skutek obserwowanego przez ostatnie kilka lat spadku konkurencyjności wynagrodzeń w NBP, związanego przede wszystkim z wolniejszym ich wzrostem w porównaniu z sektorem bankowym (państwowym i komercyjnym), zaobserwowano ryzyko kadrowe. W celu zapobieżenia odpływowi kluczowych pracowników z NBP dodatkowe środki zostały przeznaczone na wynagrodzenia.

Wśród zatrudnionych przeważały kobiety, które stanowiły 57,8% pracowników banku (w 2006 r. – 58,4%).

Udział pracowników w wieku do 35 lat stanowił 20,2% ogółu zatrudnionych (w 2006 r. – 20,5%), a powyżej 55 lat – 10,7% (w 2006 r. – 13%).

Na koniec 2007 r. pracownicy z wyższym wykształceniem stanowili 55,7% zatrudnionych (w 2006 r. – 54,3%).

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

W 2007 r. kontynuowano podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP poprzez prowadzone szkolenia – w celu uzyskania przez polski bank centralny pozycji wyróżniającego się ośrodka naukowego w zakresie badań ekonomicznych w kraju oraz w ESBC.

Podobnie jak w latach ubiegłych podczas doboru i planowania szkoleń preferowano zagadnienia dotyczące priorytetowych zadań NBP, zawartych w *Planie działalności NBP na lata 2007–2009*. Gwarantowało to efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na szkolenia.

W 2007 r. w szkoleniach organizowanych przez NBP wzięły udział 9 204 osoby[73] (w 2006 r. – 9 808).

14.2. Zmiany organizacyjne

W 2007 r. w NBP wprowadzono następujące zmiany organizacyjne:

- 1 marca 2007 r. powołano Zespół ds. Zarządzania Strategicznego. Prace Zespołu mają na celu zwiększenie znaczenia planowania strategicznego oraz dalsze podnoszenie skuteczności i efektywności realizowanych zadań przez NBP poprzez wdrożenie procesu zarządzania strategicznego opartego na analizie strategicznej. Wdrażając nowe rozwiązania w zakresie zarządzania bankiem centralnym, Zespół korzysta z bogatego doświadczenia wiodących banków centralnych ESBC.

[73] Niektórzy pracownicy uczestniczyli w szkoleniach więcej niż jeden raz.

- W celu opracowania raportu dotyczącego kosztów i korzyści z pełnego uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej (strefie euro) 15 maja 2007 r. powołano Biuro ds. Integracji ze Strefą Euro (patrz szerzej rozdział: *Działalność badawcza*).

- Z dniem 5 listopada 2007 r. wprowadzono zmiany do Regulaminu organizacyjnego NBP uściślające kompetencje Prezesa NBP wynikające z uchwały nr 4/2001 Zarządu NBP z dnia 26 stycznia 2001 r., w zakresie dotyczącym upoważnienia wyznaczonych członków Zarządu do sprawowania w imieniu Prezesa NBP bieżącego nadzoru nad departamentami i jednostkami organizacyjnymi podporządkowanymi Prezesowi NBP (załącznik 11a i 11b). Wprowadzone zmiany mają na celu usprawnienie zarządzania NBP, zwłaszcza w sytuacji dostosowania praktyki do wymogów ustawowych związanych z zakazem łączenia stanowiska członka Zarządu NBP z innymi stanowiskami. Pod koniec 2007 r. członkowie Zarządu NBP przestali pełnić funkcje dyrektorów departamentów[74].

- Pod koniec roku podjęto prace usprawniające realizację zadań analitycznych i badawczych w NBP. W efekcie tych prac 31 grudnia 2007 r. zlikwidowano Departament Analiz Makroekonomicznych i Strukturalnych oraz Biuro Badań Makroekonomicznych, powołując w ich miejsce 1 stycznia 2008 r. Instytut Ekonomiczny, co miało na celu bardziej efektywną alokację posiadanych przez NBP zasobów badawczo-analitycznych.

14.3. Zarządzanie ryzykiem

W 2007 r. kontynuowano prace związane z rozwojem wdrożonego w 2006 r. nowoczesnego zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem (SZR). Rozwój SZR jest realizowany zgodnie z *Planem działalności NBP na lata 2007–2009*. Koncentrowano się na realizacji dwóch priorytetowych zadań:

– opisie i analizie głównych procesów NBP na potrzeby zarządzania ryzykiem,

– opracowaniu i wprowadzeniu kluczowych wskaźników ryzyka (KRI – *Key Risk Indicators*) w ramach SZR.

Ponadto w ramach działań związanych z wdrażaniem SZR:

– analizowano na bieżąco poziom ryzyka operacyjnego i finansowego,

– podejmowano niezbędne działania związane z redukcją ryzyka w NBP i monitorowano ich realizację,

– testowano i rozwijano nowy Plan Ciągłości Działania (PCD) w NBP,

– ulepszano funkcjonowanie bazy incydentów (Risk Base),

[74] W tej sprawie Rada Polityki Pieniężnej przyjęła następujące stanowisko: „W ocenie Rady Polityki Pieniężnej wprowadzone zmiany dotyczące upoważnienia wyznaczonych Członków Zarządu Narodowego Banku Polskiego do sprawowania w imieniu Prezesa NBP bieżącego nadzoru nad departamentami z pominięciem Wiceprezesów NBP budzą wątpliwości co do zgodności z ustawą o Narodowym Banku Polskim, która wyznacza wiceprezesom szczególną rolę w funkcjonowaniu banku centralnego. Rada Polityki Pieniężnej poinformowała o swoim stanowisku w tej sprawie Prezydenta RP, Marszałka Sejmu RP i Marszałka Senatu RP.

Rada podjęła uchwałę nr 1/2008 z dnia 29 stycznia 2008 w sprawie przywrócenia stanu organizacyjnego zgodnego z ustawą o Narodowym Banku Polskim. Zarząd NBP nie zrealizował tej uchwały."

– przeprowadzono szkolenia i konsultacje w zakresie teorii i praktyki zarządzania ryzykiem operacyjnym dla pracowników zaangażowanych w projekt wdrożenia SZR,

– prowadzono badania i analizy w zakresie mechanizmów i procedur zaawansowanego zarządzania ryzykiem operacyjnym, które zostaną wdrożone w kolejnych etapach budowy SZR,

– kontynuowano działania zmierzające do zapewnienia zgodności rozwoju SZR ze światowymi trendami w tym zakresie,

– analizowano możliwości zastosowania wybranych elementów Nowej Umowy Kapitałowej do potrzeb zarządzania ryzykiem w NBP,

– rozpoczęto tworzenie metodologii szacowania wartości strat operacyjnych.

Realizację wszystkich powyższych zadań koordynowała Komisja ds. Zarządzania Ryzykiem.

14.4. Obsługa informatyczna systemu bankowego oraz NBP

W 2007 r. przeprowadzono następujące prace teleinformatyczne:

- Wykonano modernizację infrastruktury teleinformatycznej NBP, która umożliwia efektywną i bezpieczną wymianę danych z wykorzystaniem sieci Internet.

- W związku z organizowaniem rozliczeń pieniężnych kontynuowano przygotowanie systemu Sorbnet-Euro do współpracy z systemem TARGET2 oraz przystąpiono do testów zgodności polskiego systemu rozliczeń z TARGET2, zmodyfikowano system ZSK w celu umożliwienia obsługi zleceń nadsyłanych w formacie SEPA.

- Przeprowadzono prace na rzecz podniesienia jakości i rozszerzenia bankowej obsługi państwa. Wprowadzono nowe funkcje w ramach systemu Bankowości Elektronicznej *enbepe*: umożliwiono przesyłanie zleceń do systemu SWIFT, udostępniono podgląd sald rachunków dysponentów niższego stopnia, dysponentów wyższego stopnia i obsługę klasyfikacji budżetowej.

- Uruchomiono System Informacji Sprawozdawczej (SIS) spełniający wymagania dotyczące sprawozdawczości nadzorczej w zakresie udostępniania informacji finansowej i adekwatności kapitałowej wynikające m.in. z Nowej Umowy Kapitałowej (NUK) oraz wymagania wynikające z nadzoru analitycznego i inspekcyjnego banków, a także analiz stabilności i rozwoju systemu finansowego. Na system ten składają się trzy moduły: Portal Sprawozdawczy będący głównym narzędziem w zakresie pozyskiwania danych, moduł stanowiący repozytorium źródłowych danych sprawozdawczych, zawierający mechanizmy kontroli formalnej, technicznej i merytorycznej otrzymywanych danych oraz moduł udostępniania danych umożliwiający przygotowywanie na bieżąco wszelkiego rodzaju zestawień i analiz.

- Wykonano prace adaptacyjne umożliwiające wykorzystanie systemów informatycznych oraz infrastruktury teleinformatycznej NBP do pracy na rzecz nadzoru bankowego, wydzielonego do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, do czasu zbudowania własnych rozwiązań przez UKNF.

- Kontynuowano prace nad budową systemu statystyki powiązań gospodarczych z zagranicą PEGAZ. Zakończono fazę analizy i przystąpiono do fazy budowy systemu.

14.5. Ochrona i zabezpieczenia

W 2007 r., podobnie jak w latach ubiegłych, były prowadzone prace związane z utrzymaniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP. Opracowano i wprowadzono kolejne regulacje wewnętrzne wynikające z polityki bezpieczeństwa NBP, dotyczące w szczególności: ochrony informacji niejawnych i danych osobowych, zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych, świadczenia usług kryptograficznych i certyfikacyjnych, zabezpieczeń technicznych i ochrony fizycznej oraz zapewnienia ciągłości działania.

Ponadto:

- Rozszerzono zakres usług świadczonych przez Narodowe Centrum Certyfikacji – wydawano nowe profile zaświadczeń certyfikacyjnych wykorzystywanych przez podmioty kwalifikowane przy świadczeniu usług w zakresie: wydawania certyfikatów, poświadczeń depozytowych oraz rejestrowych i repozytoryjnych.

- Utrzymywano i rozwijano plan ciągłości działania NBP na wypadek niedostępności siedziby Centrali NBP oraz przeprowadzono ćwiczenia i testy sprawdzające jego funkcjonowanie.

- Rozpoczęto świadczenie usług certyfikacyjnych dla pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w celu zapewnienia im dostępu do systemów informatycznych NBP, niezbędnych nadzorowi bankowemu.

14.6. Audyt wewnętrzny

W 2007 r. przeprowadzono 47 audytów, obejmujących 35 tematów, w tym 2 audyty na zlecenie Komitetu Audytorów Wewnętrznych ESBC oraz 3 postępowania wyjaśniające. Skontrolowano pracę 17 komórek organizacyjnych Centrali, GINB oraz 13 oddziałów okręgowych NBP.

W wyniku audytów wewnętrznych nie stwierdzono poważnych zagrożeń, które mogłyby wpływać na działalność NBP, natomiast sformułowano ogółem 157 wniosków mających na celu poprawę rozwiązań organizacyjnych.

Kontynuowano wprowadzanie metod i Międzynarodowych Standardów Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego w bieżącej pracy audytorów.

14.7. Zasady etyki

W 2004 r. Narodowy Bank Polski wprowadził *Zasady etyki pracowników*. Analizę przestrzegania *Zasad* przez pracowników NBP w 2007 r. opracował i przedstawił Zarządowi wyznaczony członek Zarządu NBP.

Najważniejsze działania NBP w 2007 r.

- W celu usprawnienia realizacji zadań analitycznych i badawczych powołano Instytut Ekonomiczny NBP.

15

BILANS I RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT NBP[75]

[75] Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie przepisów rozdziału 10 (art. 60–70) ustawy o NBP.

Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2007 r.

15.1. Podstawy prawne rachunkowości NBP

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych zgodnie z przepisami:

– ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim;

– uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego, z późniejszymi zmianami;

– uchwały nr 57/2003 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami;

– uchwały nr 9/2006 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim.

15.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP

Zgodnie z art. 67 ustawy o NBP zasady rachunkowości NBP powinny odpowiadać standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych. W związku z tym od 1 stycznia 2004 r. zasady rachunkowości NBP zostały dostosowane do *Wytycznych Europejskiego Banku Centralnego w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych*.

Główne zasady rachunkowości, którymi kieruje się NBP przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, to:

• **Zasada wiernego i rzetelnego obrazu**

NBP stosuje zasady rachunkowości w sposób zapewniający rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, zgodnie z istotą i ekonomicznym znaczeniem zdarzeń gospodarczych.

• **Zasada kontynuacji działania**

Zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

• **Zasada ostrożności**

Wyceny aktywów i pasywów oraz zaliczania przychodów do wyniku finansowego dokonuje się w sposób ostrożny. Zgodnie z tą zasadą, niezrealizowane przychody nie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako przychody, lecz wykazywane po stronie pasywów bilansu.

• Zasada istotności

W NBP można stosować uproszczony sposób grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów i zobowiązań, ujmowania przychodów i kosztów, o ile nie wpływa to negatywnie na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz nie wpływa w istotny sposób na wynik finansowy.

• Zasada porównywalności

Zasady rachunkowości stosuje się w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów, wyceny zobowiązań, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na koniec roku stany aktywów i pasywów ujmuje się w tej samej wysokości w księgach rachunkowych otwartych na następny rok obrotowy.

• Zasada memoriału/Podejście ekonomiczne

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym:

– waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej oraz dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia;

– dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej oraz środki pieniężne przyjęte lub złożone przez NBP z tytułem zwrotnym ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia;

– odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, z wyjątkiem odsetek otrzymanych od środków bieżących w walutach obcych, utrzymywanych przez NBP na rachunkach bieżących w innych bankach, odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, które zaliczane są do wyniku finansowego w dniu zapłaty.

• Zdarzenia następujące po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

• Zasady ujmowania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty, ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

– jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,

– ryzyka lub korzyści związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań zostały na NBP przeniesione,

– wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Do wyniku finansowego roku obrotowego zalicza się wszystkie przychody oraz koszty, dotyczące danego roku obrotowego, kierując się regułami:

– niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych, z wyjątkiem przychodów z tytułu zmniejszenia rachunku rewaluacyjnego[76],

– zaliczania do wyniku finansowego na dzień bilansowy kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu waluty obcej, zasobu dłużnych papierów wartościowych i zasobu złota,

– ujmowania w aktywach lub pasywach kosztów lub przychodów dotyczących przyszłych okresów.

• Zagadnienie nieuregulowane

Zagadnienia nieuregulowane w przepisach z zakresu rachunkowości NBP rozwiązuje z uwzględnieniem obowiązujących na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego:

– wytycznych Europejskiego Banku Centralnego (EBC),

– raportów i decyzji, działającego w strukturze EBC, Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodu Pieniężnego (*Accounting and Monetary Income Committee – AMICO*),

– prac przygotowawczych do wytycznych EBC oraz międzynarodowych standardów rachunkowości, mając na celu osiągnięcie rzetelności i prawidłowości sprawozdania finansowego.

15.3. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Na mocy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2006 r. nr 157, poz. 1119 z późn. zm.) powstała Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) – organ administracji państwowej sprawujący nadzór nad rynkiem finansowym. KNF przejęła kompetencje Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, a od 1 stycznia 2008 r. także kompetencje Komisji Nadzoru Bankowego. Z dniem 31 grudnia 2007 r. likwidacji uległ Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego (GINB) – organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego, wydzielony organizacyjnie w strukturze NBP. Przepisy ustawy określiły, że pracownicy GINB z dniem 1 stycznia 2008 r. stali się z mocy prawa pracownikami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy Prezes Rady Ministrów, w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego, ustalił przeznaczenie, po dniu 31 grudnia 2007 r., mienia służącego do wykonywania zadań przez Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego i Komisję Nadzoru Bankowego. Na mocy powyższego porozumienia środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne oraz mienie w postaci drobnego wyposażenia stanowiącego wyposażenie stanowisk pracy pracowników GINB w Warszawie i w jednostkach terenowych NBP zostały nieodpłatnie przekazane do KNF na podstawie protokołów przekazania-przejęcia.

Oszacowano, że likwidacja GINB wpłynie na pozycje bilansu oraz rachunku zysków i strat NBP za 2008 r. następująco:

• zmniejszenie wartości następujących pozycji bilansu:

– 10.1 „Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne" o 7 657,9 tys. zł (środki trwałe o 5 245,3 tys. zł, wartości niematerialne i prawne o 2 412,6 tys. zł),

[76] Rachunek rewaluacyjny walut obcych, który na dzień 1 stycznia 2007 r. wynosił 331 008,4 tys. zł, został całkowicie rozwiązany w marcu 2007 r.

- zmniejszenie wartości pozycji rachunku zysków i strat:
  - kosztów wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia o 54 183,9 tys. zł,
  - kosztów administracyjnych (kosztów zużycia materiałów i energii, kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych, kosztów podróży służbowych, kosztów usług obcych, kosztów podatków, kosztów odpisów na fundusze specjalne (zakładowy fundusz świadczeń sochjalnych) i pozostałych kosztów administracyjnych) o 18 428,4 tys. zł,
  - kosztów amortyzacji o 2 207,9 tys. zł,
- zwiększenie wartości pozycji rachunku zysków i strat:
  - przychodów z tytułu wynajmu pomieszczeń biurowych o 2 554,7 tys. zł,
  - przychodów z tytułu świadczonych usług informatycznych o 11 712,8 tys. zł,
  - pozostałych kosztów operacyjnych o 7 657,9 tys. zł.

Powyższe wartości ustalono według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r.

Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne, które do dnia 31 grudnia 2007 r. były wykorzystywane przez GINB, zostały wyksięgowane z ksiąg rachunkowych NBP 30 stycznia 2008 r. Nieumorzona wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, przekazanych nieodpłatnie, została spisana w koszty w 2008 r. w kwocie 7 657,9 tys. zł.

15.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2007 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta – firmę PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2007 r. przez RPP zgodnie z art. 69, ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2006 r. nr 164, poz. 1163 z późn. zm.) na okres trzech lat (badanie sprawozdania finansowego za lata: 2007, 2008 i 2009).

15.5. Zmiany w pozycjach bilansu NBP

Suma bilansowa aktywów i pasywów NBP na dzień 31 grudnia 2007 r. wynosiła 170 439 025,5 tys. zł i zwiększyła się o 16 427 646,0 tys. zł (10,7%) w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2006 r., wynoszącym 154 011 379,5 tys. zł.

15.5.1. Zmiany w pozycjach aktywów

Główną przyczyną wzrostu sumy bilansowej po stronie aktywów na 31 grudnia 2007 r. w porównaniu z 31 grudnia 2006 r. był wzrost stanu oficjalnych aktywów NBP w walutach obcych[77] o 7 860,1 mln EUR, który wynikał przede wszystkim ze wzrostu operacji z otrzymanym

[77] Do oficjalnych aktywów NBP w walutach obcych zalicza się: udział walutowy w MFW, rachunki bieżące i lokaty w walutach obcych w bankach za granicą, zagraniczne papiery wartościowe, lokaty (pożyczki udzielone) w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, zapas walut obcych i złoto monetarne.

przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych. Wzrost ten, mimo aprecjacji złotego w stosunku do walut rezerwowych, wpłynął na zwiększenie o 18 525 932,4 tys. zł pozycji 2.2 „Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne", stanowiącej 95,7% oficjalnych aktywów rezerwowych NBP.

Drugą ważną przyczyną, wynikającą głównie ze wzrostu rynkowej ceny złota, było zwiększenie pozycji 1 „Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości" o 617 632,3 tys. zł. Zmiany w pozycjach aktywów bilansu NBP w 2007 r. przedstawia tabela 11.

Tabela 11

Zmiany w pozycjach aktywów bilansu NBP

	Wyszczególnienie	Stan na: 31.12.2006	Stan na: 31.12.2006	Zmiana 31.12.2006 – 31.12.2007	
		w tys. zł			w %
1.	Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	6 120 942,1	6 738 574,4	617 632,3	10,1
2.	Należności od nierezydentów w walutach obcych	135 484 279,2	153 838 172,4	18 353 893,2	13,5
2.1.	*Należności od MFW*	*801 782,0*	*629 742,8*	*-172 039,2*	*-21,5*
2.2.	*Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne*	*134 682 497,2*	*153 208 429,6*	*18 525 932,4*	*13,8*
3.	Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	33 186 239,2	1 552 000,0	-1 634 239,2	-51,3
6.	Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	2 254 761,0	1 847 841,9	-406 919,1	-18,0
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0
8.	Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,4	0,3	-0,1	-25,0
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	Pozostałe aktywa	6 965 157,6	6 462 436,5	-502 721,1	-7,2
10.1.	*Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne*	*1 044 065,9*	*958 167,3*	*-85 898,6*	*-8,2*
10.2.	*Pozostałe aktywa finansowe*	*5 677 685,5*	*5 300 130,8*	*-377 554,7*	*-6,6*
10.3.	*Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych*	*0,3*	*0,0*	*-0,3*	*-100,0*
10.4.	*Rozliczenia międzyokresowe kosztów*	*32 389,6*	*16 794,4*	*-15 595,2*	*-48,1*
10.5.	*Inne*	*211 016,3*	*187 344,0*	*-23 672,3*	*-11,2*
	AKTYWA OGÓŁEM	*154 011 379,5*	*170 439 025,5*	*16 427 646,0*	*10,7*

Źródło: dane NBP.

Jednocześnie na zmianę sumy aktywów wpłynęły zmniejszenia:

– pozycji 5 „Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej" – o 1 634 239,2 tys. zł, w wyniku zmiany stanu kredytów lombardowych udzielonych przez NBP bankom krajowym pod zastaw skarbowych papierów wartościowych,

– pozycji 10 „Pozostałe aktywa" – o 502 721,1 tys. zł, głównie w wyniku zmniejszenia wartości pozostałych aktywów finansowych, w tym przede wszystkim spadku wartości udziałów Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym opłaconych przez NBP w złotych,

– pozycji 6 „Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej" – o 406 919,1 tys. zł, głównie w wyniku spłaty rat kredytu udzielonego przez NBP na inwestycje centralne.

Pozycja 3 „Należności od rezydentów w walutach obcych", pozycja 4 „Należności od nierezydentów w walucie krajowej", pozycja 7 „Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej" oraz 9 „Pozycje w trakcie rozliczenia" wykazywały na dzień 31 grudnia 2007 r. stan zerowy, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2006 r.

15.5.2. Zmiany w pozycjach pasywów

Po stronie pasywów o wzroście sumy bilansowej na dzień 31 grudnia 2007 r. w porównaniu z 31 grudnia 2006 r. zadecydowało zwiększenie pozycji 7 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych" o 16 274 514,7 tys. zł, w wyniku zwiększenia stanu lokat terminowych w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych. Zmiany w pozycjach pasywów bilansu NBP w 2007 r. przedstawia tabela 12.

Ponadto na zmianę sumy pasywów wpłynęły zwiększenia:

– pozycji 1 „Pieniądz w obiegu" – o 10 617 064,2 tys. zł,

– pozycji 2.1 „Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)" – o 5 196 994,7 tys. zł,

– pozycji 4 „Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej" – o 5 945 612,3 tys. zł, głównie w wyniku zwiększenia zobowiązań wobec sektora rządowego,

– pozycji 5 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej" – o 332 960,7 tys. zł, głównie z tytułu zwiększenia stanu środków pieniężnych na rachunku Komisji Europejskiej,

– pozycji 6 „Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych" – o 5 540 728,2 tys. zł, głównie z tytułu zwiększenia stanu środków na rachunkach bieżących w walutach obcych Ministerstwa Finansów,

– pozycji 12.2 „Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych" – o 290 544,9 tys. zł, głównie z tytułu różnic kursowych wynikających ze wzrostu wartości złota,

– pozycji 12.3 „Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów" – o 891 418,7 tys. zł,

– pozycji 13 „Fundusze i rezerwy" – o 130 434,8 tys. zł, w wyniku dokonania odpisu z zysku na fundusz rezerwowy,

Tabela 12

Zmiany w pozycjach pasywów bilansu NBP

	Wyszczególnienie	Stan na: 31.12.2006	Stan na: 31.12.2007	Zmiana 31.12.2006–31.12.2007	
		w tys. zł			w %
1.	Pieniądz w obiegu	75 377 236,1	85 994 300,3	10 617 064,2	14,1
2.	Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	40 941 690,2	33 158 651,9	-7 783 038,3	-19,0
2.1.	*Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)*	*11 801 127,2*	*16 998 121,9*	*5 196 994,7*	*44,0*
2.2.	*Depozyty na koniec dnia*	*2 648 281,1*	*301 508,9*	*-2 346 772,2*	*-88,6*
2.3.	*Depozyty o stałym oprocentowaniu*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
2.4.	*Inne operacje polityki pieniężnej*	*26 492 281,9*	*15 859 021,1*	*-10 633 260,8*	*-40,1*
3.	Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	144 936,9	50 262,3	-94 674,6	-65,3
4.	Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	13 270 740,7	19 216 353,0	5 945 612,3	44,8
4.1.	*Zobowiązania wobec sektora rządowego*	*12 909 206,8*	*19 160 506,4*	*6 251 299,6*	*48,4*
4.2.	*Pozostałe zobowiązania*	*361 533,9*	*55 846,6*	*-305 687,3*	*-84,6*
5.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	39 216,9	372 177,6	332 960,7	849,0
6.	Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	5 776 157,2	11 316 885,4	5 540 728,2	95,9
7.	Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	3 532 073,0	19 806 587,7	16 274 514,7	460,8
8.	Zobowiązania wobec MFW	5 497 829,9	5 137 373,4	-360 456,5	-6,6
9.	Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	Pozostałe pasywa	266 450,7	281 359,9	14 909,2	5,6
10.1.	*Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych*	*-1 417,0*	*0,0*	*1 417,0*	*100,0*
10.2.	*Rozliczenia międzyokresowe*	*232 575,0*	*236 110,0*	*3 535,0*	*1,5*
10.3.	*Inne*	*35 292,7*	*45 249,9*	*9 957,2*	*28,2*
11.	Rezerwy na przyszłe zobowiązania	104 095,6	98 689,9	-5 405,7	-5,2
12.	Różnice z wyceny	4 113 340,6	4 964 295,8	850 955,2	20,7
12.1.	*Rachunek rewaluacyjny*	*1 949 048,2*	*1 618 039,8*	*-331 008,4*	*-17,0*
12.2.	*Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych*	*2 113 918,1*	*2 404 463,0*	*290 544,9*	*13,7*
12.3.	*Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów*	*50 374,3*	*941 793,0*	*891 418,7*	*1 769,6*
13.	Fundusze i rezerwy	2 338 915,2	2 469 350,0	130 434,8	5,6
13.1.	*Fundusz statutowy*	*1 500 000,0*	*1 500 000,0*	*0,0*	*0,0*
13.2.	*Fundusz rezerwowy*	*838 915,2*	*969 350,0*	*130 434,8*	*15,5*
13.3.	*Rezerwy*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
14.	Wynik finansowy	2 608 696,5	-12 427 261,7	-15 035 958,2	-576,4
	PASYWA OGÓŁEM	**154 011 379,5**	**170 439 025,5**	**16 427 646,0**	**10,7**

Źródło: dane NBP.

przy jednoczesnym zmniejszeniu:

– pozycji 2.2 „Depozyty na koniec dnia" – o 2 346 772,2 tys. zł,

– pozycji 2.4 „Inne operacje polityki pieniężnej" – o 10 633 260,8 tys. zł, w wyniku zmniejszenia zobowiązania z tytułu emisji bonów pieniężnych NBP,

– pozycji 8 „Zobowiązania wobec MFW" – o 360 456,5 tys. zł głównie z tytułu przeszacowania udziałów RP w MFW opłaconych w złotych,

– pozycji 12.1 „Rachunek rewaluacyjny" – o 331 008,4 tys. zł, w wyniku zmniejszenia rachunku rewaluacyjnego dla walut obcych (z tytułu sprzedaży walut obcych za złote),

– pozycji 14 „Wynik finansowy" – o 15 035 958,2 tys. zł, z tytułu kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych, zaliczonych do wyniku finansowego.

Pozycja 9 „Pozycje w trakcie rozliczenia" oraz 13.3 „Rezerwy" wykazywały na dzień 31 grudnia 2007 r. stan zerowy, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2006 r.

15.5.3. Zmiany w strukturze aktywów

Zarówno na 31 grudnia 2006 r., jak i na 31 grudnia 2007 r., główną pozycję aktywów stanowiły należności od nierezydentów w walutach obcych (odpowiednio 88,0% i 90,3% sumy bilansowej). Porównanie struktury aktywów w 2006 r. i w 2007 r. ilustruje wykres 16.

Wykres 16

Struktura aktywów bilansu NBP w 2006 i 2007 r.

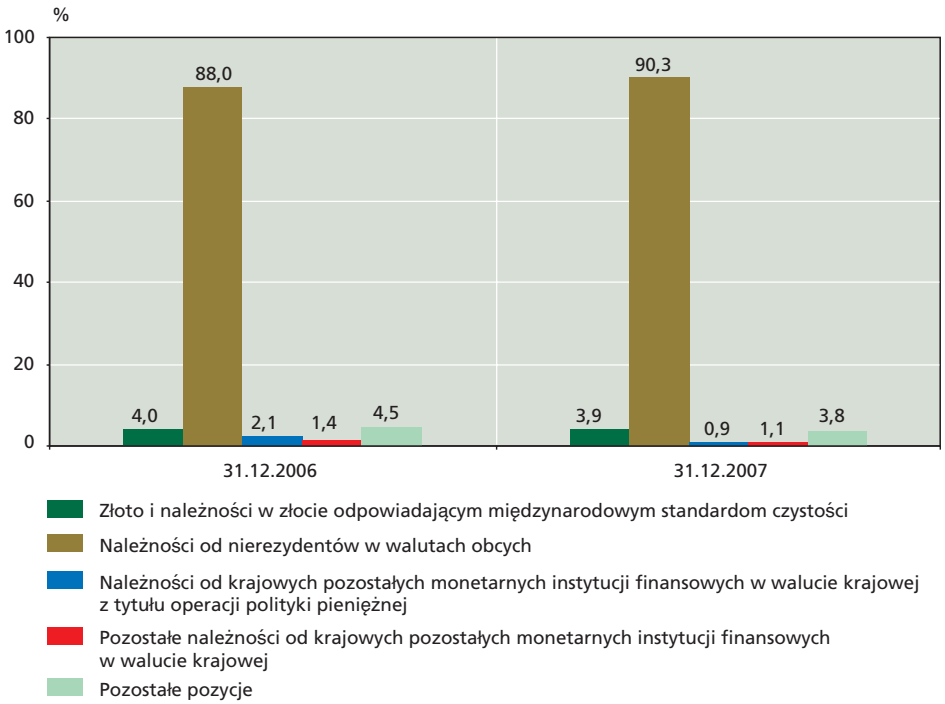

Źródło: dane NBP.

Udziały pozostałych pozycji w sumie bilansowej w 2007 r. zmniejszyły się w porównaniu z 2006 r.:

– należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej (pozycja 5) – o 1,2 pkt proc., z 2,1% do 0,9%,

– pozostałych aktywów (pozycja 10) – o 0,7 pkt proc., z 4,5% do 3,8%,

– pozostałych należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej (pozycja 6) – o 0,3 pkt proc., z 1,4% do 1,1%,

– złota i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości (pozycja 1) – o 0,1 pkt proc., z 4,0% do 3,9%.

15.5.4. Zmiany w strukturze pasywów

Największą pozycję pasywów stanowi pozycja 1 „Pieniądz w obiegu". Jej udział w sumie bilansowej wyniósł na 31 grudnia 2007 r. 50,4%, natomiast na koniec grudnia 2006 r. 48,9%. Porównanie struktury pasywów w 2006 r. i w 2007 r. ilustruje wykres 17.

Wykres 17

Struktura pasywów bilansu NBP w 2006 i 2007 r.

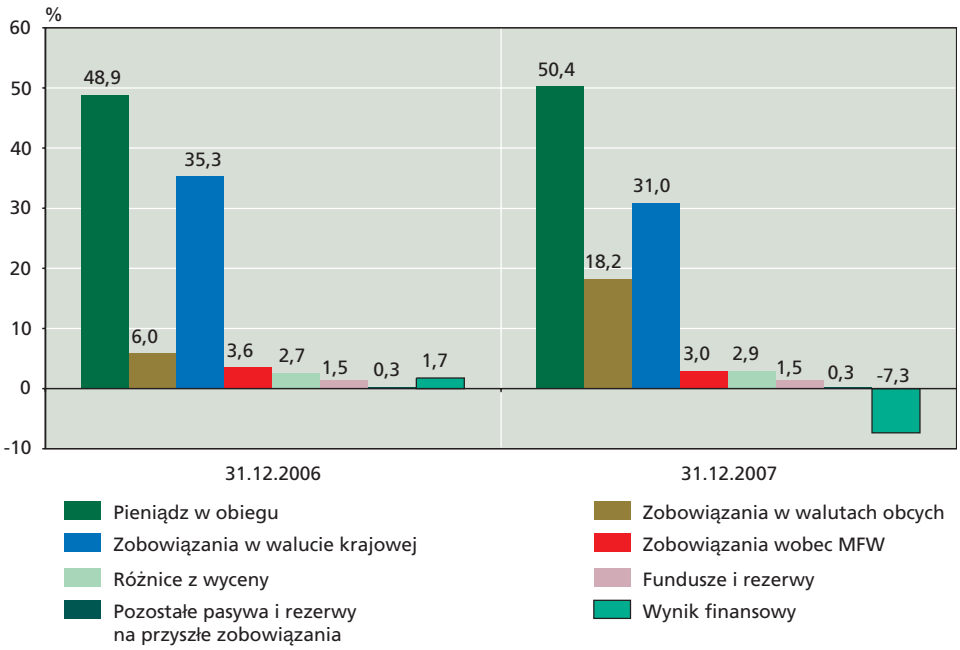

Źródło: dane NBP.

Na zmianę struktury pasywów na dzień 31 grudnia 2007 r. wpłynęły ponadto zwiększenia:

– zobowiązań w walutach obcych (pozycje 6 i 7) – o 12,2 pkt proc., z 6,0% do 18,2%,

– różnic z wyceny (pozycja 12) – o 0,2 pkt proc., z 2,7% do 2,9%

przy jednoczesnym zmniejszeniu:

– wyniku finansowego (pozycja 14) – o 9,0 pkt proc.,

– zobowiązań w walucie krajowej (pozycja 2, 3, 4 i 5) – o 4,3 pkt proc., z 35,3% do 31,0%,

– zobowiązań wobec MFW (pozycja 8) – o 0,6 pkt proc., z 3,6% do 3,0%.

15.6. Zmiany w rachunku zysków i strat NBP

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. działalność NBP zamknęła się ujemnym wynikiem finansowym w wysokości 12 427 261,7 tys. zł, niższym o 15 035 958,2 tys. zł w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym. Zmiany rachunku zysków i strat za lata 2006–2007 ilustruje tabela 13.

Tabela 13

Rachunek zysków i strat NBP w latach 2006–2007

Wyszczególnienie		Dane za rok		Zmiana	
		2006	2007		
		w tys. zł			w %
	Wynik finansowy	2 608 696,5	-12 427 261,7	-15 035 958,2	-576,4
1	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	3 211 148,8	4 173 680,8	962 532,0	30,0
2	Wynik z operacji finansowych, w tym:	474 368,2	-15 467 336,1	-15 941 704,3	-3 360,6
	- dodatnie różnice kursowe	*536 621,2*	*204 692,7*	*-331 928,5*	*-61,9*
	- ujemne różnice kursowe	*110 330,4*	*775 926,1*	*665 595,7*	*603,3*
	- koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	*2 886 892,1*	*15 014 602,5*	*12 127 710,4*	*420,1*
	- przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego	*3 866 461,8*	*331 008,4*	*-3 535 453,4*	*-91,4*
3	Wynik z tytułu opłat i prowizji	-10 914,9	-9 639,1	1 275,8	-11,7
4	Przychody z tytułu akcji i udziałów	10 681,1	9 805,7	-875,4	-8,2
5	Pozostałe przychody	123 993,5	118 616,7	-5 376,8	-4,3
6	Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	403 817,2	418 416,6	14 599,4	3,6
7	Koszty administracyjne	349 751,5	339 730,3	-10 021,2	-2,9
8	Koszty amortyzacji	158 635,9	164 642,0	6 006,1	3,8
9	Koszty emisji znaków pieniężnych	205 982,8	261 075,8	55 093,0	26,7
10	Pozostałe koszty	82 392,8	68 525,0	-13 867,8	-16,8

Źródło: dane NBP.

Zmniejszenie wyniku NBP jest przede wszystkim związane ze spadkiem o 15 941 704,3 tys. zł wyniku z operacji finansowych, będącego konsekwencją w szczególności wzrostu o 12 127 710,4 tys. zł kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych. Zmiany pozostałych pozycji rachunku zysków i strat jedynie w niewielkim stopniu skompensowały negatywny wpływ wyniku z operacji finansowych – łącznie zwiększyły one wynik finansowy NBP o kwotę 905 746,1 tys. zł. Wykres 18 przedstawia zmiany struktury przychodów NBP na dzień 31 grudnia 2006 i 2007 r.

Wykres 18

Struktura przychodów w 2006 i w 2007 r.

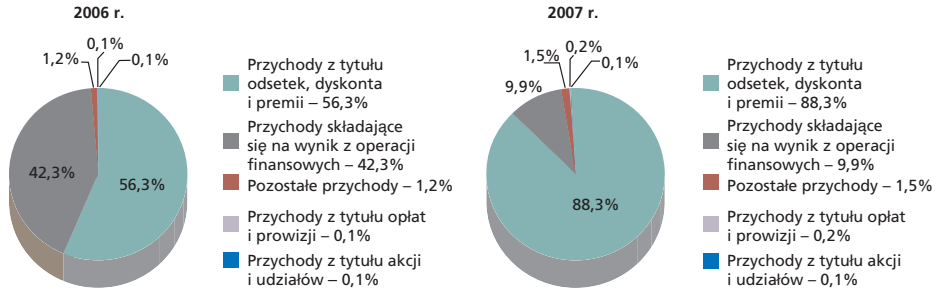

Źródło: dane NBP.

W 2007 r. nastąpiło istotne przesunięcie w strukturze przychodów. O 32 pkt proc. zwiększył się udział przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii (wzrost z 56,3% w 2006 r. do 88,3% w 2007 r.). Zmiana ta dokonała się głównie kosztem udziału przychodów składających się na wynik z operacji finansowych, który zmniejszył się o 32,4 pkt proc. (z 42,3% w 2006 r. do 9,9% w 2007 r.).

Zmiany struktury kosztów NBP na dzień 31 grudnia 2006 i 2007 r. prezentuje wykres 19.

Wykres 19

Struktura kosztów w 2006 i w 2007 r.

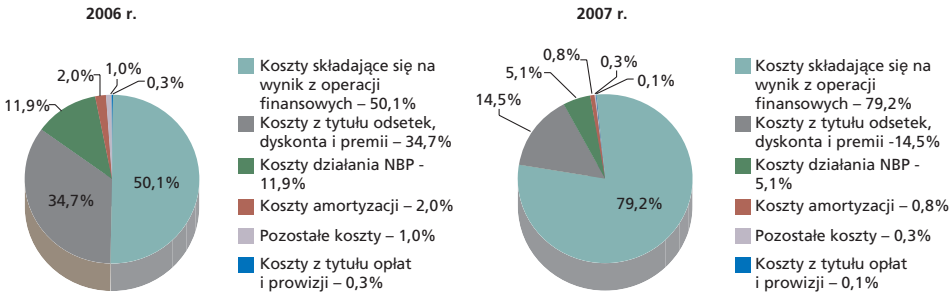

Źródło: dane NBP.

W zakresie struktury kosztów nastąpił znaczny wzrost udziału kosztów składających się na wynik z operacji finansowych – o 29,1 pkt proc. (z 50,1% w 2006 r. do 79,2% w 2007 r.). Zmianie tej towarzyszył spadek udziału kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii o 20,2 pkt proc. (z 34,7% w 2006 r. do 14,5% w 2007 r.) oraz kosztów działania NBP o 6,8 pkt proc. (z 11,9% w 2006 r. do 5,1% w 2007 r.).

15.6.1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii ukształtował się w 2007 r. na poziomie 4 173 680,8 tys. zł i wzrósł w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym o 962 532,0 tys. zł (30,0%). Powyższa zmiana jest wypadkową jednoczesnego wzrostu przychodów o 1 136 337,1 tys. zł (18,9%) oraz kosztów o 173 805,1 tys. zł (6,2%).

Tabela 14

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii w latach 2006–2007

	Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
		2006	2007			2006	2007
		w tys. zł			w %		
	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	3 211 148,8	4 173 680,8	962 532,0	30	–	–
1	Przychody	6 023 371,3	7 159 708,4	1 136 337,1	18,9	100,0	100,0
	– z papierów wartościowych	*4 422 227,4*	*4 949 579,4*	*527 352,0*	*11,9*	*73,4*	*69,1*
	– od środków NBP zgromadzonych na rachunkach bankowych	*1 424 394,1*	*2 056 368,7*	*631 974,6*	*44,4*	*23,7*	*28,7*
	– od kredytów i pożyczek	*150 275,4*	*127 339,7*	*-22 935,7*	*-15,3*	*2,5*	*1,8*
	– inne przychody	*26 474,4*	*26 420,6*	*-53,8*	*-0,2*	*0,4*	*0,4*
2	Koszty	2 812 222,5	2 986 027,6	173 805,1	6,2	100,0	100,0
	– odsetek, dyskonta i premii od papierów wartościowych	*1 566 690,9*	*1 380 577,6*	*-186 113,3*	*-11,9*	*55,7*	*46,2*
	– odsetek od rachunków bieżących i lokat terminowych prowadzonych przez NBP	*1 245 380,7*	*1 605 442,2*	*360 061,5*	*28,9*	*44,3*	*53,8*
	– kredytów i pożyczek w walutach obcych	*0,0*	*0,7*	*0,7*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
	– inne koszty	*150,9*	*7,1*	*-143,8*	*-95,3*	*0,0*	*0,0*

Źródło: dane NBP.

Na zwiększenie przychodów wpływ miały przede wszystkim:

– wzrost odsetek i dyskonta od papierów wartościowych – o 527 352,0 tys. zł (11,9%),

– wzrost odsetek od środków NBP zgromadzonych na rachunkach bankowych w walutach obcych o 631 974,6 tys. zł (44,4%).

Wzrost wymienionych pozycji wynikał głównie ze wzrostu oprocentowania rachunków bieżących, lokat terminowych i transakcji z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych w EUR, dyskontowych dłużnych papierów wartościowych oraz oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych nominowanych w USD, a także ze zwiększenia poziomu rezerw walutowych i wzrostu zaangażowania w transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych w USD. Pozytywne oddziaływanie powyższych czynników na wynik finansowy NBP zostało częściowo zredukowane średniorocznym umocnieniem się złotego wobec walut obcych.

Na zmianę kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii złożyły się przede wszystkim:

– wzrost odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP o 360 061,5 tys. zł (28,9%); dotyczył on głównie kosztów odsetek od rachunków lokat terminowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych (wzrost o 231 378,2 tys. zł, tj. 105,3%) oraz odsetek od środków rezerwy obowiązkowej banków (wzrost o 154 730,5 tys. zł, tj. 31,4%);

– spadek odsetek, dyskonta i premii od papierów wartościowych o 186 113,3 tys. zł (11,9%), spowodowany głównie niższymi o 198 822,1 tys. zł (49,9%) kosztami premii od zagranicznych papierów wartościowych.

15.6.2. Wynik z operacji finansowych

Na koniec 2007 r. odnotowano ujemny wynik z operacji finansowych – 15 467 336,1 tys. zł, który był niższy o 15 941 704,3 tys. zł w porównaniu z 2006 r.

Tabela 15

Wynik z tytułu operacji finansowych w latach 2006–2007

	Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
		2006	2007			2006	2007
		w tys. zł			w %		
	Wynik z operacji finansowych	474 368,2	-15 467 336,1	-15 941 704,3	-3 360,6	–	–
1	Przychody z operacji finansowych	665 603,2	471 878,6	193 724,6	-29,1	100,0	100,0
	– dodatnie różnice kursowe	*536 621,2*	*204 692,7*	*-331 928,5*	*-61,9*	*80,6*	*43,4*
	– odatnie różnice cenowe	*128 981,4*	*267 185,9*	*-138 204,5*	*107,2*	*19,4*	*56,6*
	– pozostałe przychody z operacji finansowych	*0,6*	*0,0*	*-0,6*	*-100,0*	*0,0*	*0,0*
2	Koszty operacji finansowych	522 416,3	1 167 209,0	664 792,7	123,4	100,0	100,0
	– ujemne różnice kursowe	*110 330,4*	*775 926,1*	*665 595,7*	*603,3*	*21,1*	*66,5*
	– ujemne różnice cenowe	*412 085,9*	*391 282,9*	*-20 803,0*	*-5,0*	*78,9*	*33,5*
3	Koszty niezrealizowane	3 537 981,9	15 103 024,3	11 565 042,4	326,9	100,0	100,0
	– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	*2 886 892,1*	*15 014 602,5*	*12 127 710,4*	*420,1*	*81,6*	*99,4*
	– koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	*651 089,8*	*88 421,8*	*-562 668,0*	*-86,4*	*18,4*	*0,6*
4	Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	3 869 163,2	331 018,6	-3 538 144,6	-91,4	100,0	100,0
	– przychody ze zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	*2 701,4*	*10,2*	*-2 691,2*	*-99,6*	*0,1*	*0,0*
	– przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego	*3 866 461,8*	*331 008,4*	*-3 535 453,4*	*-91,4*	*99,9*	*100,0*
5	Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: dane NBP.

Spadek wyniku z operacji finansowych był spowodowany w głównej mierze:

– wzrostem o 12 127 710,4 tys. zł (420,1%) kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej, które osiągnęły w 2007 r. poziom 15 014 602,5 tys. zł;

– obniżeniem o 3 535 453,4 tys. zł (91,4%) przychodów z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego, które wyniosły 331 008,4 tys. zł;

– wzrostem o 665 595,7 tys. zł (603,3%) zrealizowanych ujemnych różnic kursowych, które osiągnęły w 2007 r. poziom 775 926,1 tys. zł.

Negatywne oddziaływanie powyższych czynników zostało częściowo skompensowane przez spadek o 562 668,0 tys. zł kosztów niezrealizowanych z tytułu wyceny cenowej.

15.6.3. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w rezultacie wykonywania przez NBP czynności bankowych na rzecz sektora bankowego, państwowych jednostek budżetowych i państwowych funduszy celowych. Koszty z tego tytułu wynikają głównie z prowadzenia przez banki komercyjne zastępczej obsługi kasowej państwowych jednostek budżetowych i państwowych funduszy celowych w miejscowościach, w których NBP nie ma własnych placówek oraz w związku z usługami rozliczeniowymi świadczonymi na rzecz NBP przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA.

Tabela 16

Wynik z tytułu opłat i prowizji w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana	
	2006	2007		
	w tys. zł			w %
Wynik z tytułu opłat i prowizji	-10 914,9	-9 639,1	1 275,8	11,7
1. Przychody z tytułu opłat i prowizji	15 687,3	17 705,1	2 017,8	12,9
2. Koszty z tytułu opłat i prowizji	26 602,2	27 344,2	742,0	2,8

Źródło: dane NBP.

Wynik z tytułu opłat i prowizji zamknął się w 2007 r. stratą w wysokości 9 639,1 tys. zł, niższą w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym o 1 275,8 tys. zł (11,7%). Zmiana ta była spowodowana w głównej mierze wzrostem przychodów z tego tytułu o 2 017,8 tys. zł (12,9%).

15.6.4. Wynik z tytułu akcji i udziałów

Przychody z tytułu akcji i udziałów (obejmujące wyłącznie przychody z akcji) wyniosły w 2007 r. 9 805,7 tys. zł, mniej o 875,4 tys. zł (8,2%) w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym. Osiągnięte przychody stanowiły sumę wpływów z tytułu dywidendy od posiadanych akcji KIR SA oraz Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

Tabela 17

Przychody z tytułu akcji i udziałów w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana	
	2006	2007		
	w tys. zł			w %
Przychody z tytułu akcji i udziałów	10 681,1	9 805,7	-875,4	-8,2
Przychody z tytułu posiadanych akcji	10 681,1	9 805,7	-875,4	-8,2

Źródło: dane NBP.

15.6.5. Pozostałe przychody

Pozostałe przychody wyniosły 118 616,7 tys. zł i były niższe w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym o 5 376,8 tys. zł (4,3%).

Tabela 18

Pozostałe przychody w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2006	2007			2006	2007
	w tys. zł			w %		
Pozostałe przychody	123 993,5	118 616,7	-5 376,8	-4,3	100,0	100,0
Przychody ze zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	34,1	14,4	-19,7	-57,8	0,0	0,0
Przychody z rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	1 873,0	1 881,1	8,1	0,4	1,5	1,6
Pozostałe przychody operacyjne	121 655,4	106 514,2	-15 141,2	-12,4	98,1	89,8
Korekta pozostałych kosztów z lat ubiegłych	431,0	10 207,0	9 776,0	2 268,2	0,4	8,6

Źródło: dane NBP.

Na zmianę omawianej pozycji przychodów złożyły się przede wszystkim:

– niższe o 15 141,2 tys. zł (12,4%) pozostałe przychody operacyjne, w szczególności przychody ze sprzedaży monet kolekcjonerskich oraz banknotu kolekcjonerskiego,

– wyższa o 9 776,0 tys. zł (ponad dwudziestokrotnie) korekta pozostałych kosztów z lat ubiegłych.

15.6.6. Koszty działania NBP

15.6.6.1. Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia osiągnęły z 2007 r. poziom 418 416,6 tys. zł i były wyższe o 14 599,4 tys. zł (3,6%) w porównaniu do 2006 r. Zwiększenie to wynika z przyjętej polityki płacowo-kadrowej mającej na celu ograniczenie ryzyka kadrowego powstałego w niektórych obszarach działalności NBP.

Tabela 19

Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2006	2007			2006	2007
	w tys. zł			w %		
Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	403 817,2	418 416,6	14 599,4	3,6	100,0	100,0
Koszty wynagrodzeń	329 326,4	341 573,6	12 247,2	3,7	81,6	81,6
Koszty narzutów na wynagrodzenia	74 490,8	76 843,0	2 352,2	3,2	18,4	18,4
z tego: koszty Pracowniczego Programu Emerytalnego	*20 149,7*	*20 769,3*	*619,6*	*3,1*	*5,0*	*5,0*

Źródło: dane NBP.

15.6.6.2. Koszty administracyjne

Koszty administracyjne wyniosły 339 730,3 tys. zł i spadły o 10 021,2 tys. zł (2,9%) w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym. Spadek ten był spowodowany głównie przez niższe koszty usług obcych związanych z informatyzacją NBP oraz koszty działalności informacyjnej, promocyjnej i edukacyjnej prowadzonej przez NBP. Powyższe zmniejszenie zostało

częściowo zredukowane przez wzrost, zaliczanej do podatków i opłat, obowiązkowej opłaty wnoszonej przez NBP na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Tabela 20

Koszty administracyjne w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2006	2007			2006	2007
	w tys. zł			w %		
Koszty administracyjne	349 751,5	339 730,3	-10 021,2	-2,9	100,0	100,0
Koszty zużycia materiałów i energii	26 883,6	26 982,0	98,4	0,4	7,7	7,9
Koszty świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	14 037,5	11 861,0	-2 176,5	-15,5	4,0	3,5
Koszty podróży służbowych	8 744,6	8 426,7	-317,9	-3,6	2,5	2,5
Koszty usług obcych	198 790,7	178 003,5	-20 787,2	-10,5	56,9	52,4
Koszty podatków i opłat	77 276,8	93 298,8	16 022,0	20,7	22,1	27,5
– z tego: opłata na BFG	*70 174,9*	*86 325,9*	*16 151,0*	*23,0*	*20,1*	*25,4*
Koszty odpisów na fundusze specjalne (zfśs)	9 967,4	4 135,3	167,9	4,2	1,1	1,2
Pozostałe koszty administracyjne	20 050,9	17 023,0	-3 027,9	-15,1	5,7	5,0

Źródło: dane NBP.

15.6.6.3. Koszty emisji znaków pieniężnych

Koszty emisji znaków pieniężnych wyniosły 261 075,8 tys. zł na koniec 2007 r. i były wyższe o 55 093,0 tys. zł (26,7%) w porównaniu z 2006 r. Wzrost ten, zaobserwowany w kosztach emisji monet, był spowodowany między innymi przyrostem pieniądza gotówkowego.

Tabela 21

Koszty emisji znaków pieniężnych w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2006	2007			2006	2007
	w tys. zł				w %	
Koszty emisji znaków pieniężnych	205 982,8	261 075,8	55 093,0	26,7	100,0	100,0
Koszty emisji banknotów	133 818,4	133 786,8	-31,6	0,0	65,0	51,2
Koszty emisji monet	72 164,4	127 289,0	55 124,6	76,4	35,0	48,8

Źródło: dane NBP.

15.6.7. Koszty amortyzacji

Koszty amortyzacji wyniosły w 2007 r. 164 642,0 tys. zł i wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 6 006,1 tys. zł (3,8%). Na zmianę tę złożyły się: wzrost kosztów amortyzacji środków trwałych w związku z używaniem sprzętu informatycznego oraz spadek kosztów amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych w wyniku zmiany stawek amortyzacyjnych.

Tabela 22

Koszty amortyzacji w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2006	2007			2006	2007
	w tys. zł			w %		
Koszty amortyzacji	158 635,9	164 642,0	6 006,1	3,8	100,0	100,0
Koszty amortyzacji środków trwałych	98 530,0	112 064,0	13 534,0	13,7	62,1	68,1
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych	60 105,9	52 578,0	-7 527,9	-12,5	37,9	31,9

Źródło: dane NBP.

15.6.8. Pozostałe koszty

Pozostałe koszty na koniec 2007 r. wyniosły 68 525,0 tys. zł, czyli były o 13 867,8 tys. zł (16,8%) niższe w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym. Spadek ten był spowodowany głównie obniżką pozostałych kosztów operacyjnych, w szczególności zaliczanej do ciężaru kosztów – w momencie sprzedaży – wartości nominalnej monet i banknotów kolekcjonerskich.

Tabela 23

Pozostałe koszty w latach 2006–2007

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana		Struktura	
	2006	2007			2006	2007
	w tys. zł			w %		
Pozostałe koszty	82 392,8	68 525,0	-13 867,8	-16,8	100,0	100,0
Koszty odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	86,3	169,3	83,0	96,2	0,1	0,2
Koszty utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania	453,8	327,5	-126,3	-27,8	0,6	0,5
Pozostałe koszty operacyjne	81 851,0	67 964,2	-13 886,8	-17,0	99,3	99,2
Korekta pozostałych przychodów z lat ubiegłych	1,7	64,0	62,3	3 664,7	0,0	0,1

Źródło: dane NBP.

15.7. Zmiany w pozycjach pozabilansowych NBP

15.7.1. Pozycje pozabilansowe

Tabela 24

Pozycje pozabilansowe – należności i zobowiązania związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana 31.12.2006–31.12.2007	
	31.12.2006	31.12.2007		
	w tys. zł			w %
1. Należności w walutach obcych związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	6 159,7	1 024,3	-5 135,4	-83,4
2. Zobowiązania w walutach obcych związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	131 513,7	0,0	-131 513,7	-100,0
3. Należności w walucie krajowej związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	126 268,8	0,0	-126 268,8	-100,0
4. Zobowiązania w walucie krajowej związane z operacjami bieżącymi wymiany walutowej	914,8	1 024,3	109,5	12,0

Źródło: dane NBP.

Tabela 25

Pozycje pozabilansowe – zabezpieczenia otrzymane

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006–31.12.2007	
	w tys. zł			w %
1. Zabezpieczenia finansowe	43 490,0	0,0	-43 490,0	-100,0
2. Zabezpieczenia gwarancyjne	19 514,9	15 437,7	-4 077,2	-20,9

Źródło: dane NBP.

Największe zmiany w pozycjach pozabilansowych dotyczyły należności i zobowiązań związanych z operacjami wymiany walutowej, zawartymi na datę waluty do 2 dni roboczych od daty ich zawarcia. Operacje te zawarto głównie na rzecz sektora polskich instytucji rządowych i samorządowych; zostały rozliczone w pierwszych dniach stycznia 2008 r.

15.7.2. Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej

Tabela 26

Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej – ewidencja wartościowa

Wyszczególnienie	Dane za rok		Zmiana	
	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006–31.12.2007	
	w tys. zł			w %
1. Należności warunkowe	1 183 406,8	1 183 372,7	-34,1	0,0
2. Środki trwałe obce przyjęte do używania	2 225,0*	3 476,4	1 251,4	56,2
3. Wartości dewizowe przyjęte do inkasa	1,4	0,7	-0,7	-50,0

* Dane porównywalne
Źródło: dane NBP.

Główną pozycję stanowią „Należności warunkowe" dochodzone przez NBP, których stan zmniejszył się z 1 183 406,8 tys. zł na dzień 31 grudnia 2006 r. do poziomu 1 183 372,7 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r. Pozycja ta obejmuje przede wszystkim należności dochodzone przez NBP z tytułu odsetek od Banku Handlowo-Kredytowego SA w Katowicach w likwidacji. Ich stan na dzień 31 grudnia 2007 r. nie uległ zmianie w porównaniu z końcem 2006 r. i wynosił 1 183 103,7 tys. zł.

Największa zmiana dotyczyła pozycji „Środki trwałe obce przyjęte do używania", która na koniec 2007 r. wynosiła 3 476,4 tys. zł i w porównaniu z końcem 2006 r. wzrosła o 1 251,4 tys. zł. W pozycji tej ewidencjonuje się wartość środków trwałych dzierżawionych, środków trwałych otrzymanych w nieodpłatny zarząd i używanie oraz środków trwałych przyjętych do testowania.

Tabela 27

Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej – ewidencja ilościowa

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006–31.12.2007	
	w tys. zł			w %
1. Zbiory numizmatyczne	256,0	258,8	2,8	1,1
2. Depozyty rzeczowo-wartościowe	6,8	7,4	0,6	8,8

Źródło: dane NBP.

Do „Zbiorów numizmatycznych" zalicza się w szczególności polskie i zagraniczne znaki pieniężne, papiery wartościowe, medale, odznaki i bony, próby i wzory znaków pieniężnych, projekty graficzne znaków pieniężnych, medali i odznak, modele gipsowe znaków pieniężnych, medali i odznak, odlewy brązowe znaków pieniężnych, medali i odznak, kopie znaków pieniężnych, medali i odznak, dokumenty bankowe oraz przedmioty związane z obiegiem pieniądza i urządzenia służące do wytwarzania znaków pieniężnych. Zbiory te są wykorzystywane do porównywania jakości i metod bicia monet w różnych okresach, doskonalenia techniki druku banknotów i projektów nowych znaków pieniężnych oraz popularyzowania wiedzy o znakach pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2007 r. liczba pozycji w zbiorach numizmatycznych nieznacznie zwiększyła się z poziomu 256,0 tys. na 31 grudnia 2006 r. do poziomu 258,8 tys.

„Depozyty rzeczowo-wartościowe" to wyrażone umownie, tj. w sztukach, depozyty obce (przyjęte na przechowanie przedmioty lub dokumenty) oraz depozyty własne. Na koniec 2007 r. zaewidencjonowanych było 7,4 tys. sztuk depozytów obcych, co w porównaniu z końcem 2006 r. oznacza wzrost o 0,6 tys. sztuk (8,8%) oraz 48 sztuk depozytów własnych.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

PKB i popyt finalny

PKB wzrósł w 2007 r. o 6,6% (wobec 6,2% w 2006 r.), co było najwyższym tempem wzrostu w ciągu ostatnich 10 lat. Dynamika popytu krajowego wyniosła 8,3% r/r (wobec 7,3% w 2006 r.). Na istotny wzrost popytu krajowego złożyła się przede wszystkim wysoka dynamika spożycia indywidualnego (5,2% r/r wobec 4,9% r/r w 2006 r.) i nakładów brutto na środki trwałe (19,3% r/r wobec 15,6% r/r w 2006 r.). Na poziomie z roku poprzedniego utrzymały się dynamika spożycia publicznego (5,8% r/r) oraz kontrybucja zapasów do wzrostu (0,4 pkt proc.). Eksport rósł wolniej niż import, przez co – podobnie jak w poprzednim roku – eksport netto działał w kierunku obniżenia tempa wzrostu PKB.

Wartość dodana brutto[78] wzrosła w 2007 r. o 6,7% r/r (wobec 6,0% r/r rok wcześniej). Wysoki wzrost wartości dodanej brutto w 2007 r. był przede wszystkim efektem ożywienia w usługach rynkowych i w przemyśle (wkłady do wzrostu wartości dodanej ogółem wyniosły odpowiednio 3,4 pkt proc. oraz 1,9 pkt proc.). Wyższą niż rok wcześniej dynamikę wartości dodanej odnotowano także w budownictwie (15,6% r/r wobec 12,5% r/r rok wcześniej). Do wzrostu wartości dodanej w budownictwie przyczyniły się m.in. wysokie nakłady w budownictwie mieszkaniowym oraz inwestycje związane z napływem środków z funduszy strukturalnych UE.

Wykres 20

Udziały składników popytu finalnego we wzroście PKB

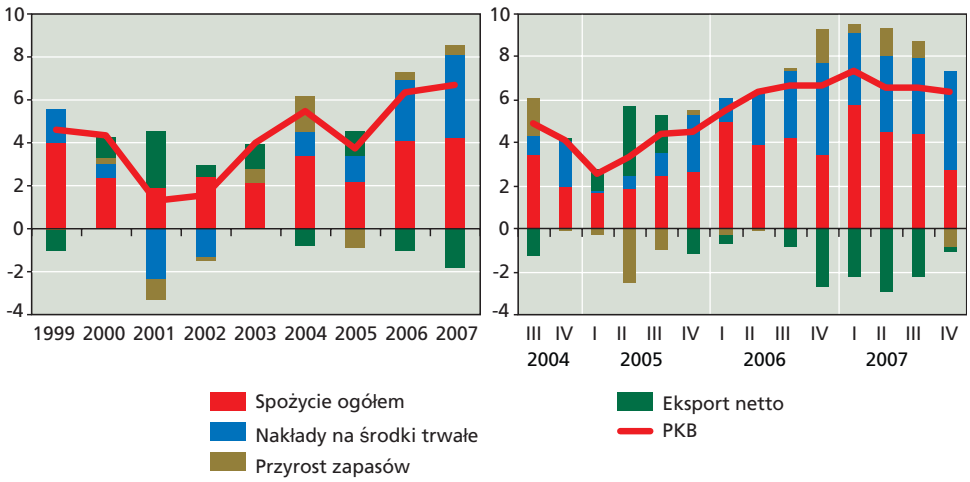

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

Wzrost spożycia indywidualnego w 2007 r. był nieznacznie wyższy niż w 2006 r. i wynikał głównie ze wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych (o około 8,7% r/r). Poprawa sytuacji na rynku pracy przyczyniła się do wzrostu dochodów z pracy najemnej w 2007 r. o około 16% (w cenach bieżących, dane o dochodach według szacunków NBP). Wolniej niż w 2006 r. rosły natomiast transfery z tytułu rent i emerytur (5,5% r/r wobec 7,5% r/r w 2006 r.).

[78] Produkt krajowy brutto jest równy wartości dodanej brutto, powiększonej o saldo podatków od produktów (w tym ceł importowych) i dotacji do produktów.

Tabela 28

PKB i popyt krajowy w latach 2000–2007

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dynamika								
PKB (%)	4,3	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,1	6,6
Popyt krajowy (%)	3,1	-1,3	0,9	2,7	6,0	2,4	7,3	8,3
Spożycie (%)	2,9	2,3	3,0	2,6	4,0	2,7	5,1	5,3
Spożycie indywidualne (%)	3,0	2,3	3,4	2,0	4,4	2,0	4,9	5,2
Akumulacja (%)	3,9	-13,4	-7,2	3,3	14,7	1,4	16,8	19,7
Nakłady brutto na środki trwałe (%)	2,7	-9,7	-6,3	-0,1	6,4	6,5	15,6	19,3
Eksport (%)	23,2	3,1	4,8	14,2	14,0	8,0	14,6	8,4
Import (%)	15,6	-5,3	2,6	9,3	15,2	4,7	17,4	12,4
Udział eksportu netto we wzroście PKB (pkt proc.)	0,9	2,6	0,5	1,1	-0,8	1,1	-1,1	-1,8
Struktura PKB w cenach bieżących (PKB = 100)								
Popyt krajowy	106,4	103,7	103,4	102,6	102,6	100,3	101,4	102,3
Spożycie	81,6	82,9	84,8	83,8	81,9	81,1	80,3	78,6
Akumulacja	24,8	20,8	18,6	18,7	20,1	19,3	21,1	23,7
Eksport netto	-6,4	-3,7	-3,4	-2,6	-2,0	-0,3	-1,4	-2,3

Źródło: dane GUS.

Na wyższy niż rok wcześniej wzrost nakładów inwestycyjnych wpłynęły bardzo dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstw oraz ich korzystne oceny przewidywanego popytu i perspektyw rozwoju. Dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstw sprzyjała większej dostępności kredytów dla tych podmiotów.

Dynamika obrotów w handlu zagranicznym w 2007 r. była wyraźnie niższa niż w roku poprzednim, utrzymując się jednak, podobnie jak w 2006 r., powyżej dynamiki PKB. Wolumen eksportu wzrósł w 2007 r. o 8,4%, a importu o 12,4% (tabela 28). W 2007 r. wkład eksportu netto do wzrostu wyniósł -1,8 pkt proc.

Załącznik 2

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych

W 2007 r. średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) wyniósł 2,5%, a więc ukształtował się na poziomie zgodnym z celem inflacyjnym NBP. W poszczególnych miesiącach 2007 r. roczne wskaźniki inflacji wykazywały tendencję rosnącą – od 1,6% w styczniu do 4,0% w grudniu 2007 r. (przy przejściowym obniżeniu wskaźnika w sierpniu 2007 r. do 1,5% r/r[79]). Na wzrost inflacji w ciągu 2007 r. złożył się przede wszystkim wzrost dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz cen kontrolowanych.

Wskaźnik cen żywności i napojów bezalkoholowych wzrósł z 2,8% r/r w styczniu do 7,9% r/r w grudniu 2007 r. Średnioroczny wzrost tych cen w 2007 r. był znacznie wyższy niż rok wcześniej (4,9% wobec 0,6% w 2006 r.). Do wysokiej dynamiki tych cen przyczynił się przede wszystkim znaczący wzrost cen żywności nieprzetworzonej[80]. Czynnikami, które przyczyniały się do wzrostu cen żywności w 2007 r., były przede wszystkim: przyspieszenie wzrostu popytu na surowce rolne i towary spożywcze ze strony krajów rozwijających się przy postępujących zmianach struktury popytu globalnego, niekorzystne warunki pogodowe ograniczające produkcję rolną w wielu regionach na świecie oraz rozwój rynku biopaliw wspierany przez rządy krajów rozwiniętych.

Wskaźnik cen kontrolowanych[81] wzrósł z 1,7% r/r w styczniu do 4,8% r/r w grudniu w 2007 r. Największy wpływ na wzrost rocznej dynamiki cen kontrolowanych miał wzrost dynamiki cen paliw oraz wyrobów tytoniowych.

W okresie styczeń – sierpień 2007 r. roczne tempo zmian cen kontrolowanych utrzymywało się na dość niskim poziomie. Pod koniec roku dynamika cen w tej grupie zaczęła jednak rosnąć. Przyczyniły się do tego podwyżki stawek podatku akcyzowego na wyroby tytoniowe wprowadzone na początku roku. Na wzrost tempa zmian w grupie cen kontrolowanych złożył się także znaczny wzrost dynamiki cen paliw, związany z istotnym wzrostem cen ropy naftowej na rynkach światowych w 2007 r.

Wskaźnik cen „pozostałych" towarów i usług konsumpcyjnych, tj. inflacji po wyłączeniu cen żywności i cen kontrolowanych, pozostawał w 2007 r. na stosunkowo niskim poziomie. Tempo wzrostu tych cen wykazywało jednak tendencję rosnącą, zaburzoną przez przejściowe obniżenie dynamiki w III kwartale 2007 r. W kierunku wzrostu dynamiki cen „pozostałych" oddziaływał przede wszystkim wzrost dynamiki cen usług w I połowie 2007 r. Wzrost ten został wyhamowany przejściowo w III kwartale 2007 r. wskutek obniżenia dynamiki cen usług internetowych[82]. W okresie styczeń – październik 2007 r. w kierunku obniżenia rocznej dynamiki wzrostu cen „pozostałych" towarów i usług oddziaływały spadki cen towarów nieżywnościowych. Na obniżenie

[79] Przejściowe obniżenie się rocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych do poziomu 1,5% oraz inflacji netto do poziomu 1,2% w sierpniu 2007 r. wynikało przede wszystkim z promocyjnej obniżki cen usług internetowych u jednego z operatorów oraz z obniżenia się rocznej dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych na skutek ustąpienia statystycznego efektu bazy.

[80] W grupie tej wysoka dynamika obserwowana była w przypadku cen warzyw i owoców. W I połowie roku był to skutek suszy w lecie 2006 r., zaś w II połowie 2007 r. – efekt wiosennych przymrozków, które znacząco ograniczyły podaż owoców krajowych.

[81] Do cen kontrolowanych zaliczane są te towary i usługi, których ceny kształtują się nie w pełni pod wpływem czynników rynkowych. W grupie tej znajdują się towary, których cena detaliczna w znacznym stopniu składa się z podatku akcyzowego (paliwa, napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe), oraz towary i usługi, na których ceny istotny wpływ wywierają instytucje rządowe i samorządowe (usługi administracji publicznej, niektóre usługi transportowe) oraz regulatorzy rynku (energia elektryczna, gaz, łączność).

[82] W lipcu 2007 r. ustąpił efekt bazy związany z podwyżką cen, która nastąpiła przed rokiem. Z kolei w sierpniu 2007 r. nastąpił znaczący spadek cen usług internetowych.

cen w tej grupie towarów złożyły się przede wszystkim utrzymujące się spadki cen odzieży i obuwia oraz sprzętu elektronicznego, czyli towarów w znacznej części importowanych z krajów o niskich kosztach wytwarzania. Jednocześnie spadek cen towarów nieżywnościowych był ograniczany przez wzrost cen materiałów do konserwacji mieszkania oraz cen opału.

Tabela 29

Zmiany głównych grup cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 2006 – 2007 (% r/r)

	CPI	Żywność i napoje bezalkoholowe	Ceny kontrolowane		Pozostałe towary i usługi	w tym:	
				w tym paliwa		towary nieżywnościowe	usługi
Struktura wag koszyka CPI (w %)							
2006	100,00	27,2	27,5	3,9	45,3	26,7	18,6
2007	100,00	26,2	27,4	4,0	46,4	27,4	19,0
Zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego (w %)							
I 2006	0,6	0,9	3,6	6,4	-0,4	-1,6	1,4
II	0,7	-0,2	3,3	4,6	-0,4	-1,6	1,4
III	0,4	-0,7	3,2	3,4	-0,6	-1,6	0,8
IV	0,7	-0,6	4,3	4,4	-0,6	-1,7	0,9
V	0,9	-0,2	4,5	7,1	-0,6	-1,6	0,8
VI	0,8	-0,5	4,3	5,9	-0,6	-1,6	1,0
VII	1,1	0,2	3,8	4,6	0,0	-1,7	2,5
VIII	1,6	1,8	3,9	4,9	0,1	-1,7	2,7
IX	1,6	2,4	3,0	-1,1	0,2	-1,5	2,5
X	1,2	2,2	1,9	-6,2	0,2	-1,3	2,4
XI	1,4	2,2	1,8	-7,1	0,7	-1,2	3,5
XII	1,4	1,8	1,9	-6,3	0,8	-1,1	3,6
I 2007	1,6	2,8	1,7	-3,9	0,9	-1,3	4,0
II	1,9	3,2	2,1	-1,3	1,0	-1,1	4,1
III	2,5	4,3	2,8	4,0	1,2	-0,9	4,3
IV	2,3	4,6	1,8	2,6	1,4	-0,7	4,4
V	2,3	4,3	1,5	0,8	1,7	-0,4	4,6
VI	2,6	4,4	2,2	4,1	1,8	-0,2	4,8
VII	2,3	4,4	2,2	2,7	1,1	-0,1	2,9
VIII	1,5	2,8	1,9	-0,5	0,6	-0,1	1,6
IX	2,3	5,1	2,4	2,5	0,6	-0,2	1,8
X	3,0	6,6	3,2	7,6	0,8	0,0	2,0
XI	3,6	7,6	4,0	13,2	1,0	0,1	2,3
XII	4,0	7,9	4,8	18,1	1,3	-0,3	2,6
I–XII 2006	1,0	0,6	3,3	1,5	-0,1	-1,5	2,0
I–XII 2007	2,5	4,9	2,5	4,1	1,1	-0,4	3,3

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

Załącznik 3

Bilans płatniczy

W 2007 r. deficyt w obrotach bieżących bilansu płatniczego wyniósł 11,5 mld EUR (wobec 7,3 mld EUR w 2006 r.). Relacja deficytu obrotów bieżących do PKB wzrosła z 2,7% w 2006 r. do 3,7% w 2007 r. Na pogorszenie salda obrotów bieżących złożyło się pogłębienie deficytu w obrotach towarowych i dochodach. Podobnie jak w 2006 r. w kierunku zmniejszenia deficytu bilansu obrotów bieżących oddziaływał wzrost nadwyżki transferów bieżących oraz usług.

Na zmiany dynamiki polskiego handlu zagranicznego w 2007 r. wpływał z jednej strony utrzymujący się wysoki wzrost popytu w polskiej gospodarce, z drugiej natomiast pewne osłabienie popytu głównych partnerów handlowych. Wartość eksportu wzrosła w 2007 r. o 15,0% r/r (wobec 23,1% r/r w roku poprzednim), a importu o 17,8% (wobec odpowiednio 24,2%)[83]. Nieco większe obniżenie się dynamiki eksportu niż importu przy utrzymującym się ujemnym saldzie wymiany towarowej sprawiło, że nastąpiło dalsze pogłębienie się ujemnego salda w polskim handlu zagranicznym (do 17,6 mld EUR wobec 12,9 mld EUR w 2006 r. według danych GUS). Utrzymanie się na relatywnie wysokim poziomie wzrostu wartości importu wynikało głównie z wysokiej dynamiki wolumenu, podczas gdy wzrost cen importowych był najniższy od 2004 r., czemu sprzyjała aprecjacja złotego. Wyższą dynamiką w porównaniu z 2006 r. charakteryzował się popyt inwestycyjny i konsumpcyjny (zwłaszcza na dobra trwałego użytku), natomiast nieco wolniej rósł popyt ze strony sektora eksportowego (co odzwierciedla obniżenie się dynamiki przywozu towarów zaopatrzeniowych). Z kolei na obniżenie dynamiki eksportu wpłynął dwukrotnie wolniejszy w porównaniu z 2006 r. wzrost wolumenu. Na wysokim poziomie utrzymała się natomiast dynamika cen eksportu. Wyższy wzrost cen transakcyjnych[84] w eksporcie wobec cen w imporcie przyczynił się do poprawy *terms of trade* w polskim handlu zagranicznym[85].

Analiza zmian salda handlu zagranicznego według najważniejszych partnerów handlowych Polski wskazuje, że na pogłębienie się deficytu w 2007 r. złożyło się zarówno obniżenie się dodatniego salda w handlu z krajami Unii Europejskiej, jak i dalsze pogłębienie się ujemnego salda w handlu z krajami trzecimi. Do obniżenia się nadwyżki w handlu z Unią Europejską przyczynił się przede wszystkim wzrost deficytu w wymianie ze strefą euro (głównie z Niemcami). Jednocześnie nastąpił wzrost nadwyżki w obrotach z nowymi krajami członkowskimi UE. Największa nierównowaga charakteryzuje wymianę z krajami nienależącymi do UE, a zwłaszcza z krajami rozwijającymi się – głównie z Chinami[86].

W 2007 r. nominalny kurs złotego nadal umacniał się – średnioroczny kurs złotego był silniejszy wobec euro o 2,9%, natomiast wobec dolara amerykańskiego o 10,8%. W 2007 r. średnioroczny realny efektywny kurs złotego deflowany jednostkowymi kosztami pracy w przemyśle przetwórczym[87] umocnił się w mniejszym stopniu niż kurs nominalny, tj. o 2,6%

---

[83] W 2007 r. wolumen eksportu wzrósł o 8,9% r/r (wobec wzrostu o 16,1% r/r w 2006 r.), natomiast wolumen importu zwiększył o 13,8% r/r (wobec odpowiednio 16,8%).

[84] Ceny transakcyjne importu wyrażone w EUR wzrosły w 2007 r. o 3,6% r/r (wobec 6,3% r/r w 2006 r.), podczas gdy ceny eksportu o 5,6% r/r (wobec 6,0% r/r).

[85] W 2007 r. wskaźnik *terms of trade* wyniósł 102,1 wobec 99,7 w roku poprzednim.

[86] W 2007 r. deficyt w handlu z Chinami zwiększył się do 7,8 mld EUR (o 2,2 mld EUR w porównaniu z 2006 r.). Miała w tym udział zwłaszcza wysoka (znacznie wyższa niż importu ogółem) dynamika przywozu z tego kraju. W 2007 r. wartość importu z Chin zwiększyła się o 38,0%, co wpłynęło na to, że stały się one trzecim (pod względem wartości) dostawcą towarów na rynek Polski (w 2007 r. przypadało na nie 7,2% polskiego importu).

[87] Miarą odpowiednią do oceny zmian konkurencyjności producentów na rynkach międzynarodowych jest wskaźnik odzwierciedlający koszty produkcji. Ponadto, większość wymiany handlowej dotyczy jak dotąd produktów przemysłu przetwórczego. Dlatego odpowiednim wskaźnikiem konkurencyjności producentów na rynku międzynarodowym jest realny kurs walutowy deflowany jednostkowymi kosztami pracy w przemyśle przetwórczym. W obliczeniach wykorzystano dane szacunkowe za IV kwartał 2007 r.

wobec odpowiednio 5,3% dla nominalnego efektywnego kursu złotego. Realna aprecjacja efektywnego kursu złotego deflowanego indeksem cen konsumpcyjnych wyniosła w 2007 r. 5,8%[88].

W 2007 r. główne wskaźniki finansowe obrazujące zewnętrzną równowagę polskiej gospodarki utrzymały się na bezpiecznym poziomie. Deficyt obrotów bieżących został w 90% sfinansowany napływem kapitału zagranicznego w postaci inwestycji bezpośrednich. Rosnące wykorzystanie funduszy unijnych klasyfikowanych na rachunku kapitałowym zmniejsza tempo pogarszania się relacji salda obrotów bieżących i kapitałowych do PKB.

Tabela 30

Wybrane wskaźniki ostrzegawcze

Wskaźnik ostrzegawczy	2004	2005	2006	2007
Saldo obrotów bieżących/PKB	-4,0	-1,2%	-2,7%	-3,7%
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB	-3,5	-0,9%	-2,1%	-2,5%
Saldo płatności towarowych/PKB	-2,2%	-0,9%	-2,0%	-3,7%
Inwestycje bezpośrednie/ saldo obrotów bieżących	119,2%	184,9%	110,7%	90,8%
(Saldo obrotów bieżących + kapitałowych + inwestycje bezpośrednie)/PKB	1,2%	1,4%	0,9%	0,9%
Obsługa zadłużenia zagranicznego/eksport towarów i usług	35,4%	32,3%	29,7%	33,9%
Oficjalne aktywa rezerwowe – w miesiącach importu towarów i usług	4,0	4,7	3,9	4,0

Źródło: obliczenia NBP.

[88] Zmiana obliczona w stosunku do średniorocznego kursu w 2006 r. W przypadku efektywnego kursu deflowanego jednostkowymi kosztami pracy obliczenia zostały dokonane na podstawie danych kwartalnych, w pozostałych przypadkach – na podstawie danych miesięcznych.

Załącznik 4

Pieniądz i kredyt

Poprawa nastroju konsumentów, związana z poprawą sytuacji na rynku pracy, była w 2007 r. główną determinantą utrzymującego się od 2005 r. ożywienia na rynku kredytów dla gospodarstw domowych. Pozytywna ocena przyszłej sytuacji dochodowej ludności przełożyła się na wzrost popytu na kredyty bankowe, zarówno na finansowanie wydatków mieszkaniowych, jak też zakupów dóbr trwałego użytku.

W 2007 r. nastąpiło wyraźne przyspieszenie dynamiki zadłużenia przedsiębiorstw w sektorze bankowym. Dobra ocena bieżącej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw oraz korzystne prognozy popytu sprzyjały podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Silnym bodźcem do podejmowania działalności inwestycyjnej przez przedsiębiorstwa był również rekordowo wysoki poziom wykorzystania mocy produkcyjnych przedsiębiorstw.

Przez pierwsze trzy kwartały 2007 r. utrzymywała się zapoczątkowana w 2005 r. tendencja realokacji aktywów finansowych gospodarstw domowych w kierunku pozabankowych form oszczędzania. Było to spowodowane przede wszystkim niską dochodowością środków lokowanych na rachunkach bankowych[89] w porównaniu z innymi formami inwestycji o umiarkowanym stopniu ryzyka – głównie z jednostkami udziałowymi w funduszach stabilnego wzrostu i w funduszach zrównoważonych. W IV kwartale 2007 r. struktura aktywów finansowych ludności uległa gwałtownej zmianie. Wskutek znacznych spadków indeksów na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz dzięki rosnącemu oprocentowaniu depozyty bankowe stały się alternatywą dla niebankowych form oszczędzania.

W 2007 r. wystąpiło stopniowe wyhamowanie dynamiki podaży pieniądza, mierzonej agregatem M3. Najszybciej rosły najbardziej płynne komponenty pieniądza, wchodzące w skład agregatu M1 (pieniądz gotówkowy w obiegu i depozyty bieżące).

Kredyty dla gospodarstw domowych

Nominalna wartość zadłużenia kredytowego gospodarstw domowych w bankach wzrosła w 2007 r. o 70,3 mld zł do 253,2 mld zł, podczas gdy w 2006 r. wzrost zadłużenia z tego tytułu wyniósł 46,9 mld zł.

Najszybciej rosły kredyty mieszkaniowe. Szybkiemu wzrostowi wartości kredytów mieszkaniowych sprzyjała przede wszystkim poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw domowych, a także wysoki poziom konkurencji na rynku kredytów mieszkaniowych, stosowanie zabezpieczeń hipotecznych oraz wzrost cen nieruchomości.

Od połowy 2006 r. nastąpiło widoczne przesunięcie preferencji gospodarstw domowych w kierunku kredytów złotowych. Równocześnie stopniowo spadało tempo przyrostu kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych, do czego przyczynił się m.in. wzrost oprocentowania najbardziej popularnych kredytów we frankach szwajcarskich w związku ze wzrostem stawek LIBOR CHF. Jednakże zasadnicze znaczenie dla obniżenia popytu na kredyty walutowe miało wprowadzenie w życie z początkiem lipca 2006 r. Rekomendacji S[90], mającej na celu ograniczenie dostępności kredytów walutowych. W ostatnim kwartale 2007 r. tempo wzrostu

[89] W zestawieniu depozyty bankowe obejmują również lokaty gospodarstw domowych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (SKOK).

[90] Rekomendacja S – dokument przygotowany przez Komisję Nadzoru Bankowego, stanowi zbiór zasad dobrych praktyk dotyczących ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Wykres 21

Roczne tempo zmian zadłużenia kredytowego gospodarstw domowych

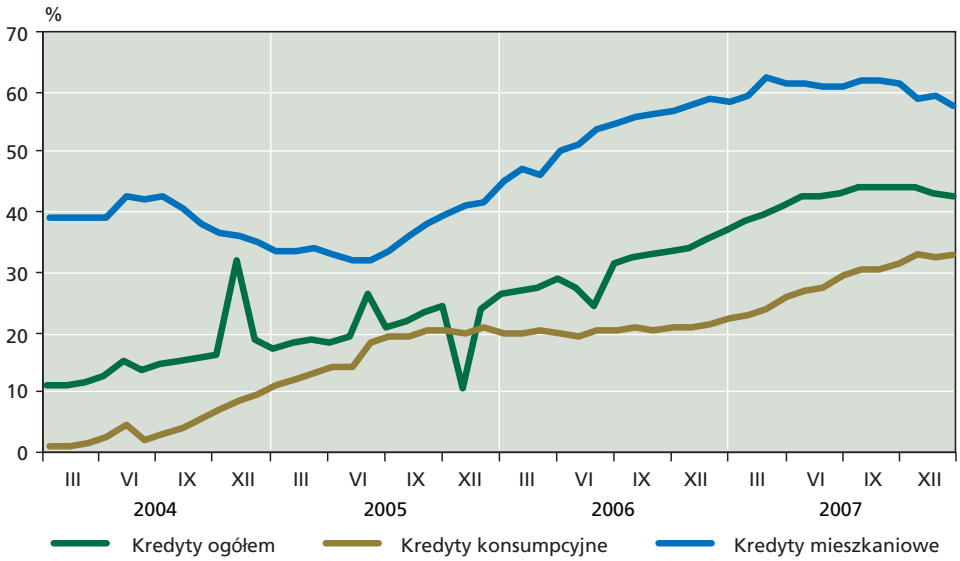

Źródło: dane NBP.

Wykres 22

Roczne tempo zmian kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych

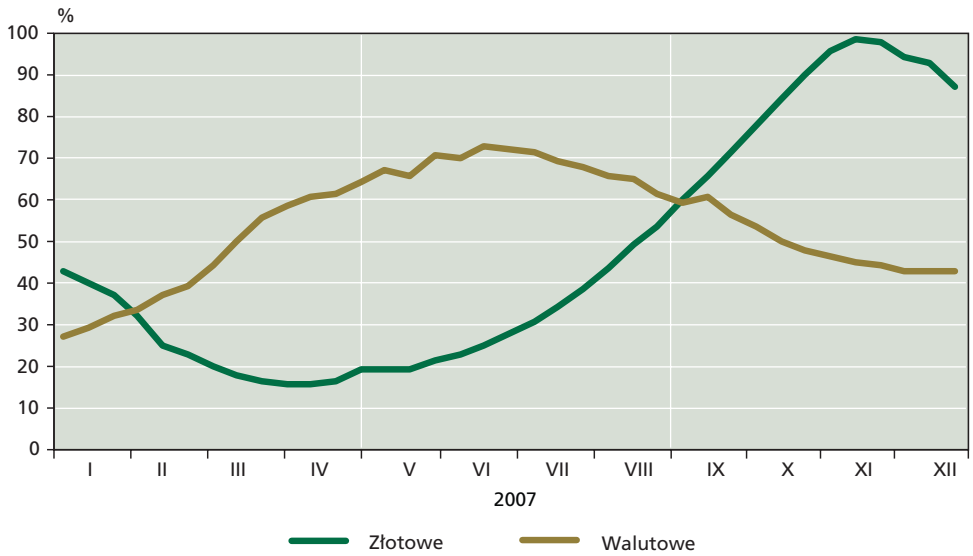

Źródło: dane NBP.

kredytów złotowych obniżyło się znacząco, do czego przyczynił się wzrost ich oprocentowania oraz spadek cen transakcyjnych mieszkań zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Prawdopodobnie część gospodarstw domowych wstrzymała swoje decyzje o zakupie mieszkania, oczekując dalszych spadków cen na rynku nieruchomości.

Udział kredytów denominowanych w złotych w kredytach mieszkaniowych zwiększył się z 36% w grudniu 2006 r. do 45% w grudniu 2007 r. We wszystkich miesiącach 2007 r. większość nowo udzielonych kredytów mieszkaniowych stanowiły kredyty złotowe, a ich udział w całości nowo zaciąganych zobowiązań z tego tytułu oscylował wokół poziomu 60%.

Wykres 23

Nowe umowy dla kredytów mieszkaniowych – struktura walutowa

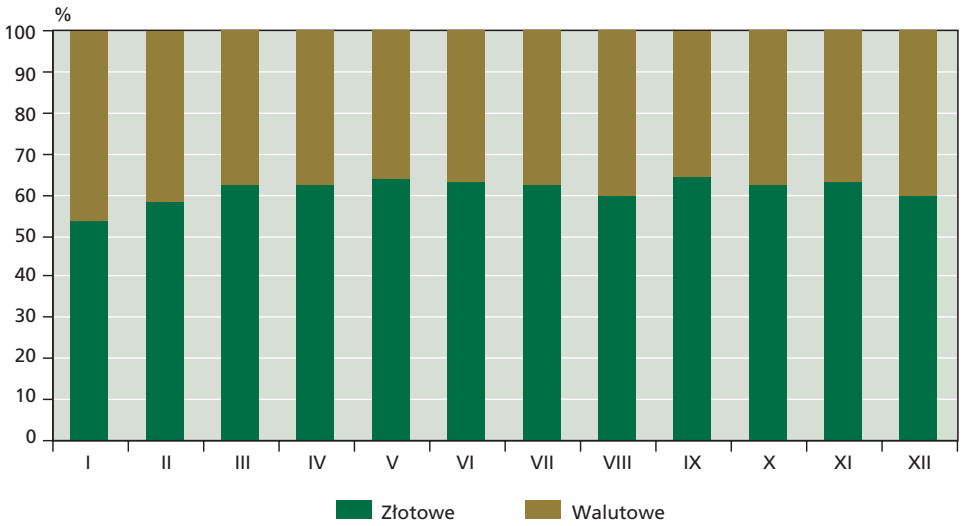

Źródło: NBP – struktura sporządzona w oparciu o informacje pozyskiwane do sprawozdawczości stóp procentowych z próby wybranych 19 banków (20 banków od lipca 2007 r.), których udział w rynku kredytów dla sektora niefinansowego stanowi około 75%.

W 2007 r. wyraźnie przyspieszył wzrost kredytów konsumpcyjnych[91], osiągając na koniec roku poziom bliski 33% r/r.

W 2007 r. wartość udzielonych kredytów konsumpcyjnych zwiększyła się nominalnie o 24,9 mld zł, z tego kredyty w rachunku bieżącym wzrosły o 2,5 mld zł, kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych – o 3,1 mld zł oraz pozostałe kredyty[92] – o 19,3 mld zł.

Istotnym czynnikiem umożliwiającym gospodarstwom domowym zwiększenie popytu na kredyty konsumpcyjne, przy znaczących obciążeniach związanych z obsługą zaciągniętych kredytów mieszkaniowych, było wydłużenie przez banki maksymalnego okresu kredytowania.

Kredyty dla przedsiębiorstw

W 2007 r. nastąpiło wyraźne przyspieszenie dynamiki zadłużenia przedsiębiorstw w sektorze bankowym. Roczne tempo przyrostu kredytów dla przedsiębiorstw wzrosło z 15% r/r w styczniu do ponad 25% r/r w grudniu 2007 r. Pod koniec 2007 r. roczne tempo wzrostu zadłużenia przedsiębiorstw nieco wyhamowało wskutek rosnącego oprocentowania kredytów oraz wzrostu niepewności w ocenach przyszłej koniunktury, związanego z zaburzeniami na globalnych rynkach finansowych oraz ich możliwym wpływem na gospodarkę krajową.

Największy popyt przedsiębiorstwa zgłaszały na kredyty na nieruchomości. Roczne tempo zmian tych kredytów przez większość miesięcy drugiej połowy 2007 r. przekraczało 60% r/r. Zdecydowanie wolniej rosły w tym czasie kredyty inwestycyjne. W grudniu 2007 r. roczne tempo wzrostu tych kredytów kształtowało się poniżej 10%.

Zadłużenie przedsiębiorstw z tytułu kredytów operacyjnych i na rachunku bieżącym wykazywało w 2007 r. wyraźny trend wzrostowy. Roczne tempo wzrostu tych kredytów w drugim

[91] Kategoria ta obejmuje kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych oraz pozostałe kredyty i pożyczki.

[92] Do ostatniej grupy kredytów, stanowiącej blisko 30% zadłużenia kredytowego gospodarstw domowych oraz około 75% kredytów konsumpcyjnych, zalicza się kredyty samochodowe, gotówkowe, sezonowe, na zakupy w systemie sprzedaży ratalnej oraz kredyty i pożyczki na cele nieokreślone przez kredytobiorcę.

półroczu 2007 r. wyraźnie przekraczało 20% r/r i było zbliżone do tempa zmian kredytów ogółem dla tego sektora.

Jak wskazują dane bilansu płatniczego, znaczącym uzupełnieniem krajowych źródeł finansowania przedsiębiorstw było zadłużenie zagraniczne[93], które w 2007 r. wzrosło o 24,5 mld zł (10,9%) do 249,2 mld zł, głównie w wyniku przyrostu kredytów niehandlowych (o 17,3 mld zł, tj. o 11,8%). Wartość kredytów handlowych zwiększyła się w tym okresie o 6,4 mld zł (10,2%); o 0,9 mld zł (8,4%) wzrosła wartość dłużnych papierów wartościowych w posiadaniu zagranicznych inwestorów portfelowych.

Wykres 24

Roczne tempo zmian zadłużenia kredytowego przedsiębiorstw

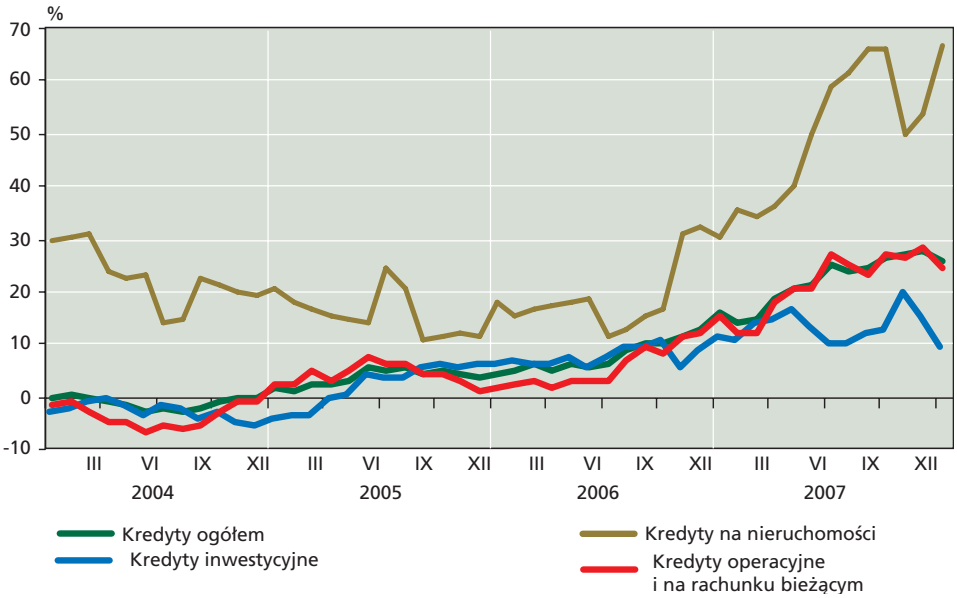

Źródło: dane NBP.

Aktywa finansowe gospodarstw domowych

W pierwszych trzech kwartałach 2007 r. utrzymywała się tendencja dalszej realokacji aktywów finansowych gospodarstw domowych w kierunku pozabankowych form oszczędzania. Wzrostowi aktywów funduszy inwestycyjnych o blisko 34 mld zł w 2007 r. towarzyszył wzrost depozytów o 24,5 mld zł.

W IV kwartale 2007 r. struktura aktywów finansowych ludności uległa gwałtownej zmianie. Wartość depozytów wzrosła o rekordową kwotę ponad 16 mld zł. Równocześnie wartość akcji w portfelu gospodarstw domowych obniżyła się o 5,4 mld zł, a wartość aktywów funduszy inwestycyjnych spadła o 5,7 mld zł, do czego przyczynił się znaczny spadek indeksów na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. W okresie tym depozyty bankowe stały się alternatywą dla niebankowych form oszczędzania, pozwalającą inwestorom przeczekać okres niepewności panującej na rynku kapitałowym. Nie bez znaczenia w tym przypadku było również stopniowo rosnące oprocentowanie lokat bankowych – średnie ważone oprocentowanie w największych bankach na koniec 2007 r. wyniosło 4,2% wobec 3,3% rok wcześniej.

[93] Zmiany procentowe dla poszczególnych kategorii zadłużenia zagranicznego liczone od wartości nominalnych w PLN (bez uwzględnienia korekty wpływu zmian kursów walutowych).

Tabela 31

Aktywa finansowe gospodarstw domowych

Struktura	Stany (w mld zł)					Zmiany (w mld zł)		Zmiany (w %)		Struktura (w %)	
	XII 2006	III 2007	VI 2007	IX 2007	XII 2007	IV kw. 2007	2007	IV kw. 2007	2007	XII 2006	XII 2007
1. Depozyt (w bankach i SKOK-ach)	242,6	247,4	243,2	251,1	267,2	16,0	24,5	6,4	10,1	46,1	43,7
2. Akcje[1,10]	52,3	57,9	70,3	66,7	61,4	-5,4	9,0	-8,0	17,2	9,9	10,0
3. Aktywa funduszy inwestycyjnych[2]	94,0	111,9	133,3	133,6	127,9	-5,7	33,9	-4,3	36,0	17,9	20,9
4. Zakład ubezpieczeń na życie[3]	53,0	57,6	61,6	62,1	63,9	1,8	10,9	2,9	20,5	10,1	10,4
5. Obligacje skarbowe[4]	12,1	11,6	11,0	10,7	10,4	-0,4	-1,7	-3,3	-13,9	2,3	1,7
6. Bony skarbowe[5]	0,8	0,7	0,5	0,4	0,3	-0,1	-0,5	-15,8	-60,1	0,2	0,1
7. Gotówka w obiegu (bez kas banków)[6]	68,8	70,2	73,4	75,8	77,2	1,4	8,4	1,9	12,3	13,1	12,6
8. Nieskarbowe papiery wartościowe[7]	2,7	2,9	2,8	3,3	3,5	0,1	0,8	4,3	29,1	0,5	0,6
OGÓŁEM (poz. 1–8)	526,3	560,1	596,3	603,8	611,7	7,9	85,3	1,3	16,2	100,0	100,0

1 Akcje i prawa do akcji przechowywane na rachunkach w biurach i domach maklerskich oraz w bankach powierniczych – dla okresów półrocznych według danych GUS i KNF, na koniec III kwartału według danych KNF, dla pozostałych okresów szacunek własny.
2 Nie uwzględniono danych z funduszy, o których wiadomo, że skierowane są tylko do osób prawnych.
3 Przyjęto wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na życie (łącznie z rezerwami, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający).
4 Według danych z Ministerstwa Finansów
5 Według danych z Departamentu Operacji Krajowych
6 Przyjęto zasadę, że całość gotówki na rynku jest w posiadaniu gospodarstw domowych.
7 Według danych z Departamentu Operacji Krajowych na podstawie sprawozdań banków dealerów rynku pieniężnego. Informacje obejmują: obligacje bankowe na podstawie ustawy o obligacjach, bankowe papiery wartościowe wyemitowane na podstawie ustawy Prawo bankowe, inne nieskarbowe papiery dłużne (w tym obligacje korporacyjne oraz pozostałe krótkoterminowe instrumenty dłużne wyemitowane na podstawie ustawy o obligacjach, prawa wekslowego, Kodeksu cywilnego), listy zastawne, obligacje komunalne wyemitowane przez jednostki samorządu terytorialnego.
8 Według danych wstępnych
9 Szacunek własny
10 Dane zmienione po skorygowaniu informacji przez KNF

Źródło: dane NBP.

Lokaty bankowe nadal stanowią główną formę przechowywania oszczędności gospodarstw domowych, pomimo że w 2007 r. ich udział w aktywach finansowych obniżył się o 2,4 pkt proc. do 43,7%. Równocześnie o 3 pkt proc. do 20,9% wzrosło znaczenie aktywów funduszy inwestycyjnych.

W 2007 r. wartość nominalna aktywów finansowych gospodarstw domowych zwiększyła się o 85,3 mld zł. Blisko 40% przyrostu stanowiły aktywa funduszy inwestycyjnych. Znaczący udział w strukturze przyrostu miały również depozyty bankowe (28,7%), środki zgromadzone w zakładach ubezpieczeń na życie (12,7%), wartość akcji przedsiębiorstw giełdowych (10,6%) oraz gotówka (9,9%).

Depozyty przedsiębiorstw

W 2007 r. nastąpiła znacząca poprawa wyników finansowych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych sektora przedsiębiorstw. Rosnące środki własne przedsiębiorstw stanowiły istotne źródło finansowania zarówno bieżącej działalności, jak też przedsięwzięć prorozwojowych. Wyraźnie mniej środków finansowych zasiliło natomiast konta bankowe. Roczne tempo zmian depozytów wykazywało tendencję rosnącą od połowy 2005 r. osiągając maksimum w kwietniu 2007 r. (31,4% r/r). Po tym okresie tempo przyrostów środków na rachunkach bankowych w szybkim tempie malało do poziom nieco powyżej 16% r/r na koniec 2007 r.

Wykres 25

Roczne tempo zmian depozytów przedsiębiorstw

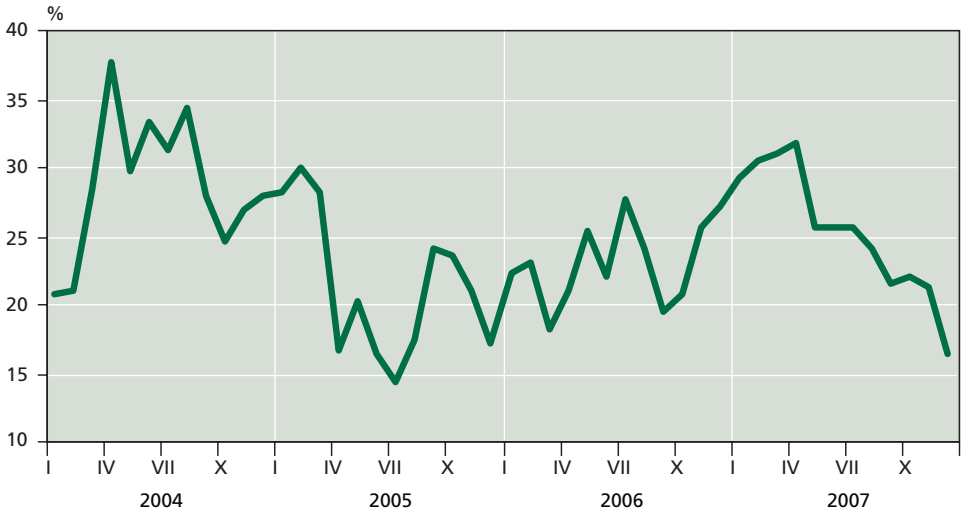

Źródło: dane NBP.

Przyrost nominalny depozytów przedsiębiorstw wyniósł w 2007 r. 17,8 mld zł wobec 25,9 mld zł rok wcześniej. Na koniec grudnia 2007 r. na kontach tego sektora znajdowało się ponad 144 mld zł, co wskazuje na znaczne możliwości podmiotów gospodarczych dalszego współfinansowania inwestycji ze środków własnych.

Agregaty monetarne

W 2007 r. wystąpiło stopniowe wyhamowanie dynamiki podaży pieniądza, mierzonej agregatem M3. W porównaniu z końcem 2006 r. tempo jego zmian obniżyło się w grudniu 2007 r. o 2,6 pkt proc. do 13,4% r/r.

Najszybciej rosły najbardziej płynne komponenty pieniądza, wchodzące w skład agregatu M1 (pieniądz gotówkowy w obiegu i depozyty bieżące). Roczne tempo zmian tej kategorii obniżyło się w 2007 r. o 3,5 pkt proc. do 21,6%. Spadło także tempo wzrostu pozostałych mniej płynnych składników szerokiego pieniądza (M3–M1) – o 3,2 pkt proc. do 3,1% r/r.

Stosunkowo wysokie tempo zmian agregatu M1 w 2007 r., w tym szczególnie depozytów bieżących, przy jednocześnie umiarkowanym zainteresowaniu podmiotów sektora niefinansowego lokowaniem wolnych środków na kontach terminowych, spowodowało dalszy wzrost płynności pieniądza M3 (mierzonej udziałem gotówki i zobowiązań bieżących w pieniądzu M3) o 4 pkt proc. do poziomu 59,7% na koniec 2007 r.

Wśród komponentów wąskiego pieniądza M1 wyraźnie niższy niż rok wcześniej był przyrost nominalny pieniądza gotówkowego, który wyniósł 8,4 mld zł wobec 11,6 mld zł w 2006 r., co mogło być związane z coraz szerszym rozpowszechnianiem stosowania płatności bezgotówkowych. W konsekwencji tych zmian udział pieniądza gotówkowego w agregacie M1 obniżył się o 1,9 pkt proc. do rekordowo niskiego poziomu 23%.

Wykres 26

Roczne tempo zmian agregatów monetarnych

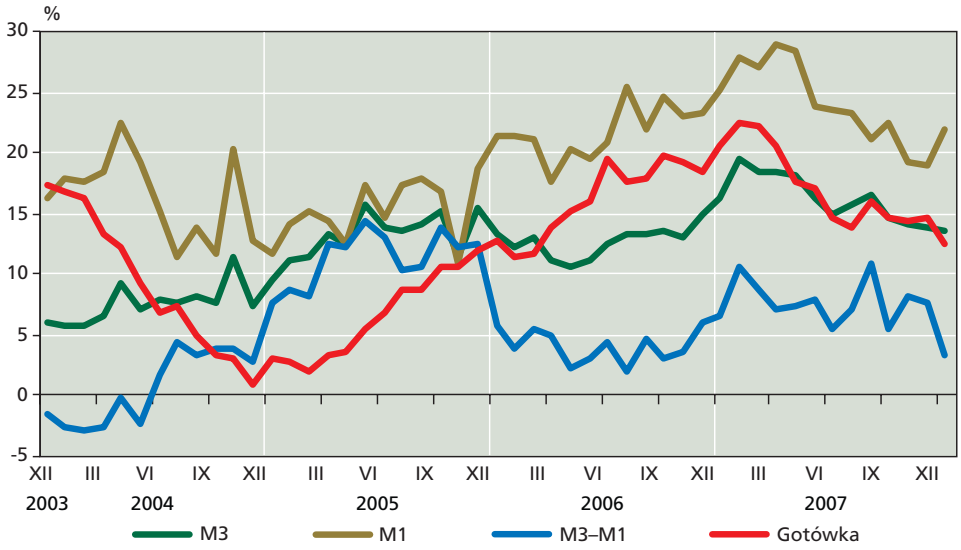

Źródło: dane NBP.

Załącznik 5

Projekcje inflacji NBP

Bardzo ważnym instrumentem komunikacji banku centralnego z uczestnikami rynku jest *Raport o inflacji*, który jest dokumentem przedstawiającym ocenę Rady Polityki Pieniężnej dotyczącą przebiegu bieżących i przyszłych procesów makroekonomicznych wpływających na inflację.

Od sierpnia 2004 r. w *Raportach o inflacji* zamieszczane są projekcje inflacji, stanowiące jedną z przesłanek, na podstawie których Rada Polityki Pieniężnej podejmuje decyzje w sprawie stóp procentowych NBP. Publikacja wyników projekcji oraz oceny bilansu czynników wpływających na przyszłą inflację zwiększa przejrzystość prowadzonej polityki pieniężnej.

Przedstawiana w rozdziale 4. *Raportu* projekcja sporządzana jest z wykorzystaniem ekonometrycznego modelu gospodarki polskiej ECMOD[94] przez zespół ekonomistów NBP. Każdorazowo horyzont projekcji obejmuje rok jej sporządzenia i dwa pełne lata następujące po nim. Projekcja jest sporządzana przy założeniu utrzymania stóp procentowych na niezmienionym poziomie.

Poniżej zamieszczono wykresy wachlarzowe przedstawiające wyniki projekcji opublikowanych w 2007 r. Wykresy wachlarzowe obrazują główne źródła niepewności (np. niepewność związaną z kształtowaniem się cen żywności). Rodzaje niepewności nieuwzględnione na wykresie wachlarzowym są szczegółowo omawiane w opisie projekcji znajdującym się w *Raportach o inflacji*.

Wykres 27

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – styczeń 2007 r.

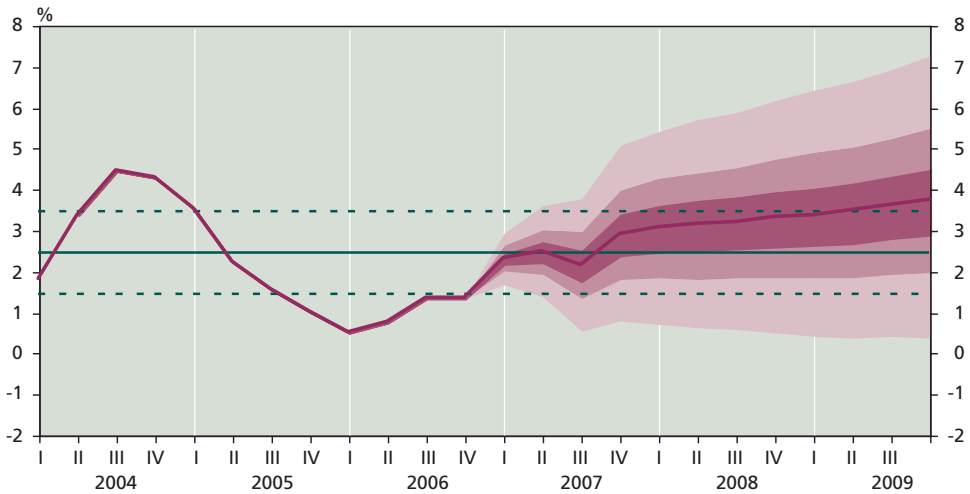

Źródło: *Raport o inflacji*, styczeń 2007 r., NBP.

[94] Opis modelu opublikowano w: Fic T., Kolasa M., Kot A., Murawski K., Rubaszek M., Tarnicka M., *Model gospodarki polskiej ECMOD*, Materiały i Studia NBP, nr zeszytu 194, maj 2005. Skrócony opis najnowszej wersji modelu jest dostępny na stronie internetowej NBP pod adresem http://www.nbp.pl/Publikacje/o_polityce_pienieznej/raport_o_inflacji/ecmod_kwiecien.pdf

Wykres 28

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – kwiecień 2007 r.

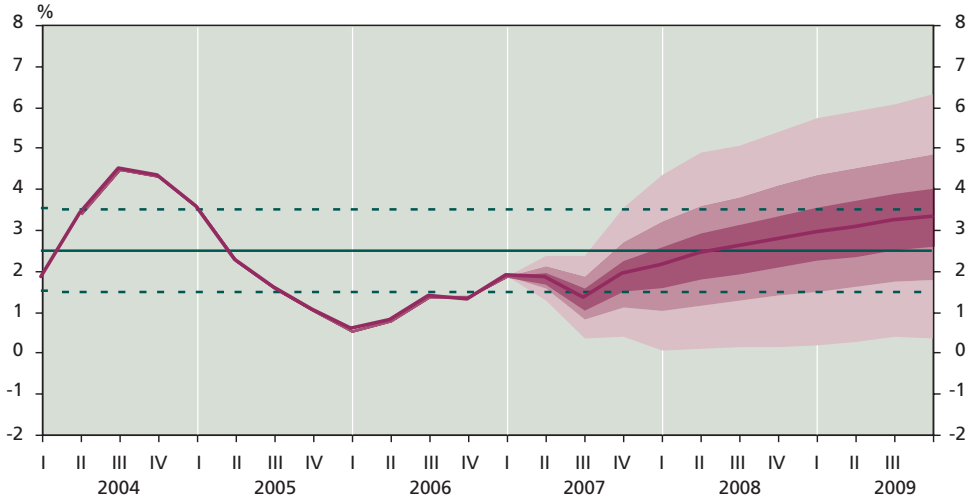

Źródło: *Raport o inflacji*, kwiecień 2007 r., NBP.

Wykres 29

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – lipiec 2007 r.

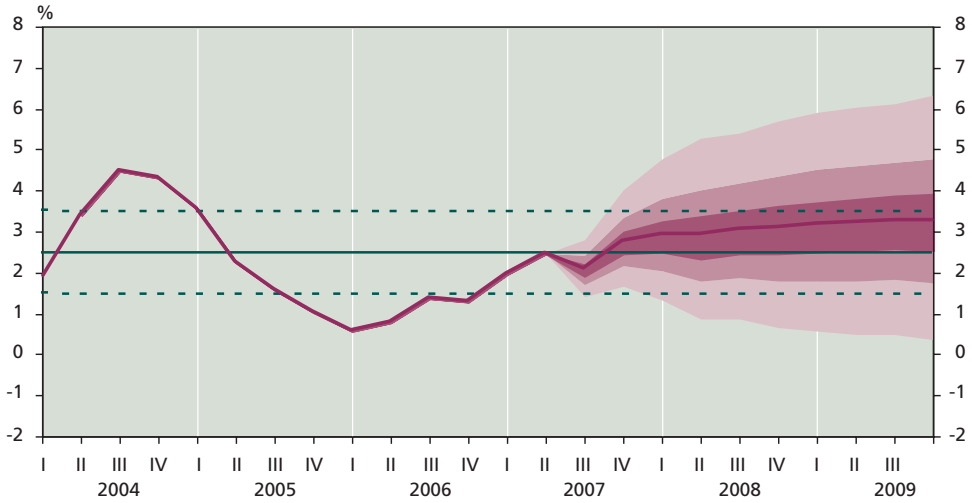

Źródło: *Raport o inflacji*, lipiec 2007 r., NBP.

Wykres 30

Centralna projekcja inflacji, wykres wachlarzowy inflacji i cel inflacyjny RPP – październik 2007 r.

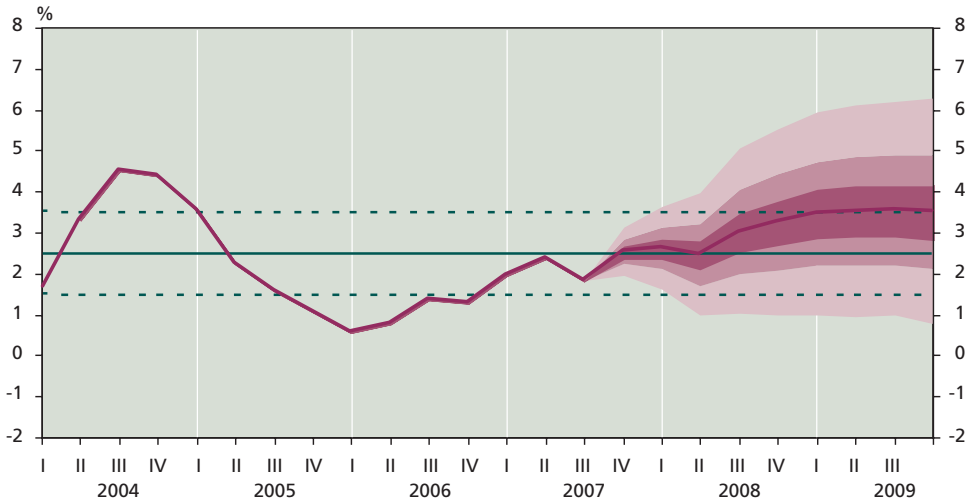

Źródło: *Raport o inflacji*, październik 2007 r., NBP.

Jak czytać wykresy wachlarzowe?

Każda projekcja przyszłych wartości wskaźników ekonomicznych obarczona jest niepewnością. Skalę i zakres kwantyfikowalnego ryzyka projekcji banki centralne prezentują na wykresach wachlarzowych. Szerokość „wachlarza" pokazuje ogólny poziom ryzyka, które zazwyczaj zmienia się z kwartału na kwartał. Im dalej w przyszłość, tym jest ona większa, gdyż niepewność ocen przyszłości zwykle rośnie wraz z wydłużaniem horyzontu czasowego.

W projekcjach inflacji tworzonych w NBP dla każdego z kwartałów wyznacza się rozkład prawdopodobieństwa jej możliwych realizacji. Jako projekcję centralną przyjmuje się wartości oczekiwane rozkładów w poszczególnych kwartałach. Równocześnie wokół median rozkładów buduje się 30-procentowe przedziały ufności. Tworzą one centralny pasek wachlarza, o najciemniejszym odcieniu. Prawdopodobieństwo, że inflacja znajdzie się w tym pasku wynosi właśnie 30%. Następnie jest on poszerzany z obu stron tak, by prawdopodobieństwo znalezienia się zmiennej w przesuniętych granicach wzrosło o kolejne 30 punktów procentowych – 15 z góry, 15 z dołu. Kolejne rozszerzenia tworzą paski wachlarza zaznaczone coraz mniej intensywnymi odcieniami. Całkowita szerokość wachlarza reprezentuje 90-procentowy przedział ufności wokół median – prawdopodobieństwo, że inflacja znajdzie się w wachlarzu wynosi właśnie 90%.

Z wykresu odnoszącego się do lipcowej projekcji inflacji wynika na przykład, że prawdopodobieństwo, iż inflacja w I kwartale 2008 r. będzie się mieścić w przedziale od 2,5% do 3% wynosi ok. 30%. Prawdopodobieństwo, że inflacja będzie wynosić od 2% do 4% wynosi ok. 60%. Projekcja inflacji charakteryzuje się nieznaczną asymetrią, co oznacza w przybliżeniu równe prawdopodobieństwa inflacji powyżej i poniżej ścieżki centralnej.

Na wykresach wachlarzowych zobrazowana została niepewność związana z założeniami zewnętrznymi wobec modelu prognostycznego oraz z niedokładnością statystycznego odwzorowania w modelu związków między zmiennymi makroekonomicznymi. Wykresy wachlarzowe nie uwzględniają jednak wszystkich rodzajów niepewności, m.in. niepewności związanej z możliwymi zmianami w strukturze polskiej gospodarki, przybliżonym charakterem odwzorowania rzeczywistości przez model oraz możliwym brakiem stabilności w czasie oszacowanych zależności.

Źródła niepewności nieuwzględnionej na wykresie wachlarzowym są szczegółowo omawiane w *Raportach o inflacji*.

Załącznik 6

Opis dyskusji na posiedzeniach decyzyjnych Rady Polityki Pieniężnej w 2007 r.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 25 kwietnia 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Rada poświęciła wiele uwagi perspektywom wzrostu gospodarczego. Członkowie Rady wskazywali, że gospodarka polska znajduje się w fazie szybkiego wzrostu gospodarczego i można oczekiwać, że wysokie tempo wzrostu PKB utrzyma się przynajmniej w średnim okresie. Utrwalaniu wysokiego tempa wzrostu gospodarczego będzie sprzyjać napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz funduszy unijnych, a także optymistyczne oczekiwania przedsiębiorstw dotyczące przyszłej sytuacji gospodarczej, dodatkowo wzmocnione perspektywą organizacji przez Polskę mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r. Zdaniem części członków Rady, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu w nadchodzących latach będzie sprzyjać dobra koniunktura w krajach Unii Europejskiej.

Większość członków Rady oceniała, że obecne tempo wzrostu PKB jest wyższe od dynamiki produktu potencjalnego. Członkowie Rady różnili się natomiast w ocenie siły wpływu tego czynnika na presję inflacyjną.

Część członków Rady była zdania, że istnieje znaczne ryzyko, że tempo wzrostu popytu przekraczające dynamikę potencjalnego PKB będzie prowadzić do wzrostu kosztów, a w konsekwencji wzrostu inflacji oraz narastania nierównowagi zewnętrznej. Wskazywali oni, że w średnim okresie ukształtowanie się inflacji na poziomie przekraczającym cel inflacyjny prowadziłoby do stopniowej utraty konkurencyjności cenowej polskiej gospodarki.

Inni członkowie Rady zwracali natomiast uwagę, że obecny wzrost gospodarczy ma korzystną z punktu widzenia niskiej inflacji strukturę, gdyż od kilku kwartałów coraz większy udział we wzroście PKB mają inwestycje, co będzie oddziaływać w kierunku zwiększenia produktu potencjalnego i ograniczenia presji inflacyjnej. Ponadto, oceniali oni, że wysokie tempo wzrostu PKB w I kwartale 2007 r. było częściowo wynikiem korzystnych warunków pogodowych, które w największym stopniu wpłynęły na produkcję w budownictwie. Wygaśnięcie tych jednorazowych czynników w przyszłych kwartałach może, ich zdaniem, ograniczać ryzyko wzrostu inflacji.

Na posiedzeniu dyskutowano o wpływie na perspektywy wzrostu gospodarczego i inflacji współorganizowanych przez Polskę w 2012 r. mistrzostw Europy w piłce nożnej. Członkowie Rady oceniali, że organizacja mistrzostw będzie sprzyjać utrzymaniu się wysokiego tempa wzrostu gospodarczego w najbliższych latach. Niektórzy uczestnicy dyskusji zwracali uwagę, że związany z organizacją mistrzostw wzrost produktu potencjalnego będzie mniejszy niż wzrost popytu i pojawi się z większym opóźnieniem, co będzie prowadziło do wzrostu inflacji. Uczestnicy dyskusji wskazywali ponadto, że związane z mistrzostwami inwestycje będą finansowane w znacznej mierze ze środków publicznych. Powstaje więc ryzyko pogłębienia nierównowagi finansów publicznych.

Rada poświęciła wiele uwagi sytuacji na rynku pracy oraz jej wpływowi na perspektywy inflacji. Zdaniem większości członków Rady istotnym czynnikiem ryzyka wzrostu inflacji jest obserwowane przyspieszenie tempa wzrostu płac w sektorze przedsiębiorstw. Wskazywali oni, że na przyspieszenie dynamiki wynagrodzeń będzie oddziaływać znaczny spadek bezrobocia, niedostosowania strukturalne na rynku pracy, emigracja polskich pracowników do innych krajów

UE oraz konwergencja płac w Polsce i krajach UE. Twierdzili oni także, że obserwowany obecnie szybki wzrost gospodarczy wzmacnia oczekiwania pracobiorców na przyspieszenie wzrostu wynagrodzeń.

Część członków Rady wskazywała na niepewność co do tego, na ile obserwowane w ostatnim okresie przyspieszenie wzrostu płac w przedsiębiorstwach jest wynikiem trwałych tendencji, a w jakim stopniu wynika z czynników jednorazowych i ma charakter tymczasowy. W związku z tym uważali oni, że pełniejsza ocena skali nasilenia presji płacowej będzie możliwa dopiero po publikacji kolejnych danych z rynku pracy. Członkowie ci oceniali, że ograniczeniu wzrostu jednostkowych kosztów pracy nadal będzie sprzyjał dynamiczny wzrost nakładów inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw, który przyczyni się do utrzymania wysokiego wzrostu wydajności w tym sektorze. Sprzyjać temu będzie również zmieniająca się struktura zatrudnienia polegająca na wzroście udziału młodych pracowników o relatywnie wyższej wydajności, choć o wyższych oczekiwaniach płacowych w porównaniu z osobami przechodzącymi na emeryturę. Część uczestników dyskusji wskazywała, że wzrost płac w dalszym ciągu będzie ograniczany przez procesy globalizacyjne i związany z nimi wzrost konkurencji międzynarodowej. Wskazywali oni, że przyspieszenie wzrostu płac nie musi prowadzić do wzrostu inflacji ze względu na bardzo dobrą sytuację finansową przedsiębiorstw, która umożliwia im częściowe absorbowanie wzrostu płac bez konieczności podnoszenia cen. Ponadto, niektórzy członkowie zwracali uwagę, że wzrost dynamiki płac może być częściowo związany z przyspieszeniem procesu wyrównywania się płac w Polsce i krajach UE, co powinno być uwzględnione w polityce pieniężnej.

Członkowie Rady dyskutowali także na temat wpływu kursu złotego na inflację. Część członków Rady w większym stopniu uwzględniała w tym kontekście czynniki fundamentalne, w tym napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych i funduszy unijnych, natomiast inni większą wagę przywiązywali do tendencji na międzynarodowych rynkach finansowych.

W dyskusji na posiedzeniu odnoszono się do przedstawionej przez analityków NBP kwietniowej projekcji inflacji i PKB z modelu ECMOD, która stanowi jedną z przesłanek decyzji w sprawie stóp procentowych NBP. Kwietniowa projekcja inflacji wskazywała, że – przy założeniu stałych stóp procentowych – w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej nastąpi stopniowy wzrost inflacji. Zgodnie z centralną ścieżką projekcji, po przejściowym obniżeniu inflacji w III kwartale 2007 r. inflacja ma stopniowo wzrastać i w II połowie 2009 r. zbliżyć się do górnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego.

Na posiedzeniu zarysowały się trzy różne oceny kwietniowej projekcji. Część członków Rady uznała perspektywy inflacji zarysowane w kwietniowej projekcji za prawdopodobne. Inni uczestnicy dyskusji oceniali natomiast, że inflacja może być wyższa, niż wskazuje na to projekcja, ze względu na możliwe niedoszacowanie w projekcji dynamiki płac oraz wzrostu PKB. Wreszcie pozostali członkowie Rady podkreślali, że zgodnie z kwietniową projekcją z modelu ECMOD oraz wynikami innych prac prognostycznych prowadzonych w NBP w krótkim okresie inflacja będzie się kształtować wyraźnie poniżej celu inflacyjnego, a w dłuższym okresie inflacja nie będzie tak wysoka, jak wynika z projekcji.

Wśród członków RPP przeważał pogląd o konieczności zaostrzenia polityki pieniężnej, natomiast istniała różnica zdań co do właściwego momentu podwyższenia stóp procentowych.

Część członków Rady uważała, że ocena bilansu czynników kształtujących przyszłą inflację nie daje jednoznacznych przesłanek zaostrzenia polityki pieniężnej na bieżącym posiedzeniu. Wskazywali oni na niepewność dotyczącą trwałości i skali przyspieszenia dynamiki płac. Podkreślali oni także, że oczekiwania inflacyjne utrzymują się na niskim poziomie, nie tworząc ryzyka wzrostu inflacji. Ponadto wskazywali, że obserwowane w ostatnim okresie przyspieszenie inflacji mierzonej wskaźnikiem CPI wynikało w głównej mierze z czynników o charakterze podażowym i statystycznym. Równocześnie wskazywali oni, że inflacja bazowa pozostaje na niskim poziomie. Dodatkowo zwracali oni uwagę, że – według większości prognoz – w krótkim okresie inflacja będzie kształtować się najprawdopodobniej na poziomie niższym od celu inflacyjnego. Członkowie

ci podnosili, że podwyższenie stóp procentowych może prowadzić do nasilenia oczekiwań na ich dalsze podwyżki. Ponadto, zaostrzenie polityki pieniężnej może, ich zdaniem, oddziaływać w kierunku obniżenia dynamiki wzrostu gospodarczego i w związku z tym decyzja o podwyżce stóp procentowych powinna zostać podjęta tylko w przypadku pojawienia się bardziej wyraźnych zagrożeń dla realizacji celu inflacyjnego.

Większość członków Rady uznała, że utrzymanie inflacji na poziomie zbliżonym do celu w średnim okresie wymaga zaostrzenia polityki pieniężnej na bieżącym posiedzeniu. Członkowie ci uważali, że dokonanie podwyżki stóp procentowych miałoby efekt sygnalizacyjny, podkreślający dążenie władz monetarnych do realizacji celu inflacyjnego, co wzmacniałoby wiarygodność prowadzonej polityki pieniężnej, prowadziło do stabilizacji oczekiwań inflacyjnych i ograniczało presję na wzrost wynagrodzeń. Członkowie ci oceniali ponadto, że nieznaczne zaostrzenie polityki monetarnej powinno mieć niewielki lub żaden wpływ na tempo wzrostu gospodarczego. Wskazywali oni, że odsuwanie w czasie decyzji o podniesieniu stóp procentowych może się przyczynić do narastania nierównowagi makroekonomicznej i wzrostu inflacji. W takiej sytuacji koszt zacieśnienia polityki pieniężnej zapewniającego powrót inflacji do celu inflacyjnego byłby znacznie większy niż koszt przeciwdziałania wzrostowi inflacji poprzez wyprzedzającą zmianę parametrów polityki pieniężnej, zwłaszcza w warunkach towarzyszącego globalizacji osłabienia krótkookresowego związku pomiędzy luką popytową a inflacją.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek został przyjęty. Rada podwyższyła stopy procentowe do poziomu: stopa referencyjna 4,25%, stopa lombardowa 5,75%, stopa depozytowa 2,75%, a stopa redyskonta weksli 4,50%.

Rada dyskutowała o właściwym sposobie przedstawienia tej decyzji szerokiemu otoczeniu zewnętrznemu.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 30 maja 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Przedmiotem dyskusji na posiedzeniu były perspektywy wzrostu gospodarczego oraz ich wpływ na inflację.

Część członków Rady podkreślała, że obecny wzrost gospodarczy ma korzystną z punktu widzenia inflacji strukturę. Członkowie ci wskazywali, że dynamiczny wzrost inwestycji oraz ich struktura, charakteryzująca się relatywnie niskim udziałem inwestycji budowlanych, będą się przyczyniać do szybkiego wzrostu produktu potencjalnego, a tym samym do ograniczenia presji inflacyjnej. Do szybkiego wzrostu potencjału będzie się również przyczyniać wysoki napływ inwestycji zagranicznych typu *greenfield*, sprzyjający wzrostowi wydajności. Część członków Rady wskazywała ponadto, że kwietniowe dane dotyczące produkcji przemysłowej i sprzedaży detalicznej oraz wskaźniki koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie i handlu mogą świadczyć o możliwym lekkim osłabieniu wzrostu gospodarczego w II kwartale 2007 r.

Inni członkowie Rady podkreślali, że PKB nadal rośnie szybciej od produktu potencjalnego, prowadząc do wzrostu luki popytowej i presji inflacyjnej. Członkowie ci byli zdania, że w kolejnych kwartałach wysokie tempo wzrostu gospodarczego będzie się utrzymywać – głównie za sprawą dynamicznego wzrostu popytu krajowego, któremu będzie sprzyjać szybki wzrost funduszu płac oraz akcji kredytowej. Podkreślali oni, że wzrost inwestycji będzie prowadzić do zwiększenia produktu potencjalnego dopiero w dłuższej perspektywie. Członkowie ci byli zdania, że istnieje znaczne ryzyko, że w średnim okresie wzrost PKB przekraczający wzrost produktu potencjalnego

będzie prowadzić do wzrostu inflacji powyżej celu inflacyjnego. Ponadto uznali oni, że choć towarzyszący globalizacji wzrost importu oraz konkurencji cenowej będzie ograniczać wpływ krajowej luki popytowej na inflację, skala oddziaływania tych czynników może nie być wystarczająca do utrzymania inflacji na poziomie celu.

W czasie posiedzenia Rada dyskutowała na temat sytuacji na rynku pracy. Członkowie Rady byli zgodni co do tego, że procesy zachodzące na rynku pracy stanowią główny czynnik ryzyka dla wzrostu inflacji. Różnili się oni jednak w interpretacji napływających danych oraz ocenie wpływu bieżącej sytuacji na rynku pracy na inflację.

Część członków Rady uznała, że dane GUS dotyczące tempa wzrostu płac w sektorze przedsiębiorstw w kwietniu 2007 r. oraz wynagrodzeń w gospodarce ogółem w I kwartale 2007 r. potwierdziły, że dynamika płac przyspiesza. Członkowie ci zwracali uwagę, że dynamiczny wzrost wynagrodzeń objął wszystkie najważniejsze grupy przedsiębiorstw. Niektórzy członkowie Rady sygnalizowali, że wysokiemu wzrostowi płac w przedsiębiorstwach towarzyszyło nasilenie żądań płacowych w sektorze publicznym, znajdujące odzwierciedlenie w licznych akcjach strajkowych. Członkowie ci wskazywali, że w warunkach silnego wzrostu wynagrodzeń nastąpił znaczny i dużo wyższy, niż wynikało to z kwietniowej projekcji NBP – wzrost jednostkowych kosztów pracy w gospodarce. Ponadto część członków Rady wskazywała na bardzo szybki – większy, niż wynikało to z kwietniowej projekcji – spadek stopy bezrobocia odnotowany w danych BAEL, który może prowadzić do dalszego wzrostu płac. Członkowie Rady oceniali, że szybki wzrost wynagrodzeń, prowadząc do wzrostu kosztów, a także zwiększenia dochodów do dyspozycji, poprawy nastrojów konsumentów i wzrostu popytu, może przyczyniać się do przyspieszenia tempa wzrostu cen.

Inni członkowie Rady podkreślali, że w kwietniu nastąpił spadek dynamiki wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw. Wskazywali oni, że od kilku lat maleje udział kosztów pracy w kosztach dużych i średnich przedsiębiorstw oraz że w I kwartale 2007 r. szybkiemu wzrostowi wynagrodzeń towarzyszyła znaczna poprawa rentowności przedsiębiorstw w warunkach stabilnej inflacji. Członkowie ci wskazywali ponadto, że mimo znacznego spadku bezrobocia wciąż kształtuje się ono na relatywnie wysokim poziomie, co sugeruje, że w gospodarce nadal dostępne są znaczne wolne zasoby siły roboczej. Część członków Rady wskazywała, że przyspieszenie tempa wzrostu wynagrodzeń nie musi prowadzić do wzrostu inflacji, ze względu na wzrost presji konkurencyjnej związanej z globalizacją, a także na bardzo dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw, dzięki którym firmy mogą absorbować część wzrostu kosztów bez dokonywania zmian cen swoich produktów i usług. Zwracali oni ponadto uwagę, że ograniczaniu presji inflacyjnej może również sprzyjać poprawa efektywności gospodarowania związana z wysokim wzrostem inwestycji oraz restrukturyzacją przedsiębiorstw.

Odnosząc się do bieżących wskaźników inflacji, część członków Rady oceniała, że zanotowany w kwietniu spadek inflacji netto oraz dynamiki cen produkcji sprzedanej przemysłu, towarzyszący obniżeniu inflacji CPI, może świadczyć o niskiej presji inflacyjnej. Inni członkowie Rady wskazywali jednak, że obniżenie inflacji netto w kwietniu wynikało głównie ze statystycznego efektu bazy. Podkreślali oni ponadto, że w związku ze wzrastającym znaczeniem czynników globalnych w kształtowaniu krajowej inflacji ważnym wskaźnikiem krajowej presji popytowej jest tempo wzrostu cen usług, które od połowy 2006 r. stopniowo wzrasta i obecnie znacznie przekracza tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Część członków Rady wskazywała, że czynnikiem ryzyka dla inflacji jest wzrost oczekiwań inflacyjnych. Zwracali oni uwagę, że prognozy analityków bankowych w kwietniu po raz pierwszy od ponad dwóch lat przekroczyły poziom celu inflacyjnego.

Część uczestników dyskusji podkreślała, że na krajową inflację w coraz większym stopniu oddziałują czynniki o charakterze globalnym. Wskazywali oni, że w związku z dużą wiarygodnością polityki pieniężnej prowadzonej przez największe banki centralne na świecie można oczekiwać, że w najbliższym okresie inflacja globalna będzie się utrzymywać na niskim poziomie, co będzie sprzyjało stabilizacji inflacji krajowej. Zwracali oni jednak również uwagę, że nowym czynnikiem ryzyka dla inflacji w skali globalnej jest możliwy wzrost światowych cen żywności, związany z oddziaływaniem czynników o charakterze podażowym.

Jednym z tematów będących przedmiotem dyskusji w czasie posiedzenia był wpływ kursu złotego na inflację. W tym kontekście omawiano zarówno oddziaływanie czynników fundamentalnych, jak i tendencji na międzynarodowych rynkach finansowych.

Jednym z zagadnień omawianych podczas posiedzenia była sytuacja w finansach publicznych. Część członków Rady oceniała, że niższy, niż oczekiwano, deficyt budżetowy będzie częściowo kompensować wzrost popytu w sektorze prywatnym oraz łagodzić jego wpływ na inflację. Inni członkowie Rady podkreślali jednak, że obserwowana poprawa sytuacji finansów publicznych ma charakter cykliczny i nie jest to czynnik, który w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej będzie oddziaływał w kierunku ograniczania wzrostu cen.

Na posiedzeniu Rada dyskutowała także na temat kształtowania się agregatów monetarnych i kredytowych. Część członków Rady oceniała, że utrzymujące się wysokie tempo wzrostu kredytów będzie sprzyjać silnemu wzrostowi spożycia indywidualnego, a przez to zagregowanego popytu i inflacji. Wskazywali oni, że w związku z procyklicznym charakterem akcji kredytowej można oczekiwać, że w nadchodzącym okresie będzie miał miejsce dalszy szybki wzrost zadłużenia gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w sektorze bankowym. Członkowie ci zwracali ponadto uwagę, że od kilku miesięcy w strukturze kredytów rośnie udział kredytów na cele konsumpcyjne, które bezpośrednio mogą się przełożyć na wzrost popytu i presji inflacyjnej. Inni członkowie Rady oceniali, że poza niewielką ich zdaniem zmianą w strukturze kredytów obserwowane w sferze monetarnej zjawiska stanowią kontynuację dotychczasowych trendów i nie powinny stanowić zagrożenia dla wzrostu inflacji.

W czasie posiedzenia Rada dyskutowała również na temat poziomu realnych stóp procentowych oraz ich wpływu na inflację. Część członków Rady wskazywała, że obserwowane w Polsce ożywienie gospodarcze rozpoczęło się i utrwalało w warunkach, gdy realne stopy procentowe były wyraźnie wyższe niż obecnie. W związku z tym oceniali oni, że obecny poziom stóp procentowych prawdopodobnie nie przeciwdziała zwiększaniu się luki popytowej i wzrostowi presji inflacyjnej. Ponadto członkowie ci wskazywali, że w warunkach towarzyszącego globalizacji osłabienia krótkookresowego związku pomiędzy aktywnością gospodarczą a inflacją koszt zacieśnienia polityki pieniężnej zapewniającego powrót inflacji do celu inflacyjnego byłby znacznie większy niż koszt przeciwdziałania wzrostowi inflacji. Inni członkowie Rady wskazywali natomiast, że poziom realnych stóp procentowych w Polsce nadal jest relatywnie wysoki, zwłaszcza na tle pozostałych krajów regionu. W tym kontekście wymieniano poglądy dotyczące przyszłej ścieżki stóp procentowych NBP.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek nie został przyjęty. Rada utrzymała stopy procentowe na niezmienionym poziomie: stopa referencyjna 4,25%, stopa lombardowa 5,75%, stopa depozytowa 2,75%, a stopa redyskonta weksli 4,50%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 27 czerwca 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Głównym przedmiotem dyskusji na posiedzeniu były perspektywy wzrostu gospodarczego oraz ich wpływ na inflację.

Część członków Rady wskazywała, że tempo wzrostu PKB w Polsce nadal przekracza tempo wzrostu produktu potencjalnego, prowadząc do wzrostu luki popytowej i presji inflacyjnej. Oceniali oni, że w nadchodzącym okresie będzie się utrzymywać szybkie tempo wzrostu popytu krajowego. Do dynamicznego wzrostu popytu będzie się przyczyniać znaczny wzrost płac nominalnych oraz

zatrudnienia, napływ transferów od osób pracujących za granicą, silny wzrost akcji kredytowej, w tym coraz szybszy wzrost kredytów na cele konsumpcyjne, a także zwiększenie dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych z tytułu obniżenia składki rentowej. Członkowie ci oceniali, że w warunkach obecnego wysokiego wykorzystania mocy produkcyjnych dynamiczny wzrost popytu krajowego rodzi istotne ryzyko wzrostu inflacji ponad poziom celu inflacyjnego w średnim okresie.

Inni członkowie Rady podkreślali, że obecny wzrost gospodarczy ma wciąż korzystną strukturę, charakteryzującą się rosnącym udziałem inwestycji, przy czym do wzrostu inwestycji przyczynia się m.in. napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych typu *greenfield* zwiększających innowacyjność gospodarki. Powinno to prowadzić do wzrostu wydajności pracy oraz potencjału produkcyjnego gospodarki, a tym samym ograniczać presję inflacyjną związaną z szybkim wzrostem gospodarczym. Członkowie ci wskazywali, że wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych nie musi prowadzić do wzrostu konsumpcji, jeśli towarzyszyć mu będzie wzrost oszczędności tego sektora. Oceniali oni również, że część wzrostu popytu krajowego zostanie zaabsorbowana przez rosnący import, co będzie ograniczać presję na wzrost cen. Ponadto członkowie ci wskazywali, że zanotowany w maju spadek dynamiki produkcji przemysłowej, produkcji budowlano-montażowej oraz sprzedaży detalicznej świadczy o obniżeniu dynamiki PKB w II kwartale br. Niektórzy członkowie Rady ocenili ponadto, że w warunkach oczekiwanego obniżenia tempa wzrostu gospodarczego oraz silnego wzrostu potencjału w nadchodzącym okresie dynamika PKB nie powinna przekraczać dynamiki produktu potencjalnego.

W czasie posiedzenia Rada dyskutowała także na temat sytuacji na rynku pracy.

Część członków Rady wskazywała na utrzymywanie się wysokiego tempa wzrostu płac, a także na bardzo szybki spadek bezrobocia sprzyjający dalszemu silnemu wzrostowi wynagrodzeń. Zwracali oni uwagę, że dynamicznemu wzrostowi płac w przedsiębiorstwach towarzyszy nasilenie presji płacowej w sektorze publicznym, którego wyrazem są pojawiające się akcje strajkowe. Członkowie ci wskazywali, że mimo niepewności dotyczącej kształtowania się jednostkowych kosztów pracy wszystkie dostępne szacunki tych kosztów, uzyskane przy wykorzystaniu różnych metod ich obliczania, wskazują na pogorszenie się relacji między wzrostem wynagrodzeń i wydajności pracy co może prowadzić do wzrostu inflacji. Członkowie ci wskazywali, że w kierunku przyspieszenia tempa wzrostu cen będzie również oddziaływać związane ze wzrostem płac zwiększenie dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, które będzie sprzyjać wzrostowi popytu konsumpcyjnego. Zwracali oni uwagę, że w nadchodzącym okresie wzrost dochodów gospodarstw domowych wynikający ze wzrostu funduszu płac zostanie wzmocniony poprzez obniżenie składki rentowej, które dodatkowo przyczyni się do wzrostu wynagrodzeń netto, umożliwiając relatywnie większy wzrost konsumpcji.

Podczas dyskusji wskazywano, że obniżenie składki rentowej, prowadząc do wzrostu wynagrodzeń netto, w dłuższym okresie powinno ograniczać presję na dalszy wzrost płac brutto i kosztów pracy. Część członków Rady wskazywała, że mimo znacznego spadku stopa bezrobocia w Polsce jest wciąż wysoka, co również powinno ograniczać wzrost wynagrodzeń. Ponadto oceniali oni, że w kierunku ograniczenia wzrostu jednostkowych kosztów pracy powinno oddziaływać utrzymanie się wysokiego wzrostu wydajności związane ze zwiększeniem nakładów inwestycyjnych, procesami restrukturyzacyjnymi w przedsiębiorstwach oraz z poprawą jakości zasobów pracy. Zdaniem tych członków Rady trudno obecnie ocenić, czy zanotowane w maju spowolnienie wzrostu wydajności pracy w przemyśle będzie miało charakter trwały. Ponadto, członkowie ci podkreślali, że wzrost jednostkowych kosztów pracy nie musi prowadzić do wzrostu inflacji, gdyż zwiększenie konkurencji, związane m.in. z procesem globalizacji, powoduje zmniejszenie zdolności przedsiębiorstw do kształtowania cen swoich produktów, a tym samym przenoszenia wzrostu kosztów na konsumentów. Wskazywali oni ponadto, że obecny szybki wzrost płac tworzy bodźce do podejmowania pracy przez osoby nieaktywne, co może się przyczyniać do wzrostu podaży pracy oraz produktu potencjalnego. Członkowie ci zwracali również uwagę, że rosnące koszty pracy w warunkach utrzymującego się nadal wysokiego popytu mogą zachęcać przedsiębiorstwa do podejmowania inwestycji mających na celu zastępowanie

technik pracochłonnych przez kapitałochłonne. Oceniali oni, że m.in. dzięki bardzo dobrej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa mają znaczną zdolność do podejmowania tego rodzaju działań restrukturyzacyjnych.

Przedmiotem dyskusji była również sytuacja w finansach publicznych.

Część członków Rady wskazywała, że jednym z istotnych czynników ryzyka dla wzrostu inflacji jest procykliczna polityka fiskalna, która przejawia się m.in. obniżeniem składki rentowej. Oceniali oni, że wzrost presji płacowej w sektorze publicznym stanowi ryzyko dla utrzymania kotwicy budżetowej. Członkowie ci podkreślali, że nadmiernie ekspansywna polityka fiskalna w warunkach rosnącej presji inflacyjnej może prowadzić do ukształtowania się układu polityki pieniężnej i fiskalnej, który jest niekorzystny z punktu widzenia długofalowego wzrostu gospodarczego. Inni członkowie Rady zwracali uwagę, że sytuacja budżetu państwa kształtuje się obecnie bardzo korzystnie, a przyszły kształt polityki fiskalnej charakteryzuje się dużą niepewnością dotyczącą m.in. reakcji rządu na nasilenie żądań płacowych w sektorze publicznym. Wskazywali oni, że pomimo istotnego ryzyka wzrostu stopnia ekspansywności polityki fiskalnej trudno obecnie oceniać wpływ tej polityki na inflację w średnim okresie.

Odwołując się do bieżących wskaźników inflacji, część członków Rady zwracała uwagę, że mimo szybkiego wzrostu gospodarczego od długiego czasu inflacja bazowa utrzymuje się na niskim poziomie, co może świadczyć o niskiej presji inflacyjnej. Wskazywano także, że w horyzoncie najbliższych miesięcy inflacja najprawdopodobniej się obniży. Inni członkowie Rady podkreślali jednak, że pomiędzy wzrostem aktywności gospodarczej a wzrostem inflacji występują opóźnienia. Ponadto zwracali oni uwagę, że utrzymanie inflacji CPI na poziomie celu inflacyjnego może wymagać kształtowania się inflacji bazowej na niższym poziomie.

Podczas posiedzenia omawiano również procesy zachodzące w sferze monetarnej. Część członków Rady wskazywała, że bardzo szybki wzrost kredytów może przyczyniać się do dalszego wzrostu popytu krajowego oraz kumulowania się presji inflacyjnej, m.in. na rynku aktywów. Inni członkowie Rady oceniali, że relacja kredytu do PKB jest w Polsce nadal niska, a obserwowany szybki wzrost akcji kredytowej w znacznym stopniu wynika z procesu nadrabiania dystansu wobec krajów znajdujących się na wyższym poziomie rozwoju.

Jednym z tematów będących przedmiotem dyskusji w czasie posiedzenia był wpływ kursu złotego na inflację. W tym kontekście omawiano zarówno oddziaływanie czynników fundamentalnych, jak i tendencji na międzynarodowych rynkach finansowych, w tym m.in. dysparytetu stóp procentowych, salda na rachunku obrotów bieżących, perspektyw wzrostu gospodarczego, napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, funduszy unijnych oraz transferów z emigracji zarobkowej, a także globalnej płynności, oraz strategii inwestycyjnych uczestników światowych rynków finansowych. W tym kontekście część członków Rady wskazywała, że podniesienie stóp procentowych NBP mogłoby prowadzić do presji aprecjacyjnej, co mogłoby się przyczynić do osłabienia eksportu i pogłębienia deficytu w handlu zagranicznym. Inni członkowie nie zgadzali się z tą opinią, wskazując na niski dysparytet stóp w stosunku do stopy EBC. Na poparcie tej tezy wskazywano, że kwietniowa podwyżka nie spowodowała presji aprecjacyjnej.

Część uczestników dyskusji wskazywała, że jednym z czynników, które będą sprzyjać stabilizowaniu inflacji w Polsce, są dobre perspektywy kształtowania się inflacji globalnej, dzięki wiarygodnej polityce pieniężnej największych banków centralnych. Jednocześnie wskazywali oni, że czynnikiem ryzyka dla wzrostu inflacji globalnej jest wzrost cen surowców oraz żywności na rynkach światowych spowodowany oddziaływaniem czynników o charakterze strukturalnym.

W ocenie części członków Rady obecna stopa procentowa NBP znajduje się najprawdopodobniej na poziomie niższym od stopy naturalnej i w związku z tym nie przeciwdziała narastaniu presji inflacyjnej. Wskazali oni, że wiele banków centralnych podnosi obecnie stopy procentowe. Inni członkowie Rady zwracali jednak uwagę, że szacunki naturalnej stopy procentowej obarczone są znaczną niepewnością.

Wśród członków Rady dominował pogląd, że w wyniku kumulowania się w gospodarce zjawisk prowadzących do wzrostu presji inflacyjnej, utrzymanie inflacji na poziomie zbliżonym do celu w średnim okresie wymaga zaostrzenia polityki pieniężnej w nadchodzącym czasie. Członkowie Rady nie byli jednak zgodni co do właściwego momentu podwyższenia stóp procentowych. Część członków Rady wskazywała, że ocena bilansu czynników kształtujących przyszłą inflację nie daje jednoznacznych przesłanek do zaostrzenia polityki pieniężnej na bieżącym posiedzeniu. Ich zdaniem, pomocnym narzędziem w ocenie perspektyw inflacji w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej będzie publikowana w lipcu br. projekcja inflacji NBP. Wskazywano ponadto, że wcześniejsza w stosunku do oczekiwań rynkowych podwyżka stóp procentowych NBP mogłaby wywołać oczekiwania na szybsze i większe podwyżki tych stóp, co mogłoby prowadzić do silniejszego ograniczenia dynamiki wzrostu gospodarczego, niż tego wymaga stabilizowanie inflacji na poziomie celu w średnim okresie. Inni członkowie Rady oceniali jednak, że potencjalne koszty opóźnienia podwyżki stóp procentowych przewyższają ewentualne korzyści związane z odsunięciem w czasie decyzji o zmianie parametrów polityki pieniężnej. W szczególności zwracano uwagę, że w warunkach towarzyszącego globalizacji osłabienia krótkookresowego związku między krajową aktywnością gospodarczą i krajową inflacją oraz adaptacyjnego charakteru oczekiwań inflacyjnych w Polsce koszt zaostrzenia polityki pieniężnej zapewniającego powrót inflacji do celu byłby znacznie większy niż koszt przeciwdziałania wzrostowi inflacji. Ponadto, część członków Rady oceniała, że zacieśnienie polityki pieniężnej w obliczu niepokojących sygnałów z sektora finansów publicznych wzmocniłoby wiarygodność prowadzonej polityki pieniężnej.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek został przyjęty. Rada podwyższyła stopy procentowe do poziomu: stopa referencyjna 4,50%, stopa lombardowa 6,00%, stopa depozytowa 3,00%, a stopa redyskonta weksli 4,75%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 25 lipca 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Głównym przedmiotem dyskusji na posiedzeniu były sytuacja na rynku pracy, perspektywy inflacji zarysowane w projekcji inflacji oraz kształtowanie się kursu złotego.

Część członków Rady wskazywała, że w II kwartale br. tempo wzrostu płac w przedsiębiorstwach przyspieszyło i pozostaje wyższe niż tempo wzrostu wydajności pracy, przez co rosną jednostkowe koszty pracy w tym sektorze. Członkowie ci zwracali uwagę, że od kilku lat obniżał się udział kosztów pracy w kosztach przedsiębiorstw, a teraz ta tendencja mogła się odwrócić. Ich zdaniem, jeśli wzrostowi jednostkowych kosztów pracy nie będzie towarzyszył wzrost cen dóbr produko-wanych przez przedsiębiorstwa, doprowadzi to do pogorszenia ich wyników finansowych, co obniżyłoby ich skłonność do inwestowania w większym stopniu, niż uczyniłby to wzrost kosztu kredytu związany ze wzrostem stóp procentowych. Jeśli natomiast wzrost kosztów pracy zostanie przerzucony na ceny, doprowadzi to do wzrostu inflacji. Szybki wzrost płac w przedsiębiorstwach może także doprowadzić do przyspieszenia wzrostu wynagrodzeń w sektorze publicznym, w którym wzrost wydajności jest niewielki, co będzie oddziaływało w kierunku wzrostu inflacji.

Inni członkowie Rady argumentowali, że oprócz dynamiki jednostkowych kosztów pracy ważny jest także ich poziom. Ich zdaniem, poziom jednostkowych kosztów pracy w Polsce jest obecnie relatywnie niski, czego efektem są bardzo dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw, które pozwalają na absorbowanie rosnących kosztów pracy bez konieczności podnoszenia cen. Członkowie ci wskazywali również, że wyniki badań przedsiębiorstw nie sygnalizują silnego

zwiększenia presji płacowej w najbliższej przyszłości oraz że w badaniach tych tylko bardzo niewielki odsetek przedsiębiorstw sygnalizuje wzrost cen swoich produktów w reakcji na rosnące płace. Członkowie ci podkreślali także, że podejmowane przez rząd decyzje zwiększające dostępność polskiego rynku pracy dla pracowników zza wschodniej granicy oraz zwiększona mobilność przestrzenna Polaków powinny oddziaływać w kierunku ograniczenia presji płacowej w gospodarce.

Część członków Rady wskazywała, że obserwowany obecnie silny wzrost popytu na rynku produktów doprowadzi – przy ograniczeniu dynamiki krajowej podaży – do wzrostu inflacji. Na silną presję popytową wskazuje, w ocenie tych członków, m.in. utrzymująca się wysoka dynamika sprzedaży detalicznej.

Inni członkowie wskazywali, że obecnie obserwuje się obniżenie dynamiki wzrostu gospodarczego, które powinno zmniejszać presję popytową w gospodarce. Ponadto członkowie ci zwracali uwagę na to, że we wzroście PKB znaczny udział mają inwestycje, które zwiększają zasób kapitału, a więc przyczyniają się do wzrostu produktu potencjalnego i wydajności pracy. Korzystnie na produkt potencjalny wpływa także znaczny napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Podkreślali oni również, że obserwowany wzrost płac oraz obniżenie składki rentowej mogą przyczynić się do zwiększenia podaży pracy. W sumie, wzrost zasobu kapitału oraz podaży pracy powinny – zdaniem tych członków – zwiększać produkt potencjalny i przez to ograniczać presję inflacyjną. Twierdzili oni także, że szybki wzrost popytu krajowego będzie częściowo absorbowany przez wzrost importu, co ograniczy presję na wzrost cen. Ponadto, członkowie ci wskazywali, że szybki wzrost sprzedaży detalicznej dotyczy głównie dóbr trwałego użytku o charakterze quasi-inwestycyjnym (samochody, meble, sprzęt RTV i AGD), których ceny nie rosną.

Przedmiotem dyskusji na posiedzeniu były również perspektywy inflacji zarysowane w projekcji inflacji z modelu ECMOD oraz wynikach pozostałych prac prognostycznych prowadzonych w NBP. Część członków Rady podkreśliła, że prognozy inflacji wykorzystywane w NBP wskazują na wyższą ścieżkę inflacji niż kwartał wcześniej. Zgodnie z centralną ścieżką projekcji z modelu ECMOD w 2009 r. inflacja CPI zbliży się do poziomu górnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego (3,5%), a inflacja bazowa netto osiągnie ten poziom. W ocenie tych członków, jeśli wystąpiłby jednocześnie negatywny wstrząs na rynku żywności lub paliw, inflacja CPI wzrosłaby w 2009 r. wyraźnie powyżej górnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego. Uczestniczący w dyskusji wskazywali ponadto, że w horyzoncie projekcji szacowane prawdopodobieństwo tego, że inflacja przekroczy górną granicę odchyleń od celu inflacyjnego, istotnie rośnie. Jednocześnie, ich zdaniem antyinflacyjny wpływ dokonanego i planowanego obniżenia składki rentowej nie będzie tak duży, jak uwzględniono w projekcji.

Inni członkowie argumentowali, że zgodnie z centralną projekcją z modelu ECMOD inflacja w całym horyzoncie projekcji mieści się w przedziale odchyleń od celu inflacyjnego. Ponadto, podkreślali oni to, że wyniki innych prac prognostycznych prowadzonych w NBP wskazują na niższą ścieżkę inflacji niż projekcja z modelu ECMOD, a jedna z prognoz wskazuje na obniżenie inflacji w końcu horyzontu prognozy.

Członkowie Rady dyskutowali na temat poziomu stóp procentowych oraz wpływu zacieśnienia polityki pieniężnej na tempo wzrostu gospodarczego. Część członków stwierdziła, że podwyższenie stóp procentowych w Polsce do poziomu istotnie wyższego niż w strefie euro jest uzasadnione wyższym poziomem neutralnej stopy procentowej w Polsce niż w strefie euro, co wynika z różnicy w tempie wzrostu produktu potencjalnego. Członkowie ci twierdzili także, że wzrost stóp procentowych w Polsce nie powinien ograniczyć dynamiki inwestycji, bowiem obecnie inwestycje w większym stopniu zależą od optymistycznych oczekiwań przedsiębiorców dotyczących utrzymania silnego wzrostu gospodarczego niż od poziomu stóp procentowych. Dodatkowo stwierdzili oni, że wysoki poziom indeksów giełdowych w Polsce obniża koszt inwestycji w relacji do wartości rynkowej przedsiębiorstw, co sprzyja inwestowaniu przez przedsiębiorstwa. Według tych członków niewielkie podwyższenie stóp procentowych nie powinno obniżyć tempa wzrostu gospodarczego. Świadczyć może o tym – ich zdaniem – m.in. to, że mimo wzrostu podstawowych stóp procentowych NBP w kwietniu br. dynamika kredytu dla przedsiębiorstw w czerwcu br. nadal przyspieszała.

Członkowie Rady poświęcili dużo uwagi problematyce kursu złotego. W tym kontekście wskazywano zarówno na oddziaływanie czynników fundamentalnych, jak i tendencji na międzynarodowych rynkach finansowych, w tym m.in. na dysparytet stóp procentowych, kształtowanie się salda na rachunku obrotów bieżących, zmiany aktywów zagranicznych netto sektora bankowego, zakupy funduszy inwestycyjnych za granicą, napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych, napływ funduszy unijnych oraz transferów z emigracji zarobkowej. Część członków Rady wskazywała, że podniesienie stóp procentowych NBP będzie prowadzić do presji aprecjacyjnej. Inni członkowie nie podzielali tej opinii. Członkowie Rady nie byli zgodni co do wpływu kwietniowej i czerwcowej podwyżki stóp na kurs złotego.

Członkowie Rady dyskutowali także na temat perspektyw inflacji w kontekście zmian realnego efektywnego kursu złotego i jego wpływu na konkurencyjność polskiej gospodarki. Część członków wskazywała na przykłady niektórych krajów UE, które przy stabilnym nominalnym kursie walutowym doświadczyły wzrostu płac przekraczającego dynamikę wydajności pracy, co doprowadziło do silnej aprecjacji realnego efektywnego kursu ich walut i utraty konkurencyjności przez te kraje. Zdaniem tych członków, dopuszczenie do wzrostu płac przekraczającego dynamikę wydajności mogłoby obniżyć konkurencyjność polskiej gospodarki. W efekcie obniżyłoby się tempo wzrostu gospodarczego, zmniejszając atrakcyjność inwestycyjną polskiej gospodarki i doprowadzając do zmniejszenia napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

Członkowie Rady zwracali uwagę na korzystne wyniki budżetu państwa w II kwartale br. Część członków Rady wskazywała także, że obniżenie składki rentowej będzie oznaczać przeniesienie części środków z sektora publicznego do sektora prywatnego, który ma wyższą niż sektor publiczny skłonność do oszczędzania, co powinno oddziaływać w kierunku zmniejszenia popytu, a przez to ograniczać presję inflacyjną. Członkowie Rady wskazywali także, że inflacja nadal jest ograniczana przez spadek cen towarów z krajów o niskich kosztach wytwarzania. Przedmiotem dyskusji były także perspektywy kształtowania się cen żywności i energii. Członkowie Rady zwrócili również uwagę, że kolejny miesiąc z rzędu obniżyły się oczekiwania inflacyjne gospodarstw domowych.

Część członków była zdania, że perspektywy inflacji zarysowane w projekcji inflacji oraz dane makroekonomiczne wskazują, iż prawdopodobieństwo kształtowania się inflacji powyżej celu jest wciąż istotnie wyższe niż prawdopodobieństwo kształtowania się inflacji poniżej celu, co – w ich ocenie – uzasadniało podwyżkę stóp procentowych. Dodatkowo członkowie ci wskazywali, że jest prawdopodobne, że w 2010 r. Polska przystąpi do systemu ERM II. Gdyby wówczas inflacja przekraczała poziom celu inflacyjnego, mogłoby to utrudnić stabilizację kursu walutowego w ERM II.

Rada dyskutowała na temat odpowiedniego momentu ewentualnego dalszego zacieśnienia polityki pieniężnej. Część członków była zdania, że decyzja o podwyżce stóp powinna być podjęta na lipcowym posiedzeniu, bo do takiej decyzji skłaniały wyniki publikowanej w lipcu projekcji inflacji z modelu ECMOD. Postulowano także, że dla lepszej oceny ryzyka przekroczenia przez inflację celu inflacyjnego w horyzoncie oddziaływania instrumentów polityki pieniężnej niezbędne są dane makroekonomiczne, które miały zostać opublikowane przed kolejnym posiedzeniem. Stąd postulowano wstrzymanie się z decyzją o podwyższeniu stóp procentowych.

Biorąc pod uwagę wyniki pozostałych prac prognostycznych prowadzonych w NBP, które nie wskazywały na ryzyko wzrostu inflacji ponad poziom celu inflacyjnego, inni członkowie Rady uznali, że nie ma przesłanek dalszego zacieśnienia polityki pieniężnej. Wskazywali oni także, że obecnie nie jest przesądzone, kiedy Polska przystąpi do systemu ERM II, więc uwarunkowania dotyczące uczestnictwa w ERM II nie powinny być brane pod uwagę w bieżących decyzjach o stopach procentowych. Dodatkowo zwracali oni uwagę na to, że zacieśnienie polityki pieniężnej może doprowadzić do aprecjacji złotego, zwiększyć oczekiwania na dalsze podwyżki stóp, a przez to obniżyć tempo wzrostu gospodarczego.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek nie został przyjęty. Rada pozostawiła stopy procentowe na

niezmienionym poziomie: stopa referencyjna 4,50%, stopa lombardowa 6,00%, stopa depozytowa 3,00%, a stopa redyskonta weksli 4,75%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 29 sierpnia 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Głównym przedmiotem dyskusji na posiedzeniu były zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych i ich wpływ na perspektywy wzrostu gospodarczego, sytuacja na rynku pracy w Polsce oraz sytuacja finansów publicznych. Rada dyskutowała o wpływie tych czynników na przyszłą inflację w Polsce.

Cześć członków Rady wskazywała, że zarówno bieżąca, jak i prognozowana inflacja znajdują się blisko celu inflacyjnego, a inflacja bazowa netto pozostaje od dłuższego czasu zbliżona do dolnej granicy odchyleń od celu inflacyjnego. Takie kształtowanie się inflacji bazowej uzasadnia ostrożność w polityce pieniężnej i wstrzymanie się z decyzją o zmianie stóp procentowych. Inni członkowie wskazywali, że spadek inflacji bazowej w ujęciu rocznym w lipcu jest związany ze znacznym wzrostem cen usług telekomunikacyjnych rok wcześniej. Ponadto, argumentowali oni, że rosnąca dynamika cen usług sygnalizuje nasilanie się efektu Balassy-Samuelsona. Dodatkowo, wskazywali, że ceny ropy na rynkach światowych utrzymują się powyżej poziomu założonego w lipcowej projekcji.

Członkowie Rady dyskutowali na temat obserwowanych w sierpniu br. zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych i ich wpływu na perspektywy światowej i polskiej gospodarki. Część członków wskazywała, że na skutek zaburzeń na rynkach finansowych obniżane są prognozy wzrostu gospodarczego w Stanach Zjednoczonych i Europie. Choć obecnie trudno ocenić skalę wpływu tych problemów na gospodarkę amerykańską, można spodziewać się dalszego obniżania prognoz wzrostu gospodarczego w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki. Argumentowano, że jeśli wzrost gospodarczy w Stanach Zjednoczonych i Europie będzie niższy, niż wcześniej oceniano, wówczas można oczekiwać mniejszego eksportu Polski, a przez to niższego wzrostu gospodarczego i niższej presji inflacyjnej. Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, sugerowano ostrożność i wstrzymanie się z decyzją o zmianie stóp procentowych na sierpniowym posiedzeniu i przyjęcie postawy „poczekać i obserwować", podobnie jak to uczyniły niektóre inne banki centralne. Wskazywano, że opóźnienie decyzji o podwyższeniu stóp nie będzie miało istotnego wpływu na oddziaływanie polityki pieniężnej na inflację.

Inni członkowie Rady wskazywali, że zaburzenia finansowe wpływają silnie na gospodarkę światową, gdy towarzyszy im znaczne i długotrwałe załamanie się cen na rynku akcji. Taka sytuacja miała miejsce w 2000 r., kiedy indeksy giełdowe obniżyły się istotnie m.in. na skutek spadku zaufania do rzetelności sprawozdań finansowych firm. Zdaniem tych członków obserwowane w sierpniu zaburzenia mają natomiast charakter podobny do zaburzeń w 1998 r., gdy ich źródło znajdowało się bezpośrednio na rynkach finansowych. Wówczas zaburzenia te nie miały istotnego wpływu na sytuację sektora przedsiębiorstw i nie osłabiły znacznie wzrostu gospodarczego w Stanach Zjednoczonych. Ponadto obserwowane w sierpniu br. zaburzenia na globalnym rynku finansowym nie miały wpływu na krajowy rynek finansowy. Zwracano uwagę, że niektóre banki centralne zdecydowały się na podwyższenie stóp procentowych w obliczu zaburzeń na rynkach finansowych. W opinii tych członków wstrzymywanie zaostrzania polityki pieniężnej w Polsce ze względu na zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych mogłoby sugerować, że Narodowy Bank Polski będzie w przyszłości łagodził politykę pieniężną w sytuacji problemów wynikających z podejmowania nadmiernego ryzyka przez instytucje finansowe, co mogłoby zwiększać tzw. pokusę nadużycia. Argumentowano także, że obecnie wzrost gospodarczy w Polsce jest oparty przede wszystkim na wzroście popytu krajowego, dlatego wpływ wzrostu

gospodarczego w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki na dynamikę PKB jest obecnie mniejszy niż wcześniej.

Omawiając sytuację na rynku pracy, część członków Rady stwierdziła, że w II kwartale br. dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce była istotnie wyższa, niż przewidywano w lipcowej projekcji. Członkowie ci wskazywali, że w sektorze przedsiębiorstw szybki wzrost wynagrodzeń utrzymał się w lipcu br., co sygnalizuje, że w III kwartale br. dynamika wynagrodzeń w gospodarce pozostanie wysoka. Członkowie ci argumentowali także, że przyspieszenie wzrostu płac obserwowane jest w coraz większej liczbie gałęzi przemysłu i gospodarki. Zwracano uwagę, że czynnikiem oddziałującym w kierunku wzrostu płac będzie zapowiadane przez rząd większe, niż wcześniej oczekiwano, podwyższenie płacy minimalnej. Wskazywano również, że do utrzymania wysokiego wzrostu płac będzie się przyczyniał szybki i większy, niż prognozowano, spadek stopy bezrobocia, której poziom kształtuje się – w ocenie tych członków – poniżej stopy NAWRU. Zdaniem tych członków utrzymanie nadmiernie szybkiego wzrostu płac w gospodarce będzie po pewnym czasie prowadzić do wzrostu inflacji. W efekcie może to pogorszyć konkurencyjność polskiego eksportu, a przez to obniżyć tempo wzrostu gospodarczego w dłuższym okresie. Prowadziłoby to także do wzrostu nierównowagi w bilansie płatniczym, co przyczyniałoby się do wzrostu ryzyka makroekonomicznego kraju.

Inni członkowie wskazywali, że mimo szybkiego wzrostu wynagrodzeń w przedsiębiorstwach w lipcu obniżyła się istotnie dynamika jednostkowych kosztów pracy w przemyśle, a zatem nie utrwaliło się pogorszenie relacji płac do wydajności w tym sektorze. Ponadto, członkowie ci zwracali uwagę, że w ostatnich latach wzrost płac w przemyśle był niższy niż wzrost wydajności. Po pewnym czasie musiało więc nastąpić odwrócenie się tych tendencji, w wyniku czego obecnie obserwuje się wzrost płac przewyższający wzrost wydajności. Argumentowano, że wzrost płac przewyższający wzrost wydajności pracy będzie ograniczony w czasie, bo w pewnym momencie wpłynie negatywnie na wyniki finansowe firm. Zwracano uwagę, że w I połowie 2007 r. przedsiębiorstwa osiągnęły rekordowo wysokie wyniki finansowe, a udział kosztów wynagrodzeń w kosztach ogółem pozostaje na stabilnym i niskim poziomie, co sygnalizuje, że przedsiębiorstwa nie muszą podnosić cen w reakcji na przyspieszenie wzrostu płac. Członkowie ci zwracali także uwagę, że w 2006 r. i na początku 2007 r. dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce była wyższa niż inflacja, a mimo to wzrost inflacji był umiarkowany. Dodatkowo członkowie ci wskazywali, że na tle sąsiadujących z Polską krajów znajdujących się na podobnym poziomie rozwoju skumulowany wzrost płac w przemyśle przetwórczym od 2002 r. był w Polsce znacząco niższy, natomiast wzrost wydajności był znacząco wyższy niż w tych krajach. Argumentowano, że do wzrostu wydajności w Polsce przyczynią się dynamicznie rosnące inwestycje. Dodatkowo, zwracano uwagę, że zgodnie z badaniami NBP dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce liczona na podstawie danych BAEL może być zawyżona ze względu na trudności z uwzględnieniem w BAEL skutków zwiększonej migracji polskich pracowników za granicę.

Dyskutując na temat wzrostu gospodarczego w Polsce, część członków Rady zwracała uwagę, że tempo wzrostu PKB w Polsce obniża się, co potwierdzają dane makroekonomiczne oraz wyniki badań koniunktury. Ponadto wskazywali oni, że wysoka dynamika inwestycji oraz restrukturyzacja zachodząca w przedsiębiorstwach przyczyniają się do wzrostu potencjalnego PKB, co będzie ograniczało presję inflacyjną. Wskazywali oni także, że zgodnie z lipcową projekcją na początku 2009 r. tempo wzrostu potencjalnego PKB może przekroczyć tempo wzrostu rzeczywistego PKB, co zmniejszyłoby proinflacyjne oddziaływanie szybkiego wzrostu gospodarczego.

Inni członkowie wskazywali, że popyt krajowy rośnie szybciej niż PKB, w związku z czym zwiększa się deficyt na rachunku obrotów bieżących. Ich zdaniem deficyt ten pozostaje na razie umiarkowany, ale jego wzrost sprawia, że będzie się on stawał istotnym czynnikiem wpływającym na perspektywy inflacji. Argumentowano, że dane statystyczne za lipiec br. wskazują, że w III kwartale utrzyma się prawdopodobnie szybki wzrost popytu krajowego i pogłębianie deficytu na rachunku obrotów bieżących. W ocenie tych członków w kierunku utrzymania szybkiego wzrostu popytu konsumpcyjnego oddziałuje – oprócz dynamicznie rosnącego funduszu płac – szybki wzrost kredytu konsumpcyjnego, który mimo dwóch podwyżek stóp procentowych nadal przyspiesza.

Członkowie Rady dyskutowali także na temat kształtowania się cen żywności. Wskazywano, że mimo obserwowanych w Polsce dobrych zbiorów rosną ceny zbóż, które mają duży wpływ na ogólny poziom cen żywności. Zwracano również uwagę, że nieoczekiwanie rosną ceny innych produktów spożywczych oraz że wzrosło ryzyko szybszego wzrostu cen żywności na rynkach światowych.

Członkowie Rady poświęcili wiele uwagi sytuacji finansów publicznych. Zwracano uwagę, że obecnie obserwowana jest korzystna sytuacja tego sektora. Wskazywano jednak, że zapowiadane zmiany sposobu waloryzacji rent i emerytur uzależniające jej skalę dodatkowo od wzrostu wynagrodzeń skutkować będą wzrostem wydatków publicznych i popytu konsumpcyjnego. Argumentowano również, że przedłużenie okresu obowiązywania dotychczasowych zasad przechodzenia na wcześniejszą emeryturę może nadal przyczyniać się do dezaktywizacji części siły roboczej, a przez to może negatywnie oddziaływać na produkt potencjalny i jednocześnie zwiększać dynamikę płac. Ponadto, zdaniem części członków Rady także obniżenie składki rentowej w sytuacji braku ograniczenia wydatków publicznych będzie zwiększało zagregowany popyt. Uznano, że zapowiadane zmiany w finansach publicznych – o ile zostaną wprowadzone – będą oddziaływały w kierunku wzrostu deficytu sektora finansów publicznych, wzrostu popytu krajowego i inflacji.

Członkowie Rady dyskutowali także na temat kształtowania się kursu złotego. W tym kontekście wskazywano zarówno na oddziaływanie czynników fundamentalnych, jak i tendencji na międzynarodowych rynkach finansowych, w tym m.in. na kształtowanie się salda na rachunku obrotów bieżących, przepływy kapitału portfelowego oraz inwestycji bezpośrednich, a także wzrost niepewności związanej z prawdopodobnymi wyborami parlamentarnymi w Polsce.

W ocenie Rady, w warunkach zwiększonej niepewności związanej z zaburzeniami na międzynarodowych rynkach finansowych bilans czynników wpływających na przyszłą inflację wskazywał na konieczność zaostrzenia polityki pieniężnej. Przemawiała za tym ocena perspektyw inflacji dokonana na podstawie danych makroekonomicznych oraz lipcowej projekcji inflacji. Istotnym argumentem za podwyższeniem stóp procentowych były też podjęte w ostatnim okresie decyzje zmniejszające dochody i zwiększające wydatki sektora finansów publicznych, które mogą prowadzić do pogorszenia równowagi finansów publicznych i w średnim okresie skutkować dodatkową presją inflacyjną.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek został przyjęty. Rada podwyższyła stopy procentowe do poziomu: stopa referencyjna 4,75%, stopa lombardowa 6,25%, stopa depozytowa 3,25%, a stopa redyskonta weksli 5,00%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 26 września 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Dyskusja na posiedzeniu koncentrowała się na: wpływie zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych na perspektywy wzrostu gospodarczego, sytuacji na rynku pracy w Polsce, nierównowadze zewnętrznej oraz sytuacji finansów publicznych. Rada dyskutowała o wpływie tych czynników na przyszłą inflację w Polsce.

Członkowie Rady poświęcili wiele uwagi sytuacji na międzynarodowych rynkach finansowych oraz dyskutowali na temat wpływu zwiększonej niepewności na perspektywy wzrostu w gospodarce światowej i polskiej. Część uczestników dyskusji zwracała uwagę, że polskiemu sektorowi finansowemu nie grożą zaburzenia podobne do tych, jakie w sierpniu i wrześniu br. miały miejsce na rynkach Stanów Zjednoczonych i Europy Zachodniej. Wskazywali oni, że w Polsce,

w odróżnieniu od Stanów Zjednoczonych, kredytów hipotecznych udzielają wyłącznie instytucje objęte nadzorem bankowym oraz że krajowy rynek nie oferuje tak skomplikowanych instrumentów finansowych, jak te dostępne na rynkach, na których wystąpiły zaburzenia.

Inni uczestnicy dyskusji wskazywali, że zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych wykroczyły poza amerykański rynek kredytów *subprime*, czego przykładem były problemy na niemieckim i brytyjskim rynku finansowym. Wskazywali oni również, że jeśli problemy na amerykańskim rynku nieruchomości się pogłębią, to taka sytuacja w połączeniu z aprecjacją euro może stać się przyczyną osłabienia wzrostu w strefie euro. Oceniali oni również, że zwiększona niepewność może utrzymać się przez kilka najbliższych miesięcy, gdyż niezbędne dostosowanie struktury aktywów i pasywów międzynarodowych instytucji finansowych będzie następowało stopniowo. Wskazywano także, że w obliczu zaburzeń część banków centralnych zdecydowała się na złagodzenie lub wstrzymanie dalszego zacieśniania polityki pieniężnej, przyjmując postawę wyczekiwania i obserwacji rozwoju sytuacji zarówno na rynkach finansowych, jak i w realnej sferze gospodarki.

Dyskutując o perspektywach wzrostu gospodarczego, zwracano uwagę, że na skutek zaburzeń na globalnych rynkach finansowych zostały obniżone prognozy wzrostu gospodarczego dla Stanów Zjednoczonych, w Europie zaś odnotowano spadek wskaźników koniunktury. Argumentowano, że jeśli wzrost gospodarczy w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki będzie niższy, niż wcześniej oceniano, wówczas można oczekiwać obniżenia dynamiki eksportu Polski, a przez to niższego wzrostu gospodarczego i niższej presji inflacyjnej. Wskazywano ponadto, że dynamika PKB zbliża się do dynamiki produktu potencjalnego, a struktura wzrostu gospodarczego jest nadal bardzo korzystna z punktu widzenia perspektyw inflacji dzięki zwiększonej aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw.

Inni członkowie Rady wskazywali, że spadek aktywności gospodarczej w Europie nie musi prowadzić do obniżenia dynamiki eksportu Polski, gdyż w przeszłości w okresie niskiego wzrostu gospodarczego kraje Europy Zachodniej – szczególnie Niemcy, na które przypada znaczna część polskiego eksportu – zgłaszały zwiększone zapotrzebowanie na relatywnie tanie produkty z Polski. W ocenie tych członków bieżące dane wskazują, że gospodarka polska jest nadal w okresie szybkiego wzrostu, luka popytowa jest zaś dodatnia, co oddziałuje w kierunku zwiększenia presji inflacyjnej.

Dyskutując o stabilności sektora finansowego, część uczestników dyskusji wskazywała, że finansowanie gospodarki w Polsce jest w większym stopniu oparte na rynku bankowym niż na rynku kapitałowym, a w strukturze własności banków dominuje kapitał zagraniczny. Wskazywano, że nie można wykluczyć, iż ewentualne problemy międzynarodowych instytucji finansowych powiązanych kapitałowo z polskimi bankami wpłyną na kondycję polskiego sektora finansowego. W tym kontekście zwrócono uwagę na problem wydzielenia nadzoru bankowego z banku centralnego, co w przypadku zaburzeń na rynku finansowym może utrudnić koordynację działań banku centralnego i nadzoru bankowego.

Część uczestników dyskusji zwracała także uwagę na wysoką dynamikę kredytów dla gospodarstw domowych, a także na wzrost udziału kredytów konsumpcyjnych w kredytach dla gospodarstw domowych ogółem. W ocenie tych uczestników, szybki wzrost akcji kredytowej połączony z łagodzeniem warunków udzielania kredytów może prowadzić do pogorszenia portfela kredytowego banków, co może stanowić dodatkowe – obok ryzyk płynących z międzynarodowych rynków finansowych – zagrożenie dla stabilności systemu finansowego w Polsce. Ponadto, wysoka dynamika kredytów wskazuje, że wzrost popytu krajowego może być szybszy niż wzrost potencjalnego PKB, co zwiększałoby presję inflacyjną. Zdaniem tych uczestników polityka pieniężna powinna przeciwdziałać nadmiernemu wzrostowi akcji kredytowej. Inni członkowie Rady argumentowali jednak, że wysoka dynamika kredytów nie musi prowadzić do pogorszenia jakości portfela kredytowego banków, gdyż jest ona skutkiem poprawy zdolności kredytowej gospodarstw domowych, związanej ze wzrostem ich dochodu do dyspozycji, wzrostem zatrudnienia i spadkiem bezrobocia.

W trakcie posiedzenia wskazywano, że w sierpniu inflacja w ujęciu rocznym ukształtowała się wyraźnie poniżej celu. Niektórzy członkowie podkreślali, że spadek inflacji w sierpniu był głębszy, niż prognozowano. Inni członkowie wskazywali, że obniżenie inflacji było związane z obniżką cen usług internetowych w tym miesiącu i że efekty tej obniżki wygasną na początku 2008 r. Zwracano także uwagę na rosnącą dynamikę cen żywności. Dyskutowano również na temat ewentualnego wpływu corocznej, planowanej na początek 2008 r. zmiany koszyka będącego podstawą do obliczania inflacji na wskaźnik CPI.

Omawiając sytuację na rynku pracy, wskazywano, że pogarsza się relacja między dynamiką wynagrodzeń i dynamiką wydajności pracy. Część członków Rady wskazywała, że wzrost jednostkowych kosztów pracy, a zatem i kosztów przedsiębiorstw, może prowadzić do pogorszenia ich rentowności oraz spadku międzynarodowej konkurencyjności gospodarki. Członkowie ci wskazywali, że tempo wzrostu płac w Polsce jest bardzo wysokie w porównaniu z większością krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Zdaniem tych członków Rady, w najbliższej przyszłości nie należy oczekiwać obniżenia dynamiki płac, gdyż mimo wciąż relatywnie wysokiej stopy bezrobocia rejestrowanego w Polsce przedsiębiorstwa mają coraz większe trudności z pozyskaniem pracowników. Członkowie ci oceniali, że dane z rynku pracy sygnalizują narastanie presji inflacyjnej w polskiej gospodarce. Argumentowali oni także, że nawet w sytuacji spowolnienia dynamiki wzrostu gospodarczego w Polsce dynamika wynagrodzeń może utrzymać się na wysokim poziomie, oddziałując w kierunku wzrostu inflacji.

Inni członkowie Rady byli zdania, że wzrost płac przewyższający wzrost wydajności pracy nie będzie trwały, ponieważ po pewnym czasie wpłynie negatywnie na wyniki finansowe firm. Zwracano uwagę, że udział kosztów wynagrodzeń w kosztach ogółem pozostaje na niskim i stabilnym poziomie, w związku z czym przedsiębiorstwa nie muszą podnosić cen w reakcji na przyspieszenie wzrostu płac. Wskazywano, że w przedsiębiorstwach w ostatnich latach zachodziły intensywne procesy restrukturyzacyjne, które przyczyniły się do obserwowanej poprawy wyników finansowych i płynności finansowej tego sektora. Dodatkowo wskazywano, że na tle sąsiadujących z Polską krajów znajdujących się na podobnym poziomie rozwoju skumulowany wzrost płac w ostatnich latach był w Polsce znacząco niższy. Zwracano też uwagę, że szybki wzrost jednostkowych kosztów pracy w gospodarce nie prowadził dotychczas do znaczącego wzrostu inflacji. Do przyczyn tego stanu rzeczy zaliczono dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw, pozwalające im absorbować rosnące koszty wynagrodzeń, silną konkurencję cenową związaną z procesem globalizacji oraz zwiększoną elastyczność podaży, wynikającą z obniżenia kosztów uruchamiania nowych mocy wytwórczych. Wskazywano, że w kierunku ograniczania presji inflacyjnej oddziałuje także wzrost oszczędności krajowych (o czym świadczy napływ środków do funduszy inwestycyjnych), wzrost importu przyczyniający się do zwiększenia deficytu obrotów bieżących, a także aprecjacja złotego.

Członkowie Rady dyskutowali także o bilansie płatniczym Polski. Zwracano uwagę na to, że przyjęta na posiedzeniu *Prognoza bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej na 2008 r.* wskazuje na narastanie nierównowagi zewnętrznej Polski. Podkreślano, że istnienie umiarkowanego deficytu w obrotach bieżących jest typowe dla gospodarek znajdujących się w okresie realnej konwergencji, jednak niepokojące jest, że prognozowana relacja tego deficytu do PKB szybko rośnie. Wskazywano, że w razie dalszego pogarszania się relacji między dynamiką płac a dynamiką wydajności pracy międzynarodowa konkurencyjność polskiej gospodarki ulegnie pogorszeniu, co będzie oddziaływało w kierunku narastania nierównowagi zewnętrznej. Inni członkowie Rady oceniali, że wzrost tego deficytu w najbliższej przyszłości nie będzie znacząco zwiększać ryzyka makroekonomicznego polskiej gospodarki, gdyż globalizacja umożliwia finansowanie większych niż w przeszłości deficytów w obrotach bieżących, a członkostwo Polski w Unii Europejskiej istotnie przyczynia się do ograniczenia ryzyka kraju.

Przedmiotem dyskusji na posiedzeniu była również sytuacja finansów publicznych. Część członków Rady wskazywała, że mimo przyspieszonych wyborów parlamentarnych i związanego z tym wzrostu niektórych wydatków budżetu w 2008 r., utrzymana została tzw. kotwica budżetowa. Inni członkowie oceniali jednak, że wydatki całego sektora finansów publicznych

wzrosły znacząco w 2007 r., a ich struktura została usztywniona. Podkreślano również, że wprowadzone ostatnio zmiany w finansach publicznych będą pogarszały sytuację tego sektora nie tylko w roku 2008, lecz przede wszystkim w latach następnych. Dodatkowo wskazywano na możliwość znaczącego pogorszenia sytuacji sektora finansów publicznych w przypadku spowolnienia gospodarczego.

Członkowie Rady byli zgodni, że obecnie trudno ocenić, jak długo utrzyma się zwiększona niepewność na międzynarodowych rynkach finansowych, oraz jaki będzie jej wpływ na realną sferę światowej, a w konsekwencji także polskiej gospodarki. Uznali też, że należy szczególnie uważnie analizować napływające w najbliższej przyszłości dane, zarówno te dotyczące gospodarki krajowej, jak i te napływające z rynków międzynarodowych. Rada uznała, że w średnim okresie prawdopodobieństwo ukształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego obniżyło się w pewnym stopniu wskutek dokonanego wcześniej zacieśnienia polityki pieniężnej, dzięki czemu zmiana stóp procentowych nie była na bieżącym posiedzeniu konieczna.

Rada pozostawiła stopy procentowe na niezmienionym poziomie: stopa referencyjna 4,75%, stopa lombardowa 6,25%, stopa depozytowa 3,25%, a stopa redyskonta weksli 5,00%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 31 października 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Dyskusja na posiedzeniu koncentrowała się na: zmianach w otoczeniu polskiej gospodarki, kształtowaniu się kursu walutowego i cen żywności oraz perspektywach wzrostu gospodarczego. Rada dyskutowała o wpływie tych czynników na przyszłą inflację w Polsce na tle październikowej projekcji inflacji.

Dyskutując o zmianach w otoczeniu polskiej gospodarki, zwracano uwagę, że nadal utrzymuje się znaczna niepewność co do oceny skutków zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych dla perspektyw wzrostu i inflacji w gospodarce światowej i polskiej. Zwracano uwagę, że obniżone zostały prognozy wzrostu gospodarczego dla Stanów Zjednoczonych oraz – w mniejszym stopniu – dla strefy euro, a także że nastroje konsumentów i producentów w strefie euro są mniej optymistyczne. Wskazywano, że w przeszłości, w okresie niskiego wzrostu gospodarczego kraje Europy Zachodniej zgłaszały zwiększone zapotrzebowanie na relatywnie tanie produkty z Polski. Jednakże odnotowana w ostatnim czasie aprecjacja złotego może spowodować spadek eksportu na skutek pogorszenia się konkurencyjności polskich produktów. W efekcie obniżenie wzrostu gospodarczego u głównych partnerów handlowych przełożyłoby się na osłabienie aktywności gospodarczej w Polsce. Zwracano także uwagę, że w obliczu zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych część banków centralnych zdecydowała się na złagodzenie lub wstrzymanie dalszego zacieśniania polityki pieniężnej mimo rosnącej presji inflacyjnej.

Część członków Rady argumentowała, że konsekwencje zaburzeń na amerykańskim rynku nieruchomości dla wzrostu gospodarczego mogą okazać się mniejsze, niż oczekiwano, ze względu na utrzymywanie się na stabilnym poziomie wartości netto majątku amerykańskich gospodarstw domowych. Uczestnicy dyskusji zwracali także uwagę, że sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych do pewnego stopnia ustabilizowała się. Wskazywano, że mimo utrzymującej się niepewności co do skali wpływu zaburzeń na wzrost w gospodarce światowej niektóre banki centralne w ostatnim okresie podwyższyły stopy procentowe, na co wpłynął obserwowany w tamtych gospodarkach wzrost presji inflacyjnej. Dodatkowo argumentowano, że jednym z czynników, które przyczyniły się do obserwowanych ostatnio zaburzeń na międzynarodowych rynkach finansowych, była prowadzona wcześniej przez główne banki centralne łagodna polityka pieniężna.

Członkowie Rady wiele uwagi poświęcili problematyce kursu złotego. W tym kontekście wskazywano zarówno na oddziaływanie czynników fundamentalnych, jak i tendencji na międzynarodowych rynkach finansowych. Część członków Rady zwracała także uwagę na możliwy wpływ wyniku wyborów parlamentarnych w Polsce na kształtowanie się kursu walutowego. Wskazywano, że od ostatniego posiedzenia Rady nastąpiło umocnienie kursu złotego. Część członków Rady argumentowała, że aprecjacja złotego ograniczy tempo wzrostu cen. Członkowie ci zwracali uwagę, że w Polsce, tak jak w innych małych otwartych gospodarkach, zmiany kursu walutowego są istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację gospodarczą i inflację. Inni członkowie wskazywali natomiast, że obecnie trudno ocenić trwałość czynników, które doprowadziły do aprecjacji złotego.

Odnosząc się do bieżącej inflacji, część członków Rady zwracała uwagę, że średni dwunastomiesięczny wskaźnik HICP dla Polski brany pod uwagę do oceny stopnia spełnienia kryterium inflacyjnego z Maastricht rośnie systematycznie od końca 2006 r. Wskazywano równocześnie, że istnieje znaczące ryzyko, że w perspektywie kilku kwartałów Polska przestanie spełniać kryterium inflacyjne z Maastricht. Inni członkowie podkreślali, że inflacja netto utrzymuje się na niskim i stabilnym poziomie, a wzrost inflacji CPI we wrześniu br. wynikał przede wszystkim ze wzrostu cen żywności, który jest niezależny od polityki pieniężnej.

Przedmiotem dyskusji na posiedzeniu było również kształtowanie się cen żywności. Wzrost tych cen może utrzymać się w dłuższej perspektywie, ponieważ wynika on w dużej mierze z czynników strukturalnych związanych ze wzrostem popytu na żywność w krajach rozwijających się. Jednocześnie wskazywano, że w Polsce żywność stanowi nadal dużą część koszyka konsumpcyjnego gospodarstw domowych. W efekcie znaczny wzrost cen tej grupy produktów może spowodować podwyższenie oczekiwań inflacyjnych i, co za tym idzie, dalszy wzrost presji płacowej. Jednakże niektórzy członkowie argumentowali, że ryzyko pojawienia się efektów drugiej rundy związanych ze wzrostem cen żywności nie jest duże, ponieważ trudno oczekiwać dalszego przyspieszenia wzrostu płac w obliczu pojawienia się symptomów osłabienia wzrostu gospodarczego.

Omawiając oddziaływanie czynników globalnych na perspektywy inflacji, część członków Rady stwierdziła, że inflacja jest nadal ograniczana przez spadek cen towarów z krajów o niskich kosztach wytwarzania. Należy jednak oczekiwać coraz większej presji na wzrost cen związanej ze wzrostem popytu ze strony tych krajów, co jest już widoczne na rynku żywności oraz surowców. Oznacza to, że kierunek wpływu czynników globalizacyjnych na inflację może ulec odwróceniu. Inni członkowie zwracali uwagę, że w obliczu wzrostu popytu może nastąpić zwiększenie produkcji żywności, co będzie ograniczało presję na wzrost cen. Członkowie ci wskazywali, że obecnie trudno ocenić łączny wpływ czynników globalizacyjnych na inflację w przyszłości.

Członkowie Rady dyskutowali o sytuacji na rynku pracy. Część członków wskazywała, że obserwowany obecnie szybki wzrost płac związany jest z trwałymi czynnikami, takimi jak niedobory siły roboczej o odpowiednich kwalifikacjach oraz proces konwergencji płac w Polsce do poziomu wyżej rozwiniętych krajów UE. Zwracano uwagę, że dodatkowo presję płacową mogą zwiększać ewentualne efekty drugiej rundy związane ze wzrostem cen żywności. Uczestnicy dyskusji podkreślali, że nadal silny wpływ na dynamikę płac ma zwiększona emigracja siły roboczej do krajów UE. Część członków Rady oceniała natomiast, że główna fala emigracji prawdopodobnie już minęła, a przedsiębiorstwa zaczynają przystosowywać się do zmian na rynku pracy. Członkowie ci argumentowali także, że wyniki badań przedsiębiorstw wskazują, że stosunkowo niewielka część przedsiębiorstw zamierza podnosić płace, a dynamika wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu br. nieco się obniżyła. Podkreślano również, że wzrost płac przewyższający wzrost wydajności pracy będzie ograniczony w czasie, bo obniżająca się dynamika produkcji i sprzedaży przedsiębiorstw ograniczy możliwość podnoszenia płac. Dodatkowo zwracano uwagę, że dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce liczona na podstawie danych BAEL może być zawyżona.

Odnosząc się do problematyki wzrostu gospodarczego w Polsce, zaznaczono, że w październiku br. GUS zrewidował w dół dane o wzroście PKB w pierwszej połowie 2007 r.

Ponadto, zwrócono uwagę, że dane makroekonomiczne za wrzesień br. wskazują na osłabienie wzrostu gospodarczego (odnotowano obniżenie dynamik produkcji przemysłowej, sprzedaży detalicznej i wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, podaży pieniądza oraz kredytu dla gospodarstw domowych). Część członków argumentowała jednak, że z ostatnich danych nie wynika, że nastąpi znaczne spowolnienie wzrostu gospodarczego, które zmniejszyłoby presję inflacyjną, bo nie zmieniły się znacząco trendy tych kategorii makroekonomicznych. Ponadto zaznaczono, że obniżenie dynamiki wzrostu gospodarczego było oczekiwane i jest uwzględnione w październikowej projekcji inflacji.

Przedmiotem dyskusji na posiedzeniu były również perspektywy inflacji zarysowane w projekcji inflacji z modelu ECMOD. Część członków Rady zwracała uwagę, że zgodnie z centralną ścieżką projekcji w 2009 r. inflacja CPI oraz inflacja bazowa netto przekroczą górną granicę odchyleń od celu inflacyjnego. Ponadto wskazywali oni, że projekcja nie uwzględnia w pełni ryzyka wzrostu inflacji ponad cel inflacyjny. Wskazywano, że prognozowane obniżenie się dynamiki wynagrodzeń jest mało prawdopodobne przy nadal silnym wzroście popytu i obniżającej się stopie bezrobocia, która w ich opinii kształtuje się poniżej stopy NAWRU. Jednocześnie członkowie ci wskazywali, że ze względu na procykliczność wydajności pracy trudno oczekiwać wzrostu jej dynamiki przy prognozowanym obniżeniu dynamiki PKB. W efekcie argumentowali oni, że dynamika jednostkowych kosztów pracy może być wyższa, niż uwzględniono w projekcji. Wskazywano również, że w projekcji prognozowane jest znaczne przyspieszenie tempa wzrostu potencjalnego PKB, które jest szybsze, niż sugerują to doświadczenia innych krajów. Ponadto zwracano uwagę, że projekcja nie w pełni uwzględnia ryzyka trwałego wzrostu dynamiki cen żywności oraz ryzyka efektów drugiej rundy. Inni członkowie Rady zwracali natomiast uwagę, że w punkcie startowym projekcji uwzględniono słabszy niż obserwowany poziom kursu złotego i jednocześnie prognozowane jest osłabienie nominalnego kursu w horyzoncie projekcji. Argumentowano, że jeśli poziom kursu złotego utrzyma się na obecnym poziomie, inflacja może być znacząco niższa niż w projekcji.

Odnosząc się do sytuacji w finansach publicznych, część członków Rady zwracała uwagę na to, że w 2007 r. deficyt budżetowy powinien być istotnie niższy od zaplanowanego i jednocześnie obniży się jego relacja do PKB wobec poprzedniego roku. Wskazano, że w 2008 r. relacja deficytu do PKB nie powinna się zwiększyć, a możliwe jest nawet jej zmniejszenie. Część uczestników dyskusji argumentowała jednak, że w 2008 r. zwiększy się strukturalny deficyt sektora finansów publicznych, co oznacza, że oddziaływanie polityki fiskalnej na gospodarkę będzie procykliczne.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji część członków uznała, że ocena perspektyw inflacji dokonana na podstawie październikowej projekcji inflacji z modelu ECMOD oraz czynników nieuwzględnionych w projekcji wskazuje, że prawdopodobieństwo przekroczenia celu inflacyjnego w horyzoncie projekcji jest znaczące i uzasadnia podwyższenie stóp procentowych na październikowym posiedzeniu. Inni członkowie uznali natomiast, że występująca w ostatnim okresie aprecjacja kursu złotego ogranicza ryzyko wzrostu inflacji i że dla perspektyw inflacji istotny będzie dalszy rozwój sytuacji na rynku walutowym. Zwracali oni również uwagę na symptomy osłabienia gospodarczego.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek nie został przyjęty. Rada pozostawiła stopy procentowe na niezmienionym poziomie: stopa referencyjna 4,75%, stopa lombardowa 6,25%, stopa depozytowa 3,25%, a stopa redyskonta weksli 5,00%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 28 listopada 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Dyskusja na posiedzeniu koncentrowała się na: zmianach w otoczeniu polskiej gospodarki, kształtowaniu się bieżącej inflacji, perspektywach wzrostu gospodarczego oraz perspektywach finansów publicznych w 2008 r. i w latach następnych. Rada dyskutowała o wpływie tych czynników na przyszłą inflację w Polsce.

Dyskutując o zmianach w otoczeniu polskiej gospodarki, zwracano uwagę, że obniżane są prognozy wzrostu gospodarczego w Stanach Zjednoczonych i Unii Europejskiej oraz że istnieje ryzyko spowolnienia wzrostu gospodarczego na świecie, co może zmniejszyć dynamikę polskiego eksportu oraz napływ inwestycji bezpośrednich i w efekcie obniżyć tempo wzrostu gospodarczego w Polsce. Wskazywano jednak, że w przeszłości, w okresie niskiego wzrostu gospodarczego niektóre kraje Europy Zachodniej zgłaszały zwiększone zapotrzebowanie na relatywnie tanie produkty z Polski, przez co trudno ocenić wpływ spowolnienia gospodarczego na świecie na wzrost gospodarczy w Polsce. Ponadto zwracano uwagę, że obecnie wzrost PKB jest przede wszystkim oparty na wzroście popytu wewnętrznego (konsumpcji i inwestycji).

Część członków Rady zwracała uwagę, że w obliczu pogorszenia sytuacji na międzynarodowych rynkach finansowych i pogorszenia perspektyw wzrostu gospodarczego oczekiwane jest łagodzenie polityki pieniężnej przez największe banki centralne. Inni członkowie Rady wskazywali, że banki centralne, które nie podnoszą stóp procentowych lub obniżają je mimo rosnącej inflacji, to właśnie banki krajów bezpośrednio dotkniętych przez zaburzenia na rynkach finansowych.

W tym kontekście zwracano uwagę, że obserwowane do niedawna niskie stopy procentowe doprowadziły do powstania nadmiaru globalnej płynności, która nie była odzwierciedlona w inflacji cen konsumpcyjnych, natomiast doprowadziła do znacznego wzrostu cen aktywów. Od dwóch lat ceny na światowych rynkach niektórych aktywów obniżały się, w związku z czym obecnie trudno ocenić, w jakim kierunku będzie przemieszczać się nadmiar płynności.

Dyskutując na temat wzrostu gospodarczego w Polsce w kolejnych latach, część członków Rady zwracała uwagę, że tempo wzrostu PKB będzie się w kolejnych latach stopniowo obniżać, co będzie zmniejszało presję popytową. Ponadto, szybki wzrost inwestycji przedsiębiorstw, na który wskazują dane za pierwsze trzy kwartały 2007 r., będzie sprzyjał wzrostowi produktu potencjalnego. Oba te czynniki będą oddziaływać w kierunku ograniczenia presji inflacyjnej. Inni członkowie Rady wskazywali, że dane za październik dotyczące produkcji przemysłowej oraz sprzedaży detalicznej nie sygnalizują osłabienia aktywności gospodarczej w Polsce. Zwracano uwagę, że do utrzymania wysokiej dynamiki popytu krajowego przyczyniają się szybki wzrost wynagrodzeń oraz bardzo dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw. Ponadto, zdaniem tych członków, mimo że dynamika PKB prawdopodobnie obniży się w najbliższych latach, pozostanie nadal na stosunkowo wysokim poziomie.

Omawiając sytuację na rynku pracy, zwracano uwagę, że wysoka dynamika płac prowadzi do znacznego wzrostu jednostkowych kosztów pracy w gospodarce. Wskazywano, że wzrost płac w gospodarce w III kwartale br. był wyższy, niż oczekiwano w październikowej projekcji. Ponadto na utrzymanie wysokiej dynamiki płac w gospodarce wskazują rekordowe dane o wynagrodzeniach w sektorze przedsiębiorstw w październiku, a także nadal obniżająca się stopa bezrobocia. Część członków Rady zwracała uwagę, że mogą narastać różnice płacowe między sektorem prywatnym i publicznym, które będą powodować przepływ wykwalifikowanych pracowników z sektora publicznego do prywatnego i zwiększać presję na wzrost płac w sektorze publicznym. Uczestnicy dyskusji wskazywali również, że ze względu na wysoką dynamikę płac w III kwartale br. po raz pierwszy od dłuższego czasu wzrost kosztów wynagrodzeń był wyższy niż dynamika przychodów przedsiębiorstw, co może sygnalizować, że tendencja spadku udziału kosztów pracy w przychodach się odwróciła.

Zdaniem innych członków Rady wzrost jednostkowych kosztów pracy nie przekłada się dotychczas na wzrost presji inflacyjnej ze względu na wysokie zyski przedsiębiorstw. Ponadto, można oczekiwać obniżenia dynamiki jednostkowych kosztów pracy w horyzoncie oddziaływania

polityki pieniężnej ze względu na oczekiwane przyspieszenie wydajności pracy związane z szybko rosnącymi inwestycjami. Zwracano również uwagę, że ewentualne spowolnienie gospodarki światowej, w tym gospodarek krajów Europy Zachodniej, może doprowadzić do zmniejszenia skali emigracji polskich pracowników, co ograniczyłoby presję na wzrost wynagrodzeń.

Odnosząc się do bieżącej inflacji, zwrócono uwagę, że po długim okresie kształtowania się inflacji poniżej celu inflacyjnego, w październiku roczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych przekroczyło cel inflacyjny, który wynosi 2,5%. Część członków Rady wskazywała, że wzrost inflacji CPI w październiku wynikał w znacznym stopniu z silnego wzrostu cen żywności oraz paliw, natomiast inflacja bazowa netto pozostała na stosunkowo niskim poziomie. Członkowie ci wskazywali, że obecnie trudno ocenić, czy czynniki, które doprowadziły do wzrostu inflacji, będą mieć trwały charakter. Inni członkowie Rady zwracali jednak uwagę, że od poprzedniego miesiąca wzrosły wszystkie miary inflacji bazowej, a wzrost inflacji bazowej netto był znaczący na tle zmian tego wskaźnika w ciągu ostatniego roku. Ich zdaniem sygnalizuje to, że narastająca od pewnego okresu presja inflacyjna zaczyna znajdować odzwierciedlenie w dynamice cen.

Rada dyskutowała na temat przydatności wskaźnika inflacji bazowej netto jako miary służącej do oceny presji inflacyjnej. Zdaniem części członków Rady, badania empiryczne dla Stanów Zjednoczonych wskazują, że inflacja bazowa jest miarą, która dobrze odzwierciedla trend poziomu cen. Inni członkowie wskazywali natomiast, że w Stanach Zjednoczonych w ciągu ostatnich dziesięciu lat inflacja bazowa netto była przeciętnie niższa od inflacji CPI, a zatem nie w pełni odzwierciedlała zmiany cen konsumpcyjnych.

Dyskutując o przyszłej inflacji, część członków Rady wskazywała, że tempo wzrostu cen w najbliższych kwartałach jest już w pewnym stopniu zdeterminowane. Zdaniem tych członków inflacja będzie przejściowo podwyższona, co będzie wynikać głównie – podobnie jak w wielu innych krajach – ze wzrostu cen żywności i paliw, a więc czynników pozostających poza wpływem polityki pieniężnej. Inni członkowie Rady zwracali uwagę, że październikowa projekcja inflacji wskazuje na utrzymywanie się wysokiej presji inflacyjnej w całym horyzoncie projekcji m.in. ze względu na wzrost popytu krajowego przekraczający dynamikę PKB oraz wzrost płac szybszy niż wzrost wydajności pracy.

Uczestnicy dyskusji zwracali uwagę, że wzrost inflacji, szczególnie gdy jest spowodowany silnym wzrostem cen żywności i paliw, które istotnie wpływają na percepcję inflacji przez konsumentów, może doprowadzić do wzrostu oczekiwań inflacyjnych i zwiększyć presję na wzrost płac. Ryzyko wtórnych efektów wzrostu bieżącej inflacji jest większe niż w 2004 r. ze względu na napiętą sytuację na rynku pracy, w tym znacznie niższy poziom bezrobocia. Z drugiej strony zwracano jednak uwagę, że obecnie ryzyko wystąpienia tzw. efektów drugiej rundy jest znacznie mniejsze niż w czasach wstrząsów naftowych w latach 70.

Na posiedzeniu dyskutowano także na temat wzrostu cen żywności na rynkach światowych, który zwiększa obecnie inflację zarówno w Polsce, jak i w większości innych krajów. Część uczestników dyskusji oceniała, że podwyższona dynamika cen żywności może się utrzymać w dłuższym okresie. Jednocześnie argumentowano, że wzrost cen żywności będzie oznaczać zmianę cen względnych oraz zwiększenie wydatków gospodarstw domowych na żywność. W efekcie może nastąpić zmniejszenie popytu na inne dobra, co ograniczyłoby wzrost ogólnego poziomu cen. Inni członkowie Rady wskazywali, że wzrost cen żywności na rynkach międzynarodowych może być przejściowy i wynikać z negatywnych szoków podażowych. W kontekście dynamiki cen żywności dyskutowano również na temat ewentualnego podwyższenia stawek VAT na żywność nieprzetworzoną i usługi gastronomiczne w 2008 r. i jego wpływu na inflację.

Rada poświęciła wiele uwagi perspektywom finansów publicznych. Zwracano uwagę, że ze względu na niski stopień realizacji deficytu budżetowego do końca października br. i jednoczesne podtrzymanie zapowiedzi realizacji tegorocznego deficytu na przewidywanym poziomie, istnieje ryzyko znacznego skumulowania wydatków publicznych w ostatnich dwóch miesiącach 2007 r.,

co oddziaływałoby w kierunku zwiększenia presji inflacyjnej. Ponadto wskazywano, że z jednej strony pojawiły się zapowiedzi obniżek podatków, z drugiej natomiast wzrost płac w sferze budżetowej prawdopodobnie będzie wyższy, niż uwzględniono w projekcie ustawy budżetowej na 2008 r. Dodatkowo wskazywano, że niektóre ustawy uchwalone przez parlament przed jego rozwiązaniem mogą zwiększać nierównowagę finansów publicznych przez wiele najbliższych lat.

Omawiając problematykę kursu walutowego, wskazywano, że od września br. umocnił się istotnie kurs złotego. Z jednej strony aprecjacja złotego ogranicza wpływ wysokich cen ropy na inflację w Polsce, z drugiej natomiast osłabia konkurencyjność polskiej gospodarki, powodując narastanie nierównowagi zewnętrznej. Zwracano jednak uwagę, że przedsiębiorstwa eksportujące wykorzystują w produkcji w dużym stopniu towary importowane, co ogranicza negatywny wpływ aprecjacji kursu walutowego na ich sytuację finansową. Argumentowano również, że aprecjacja złotego zmniejsza wyrażoną w złotych wartość dopłat UE do rolnictwa w Polsce oraz wartość transferów polskich emigrantów pracujących za granicą, co działa w kierunku obniżenia popytu krajowego. Wskazywano także, że obecnie trudno ocenić trwałość czynników, które doprowadziły do aprecjacji złotego w ostatnim okresie.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji uznano, że utrzymujący się szybki wzrost popytu, napięcia na rynku pracy, znaczący wzrost bieżącej inflacji i ryzyko jego utrwalenia, a także oczekiwany do końca 2008 r. znaczący wzrost popytu ze strony finansów publicznych uzasadniają ocenę, że prawdopodobieństwo przekroczenia celu inflacyjnego w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej jest znaczące, co wymaga podwyższenia stóp procentowych na listopadowym posiedzeniu.

Złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek został przyjęty. Rada postanowiła podwyższyć stopy procentowe do poziomu: stopa referencyjna 5,00%, stopa lombardowa 6,50%, stopa depozytowa 3,50%, a stopa redyskonta weksli 5,25%.

Opis dyskusji na posiedzeniu decyzyjnym RPP w dniu 19 grudnia 2007 r.

W trakcie posiedzenia Rada Polityki Pieniężnej dyskutowała na temat perspektyw kształtowania się inflacji w kontekście minionej, bieżącej, a przede wszystkim przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Dyskusja na posiedzeniu koncentrowała się na: kształtowaniu się bieżącej inflacji, w tym cen żywności, sytuacji na rynku pracy, perspektywach wzrostu gospodarczego oraz poziomie stóp procentowych w Polsce i za granicą. Rada dyskutowała o wpływie tych czynników na przyszłą inflację w Polsce.

Odnosząc się do bieżącej inflacji, analizowano przyczyny tego, że w listopadzie roczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych ukształtowało się powyżej celu inflacyjnego NBP, który wynosi 2,5%, oraz przekroczyło górną granicę odchyleń od celu, która określona jest na poziomie 3,5%. Wskazywano, że wzrost inflacji CPI w listopadzie wynikał w dużym stopniu z przyspieszenia dynamiki cen żywności oraz paliw, a inflacja bazowa netto wzrosła nieznacznie i pozostała na stosunkowo niskim poziomie. Zdaniem części członków Rady niska inflacja bazowa netto wskazuje na niską presję inflacyjną wynikającą z czynników popytowych. Jednocześnie podkreślano, że wysokie tempo wzrostu cen żywności i paliw oraz wynikający z tego wzrost inflacji CPI są związane ze zjawiskami globalnymi, które pozostają poza wpływem krajowej polityki pieniężnej. Z kolei niektórzy uczestnicy dyskusji zwracali uwagę, że utrzymuje się wzrost cen niektórych usług oraz zmniejsza się dezinflacyjne oddziaływanie spadku cen dóbr importowanych z krajów o niskich kosztach wytwarzania.

Omawiając kształtowanie się cen żywności, Rada dyskutowała o trwałości ich podwyższonej dynamiki. Niektórzy członkowie Rady byli zdania, że wysokie tempo wzrostu cen żywności jest

zjawiskiem przejściowym, gdyż wynika w dużej mierze z szoków podażowych na globalnych rynkach. Wskazywano również, że do ukształtowania się cen części surowców rolnych na wysokim poziomie mogła przyczynić się spekulacja instytucji finansowych na rynkach terminowych oraz że pojawiają się już sygnały spadku cen niektórych surowców rolnych. Inni uczestnicy dyskusji oceniali, że wysoka dynamika cen żywności może utrzymać się w dłuższym okresie, ponieważ jest w znacznym stopniu determinowana trwałym wzrostem światowego popytu na żywność, a niedobory podaży w skali globalnej mogą występować częściej niż dotychczas m.in. ze względu na zmiany klimatyczne. Dyskutowano także o możliwym wpływie zniesienia rosyjskiego embarga na polski eksport żywności na dynamikę cen żywności w Polsce.

Część uczestników dyskusji oceniała, że prognozowany wzrost inflacji bazowej netto oraz nadal wysoka dynamika cen żywności i paliw sprawią, że pod koniec 2008 r. inflacja CPI będzie nadal kształtować się powyżej celu inflacyjnego. Jednocześnie wskazywali oni, że ze względu na specyficzny charakter szoków powodujących wzrost cen inflacja CPI może przez dłuższy czas utrzymywać się powyżej inflacji bazowej netto. Wskazywano również, że istnieje niepewność co do skali zapowiadanych podwyżek cen energii i gazu w 2008 r. Inni członkowie Rady wskazywali, że przyszła inflacja może być niższa, niż przewiduje październikowa projekcja, ze względu na wyższy od uwzględnianego w projekcji poziom kursu złotego.

Zwracano uwagę, że mimo iż Polska w listopadzie 2007 r. nadal spełniała kryterium inflacyjne z Maastricht, wzrost inflacji może stwarzać ryzyko przekroczenia przez inflację wartości referencyjnej w nadchodzącym okresie.

Część członków Rady wskazywała, że wzrost bieżącej inflacji CPI może doprowadzić do wzrostu oczekiwań inflacyjnych. Podkreślali oni, że ryzyko wzrostu oczekiwań inflacyjnych jest szczególnie wysokie, gdy wzrost inflacji wynika z silnego wzrostu cen żywności, a więc dóbr często nabywanych i mających duży udział w koszyku CPI. Zwracano uwagę, że wzrost oczekiwań inflacyjnych może zwiększyć presję na wzrost płac. Ponadto część uczestników dyskusji wskazywała, że wzrost bieżącej inflacji – inaczej niż w 2004 r. – następuje w warunkach szybkiego wzrostu gospodarczego oraz napięć na rynku pracy, co zwiększa prawdopodobieństwo wzrostu oczekiwań inflacyjnych i pojawienia się tzw. efektów drugiej rundy. Zdaniem innych członków Rady ryzyko efektów drugiej rundy jest umiarkowane ze względu na zmiany instytucjonalne, które zaszły na rynkach pracy w Polsce i w innych krajach.

Omawiając sytuację na rynku pracy, zwracano uwagę na wyższy, niż oczekiwano w październikowej projekcji, wzrost płac w gospodarce w III kwartale 2007 r., bardzo wysoką dynamikę wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie oraz utrzymujące się żądania znaczących podwyżek płac w sektorze publicznym. Zwracano uwagę, że wzrost płac pozostaje wyższy od wzrostu wydajności pracy, co oddziałuje w kierunku zwiększenia presji inflacyjnej. Część uczestników dyskusji wskazywała, że wysoka dynamika płac w gospodarce utrzyma się także w nadchodzących miesiącach ze względu na niedobór pracowników na krajowym rynku pracy, a także że płace będą rosły szybciej, niż założono w październikowej projekcji inflacji. Uczestnicy ci oceniali, że spowoduje to dalszy wzrost jednostkowych kosztów pracy, co będzie prowadziło do pogorszenia wyników finansowych przedsiębiorstw i zmniejszenia inwestycji w gospodarce. Zdaniem tych uczestników napięcia na rynku pracy, odzwierciedlone w szybkim spadku stopy bezrobocia, oraz wzrost bieżącej inflacji sprawiają, że ryzyko wystąpienia tzw. efektów drugiej rundy jest wyższe niż w 2004 r. Ponadto oceniali oni, że skala emigracji zarobkowej nie zmniejszy się znacząco w najbliższych latach ze względu na wciąż duże różnice w poziomie dochodów między Polską a krajami Europy Zachodniej.

Inni członkowie Rady byli zdania, że mogą wystąpić czynniki, które będą ograniczały dynamikę wynagrodzeń i jednostkowych kosztów pracy. Uważali oni, że wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw może być hamowany przez obawy o pogorszenie wyników finansowych. Członkowie ci wskazywali także, że znaczące podwyżki płac w sektorze publicznym są mało prawdopodobne, gdyż nie przewidziano ich w projekcie ustawy budżetowej na 2008 r. Zwracano również uwagę, że dynamika jednostkowych kosztów pracy w gospodarce poza rolnictwem

w III kwartale 2007 r. była niższa, niż zakładano w październikowej projekcji. Ponadto wskazywano, że stopa bezrobocia w Polsce jest nadal wyższa niż w innych krajach, a napięcia na rynku pracy mogą się wkrótce zmniejszyć, ponieważ wzrost wynagrodzeń w kraju oraz aprecjacja złotego powinny doprowadzić do zmniejszenia skali emigracji polskich pracowników.

Dyskutując o perspektywach wzrostu gospodarczego w Polsce, część członków Rady wskazywała, że dynamika PKB w III kwartale 2007 r. była wyższa od zakładanej w październikowej projekcji, a wzrost gospodarczy w IV kwartale utrzymał się prawdopodobnie na wysokim poziomie. Ponadto wskazywano, że w kierunku utrzymania wzrostu popytu będzie oddziaływać szybki wzrost kredytów. Inni członkowie Rady wskazywali, że oczekiwane jest spowolnienie wzrostu gospodarczego na świecie, co może zmniejszyć dynamikę polskiego eksportu oraz napływ inwestycji bezpośrednich i w efekcie obniżyć tempo wzrostu gospodarczego w Polsce. Ponadto niektórzy członkowie Rady zwracali uwagę, że mimo wysokiej dynamiki PKB oraz wynagrodzeń struktura wzrostu PKB nie wskazuje na wzrost presji popytowej: spożycie ogółem, spożycie indywidualne oraz import rosły w III kwartale 2007 r. wolniej, niż zakładano w projekcji, natomiast eksport rósł szybciej, niż prognozowano. Podkreślano także, że szybszy od założonego w projekcji wzrost inwestycji w III kwartale 2007 r. wskazuje na możliwość szybszego wzrostu produktu potencjalnego i osłabienia presji inflacyjnej w średnim okresie.

Rada poświęciła wiele uwagi ocenie stopnia restrykcyjności polityki pieniężnej w Polsce. Część członków Rady wskazywała, że podwyżki stóp procentowych NBP w 2007 r. w połączeniu z umocnieniem kursu złotego sprawiły, że restrykcyjność polityki pieniężnej utrzymuje się na wysokim poziomie. Członkowie ci wskazywali ponadto, że poziom realnej stopy procentowej w Polsce jest stosunkowo wysoki na tle innych krajów regionu. Inni uczestnicy dyskusji zwracali uwagę, że poziom realnej stopy procentowej obniżył się w 2007 r. ze względu na to, że inflacja CPI wzrosła silniej niż poziom nominalnych stóp procentowych. Argumentowali oni, że różnice w poziomie realnych stóp procentowych między krajami wynikają m.in. z różnic w poziomie naturalnej stopy procentowej. Uczestnicy ci wskazywali również, że przy ocenie zmian stopnia restrykcyjności polityki monetarnej należy uwzględniać aprecjację realnego kursu równowagi, związaną z procesem konwergencji. Wskazywano także, że obecnie trudno ocenić trwałość czynników, które doprowadziły do aprecjacji złotego w ostatnim okresie.

Część członków Rady wskazywała, że w ostatnim okresie część banków centralnych na świecie obniżyła stopy procentowe. Inni członkowie zwracali uwagę, że obniżki stóp miały miejsce głównie w krajach bezpośrednio dotkniętych zaburzeniami na rynkach finansowych oraz że niektóre banki zaostrzyły politykę pieniężną w tym czasie.

Większość członków Rady oceniała, że wysoka bieżąca inflacja i związane z tym ryzyko wzrostu oczekiwań inflacyjnych, a także napięcia na rynku pracy stanowią istotne czynniki ryzyka dla stabilności cen. Część członków Rady była zdania, że przeciwdziałanie wzrostowi inflacji w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej wymaga podwyższenia stóp procentowych na grudniowym posiedzeniu. Członkowie ci argumentowali, że procesy globalizacji doprowadziły w ostatnich latach do obniżenia siły oddziaływania polityki pieniężnej na krajową inflację, wobec czego reakcja banków centralnych na rosnącą presję inflacyjną powinna być odpowiednio silniejsza. Oceniali oni, że podniesienie stóp procentowych nie powinno przyczynić się do znaczącego spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego w Polsce, natomiast pozwoli ustabilizować je na poziomie potencjalnego tempa wzrostu.

Inni członkowie Rady wskazywali, że trudno jest oszacować siłę inercji procesów inflacyjnych. Zwracali oni także uwagę, że zacieśnianie polityki pieniężnej zwiększy dysparytet stóp procentowych między Polską a strefą euro i Stanami Zjednoczonymi. Mogłoby to zwiększyć napływ krótkoterminowego kapitału do Polski oraz oddziaływać w kierunku aprecjacji kursu złotego, co osłabiłoby konkurencyjność polskiej gospodarki i spowodowało dalsze narastanie nierównowagi zewnętrznej. Ponadto, członkowie ci wskazywali, że dotychczasowe tempo zacieśniania polityki pieniężnej jest wystarczające z punktu widzenia stabilizacji inflacji na poziomie celu inflacyjnego w średnim okresie. Argumentowano, że na grudniowym posiedzeniu Rada dysponowała mniejszą

niż zwykle ilością informacji na temat procesów gospodarczych, a pełniejsza ocena ryzyka utrzymania się inflacji na wysokim poziomie będzie możliwa na kolejnym posiedzeniu.

Na posiedzeniu złożono wniosek o podwyższenie podstawowych stóp procentowych NBP o 25 punktów bazowych. Wniosek nie został przyjęty. Rada pozostawiła stopy procentowe na niezmienionym poziomie: stopa referencyjna 5,00%, stopa lombardowa 6,50%, stopa depozytowa 3,50%, a stopa redyskonta weksli 5,25%.

Załącznik 7

Wybrane informacje o sektorze bankowym

Sektor bankowy w 2007 r. pozostał obszarem priorytetowym dla rozwoju sektora finansowego w Polsce. Na koniec 2007 r. aktywa sektora bankowego wynosiły 802,5 mld zł i były wyższe o 17,7% w stosunku do roku poprzedniego. Relacja aktywów do PKB zwiększyła się do około 68%[95] (z 64% na koniec 2006 r.). Poziom koncentracji sektora bankowego mierzony udziałem 5 największych banków w aktywach uległ nieznacznemu zwiększeniu (z 46,5% do 47% w 2007 r.)[96]. Było to wynikiem fuzji Banku Pekao SA i Banku BPH SA. Stopień koncentracji polskiego sektora bankowego pozostaje nadal niższy niż w większości krajów UE.

Tabela 32

Struktura aktywów sektora bankowego

Wyszczególnienie	Wartość (w mld zł)		Dynamika (w %)	Struktura (w %)	
	2006	2007	2006 = 100	2006	2007
Kasa i operacje z bankiem centralnym	23,0	28,2	122,7	3,4	3,5
Należności od sektora finansowego	134,5	125,0	93,0	19,7	15,6
Należności od sektora niefinansowego, w tym:	314,7	421,9	134,1	46,2	52,6
– kredyty netto dla sektora niefinansowego, w tym:	304,9	410,2	134,5	44,7	51,1
– dla przedsiębiorstw	129,9	164,4	126,6	19,0	20,4
– dla gospodarstw domowych	174,1	244,2	140,3	25,5	30,5
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	22,8	21,4	94,1	3,3	2,7
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	1,8	6,0	336,6	0,3	0,7
Papiery wartościowe, w tym:	142,5	135,7	95,2	20,9	16,9
– bony pieniężne i obligacje NBP	26,4	15,8	59,8	3,9	2,0
– bony i obligacje skarbowe[1]	97,9	100,6	102,7	14,4	12,5
Aktywa trwałe	20,3	21,9	108,0	3,0	2,7
Inne aktywa	22,3	42,4	189,8	3,3	5,3
Razem aktywa sektora bankowego	681,8	802,5	117,7	100,0	100,0

[1] Nie uwzględniono obligacji emitowanych przez nierezydentów.

Źródło: dane NBP.

Poziom konkurencji w polskim sektorze bankowym jest zbliżony do tego, jaki występuje w krajach strefy euro, gdzie banki działają również w warunkach konkurencji monopolistycznej[97].

[95] Wykorzystano wstępne szacunki PKB dla Polski w 2007 r. opublikowane przez GUS 29 lutego 2008 r.

[96] Nieznacznie wzrósł także wskaźnik Herfindahla-Hirshmana (HHI). Jest on obliczany jako suma kwadratów udziałów poszczególnych podmiotów w aktywach netto sektora. Wskaźnik ten osiąga wartości od 0 do 1. Im wyższa jest jego wartość, tym większa jest koncentracja rynku. W 2006 r. wskaźnik HHI dla aktywów netto sektora bankowego w Polsce wynosił 0,0681, a w 2007 r. 0,0725.

[97] Do pomiaru poziomu konkurencji sektora bankowego służy model Panzara-Rosse'a i statystyka H. Pozwala ona na podział struktury rynku na: monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną oraz konkurencję doskonałą. Siła rynkowa wyraża miarę, w jakiej zmiana cen nakładów banku ∂w_{ki} ma odzwierciedlenie w zmianie przychodów ∂R_i^* uzyskanych przez *i*-ty bank.

$H = \sum_{k=1}^{m} \frac{\partial R_i^*}{\partial w_{ki}} * \frac{w_{ki}}{R_i^*}$. W warunkach równowagi długookresowej, jeśli na rynku panuje konkurencja doskonała, statystyka H jest równa 1. W warunkach konkurencji monopolistycznej statystyka H przyjmuje wartości z przedziału 0 do 1. Zerowa lub ujemna wartość statystyki H oznacza występowanie monopolu. Rosnąca wartość statystyki H oznacza rosnący poziom konkurencji sektora bankowego.

Tabela 33

Struktura pasywów sektora bankowego

Wyszczególnienie	Wartość (w mld zł)		Dynamika (w %)	Struktura (w %)	
	2006	2007	2006 = 100	2006	2007
Operacje z bankiem centralnym	5,0	3,0	61,4	0,7	0,4
Zobowiązania wobec sektora finansowego	119,0	162,6	136,6	17,5	20,3
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego, w tym:	383,9	429,1	111,8	56,3	53,5
– depozyty sektora niefinansowego, w tym:	375,6	419,4	111,7	55,1	52,3
– od przedsiębiorstw	125,9	144,9	115,1	18,5	18,1
– od gospodarstw domowych	238,8	262,4	109,9	35,0	32,7
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	32,5	44,7	137,7	4,8	5,6
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	13,8	13,3	96,1	2,0	1,7
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	15,9	12,4	77,7	2,3	1,5
Inne pasywa	41,5	54,0	130,1	6,1	6,7
Rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe	0,4	0,4	105,0	0,1	0,1
Rezerwa na ryzyko ogólne	0,7	0,7	100,7	0,1	0,1
Kapitały (fundusze)	56,3	64,5	114,6	8,3	8,0
Zobowiązania podporządkowane	2,9	5,5	189,7	0,0	0,7
Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	-0,7	0,0	-2,8	-0,1	0,0
Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	10,6	12,3	116,0	1,6	1,5
Razem pasywa sektora bankowego	681,8	802,5	117,7	100,0	100,0

Źródło: dane NBP.

Tabela 34

Relacje z nierezydentami

Wyszczególnienie	Udział (w %)	
	2006	2007
Udział operacji z nierezydentami		
– w aktywach sektora bankowego	13,7	10,7
– w pasywach sektora bankowego	10,6	13,4

Źródło: dane NBP.

Wynik finansowy netto sektora bankowego wzrósł w 2007 r. w porównaniu z 2006 r. o 16% do 12,3 mld zł, poziomu najwyższego od rozpoczęcia transformacji. Podobnie jak w poprzednim roku wynikało to z szybkiego wzrostu akcji kredytowej, powodującego zwiększenie wyniku odsetkowego. Również przychody nieodsetkowe banków wzrosły, przy czym szczególnie wysoki wzrost wystąpił w przypadku prowizji związanych z pośrednictwem w sprzedaży niebankowych produktów finansowych.

Tabela 35

Wynik finansowy sektora bankowego

Wyszczególnienie	Wartość (w mld zł)		Dynamika (w %)
	2006	2007	2006 = 100
Wynik finansowy brutto	13,0	16,8	129,6
Wynik finansowy netto	10,6	12,3	116,0

Źródło: dane NBP.

Wzrost kredytów w tempie przewyższającym przyrost funduszy własnych banków spowodował obniżenie współczynników wypłacalności banków. Wyposażenie sektora bankowego w kapitał jest nadal wystarczające (w relacji do wartości portfela kredytowego), jednak utrzymanie dynamiki akcji kredytowej w średnim okresie będzie wymagało od banków zwiększenia kapitałów, czego źródłem mogą być dobre wyniki finansowe.

Tabela 36

Zyskowność sektora bankowego

Wyszczególnienie	Stopa zwrotu (w %)	
	2006	2007
ROA – netto	1,7	1,7
ROE – netto	21,9	21,5

Źródło: dane NBP.

Tabela 37

Fundusze własne i współczynnik wypłacalności krajowego sektora bankowego

Wyszczególnienie	2006	2007	Zmiana roczna (w pkt proc.)	Dynamika (w %, 2006 = 100)
Współczynnik wypłacalności (w %)	13,2	12,4	-0,8	n/d
Fundusze własne regulacyjne (w mld zł)	51,6	63,4	n/d	122,9

Źródło: dane NBP.

Załącznik 8

Zestawienie otwartych seminariów naukowych w 2007 r.

W 2007 r. zorganizowano 12 otwartych seminariów naukowych. Podczas seminariów swoje prace prezentowali pracownicy NBP, przedstawiciele instytucji finansowych oraz wyższych uczelni. Seminaria obejmowały następujące tematy:

- Nominalne i realne dywergencje w unii monetarnej – wyjaśnienie spoza teorii optymalnego obszaru walutowego
- *Understanding International Prices: Customers as Capital*
- Behawioralne inklinacje podejmowania decyzji inwestycyjnych
- Poziomy płynności i opóźnienia w rozrachunku w systemie SORBNET – podejście symulacyjne przy użyciu symulatora systemów płatności BoFPSS2
- Konkurencja podatkowa w Unii Europejskiej – wyzwania dla finansów publicznych
- Determinanty realnych stóp procentowych w globalizowanym świecie
- Wpływ komunikacji RPP na ceny aktywów finansowych i przewidywalność decyzji NBP
- Seminarium poświęcone dorobkowi merytorycznemu NBP w zakresie problematyki związanej z wejściem Polski do strefy euro
- Warsztaty analityczne poświęcone dorobkowi merytorycznemu NBP w zakresie problematyki związanej z wejściem Polski do strefy euro
- Pomiar wielkości kryzysów bankowych i badanie ich wpływu na wzrost gospodarczy
- Wpływ sposobu wejścia banku zagranicznego na koszt kredytu w Polsce. Którzy kredytobiorcy zyskają najbardziej?
- Systemowa ocena płynności banków

Załącznik 9

Wyniki głosowania członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami w 2007 r.

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
28.02.2007	wniosek o podwyższenie stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	D. Filar M. Noga H. Wasilewska-Trenkner	S. Skrzypek J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławinski A. Wojtyna
28.03.2007	wniosek o podwyższenie wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	głos Przewodniczącego RPP S. Skrzypka rozstrzygnął, że wniosek nie przeszedł	D. Filar M. Noga A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz
24.04.2007	Uchwała w sprawie przyjęcia *Rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego* sporządzonego na dzień 31 grudnia 2007 r.		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
25.04.2007	uchwała w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	podwyższono wysokość stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	J. Czekaj D. Filar M. Noga A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz
16.05.2007	uchwała w sprawie przyjecia *Sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2006*		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
16.05.2007	uchwała w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji *Założeń polityki pieniężnej na rok 2006*		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
16.05.2007	uchwała w sprawie zatwierdzenia *Sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2006 r.*		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
30.05.2007	wniosek o podwyższenie wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	D. Filar M. Noga H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński
27.06.2007	uchwała w sprawie stopy referencyjnej oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	podwyższono wysokość stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	J. Czekaj D. Filar M. Noga A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz
24.07.2007	uchwała w sprawie wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego za rok obrotowy 2007, 2008 i 2009		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
25.07.2007	wniosek o podwyższenie wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	A. Wojtyna	S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
29.08.2007	uchwała w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	podwyższono wyskość stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek
25.09.2007	uchwała w sprawie określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez Narodowy Bank Polski pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
26.09.2007	uchwała w sprawie ustalenia *Założeń polityki pieniężnej na rok 2008*		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
31.10.2007	wniosek o podwyższenie wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	D. Filar M. Noga H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński
27.11.2007	uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie zasad prowadzenia operacji otwartego rynku		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	
28.11.2007	uchwała w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	podwyższono wysokość stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska-Trenkner A. Wojtyna	

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Decyzja RPP	Wyniki głosowania członków Rady	
			za:	przeciw:
18.12.2007	uchwała w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2008		S. Skrzypek J. Czekaj D. Filar S. Nieckarz M. Noga S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński H. Wasilewska- -Trenkner A. Wojtyna	
19.12.2007	wniosek o podwyższenie wysokości stóp procentowych o 0,25 pkt proc.	wniosek nie uzyskał większości głosów	D. Filar M. Noga H. Wasilewska- -Trenkner A. Wojtyna	S. Skrzypek J. Czekaj S. Nieckarz S. Owsiak M. Pietrewicz A. Sławiński

Źródło: dane NBP.

Załącznik 10

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

PRICEWATERHOUSECOOPERS

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.
Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa, Polska
Telefon +48 (0) 22 523 4000
Faks +48 (0) 22 523 4040
www.pwc.com/pl

Opinia niezależnego biegłego rewidenta
Dla Zarządu
Narodowego Banku Polskiego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego (zwanego dalej „NBP", „Bank") z siedzibą w Warszawie przy ulicy Świętokrzyskiej 11/21, obejmującego:

(a) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2007 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 170.439.025,5 tys. zł;

(b) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. wykazujący stratę w kwocie 12.427.261,7 tys. zł;

(c) zestawienie pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2007 r.;

(d) informację dodatkową do sprawozdania finansowego NBP.

Sprawozdanie finansowe na 31 grudnia 2007 r. zostało sporządzone na podstawie przepisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 roku Nr 1, poz.2 z późniejszymi zmianami, dalej „Ustawa o NBP"), Uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej (dalej „RPP") z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP Nr 22 z 2003 r., poz. 38 z późniejszymi zmianami, dalej „Uchwała w sprawie zasad rachunkowości"), Uchwały Nr 57/2003 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (z późniejszymi zmianami), Uchwały Nr 9/2006 RPP z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerw na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP Nr 13 z 2006 r., poz. 16).

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności odpowiedzialny jest Zarząd NBP. Naszym zadaniem było wyrażenie, na podstawie przeprowadzonego badania, opinii o sprawozdaniu finansowym.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

(a) przepisów rozdziału 7 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości" – Dz.U. z 2002 r. Nr 76 poz 694 z późniejszymi zmianami);

(b) norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce.

[illegible]

NBP

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Opinia niezależnego biegłego rewidenta
Dla Zarządu
Narodowego Banku Polskiego (cd.)

Badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów i przeoczeń. Badanie obejmowało między innymi sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również sprawdzenie poprawności stosowanych przez jednostkę zasad rachunkowości oraz istotnych oszacowań dokonywanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego, a także ogólną ocenę jego prezentacji. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

(a) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych i zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi NBP opisanymi w powołanych wyżej przepisach;

(b) jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi NBP przepisami prawa;

(c) przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową NBP na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku.

Działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i przeprowadzający badanie:

Antoni F. Reczek
Prezes Zarządu
PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90011/503

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

Spółka wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144

Warszawa, 28 marca 2008 r.

2

ANEKS STATYSTYCZNY

TABELA I

Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych			4. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	
	w cenach bieżących	w cenach stałych		w cenach bieżących	w cenach stałych		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	grudzień poprzedniego roku = 100	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100					
	mln zł	%	%	mln zł	%	%	%	%	%	%	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2006	63.407,8	105,9	93,3	7.107,3	117,9	144,8	101,4	99,8	101,4	102,6	99,5
I 2007	63.983,9	115,4	100,2	2.713,6	160,5	37,9	101,6	100,4	100,4	103,1	100,6
II	62.823,9	113,0	97,9	3.017,5	156,7	110,5	101,9	100,3	100,7	103,5	100,3
III	72.052,4	111,3	114,7	3.633,6	139,1	119,0	102,5	100,5	101,1	103,3	100,5
IV	66.354,5	112,6	91,4	4.052,0	136,9	110,6	102,3	100,5	101,6	102,2	100,5
V	68.244,6	108,1	103,0	4.636,4	116,3	113,2	102,3	100,5	102,2	102,1	100,4
VI	68.460,7	105,6	100,2	5.196,3	103,7	111,2	102,6	100,0	102,2	101,7	100,5
VII	67.897,1	110,4	98,1	5.297,7	118,5	101,4	102,3	99,7	101,9	101,4	100,3
VIII	68.405,1	108,9	100,9	5.780,7	114,4	108,5	101,5	99,6	101,6	101,8	100,3
IX	71.753,7	105,4	105,7	6.059,0	100,2	104,1	102,3	100,8	102,3	101,8	100,0
X	78.435,5	110,8	109,7	7.023,6	104,3	115,4	103,0	100,6	103,0	102,0	99,7
XI	74.718,2	108,5	95,2	5.887,7	111,0	83,7	103,6	100,7	103,7	102,5	99,9
XII	68.242,3	106,2	91,3	8.698,1	113,0	147,5	104,0	100,3	104,0	102,3	99,3

Okres	12. Wyniki finansowe przedsiębiorstw												
	przychody		koszty uzyskania przychodów		wynik finansowy brutto (saldo)	obciążenia wyniku finansowego brutto	wynik finansowy netto (saldo)	wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	wskaźnik rentowności obrotu netto	wskaźnik płynności II stopnia	aktywa obrotowe ogółem	należności i roszczenia z tytułu dostaw i usług	zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług
	ogółem	w tym przychody ze sprzedaży produktów	ogółem	w tym koszt własny sprzedanych produktów									
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
XII 2006	1.497.784,6	913.993,1	1.411.554,6	907.544,6	86.339,3	16.542,5	69.796,8	94,2	4,7	101,0	458.836,2	181.156,2	173.916,0
I 2007	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
II	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	386.981,3	237.544,0	363.327,0	233.151,0	23.664,6	4.693,2	18.971,4	93,9	4,9	100,9	466.019,5	185.690,7	169.539,4
IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
V	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
VI	802.928,0	488.854,7	750.466,0	481.036,8	52.478,5	9.725,8	42.752,7	93,5	5,3	99,8	492.128,7	196.012,8	179.735,6
VII	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
VIII	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
IX	1.238.747,4	754.874,4	1.159.610,6	744.995,8	79.168,0	14.609,7	64.558,4	93,6	5,2	100,3	516.500,6	205.334,7	186.877,2
X	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XI	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XII	1.716.627,8	1.042.814,9	1.610.061,7	1.032.086,2	106.641,0	18.584,6	88.056,5	93,8	5,1	99,0	529.221,6	202.269,9	195.197,2

Okres	5. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		6. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw ogółem	7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem	8. Liczba bezrobotnych	9. Stopa bezrobocia	10. Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	11. Wyniki finansowe budżetu państwa		
	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100						dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu państwa i saldo kredytów zagranicznych
	%	%	tys. osób	tys. osób	tys. osób	%	zł	mln zł	mln zł	mln zł
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
XII 2006	104,3	100,4	5.171,0	4.995,0	2.309,4	14,8	3.027,51	197.639,8	222.702,9	-18.157,9
I 2007	104,8	100,5	5.253,0	5.048,0	2.365,8	15,1	2.663,55	22.407,5	19.263,4	4.061,8
II	105,6	100,8	5.271,0	5.070,0	2.331,1	14,8	2.687,48	38.233,3	41.225,6	-1.074,0
III	106,5	101,0	5.294,0	5.089,0	2.232,5	14,3	2.852,71	55.396,5	60.573,5	-2.750,9
IV	107,3	101,1	5.303,0	5.105,0	2.103,1	13,6	2.786,29	81.185,6	83.276,5	1.319,0
V	108,1	101,1	5.320,0	5.116,0	1.985,1	12,9	2.776,92	98.039,2	102.336,4	-589,5
VI	108,7	100,9	5.342,0	5.144,0	1.895,1	12,3	2.869,69	115.346,7	118.993,3	-76,8
VII	108,9	100,6	5.356,0	5.160,0	1.856,1	12,1	2.893,71	137.652,3	137.111,0	4.082,8
VIII	109,0	100,6	5.381,0	5.182,0	1.821,9	11,9	2.885,97	157.377,4	157.073,3	4.182,4
IX	108,8	100,5	5.385,0	5.192,0	1.777,8	11,6	2.858,83	174.924,3	174.745,4	4.208,7
X	108,6	100,5	5.417,0	5.220,0	1.720,9	11,3	2.951,67	195.131,4	199.535,3	-254,6
XI	108,6	100,2	5.431,0	5.233,0	1.719,4	11,2	3.092,01	215.685,5	221.710,3	-1.341,7
XII	108,4	100,2	5.411,0	5.241,0	1.746,6	11,4	3.246,00	235.976,5	252.898,2	-12.034,5

TABELA II

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP					2. Rezerwy obowiązkowe banków								
	stopa oprocentowania kredytu lombardowego	stopa redyskonta weksli	stopa oprocentowania kredytu refinansowego	stopa depozytowa	minimalna stopa rentowności operacji otwartego rynku*	stopa rezerwy od wkładów złotowych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równowartość w złotych)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo)	oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	wielkość rezerwy obowiązkowej		
												ogółem	z tego:	
						płatnych na każde żądanie	terminowych	płatnych na każde żądanie	terminowych				na rachunku bieżącym	zadeklarowana kwota gotówki
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII 2006	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	13.969,9	13.969,9	.
I 2007	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	14.526,1	14.526,1	.
II	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	14.827,4	14.827,4	.
III	5,50	4,25	5,50/6,50	2,50	4,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	14.827,4	14.827,4	.
IV	5,75	4,50	5,75/6,75	2,75	4,25	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	15.278,3	15.278,3	.
V	5,75	4,50	5,75/6,75	2,75	4,25	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	15.510,8	15.510,8	.
VI	6,00	4,75	6,00/7,00	3,00	4,50	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	15.510,8	15.510,8	.
VII	6,00	4,75	6,00/7,00	3,00	4,50	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	15.849,6	15.849,6	.
VIII	6,25	5,00	6,25/7,25	3,25	4,75	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	15.826,9	15.826,9	.
IX	6,25	5,00	6,25/7,25	3,25	4,75	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	15.826,9	15.826,9	.
X	6,25	5,00	6,25/7,25	3,25	4,75	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	16.378,7	16.378,7	.
XI	6,50	5,25	6,50/7,50	3,50	5,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	16.702,7	16.702,7	.
XII	6,50	5,25	6,50/7,50	3,50	5,00	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	0,9**	16.966,2	16.966,2	.

* Do grudnia 2002 r. operacje 28-dniowe, od stycznia 2003 r. operacje 14-dniowe, od stycznia 2005 r. operacje 7-dniowe.
** Stopy redyskontowej weksli.
*** Od marca 2007 r. publikowany jest indeks sWiG80, który jest kontynuacją dotychczasowego ondeksu WIRR.

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe, cd.											
	popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)											
	ogółem	z tego na bony o terminie wykupu:										
		1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
XII 2006	14.642,16	0,00	0,00	0,00	10.248,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.393,28
I 2007	4.067,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.067,64
II	3.420,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.420,48
III	2.761,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.761,85
IV	2.694,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.694,67
V	1.342,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.342,23
VI	1.930,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.930,64
VII	1.113,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.113,98
VIII	1.108,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.108,87
IX	3.883,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.883,73
X	2.418,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.418,63
XI	1.561,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.561,12
XII	12.938,11	0,00	0,00	0,00	0,00	6.713,55	0,00	0,00	1.668,75	0,00	1.240,17	3.315,64

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe												
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)											
		ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:										
			1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym
		mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
XII 2006	2	4.200,00	0,00	0,00	0,00	2.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00
I 2007	2	1.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00
II	2	1.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00
III	2	2.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00
IV	2	1.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00
V	1	900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	900,00
VI	1	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00
VII	1	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00
VIII	1	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00
IX	2	1.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.400,00
X	2	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00
XI	1	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00
XII	2	11.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.500,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	2.000,00	2.000,00

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe, cd.											
	ogółem	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)										
		z tego na bony o terminie wykupu:										
		1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
XII 2006	4.200,00	0,00	0,00	0,00	2.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00
I 2007	1.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00
II	1.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00
III	2.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00
IV	1.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00
V	900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	900,00
VI	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00
VII	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00
VIII	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00
IX	1.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.400,00
X	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00
XI	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00
XII	9.086,22	0,00	0,00	0,00	0,00	5.158,55	0,00	0,00	1.340,75	0,00	586,92	2.000,00

TABELA II – cd.

Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe, cd.												
	średni ważony zysk z kupionych bonów												stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	ogółem	z tego z bonów o terminie wykupu:											
		1-tygodniowym	2-tygodniowym	3-tygodniowym	5-tygodniowym	6-tygodniowym	8-tygodniowym	10-tygodniowym	13-tygodniowym	26-tygodniowym	39-tygodniowym	52-tygodniowym	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	mln zł
	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
XII 2006	4,06	0,00	0,00	0,00	3,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,21	24.831,72
I 2007	4,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,14	22.355,45
II	4,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,11	22.161,28
III	4,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,23	21.865,74
IV	4,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,40	21.666,51
V	4,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,48	20.605,73
VI	4,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,38	19.164,95
VII	4,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,82	17.727,39
VIII	4,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,82	16.574,89
IX	5,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,05	15.992,93
X	5,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,06	15.411,73
XI	5,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,31	14.827,33
XII	5,56	0,00	0,00	0,00	0,00	5,43	0,00	0,00	5,64	0,00	5,88	5,74	21.809,18

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP, cd.										
	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)					średni ważony zysk z kupionych bonów					stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:				ogółem	z tego z bonów o terminie wykupu:				
		1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym		1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym	
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	%	%	mln zł
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86
XII 2006	89.600,00	0,00	89.600,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	18.385,68
I 2007	78.500,00	0,00	78.500,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	19.984,44
II	80.500,00	0,00	80.500,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	20.484,05
III	104.600,00	0,00	104.600,00	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	0,00	22.182,73
IV	80.286,02	0,00	80.286,02	0,00	0,00	4,08	0,00	4,08	0,00	0,00	23.380,67
V	85.058,50	0,00	85.058,50	0,00	0,00	4,25	0,00	4,25	0,00	0,00	21.682,08
VI	107.074,22	0,00	107.074,22	0,00	0,00	4,30	0,00	4,30	0,00	0,00	20.199,56
VII	77.222,41	0,00	77.222,41	0,00	0,00	4,50	0,00	4,50	0,00	0,00	16.129,07
VIII	102.764,00	0,00	102.764,00	0,00	0,00	4,55	0,00	4,55	0,00	0,00	20.980,62
IX	80.635,63	0,00	80.635,63	0,00	0,00	4,75	0,00	4,75	0,00	0,00	21.482,05
X	76.069,06	0,00	76.069,06	0,00	0,00	4,75	0,00	4,75	0,00	0,00	19.881,63
XI	80.039,19	0,00	80.039,19	0,00	0,00	4,77	0,00	4,77	0,00	0,00	7.484,92
XII	44.761,35	0,00	44.761,35	0,00	0,00	5,00	0,00	5,00	0,00	0,00	7.761,25

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP										
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)					popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)				
		ogółem	z tego bonów o terminie wykupu:				ogółem	z tego na bony o terminie wykupu:			
			1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym		1-dniowym	7-dniowym	14-dniowym	28-dniowym
		mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
XII 2006	5	89.600,00	0,00	89.600,00	0,00	0,00	718.155,42	0,00	718.155,42	0,00	0,00
I 2007	4	78.500,00	0,00	78.500,00	0,00	0,00	191.263,00	0,00	191.263,00	0,00	0,00
II	4	80.500,00	0,00	80.500,00	0,00	0,00	374.078,57	0,00	374.078,57	0,00	0,00
III	5	104.600,00	0,00	104.600,00	0,00	0,00	352.734,55	0,00	352.734,55	0,00	0,00
IV	4	82.900,00	0,00	82.900,00	0,00	0,00	98.765,02	0,00	98.765,02	0,00	0,00
V	4	86.500,00	0,00	86.500,00	0,00	0,00	91.755,60	0,00	91.755,60	0,00	0,00
VI	5	112.200,00	0,00	112.200,00	0,00	0,00	114.944,18	0,00	114.944,18	0,00	0,00
VII	4	87.300,00	0,00	87.300,00	0,00	0,00	77.805,41	0,00	77.805,41	0,00	0,00
VIII	5	105.800,00	0,00	105.800,00	0,00	0,00	107.869,55	0,00	107.869,55	0,00	0,00
IX	4	85.900,00	0,00	85.900,00	0,00	0,00	82.126,71	0,00	82.126,71	0,00	0,00
X	4	76.300,00	0,00	76.300,00	0,00	0,00	85.314,28	0,00	85.314,28	0,00	0,00
XI	5	95.900,00	0,00	95.900,00	0,00	0,00	80.346,09	0,00	80.346,09	0,00	0,00
XII	4	67.400,00	0,00	67.400,00	0,00	0,00	44.983,57	0,00	44.983,57	0,00	0,00

Okres	5. Bezwarunkowa sprzedaż papierów wartościowych przez NBP (*outright sale*)					6. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie								
	liczba przetargów	wartość nominalna papierów wartościowych przeznaczonych przez NBP do sprzedaży	wartość nominalna ofert zgłoszonych przez banki	wartość nominalna ofert przyjętych	wartość aukcyjna ofert przyjętych	liczba spółek na koniec miesiąca	kapitalizacja na koniec miesiąca	wskaźnik C/Z na koniec miesiąca	WIG na koniec miesiąca	WIG średni w miesiącu	WIRR/ sWIG80 na koniec miesiąca***	WIRR/ sWIG80 średni w miesiącu***	obroty w miesiącu	wskaźnik obrotu
		mln zł	mln zł	mln zł	mln zł		mln zł						mln zł	%
	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
XII 2006	0	0,00	0,00	0,00	0,00	284	437.719,2	17,7	50.411,8	51.350,3	12.716,6	13.033,4	28.799,4	2,4
I 2007	0	0,00	0,00	0,00	0,00	287	482.555,7	19,5	54.558,2	52.135,1	14.443,5	13.329,4	38.057,7	3,2
II	0	0,00	0,00	0,00	0,00	291	457.094,6	18,2	51.900,4	54.391,1	14.339,1	14.659,0	36.554,3	2,9
III	0	0,00	0,00	0,00	0,00	293	511.337,3	20,4	57.524,6	54.109,4	17.048,3	15.490,1	42.769,5	3,4
IV	0	0,00	0,00	0,00	0,00	296	531.701,6	23,3	59.805,5	59.058,8	18.766,3	18.005,0	42.969,0	3,2
V	0	0,00	0,00	0,00	0,00	301	564.335,9	23,9	63.566,2	60.993,9	20.166,7	19.144,6	39.960,9	2,9
VI	0	0,00	0,00	0,00	0,00	309	587.287,3	24,6	66.077,7	64.916,9	21.381,7	20.663,7	42.442,4	2,8
VII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	316	565.221,3	23,6	63.670,5	65.421,0	19.765,2	20.460,1	44.280,1	2,0
VIII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	319	543.138,7	21,2	60.649,9	59.513,6	18.325,2	17.974,7	37.683,4	2,3
IX	0	0,00	0,00	0,00	0,00	325	541.778,7	21,1	60.368,9	60.606,7	17.993,1	18.196,8	27.774,7	1,7
X	0	0,00	0,00	0,00	0,00	336	573.812,4	22,4	63.126,5	62.813,5	18.412,9	18.421,4	38.416,0	2,5
XI	0	0,00	0,00	0,00	0,00	345	518.599,3	19,2	56.680,3	57.273,7	16.047,0	16.041,9	36.031,3	2,2
XII	0	0,00	0,00	0,00	0,00	351	509.887,4	18,8	55.648,5	56.892,2	15.917,9	16.072,0	33.635,6	2,1

TABELA III

Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Grudzień 2006			Styczeń 2007			Luty 2007			Marzec 2007		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	2,8700	3,7982	1,3234	2,9105	3,8312	1,3163	2,9973	3,9010	1,3015	2,9525	3,9026	1,3218
2	2,8700	3,7982	1,3234	2,8830	3,8279	1,3277	3,0006	3,9068	1,3020	2,9650	3,8995	1,3152
3	2,8700	3,7982	1,3234	2,8870	3,8270	1,3256	3,0006	3,9068	1,3020	2,9650	3,8995	1,3152
4	2,8672	3,8138	1,3301	2,9325	3,8455	1,3113	3,0006	3,9068	1,3020	2,9650	3,8995	1,3152
5	2,8628	3,8092	1,3306	2,9733	3,8935	1,3095	3,0016	3,8842	1,2940	2,9821	3,9170	1,3135
6	2,8678	3,8050	1,3268	2,9733	3,8935	1,3095	2,9910	3,8710	1,2942	2,9758	3,9030	1,3116
7	2,8669	3,8150	1,3307	2,9733	3,8935	1,3095	2,9741	3,8629	1,2988	2,9729	3,9007	1,3121
8	2,8870	3,8350	1,3284	2,9788	3,8754	1,3010	2,9835	3,8744	1,2986	2,9561	3,8880	1,3152
9	2,8870	3,8350	1,3284	2,9647	3,8635	1,3032	2,9902	3,8888	1,3005	2,9507	3,8795	1,3148
10	2,8870	3,8350	1,3284	2,9943	3,8898	1,2991	2,9902	3,8888	1,3005	2,9507	3,8795	1,3148
11	2,8927	3,8165	1,3194	2,9889	3,8771	1,2972	2,9902	3,8888	1,3005	2,9507	3,8795	1,3148
12	2,8763	3,8106	1,3248	3,0045	3,8785	1,2909	3,0090	3,9065	1,2983	2,9380	3,8699	1,3172
13	2,8639	3,8000	1,3269	3,0045	3,8785	1,2909	3,0145	3,9180	1,2997	2,9521	3,8853	1,3161
14	2,8738	3,8014	1,3228	3,0045	3,8785	1,2909	2,9864	3,9100	1,3093	2,9583	3,9031	1,3194
15	2,8925	3,7900	1,3103	2,9918	3,8728	1,2945	2,9683	3,8980	1,3132	2,9469	3,8926	1,3209
16	2,8925	3,7900	1,3103	2,9895	3,8770	1,2969	2,9769	3,9090	1,3131	2,9330	3,9065	1,3319
17	2,8925	3,7900	1,3103	3,0113	3,8914	1,2923	2,9769	3,9090	1,3131	2,9330	3,9065	1,3319
18	2,8951	3,7938	1,3104	2,9955	3,8787	1,2948	2,9769	3,9090	1,3131	2,9330	3,9065	1,3319
19	2,8896	3,8026	1,3160	2,9677	3,8490	1,2970	2,9680	3,9017	1,3146	2,9170	3,8778	1,3294
20	2,8849	3,8140	1,3221	2,9677	3,8490	1,2970	2,9559	3,8880	1,3153	2,9158	3,8735	1,3285
21	2,8796	3,8003	1,3197	2,9677	3,8490	1,2970	2,9637	3,8954	1,3144	2,9143	3,8762	1,3301
22	2,8908	3,8163	1,3202	2,9630	3,8395	1,2958	2,9637	3,8800	1,3092	2,8977	3,8700	1,3355
23	2,8908	3,8163	1,3202	2,9747	3,8630	1,2986	2,9620	3,8834	1,3111	2,9108	3,8764	1,3317
24	2,8908	3,8163	1,3202	2,9845	3,8825	1,3009	2,9620	3,8834	1,3111	2,9108	3,8764	1,3317
25	2,8908	3,8163	1,3202	2,9912	3,8785	1,2966	2,9620	3,8834	1,3111	2,9108	3,8764	1,3317
26	2,8908	3,8163	1,3202	3,0334	3,9208	1,2925	2,9573	3,8945	1,3169	2,9171	3,8683	1,3261
27	2,9183	3,8383	1,3153	3,0334	3,9208	1,2925	2,9620	3,9139	1,3214	2,9011	3,8718	1,3346
28	2,9194	3,8368	1,3142	3,0334	3,9208	1,2925	2,9699	3,9175	1,3191	2,9163	3,8890	1,3335
29	2,9105	3,8312	1,3163	3,0376	3,9240	1,2918				2,9074	3,8789	1,3341
30	2,9105	3,8312	1,3163	3,0395	3,9385	1,2958				2,9058	3,8695	1,3316
31	2,9105	3,8312	1,3163	3,0400	3,9320	1,2934				2,9058	3,8695	1,3316
przeciętny w ciągu miesiąca	2,8868	3,8130	X	2,9837	3,8787	X	2,9805	3,8958	X	2,9359	3,8869	X

Dni	Kwiecień 2007			Maj 2007			Czerwiec 2007			Lipiec 2007		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	2,9058	3,8695	1,3316	2,7859	3,7879	1,3597	2,8375	3,8130	1,3438	2,7989	3,7658	1,3455
2	2,8930	3,8623	1,3351	2,7755	3,7698	1,3582	2,8375	3,8130	1,3438	2,7695	3,7598	1,3576
3	2,8817	3,8515	1,3365	2,7755	3,7698	1,3582	2,8375	3,8130	1,3438	2,7625	3,7578	1,3603
4	2,8846	3,8509	1,3350	2,7615	3,7465	1,3567	2,8212	3,7940	1,3448	2,7622	3,7609	1,3616
5	2,8746	3,8420	1,3365	2,7615	3,7465	1,3567	2,8163	3,8050	1,3511	2,7593	3,7647	1,3644
6	2,8629	3,8415	1,3418	2,7615	3,7465	1,3567	2,8257	3,8216	1,3524	2,7755	3,7730	1,3594
7	2,8629	3,8415	1,3418	2,7549	3,7479	1,3604	2,8257	3,8216	1,3524	2,7755	3,7730	1,3594
8	2,8629	3,8415	1,3418	2,7624	3,7495	1,3573	2,8732	3,8485	1,3394	2,7755	3,7730	1,3594
9	2,8629	3,8415	1,3418	2,7787	3,7636	1,3544	2,8732	3,8485	1,3394	2,7520	3,7505	1,3628
10	2,8653	3,8420	1,3409	2,7670	3,7470	1,3542	2,8732	3,8485	1,3394	2,7595	3,7655	1,3646
11	2,8509	3,8279	1,3427	2,8080	3,7844	1,3477	2,8746	3,8365	1,3346	2,7464	3,7735	1,3740
12	2,8499	3,8331	1,3450	2,8080	3,7844	1,3477	2,8685	3,8278	1,3344	2,7244	3,7573	1,3791
13	2,8405	3,8410	1,3522	2,8080	3,7844	1,3477	2,8953	3,8451	1,3280	2,7161	3,7443	1,3786
14	2,8405	3,8410	1,3522	2,7773	3,7610	1,3542	2,8744	3,8230	1,3300	2,7161	3,7443	1,3786
15	2,8405	3,8410	1,3522	2,7898	3,7767	1,3538	2,8625	3,8120	1,3317	2,7161	3,7443	1,3786
16	2,8217	3,8248	1,3555	2,7805	3,7815	1,3600	2,8625	3,8120	1,3317	2,7210	3,7510	1,3785
17	2,8241	3,8231	1,3537	2,7996	3,7897	1,3537	2,8625	3,8120	1,3317	2,7223	3,7535	1,3788
18	2,8005	3,8080	1,3598	2,8081	3,7909	1,3500	2,8364	3,8007	1,3400	2,7285	3,7615	1,3786
19	2,8071	3,8151	1,3591	2,8081	3,7909	1,3500	2,8414	3,8066	1,3397	2,7146	3,7508	1,3817
20	2,7894	3,7941	1,3602	2,8081	3,7909	1,3500	2,8191	3,7835	1,3421	2,7236	3,7552	1,3788
21	2,7894	3,7941	1,3602	2,7952	3,7760	1,3509	2,8338	3,7935	1,3387	2,7236	3,7552	1,3788
22	2,7894	3,7941	1,3602	2,8020	3,7735	1,3467	2,8229	3,7865	1,3414	2,7236	3,7552	1,3788
23	2,7866	3,7797	1,3564	2,8270	3,7964	1,3429	2,8229	3,7865	1,3414	2,7258	3,7660	1,3816
24	2,7925	3,7880	1,3565	2,8265	3,7966	1,3432	2,8229	3,7865	1,3414	2,7202	3,7586	1,3817
25	2,7741	3,7838	1,3640	2,8369	3,8113	1,3435	2,8160	3,7883	1,3453	2,7546	3,7858	1,3744
26	2,7668	3,7746	1,3642	2,8369	3,8113	1,3435	2,8200	3,7939	1,3454	2,7752	3,8057	1,3713
27	2,7767	3,7800	1,3613	2,8369	3,8113	1,3435	2,8343	3,8060	1,3428	2,7870	3,8095	1,3669
28	2,7767	3,7800	1,3613	2,8270	3,8040	1,3456	2,8074	3,7770	1,3454	2,7870	3,8095	1,3669
29	2,7767	3,7800	1,3613	2,8353	3,8192	1,3470	2,7989	3,7658	1,3455	2,7870	3,8095	1,3669
30	2,7859	3,7879	1,3597	2,8467	3,8275	1,3445	2,7989	3,7658	1,3455	2,7800	3,7999	1,3669
31				2,8415	3,8190	1,3440				2,7653	3,7900	1,3706
przeciętny w ciągu miesiąca	2,8279	3,8192	X	2,7997	3,7824	X	2,8399	3,8079	X	2,7500	3,7685	X

Tabela III – cd.

Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Sierpień 2007			Wrzesień 2007			Październik 2007		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	25	26	27	28	29	30	31	32	33
1	2,7939	3,8125	1,3646	2,7990	3,8230	1,3658	2,6483	3,7680	1,4228
2	2,7786	3,7970	1,3665	2,7990	3,8230	1,3658	2,6543	3,7685	1,4198
3	2,7619	3,7833	1,3698	2,7995	3,8209	1,3649	2,6610	3,7690	1,4164
4	2,7619	3,7833	1,3698	2,8131	3,8255	1,3599	2,6745	3,7740	1,4111
5	2,7619	3,7833	1,3698	2,8105	3,8208	1,3595	2,6681	3,7650	1,4111
6	2,7420	3,7916	1,3828	2,7963	3,8195	1,3659	2,6681	3,7650	1,4111
7	2,7450	3,7855	1,3791	2,7853	3,8120	1,3686	2,6681	3,7650	1,4111
8	2,7451	3,7740	1,3748	2,7853	3,8120	1,3686	2,6635	3,7534	1,4092
9	2,7382	3,7735	1,3781	2,7853	3,8120	1,3686	2,6750	3,7555	1,4039
10	2,7600	3,7775	1,3687	2,7619	3,8075	1,3786	2,6505	3,7464	1,4135
11	2,7600	3,7775	1,3687	2,7513	3,7946	1,3792	2,6375	3,7474	1,4208
12	2,7600	3,7775	1,3687	2,7233	3,7736	1,3857	2,6285	3,7310	1,4194
13	2,7641	3,7755	1,3659	2,7126	3,7756	1,3919	2,6285	3,7310	1,4194
14	2,7873	3,7842	1,3577	2,7254	3,7816	1,3875	2,6285	3,7310	1,4194
15	2,7873	3,7842	1,3577	2,7254	3,7816	1,3875	2,6135	3,7187	1,4229
16	2,8507	3,8277	1,3427	2,7254	3,7816	1,3875	2,6223	3,7190	1,4182
17	2,8533	3,8345	1,3439	2,7280	3,7835	1,3869	2,6160	3,7095	1,4180
18	2,8533	3,8345	1,3439	2,7315	3,7859	1,3860	2,6016	3,7078	1,4252
19	2,8533	3,8345	1,3439	2,7008	3,7730	1,3970	2,5761	3,6792	1,4282
20	2,8350	3,8250	1,3492	2,6847	3,7706	1,4045	2,5761	3,6792	1,4282
21	2,8550	3,8474	1,3476	2,6763	3,7666	1,4074	2,5761	3,6792	1,4282
22	2,8446	3,8375	1,3490	2,6763	3,7666	1,4074	2,5753	3,6835	1,4303
23	2,8289	3,8320	1,3546	2,6763	3,7666	1,4074	2,5730	3,6566	1,4211
24	2,8228	3,8380	1,3596	2,6675	3,7627	1,4106	2,5702	3,6555	1,4223
25	2,8228	3,8380	1,3596	2,6742	3,7680	1,4090	2,5522	3,6436	1,4276
26	2,8228	3,8380	1,3596	2,6761	3,7788	1,4121	2,5227	3,6247	1,4368
27	2,8055	3,8306	1,3654	2,6726	3,7780	1,4136	2,5227	3,6247	1,4368
28	2,8084	3,8328	1,3648	2,6647	3,7775	1,4176	2,5227	3,6247	1,4368
29	2,8310	3,8477	1,3591	2,6647	3,7775	1,4176	2,5145	3,6243	1,4414
30	2,8072	3,8278	1,3636	2,6647	3,7775	1,4176	2,5238	3,6313	1,4388
31	2,7990	3,8230	1,3658				2,5155	3,6306	1,4433
przeciętny w ciągu miesiąca	2,7981	3,8100	X	2,7286	3,7899	X	2,6042	3,7052	X

Dni	Listopad 2007			Grudzień 2007		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	34	35	36	37	38	39
1	2,5155	3,6306	1,4433	2,4589	3,6267	1,4749
2	2,5184	3,6467	1,4480	2,4589	3,6267	1,4749
3	2,5184	3,6467	1,4480	2,4730	3,6195	1,4636
4	2,5184	3,6467	1,4480	2,4675	3,6169	1,4658
5	2,5181	3,6446	1,4474	2,4499	3,6075	1,4725
6	2,5018	3,6339	1,4525	2,4585	3,5818	1,4569
7	2,4672	3,6238	1,4688	2,4525	3,5865	1,4624
8	2,4829	3,6419	1,4668	2,4525	3,5865	1,4624
9	2,4620	3,6235	1,4718	2,4525	3,5865	1,4624
10	2,4620	3,6235	1,4718	2,4378	3,5739	1,4660
11	2,4620	3,6235	1,4718	2,4260	3,5699	1,4715
12	2,4935	3,6390	1,4594	2,4359	3,5773	1,4686
13	2,5006	3,6469	1,4584	2,4373	3,5820	1,4697
14	2,4750	3,6345	1,4685	2,4747	3,6017	1,4554
15	2,5028	3,6648	1,4643	2,4747	3,6017	1,4554
16	2,5130	3,6720	1,4612	2,4747	3,6017	1,4554
17	2,5130	3,6720	1,4612	2,5237	3,6235	1,4358
18	2,5130	3,6720	1,4612	2,5133	3,6162	1,4388
19	2,5057	3,6670	1,4635	2,5115	3,6159	1,4397
20	2,4933	3,6848	1,4779	2,5242	3,6230	1,4353
21	2,4902	3,6860	1,4802	2,5168	3,6180	1,4375
22	2,4855	3,6855	1,4828	2,5168	3,6180	1,4375
23	2,4857	3,6855	1,4827	2,5168	3,6180	1,4375
24	2,4857	3,6855	1,4827	2,5100	3,6115	1,4388
25	2,4857	3,6855	1,4827	2,5100	3,6115	1,4388
26	2,4725	3,6754	1,4865	2,5100	3,6115	1,4388
27	2,4876	3,6912	1,4838	2,4949	3,6168	1,4497
28	2,4851	3,6649	1,4747	2,4566	3,6062	1,4680
29	2,4720	3,6445	1,4743	2,4566	3,6062	1,4680
30	2,4589	3,6267	1,4749	2,4566	3,6062	1,4680
31				2,4350	3,5820	1,4710
przeciętny w ciągu miesiąca	2,4915	3,6556	X	2,4754	3,6042	X

TABELA IV

Średnie oprocentowanie stanów umów złotowych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	nr	Grudzień 2006	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj
Depozyty złotowe	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	rachunki bieżące		1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3
		z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	2	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
			powyżej 2 lat	3	3,1	3,6	3,1	3,1	3,0	3,0
			ogółem	4	2,8	2,9	2,8	2,9	2,8	2,8
		z terminem wypowiedzenia	do 3 miesięcy włącznie	5	2,1	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1
			powyżej 3 miesięcy	6	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
	przedsiębiorstw sektora niefinansowego	rachunki bieżące		7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,9
		z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	8	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
			powyżej 2 lat	9	3,1	3,0	3,0	3,0	2,9	2,6
			ogółem	10	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
	ogółem bez rachunków bieżących			11	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
	Operacje repo			12	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,2
Należności złotowe od	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	w rachunku bieżącym		13	12,3	12,2	12,1	12,0	12,1	12,1
		na cele konsumpcyjne	karty kredytowe	14	15,4	17,4	16,6	16,9	16,7	17,0
			do 1 roku włącznie	15	7,6	8,9	8,9	8,6	8,5	8,4
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	16	12,1	13,9	14,4	13,8	13,8	13,6
			powyżej 5 lat	17	9,8	11,9	12,2	11,9	12,0	11,8
			ogółem	18	11,6	13,5	13,7	13,4	13,4	13,2
		na cele mieszkaniowe	do 1 roku włącznie	19	6,7	7,1	7,0	7,0	6,9	6,7
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	20	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
			powyżej 5 lat do 10 lat włącznie	21	5,8	5,8	5,9	5,8	5,7	5,7
			powyżej 10 lat	22	5,7	5,7	5,7	5,6	5,6	5,6
			ogółem	23	5,7	5,7	5,8	5,7	5,6	5,6
		na inne cele	do 1 roku włącznie	24	6,8	7,4	7,7	7,6	7,0	7,9
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	25	7,4	7,8	8,0	8,0	8,0	8,0
			powyżej 5 lat	26	7,1	7,3	7,3	7,3	7,3	7,2
			ogółem	27	7,2	7,4	7,5	7,5	7,4	7,5
		ogółem bez rachunków bieżących		28	8,3	9,7	9,8	9,5	9,5	9,4
	przedsiębiorstw sektora niefinansowego		w rachunku bieżącym	29	5,6	5,6	5,7	5,5	5,5	5,7
			do 1 roku włącznie	30	5,9	5,8	5,8	5,8	5,7	5,7
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	31	5,8	5,8	5,9	5,8	5,9	5,9
			powyżej 5 lat	32	6,0	5,9	6,1	6,0	5,9	6,0
			ogółem bez rachunków bieżących	33	5,9	5,9	6,0	5,9	5,8	5,9
	ogółem bez rachunków bieżących			34	7,2	8,0	8,1	7,9	7,9	7,9

* Patrz Uwagi metodyczne.

Czerwiec	Lipiec*	Sierpień*	Wrzesień*	Październik*	Listopad*	Grudzień*
1,3	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5
2,9	3,0	3,4	3,3	3,3	3,4	3,5
3,2	3,1	3,2	3,2	3,4	3,3	3,3
2,9	3,0	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5
2,1	2,1	2,0	2,0	2,2	2,2	2,2
4,6	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
2,0	2,0	1,9	2,0	2,1	2,1	1,9
3,7	3,9	4,0	4,1	4,3	4,4	4,4
2,7	2,7	2,8	2,9	3,1	3,1	2,7
3,7	3,9	4,0	4,1	4,3	4,4	4,3
3,2	3,3	3,6	3,6	3,7	3,7	3,8
4,2	4,3	4,3	4,7	4,8	4,6	4,9
12,1	12,1	12,2	12,2	12,2	12,3	12,2
16,7	16,9	17,1	16,7	16,9	16,7	17,2
8,4	8,6	8,8	9,1	9,1	10,2	10,1
13,7	13,6	13,6	13,7	13,6	13,7	13,5
11,8	12,0	12,2	12,3	12,3	12,5	12,4
13,2	13,3	13,4	13,5	13,4	13,6	13,5
6,5	6,8	6,8	6,5	6,6	6,5	6,5
5,6	5,8	5,8	5,9	5,9	6,1	6,0
5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,2
5,6	5,7	5,9	6,0	6,0	6,2	6,2
5,7	5,8	5,9	6,0	6,0	6,2	6,2
7,5	7,9	7,9	7,9	7,9	7,8	7,5
8,1	8,1	8,2	8,4	8,5	8,4	8,3
7,3	7,3	7,3	7,4	7,5	7,6	7,5
7,5	7,6	7,6	7,7	7,8	7,8	7,7
9,4	9,4	9,4	9,5	9,5	9,6	9,6
5,7	5,9	5,9	6,0	6,2	6,3	6,4
5,8	6,0	6,2	6,2	6,4	6,6	6,8
6,0	6,2	6,3	6,4	6,5	6,5	6,7
6,1	5,9	5,9	6,1	6,1	6,2	6,3
6,0	6,0	6,1	6,2	6,3	6,3	6,5
8,0	7,9	8,0	8,1	8,1	8,2	8,3

TABELA V

Średnie oprocentowanie nowych umów zlotowych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	nr	Grudzień 2006	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Depozyty złotowe	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	1	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	2	3,3	3,4	3,3	3,4	3,4
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	3	3,1	3,3	3,5	3,1	3,1
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	4	3,3	3,5	3,3	3,9	3,2
			powyżej 1 roku do 2 lat włącznie	5	3,1	3,4	3,2	3,3	3,3
	przedsiębiorstw sektora niefinansowego		powyżej 2 lat	6	2,2	2,4	1,1	3,6	3,0
			ogółem	7	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4
		z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	8	3,5	3,5	3,6	3,6	3,5
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	9	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	10	3,8	3,8	3,8	3,9	4,0
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	11	3,6	3,8	3,9	3,9	4,1
			powyżej 1 roku do 2 lat włącznie	12	3,9	3,9	3,9	4,0	3,6
			powyżej 2 lat	13	0,1	3,3	0,4	3,3	1,1
			ogółem	14	3,5	3,6	3,6	3,6	3,5
	ogółem bez rachunków bieżących			15	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Operacje repo			16	3,9	3,9	4,0	3,9	4,0
Należności złotowe od	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	na cele konsumpcyjne	karty kredytowe	17	15,1	15,9	15,9	15,3	15,3
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	18	14,4	15,6	14,6	14,6	14,1
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	19	10,3	10,2	9,9	10,6	9,8
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	20	10,4	13,7	14,2	13,2	13,7
			stopa stała powyżej 5 lat	21	17,1	17,8	16,1	16,7	16,3
			ogółem bez kart kredytowych*	22	12,5	13,7	13,5	13,1	13,0
			ogółem	23	13,9	14,7	14,5	13,9	13,9
			rzeczywista stopa procentowa	24	19,9	21,7	21,5	21,5	20,9
		na cele mieszkaniowe	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	25	5,6	5,6	5,5	5,6	5,7
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	26	5,8	5,7	5,7	5,7	5,8
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	27	7,0	7,1	5,4	5,6	-
			stopa stała od 5 lat do 10 lat włącznie	28	7,2	7,4	7,4	6,7	7,0
			stopa stała powyżej 10 lat	29	6,1	6,3	6,8	6,7	7,2
			ogółem	30	5,6	5,6	5,6	5,6	5,8
			rzeczywista stopa procentowa	31	6,3	6,1	6,1	6,2	6,2
		na cele rolnicze	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	32	5,7	5,9	5,4	5,8	5,8
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	33	5,3	-	-	8,1	8,2
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	34	-	-	-	-	-
			stopa stała powyżej 5 lat	35	-	-	-	-	5,6
			ogółem	36	5,7	5,9	5,4	5,8	5,8
		dla przedsiębiorców indywidualnych	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	37	6,7	7,0	7,0	7,1	7,3
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	38	7,4	8,1	7,6	7,9	7,4
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	39	13,3	12,0	12,8	13,4	12,7
			stopa stała powyżej 5 lat	40	7,4	14,9	14,7	13,0	12,1
			ogółem	41	7,2	7,0	7,1	7,3	7,4
		na cele pozostałe	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	42	7,1	6,4	6,7	6,8	6,4
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	43	3,4	5,2	6,1	9,7	0,4
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	44	5,4	6,0	5,2	5,6	5,2
			stopa stała powyxej 5 lat	45	5,3	5,2	7,3	5,3	5,3
			ogółem	46	3,8	5,4	6,6	6,9	5,4
		ogółem		47	8,8	10,6	11,1	10,5	9,6
	przedsiębiorstw sektora niefinansowego	o wysokości do 4 mln zł włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	48	5,9	6,0	6,0	6,0	6,1
			stopa stala od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	49	6,1	6,1	6,0	6,0	6,1
			stopa stala od 1 roku do 5 lat włącznie	50	6,2	5,9	5,7	6,3	6,0
			stopa stala powyżej 5 lat	51	14,1	6,3	4,6	10,4	13,7
			ogółem	52	6,0	6,0	6,0	6,0	6,1
		o wysokości powyżej 4 mln zł	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	53	5,5	5,7	5,8	5,6	5,9
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	54	5,0	4,8	4,9	5,4	5,3
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	55	5,8	6,4	-	-	-
			stopa stała powyżej 5 lat	56	4,3	-	5,3	-	6,7
			ogółem	57	5,4	5,7	5,7	5,6	5,8
		ogółem		58	5,6	5,8	5,8	5,7	5,9
	ogółem			59	7,4	8,6	8,9	8,5	8,2

* Kategoria „ogółem bez kart kredytowych" dla kredytów na cele konsumpcyjne (poz. 22) została dodana dla zapewnienia porównywalności z rzeczywistą stopą procentową, która nie uwzględnia kart kredytowych.

** Patrz Uwagi metodyczne.

Maj	Czerwiec	Lipiec**	Sierpień**	Wrzesień**	Październik**	Listopad**	Grudzień**
3,5	3,6	3,8	3,8	4,0	4,1	4,1	4,1
3,5	3,6	3,9	3,9	4,0	4,1	4,2	4,5
3,2	3,3	3,6	3,6	3,6	3,8	4,0	4,3
3,2	3,3	3,6	3,6	3,9	3,8	3,6	3,7
3,8	3,7	3,3	3,8	4,1	3,7	3,6	4,1
4,1	1,7	2,8	1,4	4,9	0,9	3,7	4,0
3,5	3,6	3,8	3,8	4,0	4,0	4,1	4,2
3,9	3,9	4,1	4,1	4,2	4,5	4,6	4,2
4,0	4,1	4,3	4,3	4,5	4,6	4,7	5,0
4,0	4,1	4,2	4,5	4,5	4,6	4,7	5,1
3,8	4,1	4,0	4,0	4,1	3,7	4,4	4,9
3,8	3,9	3,9	4,2	4,1	4,4	3,1	2,5
3,7	3,7	3,6	4,0	4,2	3,8	0,2	0,8
3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,5	4,6	4,2
3,8	3,9	4,1	4,0	4,2	4,4	4,5	4,2
4,3	4,3	4,5	4,6	4,7	4,9	5,1	4,7
15,3	15,5	15,4	15,8	15,6	15,3	15,5	14,8
14,4	13,9	14,4	14,4	14,5	14,9	14,9	14,8
10,4	10,2	10,4	10,4	10,0	10,2	9,7	8,8
14,0	14,4	14,6	14,1	13,8	13,5	13,7	13,3
17,2	18,2	19,0	19,0	17,6	17,8	17,9	17,8
13,4	13,3	13,7	13,5	13,3	13,5	13,5	13,0
14,2	14,1	14,4	14,4	14,1	14,2	14,3	13,7
21,4	21,0	21,5	21,7	21,2	21,8	21,6	20,2
5,7	5,8	6,0	6,3	6,4	6,6	6,7	6,9
5,9	6,1	6,3	6,4	6,7	6,6	7,0	7,2
7,6	-	7,2	-	7,9	7,8	7,5	8,0
8,2	7,1	7,8	7,7	8,3	7,8	8,6	8,1
7,0	6,5	7,5	7,2	7,5	7,6	7,4	7,9
5,7	5,9	6,1	6,3	6,4	6,6	6,7	6,9
6,3	6,6	6,6	6,8	6,9	7,1	7,2	7,5
6,1	6,5	6,7	6,4	6,4	6,4	6,9	6,7
7,2	-	7,6	-	-	-	-	14,8
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
6,1	6,5	6,7	6,4	6,4	6,4	6,9	6,7
7,1	7,3	7,5	7,5	7,4	7,8	7,7	7,8
7,4	8,1	7,8	7,0	8,5	7,9	8,2	9,0
12,1	11,9	12,6	13,3	12,6	12,8	12,7	13,0
12,3	12,5	12,5	13,6	13,6	13,5	12,7	13,1
7,2	7,3	7,5	7,6	7,5	7,8	7,8	7,9
7,6	7,1	6,9	7,3	6,7	7,6	7,4	8,0
7,8	5,2	6,5	8,6	9,3	8,6	8,2	8,2
6,0	6,2	6,5	6,5	6,5	6,4	6,2	7,1
5,5	5,6	5,8	5,7	6,2	6,2	6,2	-
7,8	5,7	6,7	7,4	6,9	7,6	7,5	8,0
9,9	10,2	10,9	11,4	11,2	11,5	11,7	11,6
6,2	6,3	6,5	6,6	6,8	6,7	6,9	7,2
6,2	6,6	6,4	6,3	6,4	6,8	7,1	7,5
6,0	7,7	6,5	6,5	6,9	6,8	7,1	7,4
10,4	10,3	9,1	-	10,0	9,3	7,9	6,3
6,2	6,3	6,5	6,5	6,8	6,7	6,9	7,2
5,8	5,9	6,4	6,1	6,6	6,3	6,6	7,2
5,2	5,4	5,8	5,3	5,9	5,9	6,2	7,2
6,4	-	5,9	5,7	6,6	5,8	-	5,9
-	-	-	-	-	6,0	-	-
5,8	5,9	6,3	6,1	6,5	6,3	6,6	7,2
5,9	6,0	6,3	6,2	6,6	6,4	6,7	7,2
8,7	8,3	8,8	9,1	9,2	9,1	9,4	9,5

TABELA VI

Średnie oprocentowanie nowych umów denominowanych w euro (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	nr	Grudzień 2006	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Depozyty w euro	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	rachunki bieżące*		1	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
		z terminem wypowiedzenia	do 3 miesięcy włącznie*	2	-	-	-	-	-
			powyżej 3 miesięcy*	3	-	-	-	-	-
		z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	4	2,6	2,8	2,8	2,9	3,0
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	5	2,5	2,6	2,7	3,0	2,9
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	6	2,3	2,5	2,6	2,5	2,4
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	7	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8
			powyżej 1 roku do 2 lat włącznie	8	2,4	2,6	2,8	2,5	2,8
			powyżej 2 lat	9	1,8	2,4	2,4	1,8	2,2
			ogółem	10	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0
	przedsiębiorstw sektora niefinansowego	rachunki bieżące*		11	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5
		z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	12	3,1	3,2	3,2	3,3	3,4
			powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	13	3,3	3,0	3,2	3,5	3,5
			powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	14	3,3	3,1	3,4	3,4	2,9
			powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	15	2,7	3,1	3,4	2,8	3,8
			powyżej 1 roku do 2 lat włącznie	16	3,0	3,3	2,5	2,4	1,7
			powyżej 2 lat	17	3,0	3,1	3,2	3,0	1,5
			ogółem	18	3,1	3,2	3,2	3,3	3,4
	ogółem bez rachunków bieżących			19	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3
	Operacje repo			20	-	-	-	-	-
Należności w euro od	gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	rachunki bieżące*		21	5,7	6,1	5,9	5,9	6,1
		na cele konsumpcyjne	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	22	6,1	6,6	10,3	9,0	12,4
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	23	-	-	-	-	8,4
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	24	-	-	-	-	-
			stopa stała powyżej 5 lat	25	-	-	-	-	-
			ogółem	26	6,1	6,6	10,3	9,0	11,9
			rzeczywista stopa procentowa	27	13,7	8,0	12,8	10,7	15,7
		na cele mieszkaniowe	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	28	5,3	5,2	5,5	5,3	6,4
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	29	6,0	5,2	6,2	5,8	5,7
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	30	-	-	-	-	-
			stopa stała od 5 lat do 10 lat włącznie	31	6,9	-	-	-	-
			stopa stała powyżej 10 lat	32	-	-	-	-	-
			ogółem	33	5,6	5,2	5,7	5,4	6,0
			rzeczywista stopa procentowa	34	6,0	5,5	6,1	5,7	6,4
		na inne cele	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	35	5,3	5,8	5,9	6,0	5,8
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	36	5,5	4,8	4,7	5,0	5,4
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	37	1,3	-	4,7	5,0	4,9
			stopa stała powyżej 5 lat	38	-	-	-	-	-
			ogółem	39	5,2	5,8	5,8	6,0	5,8
		ogółem bez rachunków bieżących		40	5,2	5,7	5,8	5,9	5,9
	przedsiębiorstw sektora niefinansowego	rachunki bieżące*		41	4,2	4,4	4,3	4,5	4,6
		o wysokości do 1 mln EUR włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	42	5,2	5,1	5,3	5,3	5,4
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	43	5,6	5,2	5,1	5,3	5,8
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	44	4,6	-	4,7	4,8	4,9
			stopa stała powyżej 5 lat	45	-	-	-	-	-
			ogółem	46	5,2	5,1	5,3	5,3	5,4
		o wysokości do 1 mln EUR włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	47	5,1	5,2	5,5	5,8	6,5
			stopa stała od 3 miesiecy do 1 roku włącznie	48	4,9	5,2	5,8	5,3	4,7
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	49	4,0	-	4,4	5,9	-
			stopa stała powyżej 5 lat	50	-	-	4,8	-	-
			ogółem	51	5,0	5,2	5,4	5,6	6,3
		ogółem bez rachunków bieżących		52	5,0	5,1	5,4	5,6	6,1
	ogółem bez rachunków bieżących			53	5,0	5,2	5,4	5,6	6,1

* Kategoria, której oprocentowanie zostało uzyskane wg metodyki stosowanej dla stanów wszystkich umów. Nie jest ona uwzględniana w kategoriach „ogółem".

** Patrz Uwagi metodyczne.

Maj	Czerwiec	Lipiec**	Sierpień**	Wrzesień**	Październik**	Listopad**	Grudzień**
0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
3,1	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4
3,0	3,0	3,1	3,3	3,4	3,6	3,6	3,7
2,6	2,8	2,5	2,9	3,2	3,2	3,2	3,2
2,7	2,9	2,9	2,8	2,9	2,9	2,7	3,0
2,7	2,4	3,0	2,5	2,6	2,7	2,7	3,2
2,3	2,3	2,2	2,8	1,3	2,3	1,7	3,1
3,0	3,1	3,2	3,2	3,4	3,4	3,4	3,5
1,6	1,5	1,5	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6
3,4	3,6	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
3,5	3,8	3,9	4,1	3,9	3,9	3,9	4,2
4,1	3,9	4,0	4,0	4,3	4,6	4,0	4,3
4,3	4,1	3,2	2,4	3,6	3,3	4,1	3,2
3,9	2,8	3,2	2,3	3,5	3,8	3,2	3,3
3,6	3,2	3,1	3,2	3,0	2,3	3,8	3,2
3,5	3,6	3,7	3,7	3,6	3,6	3,7	3,6
3,4	3,5	3,6	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
-	-	-	-	-	-	-	-
6,1	4,8	6,2	6,3	6,5	6,4	6,2	6,7
8,0	9,8	9,4	7,7	-	-	6,3	8,0
-	-	-	7,7	-	-	-	8,6
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
8,0	9,8	9,4	7,7	-	-	6,3	8,0
9,5	14,4	12,3	7,9	-	-	6,9	8,3
6,0	5,8	5,3	6,1	7,3	7,2	7,1	6,8
6,3	5,7	6,0	6,2	6,1	5,9	6,2	6,4
-	-	-	-	-	-	-	-
6,2	-	-	-	-	-	-	6,5
-	-	7,5	-	-	-	-	-
6,1	5,7	5,6	6,1	6,8	6,2	6,6	6,6
6,6	6,0	6,1	6,3	6,9	6,3	6,7	6,8
5,6	5,8	5,6	6,9	6,1	6,3	6,3	6,2
9,1	4,8	5,5	6,7	5,3	5,3	6,0	6,3
4,7	4,7	4,9	-	5,2	5,2	5,1	5,5
-	-	-	-	-	-	-	-
5,6	5,7	5,6	6,8	6,1	6,3	6,3	6,2
5,8	5,7	5,6	6,6	6,3	6,3	6,3	6,3
4,7	4,7	4,7	4,9	5,0	5,1	5,2	5,1
5,6	5,7	5,6	5,9	5,9	5,9	5,6	5,8
5,8	6,6	5,8	6,1	5,7	5,7	5,8	5,9
4,9	4,9	4,9	-	5,5	5,8	6,3	5,9
-	8,2	-	-	-	6,3	7,4	-
5,6	5,7	5,6	5,9	5,9	5,9	5,6	5,8
5,5	5,6	6,0	6,0	5,9	5,9	5,9	5,9
5,0	5,7	6,1	5,3	5,3	5,6	4,7	5,7
6,2	-	-	-	-	4,7	-	5,8
-	-	-	-	-	-	-	-
5,5	5,6	6,0	6,0	5,9	5,8	5,7	5,9
5,5	5,6	5,9	6,0	5,9	5,8	5,7	5,9
5,5	5,6	5,9	6,0	5,9	5,9	5,7	5,9

TABELA VII

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2006	430.323,4	64.003,3	22.728,5	343.591,6	134.387,9	29.071,3	101.527,0	3.789,6	206,3
I 2007	444.810,2	68.627,4	25.485,0	350.697,8	130.278,4	30.511,3	96.535,1	3.232,0	205,3
II	453.751,8	71.559,5	23.923,8	358.268,5	135.347,6	31.176,8	100.304,5	3.866,3	218,7
III	467.261,5	75.471,2	23.448,8	368.341,5	134.789,1	32.187,9	98.775,6	3.825,6	232,9
IV	473.399,8	72.365,2	23.120,3	377.914,3	133.630,9	33.350,9	96.173,9	4.106,1	221,0
V	480.468,1	70.490,6	22.760,8	387.216,7	130.422,1	31.782,4	94.375,4	4.264,3	223,6
VI	488.720,5	69.265,7	20.966,3	398.488,5	126.569,7	30.060,0	92.409,8	4.099,9	232,7
VII	502.934,4	71.565,1	20.742,9	410.626,4	120.460,1	26.415,7	89.788,3	4.256,1	258,0
VIII	510.786,7	69.113,6	20.679,6	420.993,5	126.822,5	31.668,1	90.729,9	4.424,5	259,7
IX	528.910,5	78.147,2	19.403,6	431.359,7	133.669,1	32.384,9	97.211,7	4.072,5	263,2
X	526.180,7	67.567,9	20.635,6	437.977,2	126.869,7	31.035,9	91.622,7	4.211,1	271,1
XI	560.662,9	93.383,8	19.551,7	447.727,4	120.444,4	18.660,3	96.720,5	5.063,6	272,7
XII	545.187,2	70.646,3	21.292,0	453.248,9	128.580,1	18.916,5	104.173,8	5.489,8	267,8

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe oraz sektor niefinansowy.
[2] Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 10.

TABELA VII

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe[1]	bieżące	terminowe	z terminem wypowiedzenia	operacje z przyżeczeniem odkupu	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2006	499.190,7	55.411,8	14.841,7	428.937,2	204.987,3	213.094,1	48,9	10.806,9	566,4
I 2007	513.555,5	57.335,9	17.167,5	439.052,1	208.086,2	218.402,3	52,4	12.511,2	566,4
II	521.314,7	60.750,1	17.001,0	443.563,6	214.199,1	218.478,0	51,7	10.834,8	566,4
III	529.774,3	64.411,9	20.719,4	444.643,0	214.585,0	218.671,1	50,8	11.336,1	566,4
IV	534.585,5	63.026,9	23.061,5	448.497,1	211.916,6	224.576,0	52,2	11.952,3	591,3
V	530.828,8	58.263,4	19.437,2	453.128,2	220.396,5	219.166,5	51,5	13.513,7	591,3
VI	524.330,8	55.353,1	17.791,5	451.186,2	221.278,7	218.172,6	52,7	11.682,2	591,3
VII	529.917,7	54.865,7	18.187,7	456.864,3	228.024,4	215.203,2	52,2	13.584,5	591,3
VIII	540.431,2	57.449,1	17.085,0	465.897,1	224.296,1	227.637,2	52,1	13.911,7	594,7
IX	555.731,0	68.480,5	23.242,2	464.008,3	231.974,5	220.680,0	54,5	11.299,3	594,7
X	545.192,0	57.562,4	19.569,7	468.059,9	224.718,3	232.245,7	52,1	11.043,8	594,7
XI	568.446,1	69.341,2	24.768,9	474.336,0	235.383,6	229.644,8	52,7	9.254,9	594,7
XII	559.308,3	57.288,0	18.442,1	483.578,2	254.237,6	221.096,9	89,4	8.154,3	594,7

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe[1]	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe[2]	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
10	11	12	13	14	15	16
6.479,8	1.040,0	5.439,8	93.537,1	32.210,5	29.742,7	726.887,7
6.501,2	1.041,6	5.459,6	103.501,7	32.015,6	27.743,5	745.055,9
6.461,9	1.040,5	5.421,4	99.496,8	32.032,6	27.271,3	754.580,7
6.321,2	1.041,6	5.279,6	95.464,2	32.080,0	28.104,5	764.253,4
6.373,2	1.053,3	5.319,9	95.841,4	32.184,7	30.991,3	772.642,3
6.423,3	1.058,0	5.365,3	92.347,5	32.249,6	29.722,6	771.856,8
6.509,7	1.054,9	5.454,8	87.174,3	32.411,2	29.424,7	771.042,8
6.455,3	1.052,2	5.403,1	85.244,8	32.630,0	29.699,8	777.682,4
6.458,0	1.051,6	5.406,4	84.575,1	32.776,7	29.686,9	791.365,6
6.374,4	1.081,6	5.292,8	89.339,3	33.013,4	31.068,4	822.638,3
6.404,1	1.079,9	5.324,2	98.157,6	33.063,7	36.397,0	827.343,9
6.427,3	1.129,8	5.297,5	93.118,0	33.479,1	43.465,7	857.870,1
6.425,8	1.133,7	5.292,1	86.267,8	33.924,4	47.438,5	848.091,6

Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Fundusze podstawowe	Fundusze uzupełniające	Rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
10	11	12	13	14	15	16	17
17.506,2	96.023,8	55.736,0	1.832,5	38.455,3	63.313,1	50.287,5	726.887,7
17.254,3	96.077,1	55.841,5	1.893,6	38.342,0	66.995,4	50.607,2	745.055,9
15.462,0	95.999,5	55.823,4	1.797,7	38.378,4	68.614,2	52.623,9	754.580,7
11.555,5	96.809,7	56.668,2	1.665,5	38.476,0	71.214,0	54.333,5	764.253,4
11.248,7	98.524,1	58.465,8	1.518,8	38.539,5	73.662,4	54.030,3	772.642,3
11.621,3	99.233,4	59.000,2	1.457,5	38.775,7	76.997,6	52.584,4	771.856,8
11.290,9	100.991,7	61.090,7	1.094,1	38.806,9	84.239,8	49.598,3	771.042,8
11.554,3	101.192,4	61.118,6	1.113,1	38.960,7	82.518,7	51.908,0	777.682,4
12.197,6	101.073,9	61.132,3	955,5	38.986,1	86.671,1	50.397,1	791.365,6
12.854,4	101.311,3	61.258,5	1.071,8	38.981,0	98.502,3	53.644,6	822.638,3
15.290,2	101.264,7	61.272,0	1.091,3	38.901,4	104.511,1	60.491,2	827.343,9
14.750,3	104.059,2	64.621,0	707,9	38.730,3	104.635,9	65.383,9	857.870,1
15.889,5	103.553,0	64.775,0	557,9	38.220,1	104.124,2	64.621,9	848.091,6

TABELA VIII

Bilans NBP – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	pozostałe monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	pozostałe monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe[1]	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe[2]	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII 2006	5.465,1	5.440,2	0,0	24,9	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	147.223,4	2.077,8	253,0	155.078,9
I 2007	2.243,3	2.219,1	0,0	24,2	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	161.805,0	2.076,9	516,7	166.701,5
II	2.242,9	2.219,1	0,0	23,8	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	157.563,4	2.063,0	301,0	162.229,9
III	2.175,6	2.151,6	0,0	24,0	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	153.922,4	2.065,7	615,4	158.838,7
IV	2.150,3	2.126,0	0,0	24,3	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	151.398,6	2.066,6	3.709,2	159.384,3
V	2.150,8	2.126,0	0,0	24,8	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	162.796,3	2.073,7	2.420,0	169.500,4
XII	2.206,2	2.180,9	0,0	25,3	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	158.523,1	2.074,9	4.054,0	166.917,8
VII	2.059,0	2.032,9	0,0	26,1	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	161.173,8	2.075,7	3.839,4	169.207,5
VIII	2.058,8	2.032,9	0,0	25,9	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	163.379,7	2.079,6	2.506,1	170.083,8
IX	1.965,7	1.939,7	0,0	26,0	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	161.584,3	2.082,3	6.326,8	172.018,7
X	1.965,6	1.939,7	0,0	25,9	5,7	5,7	0,0	53,9	0,0	53,9	157.417,4	2.081,4	11.839,6	173.363,6
XI	1.965,7	1.939,7	0,0	26,0	0,0	0,0	0,0	53,9	0,0	53,9	173.538,1	2.085,4	13.535,5	191.178,6
XII	3.424,1	3.398,6	0,0	25,5	0,0	0,0	0,0	53,9	0,0	53,9	165.823,0	2.081,3	214,5	171.596,8

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe oraz sektor niefinansowy.
[2] Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 8.

TABELA IX

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory krajowe[1]	Papiery z prawem do kapitału i udziały[2] wyemitowane przez pozostałe sektory krajowe[1]	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe[3]	Pozostałe aktywa[4]	Aktywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2006	366.345,0	22.728,5	343.616,5	105.316,6	101.527,0	3.789,6	5.493,7	240.760,5	34.288,3	23.690,7	775.894,8
I 2007	376.207,0	25.485,0	350.722,0	99.767,1	96.535,1	3.232,0	5.513,5	265.306,7	34.092,5	22.738,2	803.625,0
II	382.216,1	23.923,8	358.292,3	104.170,8	100.304,5	3.866,3	5.475,3	257.060,2	34.095,6	22.101,6	805.119,6
III	391.814,3	23.448,8	368.365,5	102.601,2	98.775,6	3.825,6	5.333,5	249.386,6	34.145,7	23.168,3	806.449,6
IV	401.058,9	23.120,3	377.938,6	100.280,0	96.173,9	4.106,1	5.373,8	247.240,0	34.251,3	28.044,6	816.248,6
V	410.002,3	22.760,8	387.241,5	98.639,7	94.375,4	4.264,3	5.419,2	255.143,8	34.323,3	26.073,8	829.602,1
XII	419.480,1	20.966,3	398.513,8	96.509,7	92.409,8	4.099,9	5.508,7	245.697,4	34.486,1	27.432,4	829.114,4
VII	431.395,4	20.742,9	410.652,5	94.044,4	89.788,3	4.256,1	5.457,0	246.418,6	34.705,7	27.165,8	839.186,9
VIII	441.699,0	20.679,6	421.019,4	95.154,4	90.729,9	4.424,5	5.460,3	247.954,8	34.856,3	25.626,1	850.750,9
IX	450.789,3	19.403,6	431.385,7	101.284,2	97.211,7	4.072,5	5.346,7	250.923,6	35.095,7	31.348,3	874.787,8
X	458.638,7	20.635,6	438.003,1	95.833,8	91.622,7	4.211,1	5.378,1	255.575,0	35.145,1	41.255,5	891.826,2
XI	467.305,1	19.551,7	447.753,4	101.784,1	96.720,5	5.063,6	5.351,4	266.656,1	35.564,5	50.149,6	926.810,8
XII	474.566,4	21.292,0	453.274,4	109.663,6	104.173,8	5.489,8	5.346,0	252.090,8	36.005,7	39.170,3	916.842,8

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe oraz sektor niefinansowy.
[2] Łącznie z jednostkami uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz aktywami trwałymi finansowymi.
[3] Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 8.
[4] Łącznie z prawami poboru.

TABELA VIII

Bilans NBP – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty podmiotów krajowych	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	Instytucje rządowe szczebla centralnego	Pozostałe sektory krajowe[1]	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Fundusze podstawowe	Rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XII 2006	75.072,7	33.233,0	14.612,0	16.545,1	2.075,9	26.216,4	3.406,3	2.338,9	1.067,4	9.072,0	8.078,5	155.078,9
I 2007	73.144,9	35.979,3	15.708,5	18.545,9	1.724,9	27.816,4	3.461,4	2.338,9	1.122,5	13.427,4	12.872,1	166.701,5
II	74.087,8	33.676,6	15.088,2	16.698,2	1.890,2	28.316,4	3.446,9	2.338,9	1.108,0	11.097,4	11.604,8	162.229,9
III	75.766,5	30.914,5	15.209,4	14.039,2	1.665,9	30.016,4	3.417,3	2.338,9	1.078,4	9.417,5	9.306,5	158.838,7
IV	78.610,3	26.822,7	12.814,4	12.528,7	1.479,6	31.216,4	3.432,7	2.338,9	1.093,8	10.807,3	8.494,9	159.384,3
V	77.525,7	32.497,3	16.457,4	14.831,4	1.208,5	29.516,4	3.447,7	2.338,9	1.108,8	17.738,9	8.774,4	169.500,4
VI	79.488,4	32.034,8	16.594,8	14.278,7	1.161,3	28.033,7	3.460,8	2.338,9	1.121,9	15.016,8	8.883,3	166.917,8
VII	80.092,4	37.947,4	21.527,1	14.937,1	1.483,2	23.959,6	3.598,9	2.469,4	1.129,5	16.926,9	6.682,3	169.207,5
VIII	81.672,5	32.433,3	16.054,6	14.727,1	1.651,6	28.816,4	3.611,8	2.469,4	1.142,4	16.187,9	7.361,9	170.083,8
IX	81.802,7	33.905,7	15.163,1	16.727,3	2.015,3	29.318,3	3.624,5	2.469,4	1.155,1	15.462,7	7.904,8	172.018,7
X	82.596,1	31.905,8	15.872,0	13.699,0	2.334,8	27.716,4	3.634,9	2.469,4	1.165,5	19.339,9	8.170,5	173.363,6
XI	82.350,1	49.449,8	28.527,5	18.427,2	2.495,1	15.308,6	3.646,6	2.469,4	1.177,2	31.868,6	8.554,9	191.178,6
XII	85.671,3	47.760,2	17.522,0	26.386,4	3.851,8	15.585,2	3.626,2	2.469,4	1.156,8	25.319,8	-6.365,9	171.596,8

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

TABELA IX

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sektorów krajowych[1]	bieżące	terminowe	z terminem wypowiedzenia	operacje z przyrzeczeniem odkupu	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego*	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII 2006	68.767,7	31.386,8	431.013,1	207.063,2	213.094,1	48,9	10.806,9	360,1	14.645,6	98.390,1	72.385,1	58.366,0	580,3	775.894,8
I 2007	67.622,9	35.713,4	440.777,0	209.811,1	218.402,3	52,4	12.511,2	361,1	14.553,7	98.496,9	80.422,8	63.479,3	2.197,9	803.625,0
II	68.617,1	33.699,2	445.453,8	216.089,3	218.478,0	51,7	10.834,8	347,7	12.595,9	98.405,9	79.711,6	64.228,7	2.059,7	805.119,6
III	70.214,9	34.758,6	446.308,9	216.250,9	218.671,1	50,8	11.336,1	333,5	9.378,3	99.185,4	80.631,5	63.640,0	1.998,5	806.449,6
IV	71.954,4	35.590,2	449.976,7	213.396,2	224.576,0	52,2	11.952,3	370,3	9.108,5	100.903,5	84.469,7	62.525,2	1.350,1	816.248,6
V	71.456,9	34.268,6	454.336,7	221.605,0	219.166,5	51,5	13.513,7	367,7	9.349,6	101.623,1	94.736,5	61.358,8	2.104,2	829.602,1
VI	73.442,1	32.070,2	452.347,5	222.440,0	218.172,6	52,7	11.682,2	358,6	9.258,9	103.397,6	99.256,6	58.481,6	501,3	829.114,4
VII	73.719,0	33.124,8	458.347,5	229.507,6	215.203,2	52,2	13.584,5	333,3	9.092,5	103.739,1	99.445,6	58.590,3	2.794,8	839.186,9
VIII	75.105,6	31.812,1	467.548,7	225.947,7	227.637,2	52,1	13.911,7	335,0	9.340,2	103.634,1	102.859,0	57.759,0	2.357,2	850.750,9
IX	75.755,8	39.969,5	466.023,6	233.989,8	220.680,0	54,5	11.299,3	331,5	9.782,1	103.854,2	113.965,0	61.549,4	3.556,7	874.787,8
X	75.615,0	33.268,7	470.394,7	227.053,1	232.245,7	52,1	11.043,8	323,6	11.965,0	103.819,7	123.851,0	68.661,7	3.926,8	891.826,2
XI	75.498,5	43.196,1	476.831,1	237.878,7	229.644,8	52,7	9.254,9	322,0	11.398,6	106.576,0	136.504,5	73.938,8	2.545,2	926.810,8
XII	77.188,6	44.828,5	487.430,0	258.089,4	221.096,9	89,4	8.154,3	326,9	12.558,2	106.045,5	129.444,0	58.256,0	765,1	916.842,8

[1] Niemonetarne instytucje finannsowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

TABELA Xa

Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji – stan w mln zł

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	gotówka w kasach banków	Depozyty i inne zobowiązania bieżące	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsię-biorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	PIENIĄDZ M1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XII 2006	68.767,7	75.072,7	6.305,0	207.063,2	108.824,7	88.643,8	12.271,2	67.156,0	5.813,4	11.135,3	1.862,6	275.830,9
I 2007	67.622,8	73.144,9	5.522,1	209.811,0	112.935,4	92.292,2	12.820,9	65.514,7	5.469,1	11.304,6	1.766,3	277.433,8
II	68.617,2	74.087,8	5.470,6	216.089,3	116.668,4	96.527,8	13.393,0	66.200,2	5.366,3	12.782,8	1.678,6	284.706,5
III	70.214,9	75.766,5	5.551,6	216.250,9	116.312,1	96.967,4	14.236,3	65.989,1	5.268,7	12.751,2	1.693,4	286.465,8
IV	71.954,4	78.610,3	6.655,8	213.396,1	116.387,4	97.953,7	14.762,1	62.403,0	5.359,8	12.794,9	1.689,0	285.350,5
V	71.457,0	77.525,7	6.068,7	221.605,0	116.896,8	98.145,6	15.947,5	68.169,8	5.469,3	13.706,8	1.414,9	293.062,0
VI	73.442,1	79.488,4	6.046,3	222.439,9	118.860,6	99.879,9	15.308,5	67.612,9	5.833,8	13.352,9	1.471,3	295.882,0
VII	73.719,0	80.092,4	6.373,4	229.507,6	120.370,6	100.778,7	14.780,7	72.734,5	6.225,6	13.693,8	1.702,4	303.226,6
VIII	75.105,6	81.672,5	6.566,9	225.947,7	123.804,1	103.618,9	13.923,6	67.626,5	6.125,8	12.760,6	1.707,1	301.053,3
IX	75.755,9	81.802,7	6.046,8	233.989,8	125.266,1	105.243,2	13.999,4	71.402,8	6.324,6	14.911,2	2.085,8	309.745,6
X	75.615,0	82.596,1	6.981,1	227.053,1	125.930,8	105.486,4	13.484,9	65.108,1	6.296,2	13.705,5	2.527,6	302.668,1
XI	75.498,5	82.350,1	6.851,6	237.878,7	129.614,7	109.136,5	14.367,2	71.319,5	6.275,0	13.647,4	2.654,9	313.377,2
XII	77.188,6	85.671,3	8.482,7	258.089,4	137.269,8	113.316,5	13.287,2	79.404,6	6.457,4	14.671,8	6.998,5	335.278,0

TABELA Xb

Czynniki kreacji pieniądza M3 – stan w mln zł

Okres	Aktywa zagraniczne netto	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne	Należności	Kredyty, pożyczki i inne należności	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
XII 2006	168.375,4	240.760,5	72.385,1	372.809,4	360.980,9	188.462,0	152.953,5	14.407,6	139.749,8	997,2	14.768,1
I 2007	184.884,0	265.306,8	80.422,8	382.080,3	370.806,4	194.197,5	158.231,7	13.818,2	141.719,9	986,4	14.558,6
II	177.348,6	257.060,2	79.711,7	389.072,5	377.196,6	197.113,9	160.250,7	15.197,7	144.972,4	1.008,4	14.458,1
III	168.755,2	249.386,6	80.631,4	397.921,4	386.234,0	203.729,4	165.638,1	15.086,0	148.533,2	1.016,9	14.217,6
IV	162.770,3	247.240,0	84.469,6	407.978,5	395.907,5	209.429,0	169.820,2	15.410,8	152.100,9	997,9	13.992,2
V	160.407,2	255.143,8	94.736,5	417.946,6	405.673,9	216.825,3	176.069,1	15.703,3	153.679,4	1.033,6	13.975,6
VI	146.440,7	245.697,4	99.256,7	427.774,3	415.563,5	222.800,5	181.203,8	15.836,3	158.810,6	1.066,4	13.954,3
VII	146.973,0	246.418,6	99.445,6	439.767,6	427.464,3	231.663,8	189.320,3	16.361,2	161.496,8	1.130,7	14.041,6
VIII	145.095,8	247.954,8	102.859,0	449.979,3	437.509,9	239.445,5	196.596,4	15.998,6	164.351,6	1.223,7	14.138,0
IX	136.958,7	250.923,6	113.965,0	458.517,8	446.555,9	244.721,9	201.043,1	16.679,2	168.666,6	1.317,9	14.200,1
X	131.724,0	255.575,0	123.851,0	466.351,5	454.205,6	248.932,9	204.925,4	16.948,8	170.697,8	1.423,7	14.262,5
XI	130.151,6	266.656,1	136.504,5	475.741,8	462.758,0	255.428,9	210.789,8	16.791,2	174.003,5	1.529,8	14.500,9
XII	122.646,9	252.090,8	129.443,9	482.808,3	469.139,2	259.956,5	215.685,0	18.295,2	173.387,4	1.635,3	15.864,8

Depozyty i inne zobowiązania z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie) i zablokowane	gospodarstwa domowe	w tym osoby prywatne	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	Depozyty z terminem wypowiedzenia do 3 miesięcy (włącznie)	PIENIĄDZ M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	PIENIĄDZ M3
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
205.364,0	128.860,5	125.649,6	6.946,5	58.426,8	4.894,4	3.429,0	2.806,7	15,6	481.210,5	10.806,9	2.932,1	360,0	495.309,5
210.610,1	128.408,1	125.554,2	8.858,4	58.970,4	5.544,6	6.328,2	2.500,5	16,9	488.060,8	12.511,2	2.641,7	361,1	503.574,8
210.654,4	127.346,9	124.499,8	7.096,7	60.271,8	5.755,4	7.114,5	3.069,0	15,6	495.376,5	10.834,8	2.792,7	347,7	509.351,7
210.815,0	126.333,0	123.297,6	8.637,0	59.787,8	5.946,2	7.390,2	2.721,0	14,0	497.294,7	11.336,1	3.017,5	333,4	511.981,7
216.717,6	124.062,4	120.997,1	10.316,8	64.708,6	6.150,3	8.709,0	2.770,4	15,2	502.083,3	11.952,3	2.594,5	370,3	517.000,5
211.723,9	121.103,8	118.429,8	9.847,7	61.398,6	6.183,8	10.013,8	3.176,2	14,6	504.800,5	13.513,7	2.554,7	367,7	521.236,7
210.909,1	119.782,1	116.923,4	10.349,9	61.726,7	6.044,6	9.570,8	3.434,9	15,9	506.807,0	11.682,2	2.534,3	358,6	521.382,1
208.298,9	119.092,4	116.332,6	10.310,4	58.828,8	5.935,6	10.225,2	3.906,5	15,4	511.540,9	13.584,5	2.233,3	333,3	527.692,0
220.683,0	121.236,1	118.287,4	10.811,9	66.825,3	6.147,4	11.226,6	4.435,7	15,2	521.751,6	13.911,7	2.042,4	335,0	538.040,6
213.700,0	121.365,2	118.270,7	10.241,4	61.484,4	5.959,2	10.112,0	4.537,7	17,3	523.463,0	11.299,3	2.233,4	331,6	537.327,3
225.191,2	121.201,0	118.034,3	11.187,6	71.389,3	6.089,9	10.681,8	4.641,5	14,7	527.874,0	11.043,8	2.699,9	323,7	541.941,4
222.696,8	122.629,8	119.488,5	9.688,7	69.078,0	6.066,8	10.718,5	4.515,0	14,9	536.088,9	9.254,9	3.289,4	322,1	548.955,3
214.086,2	125.784,8	122.368,8	10.432,1	64.252,2	5.481,3	3.295,3	4.840,5	50,6	549.414,8	8.154,3	3.757,7	327,0	561.653,7

fundusze ubezpieczeń społecznych	Dłużne papiery wartościowe	w tym:			Papiery wartościowe z prawem do kapitału i udziały	w tym:		Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego
		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	instytucje samorządowe		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa	
12	13	14	15	16	17	18	19	20
2.596,2	6.334,8	683,1	3.106,5	2.545,3	5.493,6	3.956,4	1.537,2	72.959,1
5.525,8	5.760,5	590,9	2.641,1	2.528,5	5.513,4	3.994,8	1.518,6	63.693,9
4.446,2	6.400,6	682,2	3.184,0	2.534,4	5.475,3	3.982,0	1.493,2	69.090,5
3.651,0	6.353,9	932,1	2.893,4	2.528,4	5.333,4	3.812,8	1.520,6	67.068,9
3.976,7	6.697,3	937,1	3.169,0	2.591,2	5.373,7	3.816,2	1.557,5	63.143,9
4.456,7	6.853,5	995,1	3.269,2	2.589,2	5.419,2	3.838,7	1.580,5	61.846,1
3.095,4	6.702,1	1.111,8	2.988,0	2.602,3	5.508,7	3.819,3	1.689,4	61.653,9
2.770,2	6.846,4	1.246,4	3.009,7	2.590,3	5.456,9	3.820,6	1.636,3	58.004,4
2.352,5	7.009,0	1.241,8	3.182,7	2.584,6	5.460,3	3.831,0	1.629,3	60.522,2
970,2	6.615,3	1.115,7	2.956,8	2.542,8	5.346,6	3.822,4	1.524,2	58.932,7
1.940,0	6.767,8	1.022,3	3.188,8	2.556,6	5.378,1	3.823,2	1.554,9	60.230,4
503,7	7.632,4	1.015,7	4.047,9	2.568,8	5.351,4	3.813,2	1.538,2	55.502,6
0,0	8.323,1	1.206,5	4.283,3	2.833,4	5.345,9	3.820,2	1.525,7	61.939,1

TABELA Xb

Czynniki kreacji pieniądza M3 – stan w mln zł

Okres	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego	w tym:		Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty z terminem pierwotnym powyżej 2 lat oraz z terminem wypowiedzenia powyżej 3 miesięcy	gospodarstwa domowe		niemonetarne instytucje finansowe
		kredyty	papiery dłużne					w tym osoby prywatne	
	21	22	23	24	25	26	27	28	29
XII 2006	104.345,9	1.961,8	98.981,7	31.386,8	117.867,1	7.763,4	4.936,1	4.890,9	1.779,6
I 2007	99.407,3	1.953,0	94.006,6	35.713,4	118.236,8	7.827,8	4.884,0	4.843,7	1.824,0
II	102.789,7	1.537,8	97.770,1	33.699,2	116.068,9	7.859,7	4.832,1	4.792,6	1.875,7
III	101.827,4	1.538,6	96.247,2	34.758,6	113.439,2	7.892,9	4.777,8	4.736,3	2.033,6
IV	98.734,1	1.047,7	93.582,8	35.590,2	115.312,9	7.895,4	4.737,3	4.695,5	2.037,9
V	96.114,7	536,5	91.786,2	34.268,6	115.897,4	7.479,4	4.675,6	4.633,8	1.711,0
VI	93.724,2	334,7	89.807,5	32.070,3	117.422,5	7.300,3	4.569,0	4.526,6	1.718,8
VII	91.129,2	329,4	87.198,0	33.124,8	117.539,4	6.941,1	4.514,6	4.483,7	1.731,1
VIII	92.334,4	364,6	88.145,3	31.812,1	117.923,0	6.991,1	4.517,4	4.486,9	1.762,9
IX	98.902,2	361,5	94.668,9	39.969,5	118.420,0	7.017,2	4.509,7	4.478,2	1.765,7
X	93.499,1	379,8	89.066,0	33.268,7	120.176,7	7.092,0	4.287,7	4.255,2	2.076,1
XI	98.698,7	398,0	94.151,7	43.196,1	121.671,0	6.985,8	4.204,8	4.173,4	2.041,2
XII	106.767,6	419,6	101.340,4	44.828,5	121.895,5	7.049,6	4.103,7	4.072,3	2.211,6

TABELA XI

Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji – stan w mln zł

Okres	Aktywa zagraniczne netto	Oficjalne aktywa rezerwowe	Kredyt refinansowy	kredyt redyskontowy	kredyt lombardowy	kredyt na realizację programów postępowania naprawczego	kredyt na inwestycje centralne	kredyt inny	kredyty niespłacone w terminie
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
XII 2006	138.151,4	141.113,7	5.440,2	0,0	3.186,2	0,0	2.219,1	34,8	0,0
I 2007	148.377,6	155.684,1	2.219,1	0,0	0,0	0,0	2.219,1	0,0	0,0
II	146.466,0	151.419,5	2.219,1	0,0	0,0	0,0	2.219,1	0,0	0,0
III	144.505,0	147.570,3	2.151,6	0,0	25,6	0,0	2.126,0	0,0	0,0
IV	140.591,3	145.083,8	2.126,0	0,0	0,0	0,0	2.126,0	0,0	0,0
V	145.057,4	156.754,7	2.126,0	0,0	0,0	0,0	2.126,0	0,0	0,0
VI	143.506,2	152.375,1	2.180,9	0,0	148,0	0,0	2.032,9	0,0	0,0
VII	144.246,9	155.122,0	2.032,9	0,0	0,0	0,0	2.032,9	0,0	0,0
VIII	147.191,8	157.341,7	2.032,9	0,0	0,0	0,0	2.032,9	0,0	0,0
IX	146.121,6	155.382,6	1.939,7	0,0	0,0	0,0	1.939,7	0,0	0,0
X	138.077,5	151.254,1	1.939,7	0,0	0,0	0,0	1.939,7	0,0	0,0
XI	141.669,5	167.741,8	1.939,7	0,0	0,0	0,0	1.939,7	0,0	0,0
XII	140.503,3	160.090,1	3.398,6	0,0	1.552,0	0,0	1.846,6	0,0	0,0

* Od grudnia 2006 r. z kategorii „pieniądz w obiegu" wartości dotyczące banknotów i monet kolekcjonerskich oraz banknotów i monet z emisji wycofanej przeniesiono do pozycji „saldo pozostałych pozycji netto".
Udział przeniesionych kwot w wartości ogółem „pieniądza gotowkowego w obiegu" był znikomy.

przedsiębiorstwa	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze ubezpieczeń społecznych	Dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
30	31	32	33	34	35	36	37
925,1	95,2	27,4	0,1	11.713,6	98.390,1	34.288,3	-35.255,6
992,8	98,4	28,5	0,1	11.912,1	98.496,9	34.092,5	-42.939,1
1.025,4	97,5	28,9	0,1	9.803,2	98.406,0	34.095,6	-44.186,5
959,6	89,8	31,9	0,1	6.360,9	99.185,3	34.145,7	-42.470,2
994,1	94,6	31,3	0,1	6.514,0	100.903,6	34.251,4	-35.830,8
969,1	90,3	33,3	0,1	6.794,9	101.623,1	34.323,3	-37.389,1
891,4	87,7	33,4	0,1	6.724,5	103.397,7	34.486,1	-31.550,5
607,6	80,5	7,2	0,1	6.859,2	103.739,2	34.705,6	-34.219,2
619,6	84,1	7,0	0,1	7.297,9	103.634,0	34.856,2	-34.490,1
646,7	86,4	8,7	0,1	7.548,6	103.854,1	35.095,7	-33.757,6
625,9	93,3	8,9	0,1	9.265,1	103.819,6	35.145,0	-31.332,8
630,0	100,4	9,4	0,1	8.109,3	106.575,9	35.564,4	-26.334,2
617,0	105,6	11,6	0,1	8.800,5	106.045,4	36.005,7	-19.850,8

Operacje otwartego rynku (netto)	kredyt aukcyjny	lokaty aukcyjne	bony pieniężne NBP	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Saldo pozostałych pozycji (netto)	Pieniądz rezerwowy banku centralnego	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	rachunki bieżące banków	rachunki rezerw obowiązkowych
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
-18.400,0	0,0	0,0	-18.400,0	-16.545,1	-21.820,7	86.825,7	75.072,7 *	11.698,6	54,4
-20.000,0	0,0	0,0	-20.000,0	-18.545,9	-23.401,3	88.649,5	73.144,9	15.433,6	71,0
-20.500,0	0,0	0,0	-20.500,0	-16.698,2	-22.538,0	88.948,9	74.087,8	14.781,9	79,2
-22.200,0	0,0	0,0	-22.200,0	-14.039,2	-20.860,8	89.556,6	75.766,5	13.709,0	81,1
-23.400,0	0,0	0,0	-23.400,0	-12.528,7	-15.703,0	91.085,6	78.610,3	12.391,9	83,5
-21.700,0	0,0	0,0	-21.700,0	-14.831,4	-16.939,2	93.712,7	77.525,7	16.098,1	88,9
-20.217,3	0,0	0,0	-20.217,3	-14.278,7	-16.992,0	94.199,1	79.488,4	14.620,2	90,5
-16.143,2	0,0	0,0	-16.143,2	-14.937,1	-13.814,5	101.385,0	80.092,4	21.198,0	94,6
-21.000,0	0,0	0,0	-21.000,0	-14.727,1	-16.007,0	97.490,6	81.672,5	15.718,8	99,2
-21.501,9	0,0	0,0	-21.501,9	-16.727,3	-15.349,5	94.482,6	81.802,7	12.580,1	99,8
-19.900,0	0,0	0,0	-19.900,0	-13.699,0	-8.278,1	98.140,2	82.596,1	15.437,0	107,0
-7.492,2	0,0	0,0	-7.492,2	-18.427,2	-7.085,0	110.604,8	82.350,1	28.097,4	157,3
-7.768,8	0,0	0,0	-7.768,8	-26.386,4	-7.077,3	102.669,4	85.671,3	16.846,1	152,0

UWAGI METODYCZNE

TABELA I
Podstawowe dane statystyczne

Informacje zawarte w tabeli I podane są za „Biuletynem Statystycznym" Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli są zawarte w publikacjach GUS.

1. Dane w pkt 1, 2, 6, 7, 10 i 12 obejmują podmioty gospodarki narodowej, bez względu na charakter własności, tj. zaliczane do sektora publicznego (podmioty stanowiące własność państwową, jednostek samorządu terytorialnego oraz własność mieszaną z przewagą kapitału podmiotów sektora publicznego) i prywatnego. Do sektora prywatnego zalicza się podmioty gospodarki stanowiące własność prywatną krajową (m.in. spółki, spółdzielnie, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje), zagraniczną (m.in. oddziały przedsiębiorców zagranicznych, przedstawicielstwa zagraniczne, spółki z wyłącznym udziałem kapitału zagranicznego) oraz „mieszaną" z przewagą kapitału podmiotów sektora prywatnego lub brakiem przewagi sektorowej w kapitale podmiotu.

2. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa, łącznie z działalnością usługową; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej i łączności; obsługi nieruchomości, wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego; informatyki; pozostałej działalności gospodarczej; odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych; rekreacji, kultury i sportu oraz innych usług.

3. Pojęcie „przemysł" dotyczy sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD): „górnictwo", „przetwórstwo przemysłowe" oraz „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę".

4. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1), sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

5. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) prezentowane są bez należnego podatku od towarów i usług VAT oraz podatku akcyzowego, łącznie natomiast z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

6. Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju wykonanych systemem zleceniowym przez podmioty budowlane, tj. zaliczone zgodnie z PKD do sekcji „budownictwo".

7. Informacje o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) podane są bez wyrównań sezonowych.

8. Dane o pracujących obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Prezentowane w Raporcie Rocznym dane

nie obejmują pracujących w rolnictwie indywidualnym oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publiczne-go.

9. Stopa bezrobocia (pkt 9) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

10. Dochody z prywatyzacji nie stanowią bieżących dochodów budżetu państwa, lecz są źródłem finansowania deficytu budżetowego (pkt 11).

11. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw (pkt 12) prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity ustawy – Dz.U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

TABELA II
Rynek finansowy - podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli II jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt. 6, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych SA w Warszawie).

1. Stopy oprocentowania, zamieszczone w tabeli II, podane są w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca. Jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych bądź bonów pieniężnych NBP podane jest średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.

2. Zamieszczenie w jednej rubryce dwóch wielkości stóp oprocentowania (pkt 1, kol. 3 – stopa oprocentowania kredytu refinansowego) oznacza, że pierwsza podana stopa oprocentowania odnosi się do kredytu refinansowego na finansowanie inwestycji centralnych objętych poręczeniem Skarbu Państwa. Jest ona równa stopie oprocentowania kredytu lombardowego. Druga stopa, wyższa o jeden punkt procentowy, odnosi się do pozostałych kredytów refinansowych.

3. Stopa depozytowa (pkt 1, kol. 4) wyznacza cenę, jaką bank centralny oferuje bankom komercyjnym za złożenie przez nie krótkookresowego depozytu.

4. Rezerwa obowiązkowa ogółem (pkt 2, kol. 12) dotyczy wielkości deklarowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca. Od 28 lutego 2002 r. rezerwa obowiązkowa utrzymywana jest wyłącznie na rachunkach prowadzonych w NBP.

5. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 64) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, niepochodzących z przetargów.

6. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 86) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.

7. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (pkt 6) prezentowane są na podstawie systemu giełdowego „Warset" wprowadzonego w listopadzie 2000 r.

8. Warszawski Indeks Giełdowy (WIG) oraz Warszawski Indeks Rynku Równoległego (WIRR) liczone są według tzw. formuły kapitałowej, odzwierciedlającej procentowe zmiany wartości rynkowej spółek giełdowych. Na każdej sesji giełdy liczona jest wartość rynkowa wszystkich spółek rynku podstawowego dla WIG oraz równoległego dla WIRR (giełdowa kapitalizacja) i porównywana z wartością z poprzednich sesji. Przyjęto założenie, że wartości bazowe indeksu WIG na pierwszej sesji giełdy 16 kwietnia 1991 r. oraz indeksu WIRR z końca 1994 r. wynosiły 1 000 pkt.

9. Wskaźniki obejmują spółki ze wszystkich rynków notowań.

10. Kapitalizacja dotyczy tylko spółek krajowych.

11. Wskaźnik C/Z oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich 4 kwartałów, za które dostępne są dane finansowe.

12. Wskaźnik obrotu oznacza stosunek wartości sprzedanych akcji do średniej wartości notowanych akcji w danym miesiącu.

13. Wartość obrotów w miesiącu oraz wskaźnik obrotu obejmują notowania ciągłe oraz system jednolitego kursu dnia.

TABELA III
Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Źródłem informacji są dane Narodowego Banku Polskiego.

1. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych.

2. Przeciętny kurs średni złotego do dolara amerykańskiego i euro oraz relacji USD/EUR został obliczony jako średnia arytmetyczna z kursów średnich NBP z poszczególnych dni miesiąca.

KLASYFIKACJA SEKTOROWA PODMIOTÓW STOSOWANA W TABELACH IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI

Sektor finansowy zawiera następujące podsektory:

- monetarne instytucje finansowe[1] (obejmują bank centralny i pozostałe monetarne instytucje finansowe); w Polsce pojęcie pozostałych monetarnych instytucji finansowych obejmuje banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego;

- instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne;

- pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego (obejmują m.in. przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa factoringowe, domy maklerskie, fundusze inwestycyjne

[1] Zgodnie z definicją EBC przez pojęcie monetarnych instytucji finansowych rozumie się instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów i (lub) bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i (lub) inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

z wyłączeniem funduszy rynku pieniężnego oraz firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów);

- pomocnicze instytucje finansowe (obejmują m.in. kantory, giełdy papierów wartościowych, instytucje sprzedaży ratalnej).

Sektor niefinansowy zawiera następujące podsektory:

- przedsiębiorstwa i spółki państwowe,
- przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie,
- przedsiębiorców indywidualnych[2],
- rolników indywidualnych,
- osoby prywatne,
- instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

W publikacjach Narodowego Banku Polskiego należności i zobowiązania banków wobec podmiotów sektora niefinansowego prezentowane są w układzie zgodnym ze standardami Unii Europejskiej, tj. w podziale na trzy sektory:

- gospodarstwa domowe, obejmujące:
  - osoby prywatne,
  - rolników indywidualnych,
  - przedsiębiorców indywidualnych (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, zatrudniające do 9 osób włącznie);
- przedsiębiorstwa, obejmujące:
  - przedsiębiorstwa i spółki państwowe,
  - przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie (w tym: przedsiębiorcy indywidualni zatrudniający powyżej 9 osób);
- instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (instytucje niekomercyjne stanowiące odrębne jednostki prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowymi przychodami, z wyjątkiem uzyskiwanych z okazjonalnej sprzedaży, są dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności).

Sektor instytucji rządowych i samorządowych zawiera następujące podsektory:

- instytucje rządowe szczebla centralnego (obejmują m.in. organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, państwowe szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury, pomocy społecznej);

[2] Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek zatrudniające do 9 osób łącznie.

- instytucje samorządowe (obejmują m.in. urzędy powiatowe i gminne, sejmiki samorządowe, publiczne szkoły podstawowe, samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej);

- fundusze ubezpieczeń społecznych (obejmują Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, kasy chorych).

TABELA IV
Średnie oprocentowanie stanów umów złotowych

Są to dane o średnim oprocentowaniu wszystkich istniejących umów na koniec okresu sprawozdawczego, zarówno zawartych przed miesiącem sprawozdawczym i nadal obowiązujących, jak i umów nowo zawartych. Oprocentowanie to wylicza się jako iloraz naliczonych w miesiącu sprawozdawczym odsetek do średnich stanów wartości umów, dla których odsetki te były naliczane. W statystyce tej nie są więc uwzględniane prowizje ani inne koszty pozaodsetkowe.

Do grudnia 2006 r. próba banków sprawozdających składała się z 14 pierwszych banków z poniższej listy.

Od stycznia 2007 r. do czerwca 2007 r. dane były wyliczane na podstawie informacji z 19 banków. Były to:

1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA

2. Bank Polska Kasa Opieki SA

3. Bank BPH SA

4. Bank Handlowy w Warszawie SA

5. ING Bank Śląski SA

6. Kredyt Bank SA

7. Bank Zachodni WBK SA

8. BRE Bank SA

9. Bank Millennium SA

10. Bank Gospodarki Żywnościowej SA

11. Raiffeisen Bank Polska SA

12. BRE Bank Hipoteczny SA

13. Krakowski Bank Spółdzielczy

14. Bank Spółdzielczy w Brodnicy

15. Bank Ochrony Środowiska SA

16. FORTIS BANK POLSKA SA

17. GE Money Bank SA

18. LUKAS Bank SA

19. AIG Bank Polska .A

20. Bank Gospodarstwa Krajowego SA.

Począwszy od lipca 2007 r. próba banków powiększyła się o Bank BGK SA.

Banki te w przypadku klientów rezydentów miały na koniec grudnia 2007 r. 80,3% depozytów złotowych oraz 75,5% należności gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

TABELA V
Średnie oprocentowanie nowych umów złotowych

Są to dane o oprocentowaniu umów zawartych w danym miesiącu sprawozdawczym. Poprzez nowe umowy rozumie się również aneksy do już istniejących umów.

Oprocentowanie zbierane w statystyce nowych umów ma inny charakter od tego z tabeli IV. Jest to oprocentowanie efektywne, zwane Wąsko Definiowaną Efektywną Stopą Procentową (WDESP), wyliczane dla każdej umowy oddzielnie. Termin ten został stworzony w opozycji do szeroko rozumianej efektywnej stopy procentowej lub Rzeczywistej Stopy Procentowej (RSP). W statystyce nowych umów poza WDESP wykazywana jest również RSP dla 2 kategorii oprocentowania: nowych kredytów na cele konsumpcyjne i mieszkaniowe. W przeciwieństwie do WDESP, która uwzględnia tylko czysto odsetkowe koszty kapitału, rzeczywista stopa procentowa obejmuje ponadto wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta. Dane pozyskano z tej samej próby banków, co w tabeli IV.

TABELA VI
Średnie oprocentowanie nowych umów denominowanych w EUR

Ogólne zasady wyliczania są takie same, jak w tabeli IV (wiersze z gwiazdkami) oraz V. Dane pozyskano z tej samej próby banków co w tabeli IV i V.

UWAGI OGÓLNE DO TABEL VII, VIII, IX

1. Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków w systemie Bankowa Informacja Sprawozdawcza (BIS) z bilansu Narodowego Banku Polskiego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz funduszy rynku pieniężnego.

2. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.

3. Aktywa w tabelach VII, VIII, IX prezentowane są w ujęciu brutto, tzn. bez pomniejszenia należności o utworzone rezerwy, umorzenia i odpisy aktualizujące (wyjątek stanowią papiery wartościowe, które wykazano według wyceny rynkowej).

4. Wszystkie kategorie oprócz aktywów/pasywów zagranicznych, emisji dłużnych papierów wartościowych, części kapitałów oraz rezerw są odzwierciedleniem operacji z rezydentami.

TABELA VII
Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Grupa kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych (aktywa, kol. 1) zawiera rachunki bieżące, rezerwy obowiązkowe, operacje otwartego rynku, lokaty, kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, inne należności oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

2. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa, kol. 5) będące w posiadaniu pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

3. Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego nabyte przez pozostałe monetarne instytucje finansowe (aktywa, kol. 9).

4. Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa, kol. 10) zawierają akcje, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych i certyfikaty inwestycyjne oraz aktywa trwałe finansowe (akcje i udziały).

5. Aktywa zagraniczne (aktywa, kol. 13) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów w złotych i w dewizach.

6. Aktywa trwałe (aktywa, kol. 14) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.

7. Pozostałe aktywa (aktywa, kol. 15) obejmują kasę, czyli gotówkę i pozostałe środki w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych, a także pozostałe należności i odsetki niezapadłe i zapadłe od wszystkich sektorów, konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, inne aktywa finansowe, prawa poboru, pozostałe aktywa, inne operacje, korekty wartości, odsetki od zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

8. Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych (pasywa, kol. 1) zawierają depozyty bieżące, depozyty terminowe, zablokowane, z terminem wypowiedzenia, kredyty i pożyczki otrzymane, m.in. refinansowe, aukcyjne (operacje otwartego rynku) oraz zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych (zaliczone do grupy „terminowe"), inne zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania podporządkowane z wyłączeniem wyemitowanych w formie papierów wartościowych.

9. Jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego wyemitowane przez FRP (pasywa, kol. 9).

10. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa, kol. 10) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych oraz zobowiązania podporządkowane w formie wyemitowanych papierów wartościowych (nabyte przez rezydentów i nierezydentów).

11. Kapitał i rezerwy (pasywa, kol. 11) dzielą się na:

a) fundusz podstawowy, na który składają się kapitał podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, akcje własne, fundusz zapasowy, fundusz ogólnego ryzyka, fundusz rezerwowy oraz wynik z lat ubiegłych,

b) fundusze uzupełniające, tj. fundusz z aktualizacji wyceny oraz inne fundusze uzupełniające określone ustawą Prawo bankowe (przypisane zarówno rezydentom, jak i nierezydentom) inne składniki kapitałów własnych,

c) rezerwy zawierające rezerwy celowe, umorzenia i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, rezerwy na zabezpieczenie listów zastawnych (rezydent, nierezydent), rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe (rezydent, nierezydent), rezerwę na ryzyko ogólne (rezydent, nierezydent).

12. Pasywa zagraniczne (pasywa, kol. 15) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach, z wyjątkiem rezerw wymienionych w pkt 11 oraz emisji własnej dłużnych papierów wartościowych i zobowiązań podporządkowanych w formie wyemitowanych papierów wartościowych nabytych przez nierezydentów.

13. Pozostałe pasywa (pasywa, kol. 16) zawierają odsetki od powyższych kategorii pasywów, konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, przychody zastrzeżone, inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych, pozostałe pasywa, różnice kursowe z przeliczenia zobowiązań podporządkowanych, rezerwę na ryzyko i wydatki niezwiązane z podstawową działalnością banku składającego sprawozdanie, inne operacje, odsetki od zobowiązań podporządkowanych, korekty wartości, wynik w trakcie zatwierdzania, wynik bieżącego roku.

TABELA VIII
Bilans Narodowego Banku Polskiego – aktywa i pasywa

1. Kategoria kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych (aktywa, kol. 1) zawiera należności z tytułu udzielonych kredytów, m.in. redyskontowych, lombardowych, refinansowych na inwestycje centralne, udzielonych z zagranicznych linii kredytowych, aukcyjnych (operacje otwartego rynku), pozostałych kredytów, a także z tytułu zdeponowanych środków pieniężnych na rachunkach bieżących oraz terminowych.

2. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa, kol. 5) – to papiery będące w posiadaniu Narodowego Banku Polskiego.

3. Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe (aktywa, kol. 8); obecnie w przypadku NBP są to tylko aktywa trwałe finansowe (udziały).

4. Aktywa zagraniczne (aktywa, kol. 11) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach.

5. Aktywa trwałe (aktywa, kol. 12) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.

6. Pozostałe aktywa (aktywa, kol. 13) zawierają odsetki niezapadłe i zapadłe od powyższych operacji, koszty przyszłych okresów, rozrachunki międzyoddziałowe, pozostałe aktywa z wyłączeniem aktywów trwałych.

7. Depozyty podmiotów krajowych (pasywa, kol. 2) to zobowiązania z tytułu depozytów na rachunkach bieżących i terminowych, rezerwy obowiązkowej, lokat aukcyjnych (operacje otwartego rynku), środków wydzielonych oraz pozostałych depozytów.

8. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa, kol. 6) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych NBP.

9. Kapitał i rezerwy (pasywa, kol.7) w przypadku NBP dzieli się na fundusze własne, tj. fundusz statutowy i fundusz rezerwowy oraz rezerwy, w których skład wchodzą rezerwy celowe, umorzenia i odpisy aktualizujące.

10. Pasywa zagraniczne (pasywa, kol. 10) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów w złotych i w dewizach.

11. Pozostałe pasywa (pasywa, kol. 11) zawierają odsetki od powyższych kategorii pasywów, przychody przyszłych okresów, rozrachunki międzyoddziałowe i międzybankowe, pozostałe pasywa oraz wynik finansowy.

TABELA IX
Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Tabela IX zawiera skonsolidowany bilans monetarnych instytucji finansowych.

2. W aktywach i pasywach ww. bilansu wysaldowane zostały operacje wzajemne pomiędzy krajowymi monetarnymi instytucjami finansowymi.

3. Pozostałe aktywa (aktywa, kol. 10) oraz pieniądz gotówkowy w obiegu (pasywa, kol. 1) zostały pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	*Bank for International Settlements* (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
CRD	*Capital Requirements Directive* (Dyrektywa dotycząca wymagań w zakresie adekwatności kapitałowej)
EBC	Europejski Bank Centralny
EBOiR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ERM II	*Exchange Rate Mechanism II* (Europejski Mechanizm Kursowy)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
FED	*Federal Reserve Bank* (Bank Rezerwy Federalnej)
GINB	Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego
GUS	Główny Urząd Statystyczny
INE PAN	Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KNB	Komisja Nadzoru Bankowego
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
NUK	Nowa Umowa Kapitałowa
OECD	*Organisation for Economic Cooperation and Development* (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
pb	punkt bazowy
PKB	produkt krajowy brutto
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
SDR	*Special Drawing Rights* (Specjalne Prawa Ciągnienia)
SEPA	*Single Euro Payment Area* (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
SIS	System Informacji Sprawozdawczej

SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
SORBNET-EURO	System Obsługi Rachunków Banków w Euro w Centrali NBP
STEP2 SCT	*STEP2 SEPA Credit Transfer* (System Transferów Kredytowych STEP2 SEPA)
SWIFT	*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication* (Stowarzyszenie na Rzecz Światowej Międzybankowej Telekomunikacji Finansowej)
TARGET, TARGET2	*Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System* (Transeuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
TIBS	*Training Initiative for Banking Supervision* (Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Bankowego)
UE	Unia Europejska
UGiW	Unia Gospodarcza i Walutowa
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ZBP	Związek Banków Polskich
ZSK	Zintegrowany System Księgowy

NBP

Opracowano na podstawie materiałów NBP

Wydał:

Narodowy Bank Polski
Departament Komunikacji Społecznej

ul. Świętokrzyska 11/21, 00-919 Warszawa

tel. 022 653 23 35, fax 022 653 13 21

http://www.nbp.pl

Projekt graficzny

Oliwka s.c.

Zdjęcie Prezesa NBP

Michał Gmitruk/Magazyn „Sukces"

Zdjęcie na okładce

NBP

Skład i druk

Drukarnia NBP

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2008